युताः ॥ अःदौविरुद्धरूपाणिचण्डिकेचततःपरम् ॥४७॥ वैरिणन्त्वमुकञ्चेतियाहीत्याम्रेडितम्पुनः ॥ वह्निजाय्यांततःपश्चा
त्खड्गमन्त्रम्प्रकीर्तितम् ॥४८॥ स्वयंसवैरीयोद्वेष्टितमिमम्पशुरूपिणम् ॥ विनाशयमहामारिरँफेस्फँखादयखादय ॥४९॥
इत्यनेनतुमन्त्रेणबलेःशिरसिपुष्पकम् ॥ दद्यात्ततस्तद्रुधिरन्द्व्यक्षराभ्यांनिवेदयेत् ॥१५०॥ महानवम्यांशरदियद्येवन्दीयते
बलिः ॥ तदातदष्टाङ्गभवैर्म्मांसैर्होमंसमाचरेत् ॥ ५१ ॥ दुर्ग्गातन्त्रेणमन्त्रेणप्रणीतेदहनेशुचौ ॥ एवन्दत्वाबलिम्मर्त्त्योरिपुक्ष
यमवाप्नुयात् ॥ ५२॥ नाभेरधस्ताद्रुधिरम्पृष्ठभागस्यचश्रिये ॥ स्वगात्ररुधिरन्दद्यान्नकदाचनसाधकः ॥ ५३ ॥ नोष्ठस्य
चिबुकस्यापिनेन्द्रियाणाञ्चमानवः ॥ कण्ठाधोनाभितश्चोर्द्ध्वम्बाहोःपाणिमृतेतथा ॥ ५४॥ प्रदद्याद्रुधिरङ्घातन्नातिकुर्य्याच्च
साधकः ॥ गण्डयोश्चललाटस्यभ्रुवोर्म्मध्यस्यशोणितम् ॥ ५५ ॥॥ कर्णाग्रस्यचबाहोश्चतलयोरुदरस्यच ॥ कण्ठतोनाभि
तश्चोर्द्ध्वंहृद्भागस्ययतस्ततः ॥ ५६ ॥ पार्श्वयोश्चापिरुधिरन्दुर्ग्गायैविनिवेदयेत् ॥ नगुल्फतोऽसृक्प्रदद्यान्नजत्रौर्न्नापिवक्षः
तः ॥ ५७ ॥ नचरोगबिलादङ्गन्नान्यघाताच्चभैरव ॥ तदर्थैचकृताघातोल्पसश्रद्धोक्षुब्धमानसः ॥ ५८ ॥ श्रुतेरक्तम्प्रद
द्यात्तुपद्मपुष्पस्यपत्रके ॥ सौवर्णेराजतेकांश्येलौहेफालेचवानरः ॥ ५९ ॥ निधायदेव्यैदद्यात्तुतद्रक्तम्मन्त्रपूर्व्वकम् ॥
खननञ्छूरिकाखड्गंसङ्कुलादियदस्त्रकम् ॥ ६० ॥ घातेनब्रहदस्त्रस्यमहाफलमवाप्नुयात् ॥ पद्मपुष्पस्यपत्रन्तुयावद्भूलाति

शोणितम् ॥ ६१ ॥ तत्प्रमाणेचतुर्भागाधिकंरक्तन्तुसाधकः ॥ नकदाचित्प्रदद्यात्तुनाङ्गच्छेदमथाचरेत् ॥ ६२ ॥ यःस्वहृदयस
ञ्जातमांसम्माषप्रमाणतः ॥ तिलमुद्गप्रमाणाद्वादेव्यैदद्यात्तुभक्तितः॥६३॥ षण्मासाभ्यन्तरेतस्मात्काममिष्टमवाप्नुयात् ॥ बा
ह्वोस्तुस्कन्धयोर्व्वापियोदद्याद्दीपवर्त्तिकाम् ॥ ६४ ॥ हृदयेवास्नेहपात्रव्विँनाभक्त्यातुसाधकः ॥ क्षणमात्रेणतद्दीयप्रदानस्यफ
लंश्रृणु ॥६५॥ भुक्त्वाचविपुलान्भोगान्देवीगेहेयदृच्छया ॥ कल्पत्रयन्तुसंस्थायसार्व्वभौमोनृपोभवेत् ॥६६ ॥ महिषस्यशि
रच्छिन्नंसप्रदीपंशिवापुनः ॥ हस्ताभ्यायँःसमादायअहोरात्रन्तुतिष्ठति ॥ ६७ ॥ सचिरायुःपूतमूर्त्तिरिहभुक्त्वामनोरमान् ॥
भोगानन्तेमद्गृहेगोगणानामधिपोभवेत् ॥६८॥ नरस्यशीर्षमादायसाधकोदक्षिणेकरे ॥ वामेनरौधिरम्पात्रङ्गृहीत्वानिशिजा
ग्रतः ॥ ६९ ॥ यावद्रात्रंस्थितोमर्त्त्योराजाभवतिचेहवै ॥ मृतेममगृहम्प्राप्यगणानामधिपोभवेत् ॥ ७० ॥ क्षणमात्रबली
नायँःशिरोरक्तङ्करद्वये ॥ गृहीत्वाचिन्तयेद्देवीम्पुरस्तिष्ठतिमानवः ॥ ७१ ॥ सकामानिहसम्प्राप्यदेवीलोकेमहीयते ॥ महा
मायेजगन्नाथेसर्व्वकामप्रदायिनि ॥ ७२ ॥ ददामिदेहरुधिरंप्रसीदवरदाभव ॥ इत्युक्त्वामूलमन्त्रेणनतिपूर्व्वम्विचक्षणः
॥ ७३ ॥ स्वगात्ररुधिरन्दद्यान्मानवःसिद्धसन्निभः ॥ येनात्ममांसंसत्येनददामीश्वरिभूतये ॥ ७४ ॥ निर्व्वाणन्तेनसत्येनदे
हिहँहँनमोनमः ॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणस्वमांसंव्वितरेद्बुधः ॥ ७५ ॥ सौभाग्यंसुखसम्पन्नम्प्रदीपम्परमंरुचिः ॥ दीपयेन्मांसमि

हजंदीपं ह्रौं ह्रौंनमोनमः ॥ ७६ ॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणदीपन्दद्याद्विचक्षणः ॥ महानवम्यांशरदिरात्रौस्कन्धविशाखयोः॥७७॥
यवचूर्णमयङ्कृत्वारिपुंमृन्मयमेववा ॥ शिराश्छित्वाबलिन्दद्यात्कृत्वातस्यतुमन्त्रतः ॥ ७८ ॥ अनेनैवतुमन्त्रेणखड्गमामन्त्र्य
यत्नतः ॥ रक्तक्लिलिकिलीघोरघोराघारविहिंसकः॥७९॥ब्रह्मशिष्याम्बिकाशिष्यममुकञ्चारिसत्तम् ॥ मान्तोविसर्ग्गसहितः
सचबिन्दुयुतोपरः॥८०॥शिरश्छित्वाबलिन्दद्यात्कृत्वातस्यतुमन्त्रतः ॥ अनेनैवतुमन्त्रेणबिन्दुनाचसमन्वितः॥८१॥ब्रह्माग्नि
योगचन्द्रेणबिन्दुनाचसमन्वितः॥ फडन्तोबलिषुप्रोक्तःखड्गस्कन्दविशाखयोः ॥ ८२ ॥ रक्तद्रवैःशोचयित्वाकृत्रिमन्तंबलिं
रिपुम् ॥ कुचन्दनस्यतिलकल्ललाटेविनिवेश्यच ॥ ८३ ॥ रक्तमाल्यांबरङ्कृत्वारक्तवस्त्रधरन्तथा ॥ कण्ठेबध्वारक्तसूत्रैर्ना
भौशल्यञ्चकृत्रिमम् ॥ ८४ ॥ दत्वोत्तरशिरस्कन्धङ्कृत्वाखड्गेनछेदयेत् ॥ शिरस्तस्यततोदद्यास्कन्दमन्त्रेणमन्त्रितम् ॥८५॥
चतुर्द्दशस्वराग्निभ्यांसम्पृक्तःस्यात्पुरःसरम् ॥ परतःपरतःपूर्व्वञ्चन्द्रबिन्दुसमन्वितम् ॥ ८६ ॥ स्कन्दस्यमूलमन्त्रोयन्ते
नतस्मैबलिंसृजेत् ॥ चतुर्द्दशस्वराग्निभ्याम्पत्रितीयन्तुपूर्व्ववत् ॥ ८७ ॥ प्रोक्तोविशाखमन्त्रोयन्तेनतस्मैबलिंसृजेत् ॥ कुटि २२७
लाक्षौकृष्णपिङ्गवर्णौरक्ताङ्गधारिणौ ॥ ८८ ॥ त्रिशूलङ्करवालञ्चपाणिभ्यान्दक्षिणेतथा ॥ बिभ्रतौन्रकपालञ्चकर्त्रृकञ्चापि
वामतः ॥ ८९ ॥ त्रिनेत्रोनरमुण्डानाम्मालामुरसिबिभ्रतौ ॥ विकटौदशनैर्भीमैर्ग्गणेशौद्वारपालकौ ॥ १९० ॥ ध्यानेन

चिन्तयेद्देव्याः पुरतः संस्थितां सदा ॥ चैत्रे मासि सिते पक्षे चतुर्दश्यां विशेषतः ॥ ११ ॥ बलिभिर्म्महिषैश्छागैर्म्मांसैश्च भैरव
रूपिणम् ॥ तोषयेन्मधुभिर्म्मांसैस्तेन तुष्याम्यहं सुत ॥ १२ ॥ चण्डिकाबलिदाने तु बलः शीर्षञ्च लेन च ॥ अभिषिच्य तु म
न्त्रेण मूलेनैव निवेदयेत् ॥ १३ ॥ ईषत्प्राणन्तु बहुधा चलितम्पूर्व्वमार्च्चितम् ॥ वीक्षेत्कापसमृद्धिन्तु सिद्धभावञ्च साधकः
॥ १४ ॥ सितप्रेतो रथस्तेय य्योगँपीठस्य सन्निभः ॥ ध्यायाम्यस्मिन्महामाये सिद्धिम्बोधय ते नमः ॥ १५ ॥ अनेनाम
न्त्रितं शीर्षन्न चिरद्यदि वेपते ॥ तत्कार्य्यस्य तदा सिद्धिरसिद्धिस्तु विपर्य्ययात् ॥ १६ ॥ एवन्ददद्बलिम्वीरो यथोक्तविधिना मु
ना ॥ बलिदानादेव चतुर्व्वर्गमाप्नोत्यसंशयम् ॥ १७ ॥ एवं बलिप्रदानस्य क्रमे रूपन्तथैव च ॥ कथितो रुधिराध्याय उपचा
राञ्छृणुष्व मे ॥ १८ ॥ ॥ इति कालिकापुराणे बलिदानविवरणं नाम द्विसप्ततितमोध्यायः ॥ ७२ ॥ ॥छ॥ ॥ श्रीभग
वानुवाच ॥ ॥ उपचारान्प्रवक्ष्यामि शृणु षोडश भैरव ॥ यैः सम्यक्तुष्यते देवी देवोप्यन्यो हि भक्तितः ॥ १ ॥ आसनम्प्रथ
मन्दद्यात्पौष्ण्यन्दारवमेव वा ॥ वास्त्रव्वाँ चार्म्मणङ्कौशम्मण्डलस्योत्तरे सृजेत् ॥ २ ॥ यद्देवदीयते पद्मे मण्डलस्य तदुत्सृजे
त् ॥ वाक्पुष्पतो यैः कुसुमव्विँना यच्छादकम्भवेत् ॥ ३ ॥ पद्मस्य तद्बहिर्देशे द्वारादौ विनिवेदयेत् ॥ अर्घ्यम्पाद्यञ्चाचमनं स्ना
नीयन्नेत्ररञ्जनम् ॥ ४ ॥ मधुपर्कञ्च गन्धञ्च पुष्पम्पद्मे निवेदयेत् ॥ प्रतिमासु च यद्योग्यं गात्रे दातुञ्च तत्तनौ ॥ ५ ॥ दद्यादयो

 ग्यम्पुरतोनैवेद्यम्भोजनादिकम् ॥ पौष्ण्यासवय्यँद्विहितय्यँस्यतद्यदिगभंकम् ॥ ६ ॥ निवेदयेत्तदापञ्चोविपुलंद्वारिचोत्सृजे
 त् ॥ पौष्प्यम्पुष्पौघरचितङ्कुशसूत्रादिसय्युँतम् ॥ ७ ॥ अतिप्रीतिकरन्देव्याममाप्यन्यस्यभैरव ॥ यज्ञकाष्ठसमुद्भूतमास
नम्मसृणंशुभम् ॥ ८ ॥ नोच्छ्रायन्नातिविस्तीर्णमासनव्विँनियोजयेत् ॥ अन्यद्दारुभवञ्चापिदद्यादासनमुत्तमम् ॥ ९ ॥ सकण्ट
कक्षीरयुतन्दारुसारविवर्जितम् ॥ चैत्यश्मसानसम्भूतवर्ज्जयित्वाविभीतकम् ॥ १० ॥ वल्कलङ्कोषजम्फालव्वँस्त्रमेतत्त्रयम्म
तम् ॥ रोमजकम्बलञ्चैतदनेनतुचतुष्टयम् ॥ ११ ॥ अनेनरचितन्दद्यादासनञ्श्रेष्ठभूतये ॥ वस्त्रेषुकम्बलंशस्तमासनन्देवतुष्ट
ये ॥ १२ ॥ राङ्कवञ्चार्म्मणंश्रेष्ठन्दारवञ्चन्दनोद्भवम् ॥ यच्चासनङ्कुशमयन्तदासनमनुत्तमम् ॥ १३ ॥ सर्व्वेषामपिदेवाना
मृषीणाञ्चयतात्मनाम् ॥ योगपीठस्यसदृशमासनंस्थानमुच्यते ॥ १४ ॥ आसनस्यप्रदानेनसौभाग्यम्मुक्तिमाप्नुयात् ॥
शव्वँरोरोहितोरामोन्यङ्कुरङ्कुशशोरुरुः ॥ १५ ॥ एणश्चहरिणश्चेतिमृगानवविधामताः ॥ हरिणश्चापिविज्ञेयःपञ्चभेदोत्रभैरव
॥ १६ ॥ ऋष्यःखड्गोरुरुश्चैवपृषतश्चमृगस्तथा ॥ एतेबलिप्रदानेषुचर्म्मदानेषुकीर्तिताः ॥ १७ ॥ सर्व्वेषान्तैजसानाञ्चआ
सनंश्रेष्ठमुच्यते ॥ आयसव्वँर्ज्जयित्वातुकांस्यशीशकमेववा ॥ १८ ॥ शिलामयम्मणिमयन्तथारत्नमयम्मतम् ॥ आसनन्दे
वताभ्यस्तुभुक्त्यैमुक्त्यैसमुत्सृजेत् ॥ १९ ॥ अत्रैवसाधकानाञ्चआसनंशृणुभैरव ॥ यत्रासीनःपूजयँस्तुसर्व्वसिद्धिमवाप्नु

यात् ॥ २० ॥ ऐन्धनञ्चामणँवाँस्त्रन्तैजसञ्चचतुष्टयम् ॥ आसनंसाधकानाञ्चसततम्परिकीर्त्तितम् ॥ २१ ॥ तत्सर्व्वम्मास
नंशस्तम्पूजाकर्म्मणिसाधके ॥ नयथेष्टासनोभूयात्पूजाकर्म्मणिसाधकः ॥ २२ ॥ काष्ठादिकासनङ्कुर्य्यात्सतमेवसदाबुधः॥
चतुर्व्विंशत्यङ्गुलेनदीर्घङ्काष्ठासनम्मतम् ॥२३॥ षोडशाङ्गुलविस्तीर्णमुच्छ्रायञ्चतुरङ्गुलम् ॥ षडङ्गुलव्वाँकुर्य्यात्तुनोच्छ्रितञ्चा
तआचरेत् ॥ २४ ॥ पूर्व्वोक्तव्वँर्ज्जयेद्वर्ज्यमासनम्पूजनेष्वपि ॥ वस्त्रन्द्विहस्तान्नोदीर्घंसार्द्धहस्तान्नविस्तृतम् ॥ २५ ॥
नत्र्यङ्गुलात्तथोच्छ्रायंपूजाकर्म्माणिसंश्रयेत् ॥ यथेष्टञ्चार्म्मणङ्कुर्य्यात्पूर्व्वोक्तंसिद्धिदायकम् ॥ २६ ॥ षडङ्गुलाधिकङ्कुर्य्या
न्नोच्छ्रितञ्चकदाचन ॥ काम्बलञ्चार्म्मणंशैलंमहामायाप्रपूजने ॥ २७ ॥ प्रशस्तमासनम्प्रोक्तङ्कामाख्यायास्तथैवच ॥
त्रिपुरायाश्चसततंव्विष्णोश्चापिकुशासनम् ॥ २८ ॥ बहुदीर्घम्बहूच्छ्रायन्तथैवबहुविस्तृतम् ॥ दारुभूमिसमम्प्रोक्तमश्मा
पिसर्व्वकर्म्मणि ॥ २९ ॥ पृथक्पृथक्कल्पयेत्तुबहिर्द्वारिस्तथासनम् ॥ नपत्रमासनङ्कुर्य्यात्कदाचिदपिपूजने ॥ ३० ॥
नप्राण्यङ्गसमुद्भूतमस्थिजंद्विरदादृते ॥ मातङ्गदन्तसञ्जातङ्कामिकेष्वासनञ्चरेत् ॥ ३१ ॥ चार्म्मंपूर्व्वोदितङ्कुर्य्यन्तथाग
न्धमृगस्यच ॥ सलिलेयदिकुर्व्वीतदेवतानाम्प्रपूजनम् ॥ ३२ ॥ तत्राप्यासनआसीनोनोत्थितस्तुकदाचन ॥ तोयेशिला
मयङ्कुर्य्यादासनङ्कोशमेववा ॥३३॥ दारवन्तैजसव्वाँपिनान्यदासनमाचरेत् ॥ आसनारोपसंस्थानंस्थानाभावेतुपूजकः॥

॥ ३४ ॥ आसनङ्कल्पयित्वातुमनसापूजयेज्जले ॥ यद्यासितुन्नसंस्थानंव्विंद्यतेतोयमध्यतः ॥ ३५ ॥ अन्यत्रवातदास्थि
त्वादेवपूजांसमाचरेत् ॥ इत्येतत्कथितम्पुत्रपूज्यपूजकसङ्गतम् ॥ ३६ ॥ आसनम्पाद्यमधुनाशृणुवेतालभैरव ॥ पाद्यार्थमु
दकम्पाद्यङ्केवलन्तोयमेवतत् ॥ ३७ ॥ तत्तैजसेनपात्रेणशङ्खेनापिप्रदापयेत् ॥ धर्म्मार्थकाममोक्षाणांसंस्थानम्पाद्यमिष्य
ते ॥३८॥ तदासनोत्तरंदद्यान्मूलमन्त्रेणसर्व्वतः ॥ कुशपुष्पाक्षतैश्चैवसिद्धार्थैश्चन्दनैस्तथा ॥३९ ॥ तोयैर्ग्गन्धैर्य्यथालब्धै
रर्घन्दद्यात्तुसिद्धये ॥ अर्घ्येणलभतेकामानर्घ्येणलभतेधनम् ॥४०॥ पुत्रायुःसुखमोक्षाणिदानादर्घस्यवैलभेत् ॥ नदद्याद्भा
स्करायार्घ्यंशङ्खतोयैर्व्विचक्षणः ॥ ४१ ॥ तथानशुक्तिपात्रेणविष्णवेर्घ्यन्निवेदयेत् ॥ दद्यादाचमनीयन्तुसुगन्धिसलिलैःशु
भैः ॥४२॥ कर्प्पूरवासितैर्व्वापिकृष्णागुरुविधूपितैः ॥ यथातथासुगन्धैर्व्वाप्रसन्नैःफेनवर्ज्जितैः ॥४३॥ तत्तैजसेनपात्रेणश
ङ्खेनापित्यदापयेत् ॥ उदकन्दीयतेयत्तुप्रसन्नम्फेनवार्जितम् ॥४४ ॥ आचमनायदेवेभ्यस्तदाचमनमुच्यते ॥ केवलन्तो
यमात्रेणतद्वांदद्यान्नमिश्रितम् ॥४५ ॥ वासितन्तुसुगन्धाद्यैःकर्त्तव्यय्यँदिलभ्यते ॥ आयुर्ब्बलय्यँशोवृद्धिंप्रदायाचमनीयक
म् ॥४६॥ लभतेसाधकोनित्यङ्कामाँश्चैवयथोत्थितान् ॥ दधिसर्पिजलंक्षौद्रंसितातािभिश्चपञ्चभिः ॥४७॥ प्रोच्यतेमधुपर्क्क
स्तुसर्व्वदेवोघतुष्टये॥जलन्तुसर्व्वतःस्वल्पंसितादधिघृतंसमम्॥सर्व्वेभ्यश्चाधिकंक्षौद्रम्मधुपर्क्केप्रयोजयेत॥४८॥ तद्द्यात्कौं

स्यपात्रेणरौक्मश्वेतमयेनवा ॥ ज्योतिष्टोमाश्वमेधादौपूर्वेचेष्टेचपूजने ॥४९॥ मधुपर्कःप्रतिष्ठोयंसर्व्वदेवौघतुष्टिदः ॥ धर्म्मा
र्थकाममोक्षाणांसाधकःपरिकीर्तितः ॥५०॥ मधुपर्कःसौख्यभोग्यतुष्टिपुष्टिप्रदायकः ॥ पिष्टातकोथकस्तूरीरोचनङ्कुङ्कुमन्त
था ॥५१॥ गुडःक्षौद्रम्पञ्चगव्यंसर्व्वौषधिगणस्तथा ॥ सितानिर्णेजनन्तैलंस्निग्धस्नेहेनतत्तिलाः ॥ ५२॥ प्रान्तेतोयमितिप्रो
क्तंस्नानीयङ्कल्पकोविदैः ॥ स्वर्णरत्नोदकञ्चैवकर्प्पूराद्यधिवासितं ॥५३॥ तैजसैःकांश्यपात्रैर्व्वाशङ्खैर्व्वातन्निवेदयेत् ॥ मण्ड
लेकेशरेदेयमादित्यप्रतिमासुच ॥ ५४ ॥ शिवलिङ्गेतथाभोगेपीठेदेवतनौतथा ॥ सद्यःस्निग्धेमृन्मयेवासार्प्पिसिन्दूरजेतथा
॥५५॥ श्रीचन्दनप्रतिष्ठेवालेपयेत्प्रतिमातनौ ॥ अन्तिकस्थापितेखड्गेस्नापयेद्दर्प्पणेथवा ॥५६॥ एवन्दद्यातुस्नानीयम्महादे
व्यैविशेषतः ॥ रविविष्णुशिवेभ्योवायत्रतत्रप्रपूजने ॥ ५६ ॥ पूजकःस्नानदानात्तुचिरायुरुपजायते ॥ सम्यक्स्नानप्रदानात्तु
कल्पान्तंस्वर्ग्गभाग्भवेत् ॥५७॥ यदेवदीयतेपाद्यङ्गन्धपुष्पादिकन्तथा ॥ उपचारांस्तथासर्व्वानर्घ्यपात्राहितैर्जलैः ॥५८ ॥
अमृतीकरणाद्यैस्तुसंस्कृतैस्त्वभिषिच्यतैः ॥ प्रदद्यादिष्टदेवेभ्योगृह्णातिचततःस्वयम् ॥५९॥ अर्घ्यपात्राणितैस्तोयैर्व्विनाय
द्विनिवेदनम् ॥ दीयतेचेष्टदेवेभ्यसर्व्वन्तन्निष्फलम्भवेत् ॥ ६० ॥ रागाल्लोभात्प्रमादाद्वाह्यर्घ्यम्पात्रामृतीकृतम् ॥ तोयंश्रुतं
स्यात्पात्रात्तुपुनःकुर्य्यात्तदामृतम् ॥६१॥ स्वल्पावशषेतोयेतुपात्रस्थस्यमृतीकृते ॥ तत्रान्यदुदकन्दद्यात्तत्तेनैवामृतम्भवेत् ॥

॥ ६२ ॥ बहूनियदिपुष्पाणिमालावाप्रचुरायदि ॥ दीयन्तेचार्घ्यपात्रस्थैर्जलैःसंसिच्यचोत्सृजेत् ॥ ६३ ॥ अन्यतोयैर्घ्यदुत्सृ
ष्टमर्घ्यपात्रस्थितेतरैः ॥ तन्नगृह्णातीष्टदेवोदत्तव्विँधिशतैरपि ॥ ६४ ॥ संस्कृतेत्वर्घ्यपात्रेतुनवभिःप्रतिपत्तिभिः ॥ तिष्ठन्ति
सर्व्वतीर्थानिपीयूषाणिचसर्व्वतः ॥ ६५ ॥ तस्मात्तत्रस्थितैस्तोयैरभ्युक्ष्योपचरान्त्सृजेत् ॥ नयोग्यमर्घ्यपात्रेषुनिधायविनि
वेदयेत् ॥ ६६ ॥ इदन्तेभैरवप्रोक्तंषड्कञ्चैवासनादिकम् ॥ वस्त्रादिदशवक्ष्यामिशृणुविज्ञानवृद्धये ॥ ६७॥ इतिश्रीकालिकापु
राणेत्रिसप्ततितमोध्यायः ॥७३॥ ॥ छ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ कार्प्पासङ्कम्बलव्वाँलकङ्कोषजव्वँस्त्रमिष्यते ॥ त
त्पूर्व्वम्पूजयित्वैवमन्त्रैर्द्देवायचोत्सृजेत् ॥ १ ॥ निर्द्दशम्मलिनञ्जीर्णञ्छिन्नङ्गात्रावलिङ्गितम् ॥ परकीयंत्व्याखुदष्टंसूचीविद्धन्त
थोषितम् ॥ २ ॥ उप्तकेशव्विँधौतञ्चश्लेष्ममूत्रादिदूषितम् ॥ प्रदानेदेवताभ्यश्चदैवेपित्र्येचकर्म्मणि ॥ ३ ॥ वर्ज्जयेत्स्वोपयो
गेनयज्ञादावुपयोजने ॥ उत्तरीयोत्तरासङ्गौनिचोलोमोदचेलकः ॥ ४ ॥ परिधानञ्चपञ्चैतान्यस्यूतानिप्रयोजयेत् ॥ शाण
वस्त्रन्निशारञ्चतथैवातपवारणम्॥५॥चण्डातकन्तथादश्यम्पञ्चस्यूतान्यदुष्टये ॥ पताकाध्वजकुण्डादौस्यूतव्वँस्त्रम्प्रयोजयेत्
॥ ६ ॥ अन्यत्रावरणादौचतद्विनाशस्यतेनतत् ॥ रक्तङ्कौशेयवस्त्रञ्चमहादेव्यैप्रशस्यते ॥ ७ ॥ पीतन्तथैवकौशेयव्वाँ
सुदेवायचोत्सृजेत् ॥ रक्तन्तुकम्बलन्दद्याच्छिवायपरमात्मने ॥ ८ ॥ विचित्रंसर्व्वदेवेभ्योदेवीभ्योंशुन्निवेदयेत् ॥ कार्प्पा

संसर्व्वतोभद्रन्दद्यात्सर्व्वेभ्यएवच ॥ ९ ॥ नैकान्तरक्तन्दद्यात्तुवासुदेवायचैलकम् ॥ तथानैकान्तरक्तन्तुशिवायविनिवेदय
ते ॥ १० ॥ नीलीरक्तन्तुयद्वस्त्रन्तत्सर्व्वत्रविवर्जितम् ॥ दैवेपैत्र्येत्वोपयोगेवर्ज्जयेत्तुविचक्षणः ॥११॥ नीलीरक्तम्प्रमादात्तुयो
दद्याद्विष्णवेबुधः ॥ निष्फलातस्यतत्पूजातदाभवतिभैरव॥१२॥विचित्रेवाससिपुनर्लग्नन्नीलीविरञ्जितम् ॥ वस्त्रन्दद्यान्नमां
देव्यैनान्यस्मैतुकदाचन ॥ १३ ॥ द्विपदाम्ब्राह्मणोयद्वद्दोषानाव्वाँसवोयथा ॥ तथाभूषणवर्ग्गेषुवस्त्रमुत्तममुच्यते ॥ १४ ॥
वस्त्रेणजीयतेलज्जावस्त्रेणहीयतेत्वघम् ॥ वस्त्रात्स्यात्सर्व्वतःसिद्धिश्चतुर्व्वर्ग्गप्रदञ्चतत् ॥ १५ ॥ वस्त्रान्तेकथितम्पुत्रसर्व्वप्री
तिप्रदायकम् ॥ भोग्यंभूषोत्तमन्नित्यम्भूषणानिशृणुष्वमे ॥ १६ ॥ किरीटञ्चशिरोरत्नङ्कुण्डलञ्चललाटिका ॥ तालपत्रञ्चहार
श्चग्रैवेयकमथोर्म्मिका ॥ १७ ॥ प्रालम्बिकारत्नसूत्रमुत्तङ्गोतर्क्षमालिका ॥ पार्श्वद्योतोनखद्योतोह्यङ्गुलीच्छादकस्तथा ॥
॥ १८ ॥ जूटालकम्बम्माणवकोमूर्द्धतारातलन्तिका ॥ अङ्गदोबाहुवलयःशिखाभूषणलिङ्गिनः ॥ १९ ॥ प्रागण्डबन्धमुद्रा
सनाभिपूरोथमालिका ॥ सप्तकीशृङ्खलश्चैवदन्तपत्रञ्चकर्णकः ॥ २० ॥ उरुसूचंचनीवींचमुष्टिवर्द्धम्प्रकोर्णकं॥पादाङ्गदंहंसक
श्चनूपरञ्क्षुद्रघटिका ॥२१॥ सुखपण्टमितिप्रोक्ताअलङ्काराःसुशोभनाः ॥ चत्वारिंशदमीप्रोक्तालोकेवेदेतुसौख्यदाः ॥ २२ ॥
अलङ्कारप्रदानेनचतुर्व्वर्ग्गप्रसाधका ॥ एतेषाम्पूजनङ्कृत्वाप्रदद्यादिष्टसिद्धये ॥ २३ ॥ तेषान्दैवतमुच्चार्य्यपूजयेत्तुविचक्ष

णः ॥ शिरोगतानिवादद्यात्सौवर्णानितुसर्व्वदा ॥ २४ ॥ चूडारत्नादिकानीहभूषणानितुभैरव ॥ ग्रैवेयकादिहंसान्तंसौवर्णंरा
जतञ्चवा ॥ २५ ॥ निवेदयेत्तुदेवेभ्योनान्यत्तैजससम्भवम् ॥ रीतिरङ्गादिसञ्जातम्पात्रोपकरणादिकम् ॥ २६ ॥ दद्यादायस
मर्ज्जन्तुभूषणंनकदाचन ॥ घण्टाचापरकुम्भादिपात्रोपकरणादिकम् ॥ २७॥ तद्भूषणान्तरेदद्यादस्मात्तदुपभूषणम् ॥ सर्व्व
न्ताम्रमयन्दद्याद्यत्किञ्चितद्भूषणादिकम् ॥ २८ ॥ सर्व्वत्रस्वर्णवत्ताम्रमर्घपात्रेततोधिकम् ॥ पूजार्घपात्रन्नैवेद्याधारपात्रञ्च
पानकम् ॥२९ ॥ औदुम्बरंसदाविष्णोःप्रीतिदन्तोषदन्तथा ॥ ताम्रेदेवाःप्रमोदन्तेताम्रेदेवाःस्थिताःसदा ॥३०॥ सर्व्वप्रीति
करन्ताम्रन्तस्मात्ताम्रम्प्रयोजयेत् ॥ स्वोपयोगेनरःकुर्य्याद्देवानामपिभैरव ॥ ३१ ॥ ग्रीवोर्द्ध्वदेशेरौप्यन्तुनकदाचिच्चभूषण
म् ॥ प्रावारःपानपात्रञ्चगण्डकोगृहमेवच ॥ ३२ ॥ पर्य्यङ्कादियदन्यच्चसर्व्वन्तदुपभूषणम् ॥ अयोमयम्मृतकांश्यम्मृतेयद्भू
षणम्भवेत् ॥ ३३ ॥ स्वर्णरौप्यस्यचाभावेत्वधःकायेनियोजयेत् ॥ एतेषाम्भूषणादीनाय्यँद्दातुंशक्यतेनरैः ॥ ३४ ॥ त
द्द्यात्सम्भवेतुसर्व्वमेवप्रदापयेत् ॥ चतुर्व्वर्गप्रदावित्यम्भूषणंसर्व्वसौख्यदम् ॥३५॥ तुष्टिपुष्टिप्रीतिकरय्यँथाशक्तीष्टयेसृजे
त् ॥ इदर्व्वांभूषणम्प्रोक्तंसर्व्वदेवस्यतुष्टिदम् ॥ ३६ ॥ गन्धञ्चसम्यक्शृणुतम्पुत्रौवेतालभैरवौ ॥ चूर्णिकृतोवाघृष्टोवा
दाहाकर्षितएववा ॥ ३७॥ रसःसम्मर्दजोवापिप्राण्यङ्गोद्भवएववा ॥ गन्धःपञ्चविधःप्रोक्तोदेवानाम्प्रीतिदायकः ॥ ३८ ॥

गन्धचूर्णङ्गन्धपत्रचूर्णंसुमनसास्तथा ॥ प्रशस्तगन्धयुक्तानांपत्रचूर्णानियानितु ॥ ३९ ॥ तानिगन्धावयानिस्युःसगन्धः प्रथमस्मृतः ॥ घृष्टोमलयजोगन्धःसचूर्णीकृतमेरुणा ॥ ४० ॥ अगुरुप्रभृतिश्चापियस्यपङ्कःप्रदीयते ॥ गन्धोदृष्टामघृष्टोयन्द्वितीयःपरिकीर्तितः ॥ ४१ ॥ देवदार्व्वगुरुर्ब्रह्मशालसारान्तचन्दनाः ॥ प्रियादीनाञ्चयोदग्ध्वागृह्यतेदाहजोरसः ॥ ४२ ॥ सदाहाकर्षितोगन्धस्तृतीयःपरिकीर्तितः ॥ सुगन्धकरवीबिल्वगन्धीनितिलकन्तथा ॥ ४३ ॥ प्रभृतीनांरसोयोसौनिःपीड्यपरिगृह्यते ॥ ससम्मर्दोद्भवोगन्धःसम्मर्दजइतीष्यते ॥ ४४ ॥ मृगनाभिसमुद्भूततत्कोषोद्भवएववा ॥ गन्धःप्राण्यङ्गजःप्रोक्तोमोदृदःस्वर्गवासिनाम् ॥ ४५ ॥ कर्प्पूरगन्धसाराद्याःक्षोदेघृष्टेचसंस्थिताः ॥ चन्द्रभागादयश्चापिरसेपङ्केचसङ्गता ॥ ४६ ॥ गन्धसारंतुसर्व्वरसङ्गन्धादौचप्रयुज्यते ॥ मृगनाभिर्भवेद्दष्टश्चूर्णोप्यन्यस्ययोगतः ॥ ४७ ॥ एवंसर्व्वस्तुसर्व्वत्रगन्धोभवतिपञ्चधा ॥ घृष्टादिभावादन्योन्यङ्गन्धःप्रीतिकरःपरः ॥ ४८ ॥ गन्धस्यविस्तरोभेदःप्रोक्तःकालीयकादयः ॥ सर्व्वःपञ्चविधेष्वेवप्रविष्टोभवतिक्षणात्॥४९॥ गन्धोमलयजोयस्तुदैवेपैत्र्येचसम्मतः ॥ तत्पङ्कोरसोवापिचूर्णोवाविष्णुतुष्टिदः ॥ ५० ॥ सर्व्वेषुगन्धजातेषुप्रशस्तोमलयोद्भवः ॥ तस्मात्सर्व्वप्रयत्नेनदद्यान्मलयजंसदा ॥ ५१ ॥ कृष्णागुरुःसकर्प्पूरःसहितोमलयोद्भवैः ॥ वैष्णवीप्रीतिदोगन्धःकामाख्यायाश्चभैरव ॥५२॥ कुङ्कुमागुरुकस्तूरीचन्द्रभागैःसमीकृतैः॥

त्रिपुराप्रीतिदोगन्धस्तथाचण्ड्याश्चशस्यते ॥५३॥ दैवत्तोद्देशपूर्व्वेणगन्धंसम्पूज्यसाधकः ॥ देवायेष्टापवितरेत्सर्व्वसिद्धिप्रदं
सदा ॥ ५४ ॥ गन्धेनलाभतेकामान्गन्धोधर्म्मप्रदःसदा ॥ अर्थानांसाधकोगन्धोगन्धेमोक्षःप्रतिष्ठितः ॥ ५५ ॥ अयव्वाँङ्क्ष
थितोगन्धःपुत्रौवेतालभैरवौ ॥ पुष्पाणिदेव्यावैष्णव्याःप्रियाणिशृणुसम्प्रति ॥ ५६ ॥ बकुलैश्चैवमन्दारैःकुन्दपुष्पैःकुरुण्ट
कैः ॥ करवीरार्कपुष्पैश्चशाल्मलैश्चापराजितैः ॥ ५७॥ दमनैःसिन्धुवारैश्चसुरभीकुरुबकैस्तथा ॥ लताभिर्ब्रह्मवृक्षस्यदूर्व्वा
ङ्कुरैश्चकोमलैः ॥ ५८ ॥ मञ्जरीभिःकुशानाञ्चबिल्वपत्रैःसुशोभनैः ॥ पूजयेद्वैष्णवीन्देवीङ्कामाख्यान्त्रिपुरान्तथा ॥५९ ॥
अन्याश्चयाःशिवाप्रीत्यैजायतेपुष्पजातयः ॥ ताइमाःशृणुवक्ष्यन्तेमयावेतालभैरव ॥ ६० ॥ मालतीमल्लिकाजातीयूथिका
माधवीतथा ॥ पाटलाकरवीरश्चयवानर्क्कारिकातथा ॥ ६१ ॥ कुब्जकस्तगरश्चैवकर्णिकारोथरोचनाः ॥ चम्पकाम्रातकौबा
णोवर्व्वरामल्लिकातथा ॥ ६२ ॥ अशोकोलोध्रतिलकौअटरूषशिरीषकौ ॥ शमीपुष्पश्चद्रोणश्चपद्मोत्पलबकारुणाः ॥ ६३ ॥
श्वेतारुणैस्त्रिसन्ध्येचपलाशःखदिरस्तथा॥ वनमालाथसेवन्तीकुमुतोथिकदम्बकः ॥६४॥ चक्रंकोकनदश्चैवभण्डिलोगैरिक
र्णिका ॥ नागकेशरपुन्नागौकेतक्याञ्जलिकातथा ॥ ६५ ॥ दोहदाबीजपूरश्चनमेरुःशालएवच ॥ त्रपुषीचण्डबिल्वश्चझिण्टीप
श्चविधास्तथा ॥ ६६ ॥ एवमाद्युक्तकुसुमैःपूजयेद्वरदांशिवाम् ॥ अपामार्गस्यपत्रन्तुततोभृङ्गारपत्रकम् ॥ ६७॥ ततोपिग

न्धिनीपत्रम्बलाहकमतःपरम् ॥ तस्मात्खदिरपत्रन्तुवञ्जुलस्तबकस्तथा ॥ आम्रन्तुबकगुच्छन्तुजम्बूपत्रन्ततःपरम् ॥ ६८ ॥ बीजपूरथपत्रन्तुततोपिकुशपत्रकम् ॥ दूर्वाङ्कुरन्ततःप्रोक्तंशमीपत्रमतःपरम् ॥ ६९ ॥ पत्रमामलकन्तस्मादामनंपत्रमन्ततः ॥ सर्व्वतोबिल्वपत्रन्तुदेव्याःप्रीतिकरम्मतम् ॥ ७० ॥ पुष्पञ्चोकनदम्पद्मय्यँवाबन्धूकएवच ॥ पत्रम्बिल्वस्यसर्वेभ्योवैष्णवीतुष्टिदम्मनम् ॥ ७१ ॥ सर्व्वेषाम्पुष्पजातीनांरक्तपद्ममिहोत्तम् ॥ रक्तपद्मसहस्रेणयोमालांसम्प्रयच्छति ॥ ७२ ॥ भक्तियुक्तोमहादेव्यैतस्यपुण्यफलंशृणु ॥ कल्पकोटिसहस्राणिकल्पकोटिशतानिच ॥ ७३ ॥ स्थित्वाममपुरेश्रीमांस्ततोराजाक्षितौभवेत् ॥ पत्रेषुबिल्वपत्रन्तुदेवीप्रीतिकरम्मतम् ॥ ७४ ॥ तत्सहस्रकृतामालापूर्व्ववत्फलदाभवेत् ॥ किञ्चात्रबहुनोक्तेनसामान्येनेदमुच्यते ॥ ७५ ॥ उक्तानुक्तैस्तथापुष्पैर्जलजैःस्थलसम्भवैः ॥ पत्रैःसर्व्वैर्य्यथालाभंसर्व्वौषधिगणैरपि ॥ ७६ ॥ वनजैःसर्व्वपुष्पैश्चपत्रैरपिशिवाय्यँजेत् ॥ पूजयेत्परमेशानीम्पुष्पाभावेपिपत्रकैः ॥ ७७ ॥ पत्राणामप्यभावेतुतृणगुल्मौषधादिभिः ॥ औषधीनामभावेतुतत्फलैरपिपूजयेत् ॥ ७८ ॥ अक्षतैर्व्वाजलैर्व्वापितदभावेतुसर्षपैः ॥ सितैस्तस्याप्यलाभेतुमानसीम्भक्तिमाचरेत् ॥ ७९ ॥ राजिदन्तकपत्रैश्चपुष्पौघैरपिपूजयेत् ॥ तुलसीकुसुमैःपत्रैरर्च्चयेच्छ्रीविवृद्धये ॥ पुरश्चरणकार्य्येषुबिल्वपत्रयुतैस्तिलैः ॥ ८० ॥ साक्षतैःसघृतैर्व्वापिशिवामुद्दिश्ययत्नतः ॥

जुहुयादनलव्वृँद्धंसंस्कृतङ्कामवृद्धये ॥८१॥ सङ्कल्पितःकामसिद्ध्यैसंख्ययायःकृतोजपः ॥ तदन्तेपूजनय्यँत्तुविहितङ्क्रियतेद्वि
जैः ॥८२॥ पुरश्चरणसञ्ज्ञन्तुकीर्त्तितन्द्विजसत्तमैः ॥ तस्मिन्पुराणकेपूर्वंपूर्व्वोक्तैर्व्विस्तरोदितैः ॥८३॥ विधानैःपूजयेद्देवीङ्का
माख्याँव्वैष्णवीमपि॥यथासम्भवमेवात्रदद्यान्षोडशसाधकः॥८४॥उपचाराँस्तथैवोक्तान्विधिकृत्यान्नलङ्घयेत् ॥ संम्पूर्णम्पू
जनङ्कृत्वाकल्पोक्तंशतधाजपेत् ॥८५॥ जपान्तेजुहुयादग्निंहोमान्तेतुबलित्रयम् ॥ त्रिजातीयन्तुवितरेत्तौर्य्यत्रिकमतःपरम्॥
॥८६॥ पत्नीस्वयव्वाँभ्रातावागुरुर्व्वाविनियोजयेत् ॥ नैवेद्यादीनिसर्व्वाणिसुपुत्रःशिष्यएववा॥८७॥ यज्ञावसानेदद्यात्तुगु
रवेदक्षिणांशुभाम्॥चामीकरन्तिलाञ्चाश्वतदशक्तौतुचेलकम्॥८८॥अष्टम्यांशुक्लपक्षस्यब्रह्मचारीजितेन्द्रियः ॥ नवम्याव्वाँ
चतुर्द्दश्याम्महादेव्याःपुरश्चरेत् ॥८९ ॥ आदद्याद्गुरुवक्तातुविधिनाविस्तरेणतु ॥ कल्पोदितेनसम्पूज्यतिथिष्वेतासुभैरव ॥
॥९०॥सम्पूर्णपूजान्नोकृत्वानदद्यान्मन्त्रमीप्सितम् ॥ नपुरश्चरणव्वाँपिकुर्य्यात्कृत्वावसीदति ॥९१॥निःपूजासातुपुनःसम्पू
र्णय्यँदिशक्यते ॥ कल्पोदितम्पूजयितुन्तदाकुर्य्यादतन्द्रितः॥९२॥नचेद्विस्तरशःकर्तुन्देव्याःपूजान्तुभैरव ॥ कल्पोक्तव्वाँन्य
देवस्यतत्रायव्विँधिरुच्यते॥९३॥मार्ज्जनाद्यैस्तुसंस्कृत्यस्थण्डिलेमण्डलल्लिँखेत् ॥ पात्रस्यप्रतिपत्तिन्तुकृत्वादाहम्प्लवन्त
था॥९४॥ध्यायेदात्मानमथचसंस्कृत्याङ्गस्वरूपतः ॥ अङ्गुष्ठाद्येस्त्रपर्य्यन्तन्द्वादशाङ्गस्यशुद्धये॥९५॥ अर्घपात्रेष्टधाजप्त्वाउ

पचारान्प्रसेचयेत् ॥ आधारशक्तिप्रमुखंमूलवर्णान्प्रयुज्यच ॥ ९६ ॥ हृदिस्थान्देवतान्ध्यात्वाबहिःकृत्यश्चवायुना ॥
आरोप्यमण्डलेदद्यादुपचारान्यथाविधि ॥ ९७॥ पूजयित्वाषडङ्गानितथाष्टौदलदेवताः॥ पुष्पाञ्जलित्रयन्दत्वाजप्त्वास्तुत्वा
प्रणम्यच ॥ ९८ ॥ मुद्रामग्रेप्रदर्श्याथततःपश्चाद्विसर्जयेत् ॥ सर्व्वेषामेवदेवानामेषएवविधिःस्मृतः ॥ ९९ ॥ सम्यक्कल्पोदि
ताम्पूजाय्यँदिकर्तुन्नशक्यते ॥ उपचारांस्तथादातुम्पञ्चैतान्वितरेत्तदा ॥ १०० ॥ गन्धम्पुष्पञ्चधूपञ्चदीपन्नैवेद्यमेवच ॥
अभावेपुष्पतोयाभ्यांतदभावेतुभक्तितः ॥ १ ॥ सङ्क्षेपपूजाकथितातथावस्त्रादिकम्पुनः ॥ पुरश्चरणकृत्येचप्रदीपंशृणुभैर
व ॥ २ ॥ दीपेनलोकाञ्जयतिदीपस्तेजोमयःस्मृतः ॥ चतुर्व्वर्ग्गप्रदोदीपस्तस्मादीपैर्य्यजेच्छ्रिये ॥ ३ ॥ सततम्पुष्पदी
पाभ्याम्पूजयेद्यस्तुदेवताम् ॥ ताभ्यामेवचतुर्व्वर्ग्गःकथितोनात्रसंशयः ॥ ४ ॥ पुष्पैर्देवाःप्रसीदन्तिपुष्पेदेवाश्चसंस्थिताः
॥ चराचराश्चसकलाःसदापुष्परसास्मृताः ॥ ५ ॥ किञ्चातिबहुनोक्तेनपुष्पस्योक्तिर्मतल्लिका ॥ परञ्ज्योतिःपुष्पगतम्पु
ष्पेनैवप्रसीदति ॥ ६ ॥ त्रिवर्ग्गसाधनम्पुष्पन्तुष्टिश्रीपुष्टिमोददम् ॥ पुष्पमूलेवसेद्ब्रह्मापुष्पमध्येतुकेशवः ॥ ७ ॥ पु-
ष्पाग्रेतुमहादेवःसर्व्वदेवाःस्थितादले ॥ तस्मात्पुष्पैर्य्यजेद्देवान्नित्यम्भक्तियुतोनरः ॥ ८ ॥ उच्चारितन्नाममात्रंजायते
सर्व्वभूतये ॥ घृतप्रदीपःप्रथमस्तिलतैलोद्भवस्ततः ॥ ९ ॥ सार्षपःफलनिर्य्यासजातोवाराजिकोद्भवः ॥ दधिजश्चाण्ज

श्चैवदीपाःसप्तप्रकीर्त्तिताः ॥ ११० ॥ पद्मसूत्रभवादर्भ्भगर्भ्भसूत्रभवाथवा ॥ शणजावादरीवापिफलकोषोद्भवातथा ॥
॥ ११ ॥ वर्त्तिकादीपकृत्येषुसदापञ्चविधाःस्मृताः ॥ तैजसन्दारवंल्लौहंमार्त्तिक्यन्नारिकेलजम् ॥ १२ ॥ तृणध्वजोद्भव
ञ्चापिदीपपात्रम्प्रशस्यते ॥ दीपवृक्षाश्चकर्त्तव्यातैजसाद्यैस्तुभैरव ॥ १३ ॥ वृक्षेषुदीपोदातव्योनतुभूमौकदाचन ॥
सर्व्वंसहावसुमतीसहतेनत्विदन्द्वयम् ॥ १४ ॥ अकार्य्यपादघातञ्चदीपतापन्तथैवच ॥ तस्माद्यथातुपृथिवीतापन्नाप्नो
तिवैतथा ॥ १५ ॥ दीपन्दद्यान्महादेव्यैअन्येभ्योपिचभैरव ॥ कुर्व्वन्तम्पृथिवीतापय्योंदीपमुत्सृजेन्नरः ॥ १६ ॥ सता
पतापंनरकम्प्राप्नोत्येवशतंसमाः ॥ सुवृत्तवर्त्तिःसुस्नेहःपात्रेमग्रेसुदर्शने ॥ १७ ॥ सूछायेवृक्षकाटौतुदीपन्दद्यात्प्रयत्न
तः ॥ लभ्यतेयस्यतापस्तुदीपस्यचतुरङ्गुलात् ॥ १८ ॥ नसदीपइतिख्यातोल्पोघवह्निस्तुसश्रुतः ॥ नेत्राह्लादकरः
स्वार्च्चिर्दूरतापविवर्ज्जितः ॥ १९ ॥ सुशिखःशब्दरहितोनिर्द्धूमोनातिन्ह्रस्वकः ॥ दक्षिणावर्त्तवर्त्तिस्तुप्रदीपःश्रीविवृद्धये
॥ १२० ॥ दीपवृक्षस्थितेपात्रेशुद्धस्नेहप्रपूरिते ॥ दक्षिणावार्तवर्त्यातुचारुदीप्तःप्रदीपकः ॥ २१ ॥ उत्तमःप्रोच्यतेपुत्रस
र्व्वतुष्टिप्रदायकः ॥ वृक्षेणवर्ज्जितोदीपोमध्यमःपरिकीर्त्तितः ॥ २२ ॥ विहीनःपात्रतैलाभ्यामधमःपरिकीर्त्तितः ॥ शाणञ्चा
दौरञ्चन्नजीर्णम्मलिनमेववा ॥ उपयुक्तञ्चनादद्याद्वर्त्तिकार्थन्तुसाधकः ॥ २३ ॥ उपादद्यान्नूनमेवसततंश्रीविवृद्धये ॥

कोषजंरोमजव्वँस्त्रव्वाँर्त्तिकार्थन्नचाददेत् ॥ २४ ॥ नमिश्रीकृत्यदद्यात्तुदीपेस्नेहघृतादिकान् ॥ कृत्वामिश्रीकृतंस्नेहंतामिश्र
न्नरकव्व्रँजेत् ॥ २५ ॥ वसामज्जास्थिनिर्य्यासैःस्नेहैःप्राण्यङ्गसम्भवैः ॥ प्रदीपन्नैवकुर्य्यात्तुकृत्वापङ्केऽवसीदति ॥ २६ ॥ अ
स्थिपात्रेथवापच्येदुर्ग्गन्धास्थिपवासिनि ॥ नैवदीपःप्रदातव्योविबुधःश्रीविवृद्धये ॥ २७ ॥ नैवनिर्व्वापयेद्दीपङ्कदाचिदपि
यत्नतः ॥ सततल्लँक्षणोपेतन्देवार्थमुपकल्पितम् ॥ २८ ॥ नहरेदज्ञानतोदीपन्तथालोभादिनानरः ॥ दीपहर्त्ताभवेदन्धः
काणोनिर्व्वापकोभवेत् ॥ २९ ॥ उद्दीप्तदीप्तप्रतिमःकाष्ठकाण्डसमुद्भवः ॥ बिल्वेध्मोद्भवमेवाथदीपालाभेनिवेदयेत् ॥ ३० ॥
उन्मुकन्नैवदीपार्थेकदाचिदपिचोत्सृजेत् ॥ प्रसन्नार्थन्तुतन्दद्यादुपचाराद्बहिष्कृतम् ॥ ३१ ॥ एवव्वाँक्यंथतोदीपोधूपञ्चशृणुतं
सुतौ ॥ नासाक्षिरन्ध्रसुखदःसुगन्धोतिमनोहरः ॥ ३२ ॥ दह्यमानस्यकाष्ठस्यप्रयतस्येतरस्यच ॥ परागस्याथवाधूमोनि
स्तापोयस्यजायते ॥ ३३ ॥ सधूपइतिविज्ञेयोदेवानान्तुष्टिदायकः ॥ राशीकृतैर्न्नचैकत्रतैर्द्दव्यैःपरिपूजयेत् ॥ ३४ ॥ ओघा
न्निवर्त्तताकृत्वानतत्फलमवाप्नुयात् ॥ श्रीचन्दनञ्चसरलःशालःकृष्णागुरुस्तथा ॥ ३५ ॥ उदयःसुरथस्कन्दोरक्तविद्रुम
एवच ॥ पीतशालःपरिमलोविमर्द्दीकाशलस्तथा ॥ ३६ ॥ नमेरुर्देवदारुश्चबिल्वसारोथखादिरः ॥ सन्तानःपारिजातश्चहरि
चन्दनवल्लभौ ॥ ३७ ॥ वृक्षेषुधूपाःसर्व्वेषाम्प्रीतिदाःपरिकीर्त्तिताः ॥ अरालःसहसूत्रेणश्रीवासःपट्टवासकः ॥ ३८ ॥ कर्प्पू

र:श्रीकरश्चैवपरागःश्रीहरामलौ ॥ सर्व्वौषधीवज्ञातीववराहश्चूर्णउत्कलः॥३९॥जातीकोषस्यचूर्णञ्चगन्धःकस्तूरिकातथा ॥ क्षोदेवृत्तेचगदिताधूपाएतेउदाहृतः ॥४०॥ यक्षधूपोवृक्षधूपःश्रीपिष्टोऽगुरुझर्झरः॥ पत्रिवाहःपिण्डधूपःसुगोलःकण्ठएवच ॥४१॥ अन्योन्ययोगान्निर्य्यासाधूपाएतेप्रकीर्तिताः ॥ एतैर्व्विधूपयेद्देवान्धूमिभिःकृष्णवर्त्मना॥४२॥येषान्धूमोद्भवैर्घ्राणैस्तु षिङ्गछन्तिजन्तवः ॥ निर्य्यासश्चपरागश्चकाष्ठङ्गन्धन्तथैवच ॥ ४३ ॥ कृत्रिमश्चेतिपञ्चैतेधूपाःप्रीतिकरापराः ॥ नयक्षधूप र्व्वितरेन्माधवायकदाचन ॥ ४४ ॥ नरक्तव्विँद्रुमंमत्र्यंसुरथङ्कुद्रिलन्तथा ॥ यक्षधूपःपत्रिवाहःपिण्डधूपः सुगोलकः ॥ ॥ ४५ ॥ कृष्णागुरुःसकर्प्पूरोमहामायाप्रियःस्मृतः ॥ वृकधूपेनवादेवीम्महामायाम्प्रपूजयेत् ॥ ४६ ॥ मेदोमज्जासमायु क्तान्नधूपान्विनियोजयेत् ॥ परकीयाँस्तथाघ्राताँस्तेपिकृत्याभिमर्दितान् ॥४७॥ पुष्पन्धूपञ्चगन्धञ्च उपचाराँस्तथापरान् ॥ घ्रात्वानिवेद्यदेवेभ्योनरोनरकमाप्नुयात् ॥ ४८ ॥ नभूमौवितरेद्धूपंनासनेनघटेतथा ॥ यथातथाधारगतङ्कृत्वातद्धिनिवेदयेत् ॥ ॥ ४९ ॥ रक्तविद्रुमशालौचसुरथःसूरलस्तथा ॥ सन्तानकोनमेरुश्चकालागुरुसमन्वितः ॥ ५० ॥ जातीकोषाक्षसंयुक्तो धूपःकामेश्वरीप्रियः ॥ त्रिपुण्यायास्तथैवायम्मातृणामपिनित्यशः ॥ ५१ ॥ सर्व्वेषाम्पीठदेवानांरुद्रादीनाञ्चपुत्रक ॥ एषवां कथितोधूपःशृणुतन्नेत्ररञ्जनम् ॥५२॥ येनतुष्यतिकामाख्यात्रिपुरावैष्णवीतथा ॥ सौवीरञ्जाम्बलन्तुत्थम्मयूरग्रीवकन्तथा॥

॥ ५३ ॥ दार्व्विकामेघनीलश्च अञ्जनानिभवन्तिषट् ॥ सवदूपश्चसौवीरय्याँम्बलप्रस्तरन्तथा ॥ ५४ ॥ मयूरग्रीवकंरत्न
म्मेघनीलस्तुतैजसम् ॥ घृष्टानिगात्यचैतानिशिलायान्तेजसेथवा ॥ ५५॥ प्रदद्यात्सर्व्वदेवेभ्योदेवीभ्यांश्चापिपुत्रक ॥ घृ
ततैलादियोगेनताम्रादौदीपवह्निना ॥ ५६ ॥ यदञ्जनञ्जायतेतुदार्व्विकापरिकीर्त्तिता ॥ सर्व्वाभावेतुतद्दद्याद्देवीभ्योदाहजा
ञ्जनम् ॥ ५७ ॥ महामायाजगद्धात्रीकामाख्यात्रिपुरातथा ॥ आप्नुवन्तिमहातोषंषड्भिरेभिःसदाञ्जनैः ॥ ५८ ॥ विधवा
नाञ्जनङ्कुर्य्यान्महामायार्थमुत्तमम् ॥ नादत्तेत्वञ्जनन्देवीवैष्णवीविधवाकृतम् ॥ ५९ ॥ नमृत्पात्रेयोजयेत्तुसाधकोनेत्ररञ्ज
नम् ॥ नपूजाफलमाप्नोतिमृत्पात्रविहिताञ्जनैः ॥ ६० ॥ चतुर्व्वर्ग्गप्रदोधूपःकामदन्नेत्ररञ्जनम् ॥ तस्माद्द्वयमिदन्दद्याद्दे
वेभ्योभक्तितोनरः ॥ ६१ ॥ इतिवाङ्गदितोधूपस्तथोक्तन्नेत्ररञ्जनम् ॥ नैवेद्यन्तुमहादेव्याःशृण्वेकाग्रमनाधुना ॥ ६२ ॥ इ
तिश्रीकालिकापुराणेचतुःसप्ततितमोध्यायः ॥ ७४ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ निवेदनीयय्यद्द्रव्यम्प्रशस्तम्प्र
यतन्तथा ॥ तद्भक्ष्याद्यम्पञ्चविधन्नैवेद्यमितिगद्यते ॥ १ ॥ भक्ष्यम्भोज्यञ्चलेह्यञ्चपेयञ्चोष्यञ्चपञ्चमम् ॥ सर्व्वत्रचैतन्नैवे
द्यमाराध्येष्टेनिवेदयेत् ॥ २ ॥ तेषुप्रियतरन्देव्याःकथयेशृणुतंस्तुवाम् ॥ भक्ष्यादिपञ्चकैर्द्देवीदत्तैरेवाभितुष्यति ॥ ३ ॥
नादत्तेविधिवत्किञ्चिद्दत्तञ्चैतन्नविद्यते ॥ लाङ्गलञ्चकपित्थञ्चद्राक्षाङ्क्रमुकमेवच ॥ ४ ॥ करकव्वँदरङ्कोलङ्कुष्माण्डम्पनसन्त

था ॥ बकुलञ्चमधूकञ्चरसालाम्रातकोद्भवम् ॥ ५ ॥ आक्षोडम्पिण्डखर्जूरङ्करुणंश्रीफलन्तथा ॥ औडुम्बरञ्चपुन्नागम्मा
धवङ्कर्कटीफलम् ॥ ६ ॥ जाम्बवंपिण्डखर्ज्जूरम्बीजपूरञ्चजम्भलम् ॥ हरीतकीमामलकंषड्विधन्नागरङ्गकम् ॥ ७ ॥ दे
वकम्मधुकम्शीतम्पटोलङ्क्षीरवृक्षजम् ॥ पाटलंशालकेकुम्भमग्निजङ्कदलीफलम् ॥ ८ ॥ तिन्दुकङ्कुसुमम्पीतङ्कारविन्दङ्क
रूषकम् ॥ गर्भावर्त्तञ्चतत्पुष्पङ्क्षीरस्राव्यमनङ्गजम् ॥ ९ ॥ कुमुदानाम्पङ्कजानाम्फलानिविविधानिच ॥ वन्यानांसकलैर्दे
वीम्फलैःपुष्पैःप्रपूजयेत् ॥ १० ॥ ऋतेश्लेष्मातकव्विम्बशैलकव्वैष्णवीन्तथा ॥ सर्व्वेषाम्फलजातीनाम्मध्येदेवीप्रियम्फ
लम् ॥ ११ ॥ लाङ्गलम्मातुलङ्गञ्चकरमर्द्दरसालकम् ॥ एवम्फलानिदेयानिकामाख्यायैचभैरव ॥ १२ ॥ त्रिपुरायैतथा
सम्यक्पीठदेवीभ्यएवच ॥ शृङ्गाटकङ्कशेरुञ्चशालूकञ्चमृडालकम् ॥ १३ ॥ शृङ्गारकङ्काञ्चनञ्चस्थूलङ्कन्दम्बकूलकम् ॥ एव
मादीनिकन्दानिदेव्यैसर्व्वाणिचोत्सृजेत् ॥ १४ ॥ परमान्नम्पिष्टकञ्चयावकङ्कृशरन्तथा ॥ मोदकम्पृथुकादीनिकन्दपक्का
निचोत्सृजेत् ॥ १५ ॥ हविशाल्योदनन्दिव्यमाज्ययुक्तंसशर्करम् ॥ निवेदयेन्महादेव्यैसर्व्वाणिव्यञ्जनानिच ॥ १६ ॥ क्षी
रादीन्यथगव्यानिमाहिष्याणिचसर्व्वशः ॥ अजाविकमृगाणाञ्चक्षीरादीनिनिवेदयेत् ॥ १७ ॥ मध्वादीनिचसर्व्वाणिगुडधा
नांशितान्तथा ॥ अन्नानिचैवपानानिमांसानिविनिवेदयेत् ॥ १८ ॥ सर्व्वंसुरभिगन्धाढ्यंव्यञ्जनंसुमनोहरम् ॥ शाकमां

सादिसम्भूतम्महादेव्यैनिवेदयेत् ॥ १९ ॥ आमिषम्परमान्नञ्चदधिसर्पिसशर्क्करम् ॥ महादेव्यैनिवेद्याथवाजिमेधफल
ल्लभेत् ॥ २० ॥ सितासम्मिश्रितान्दत्वासुरामधुसमन्विताम् ॥ देवीलोकेचिरंस्थित्वाराजाक्षितितलेभवेत् ॥ २१ ॥ ला
ङ्गलङ्कमुकन्दत्वारुचकङ्करमर्द्दकम् ॥ सौभाग्यमतुलम्प्राप्यदेवीलोकेमहीयते ॥ २२ ॥ माषान्मुद्गान्मसूरांश्चतिलान्भङ्गाँ
स्तथैवच ॥ यवादीन्यथसर्व्वाणियथायोग्यन्निवेदयेत् ॥ २३ ॥ यथायथाभवेद्भक्ष्यंयथाद्रव्यन्तथातथा ॥ संस्कृत्यवे
शवाराद्यैर्म्महादेव्यैनिवेदयेत् ॥ २४ ॥ महावीरोमुनिर्व्वापिब्राह्मणश्चेतरोथवा ॥ यद्यद्भक्ष्यंस्वमर्थन्तुप्रकल्प्यंस्याद्यथा
यथा ॥ २५ ॥ तथातथामहादेव्यैभक्तियुक्तोनिवेदयेत् ॥ संस्कार्य्याण्यथसंस्कृत्ययथासंस्कारकम्भवेत् ॥ २६ ॥ संस्का
र्य्यैश्चयथातस्यात्तत्तद्द्यात्तथातथा ॥ यत्पूतिगन्धसय्युँक्तन्दग्धम्भोज्यविवर्जितम् ॥ २७ ॥ तदुक्तमपिनोदद्यान्महादे
व्यैकदाचन ॥ ताम्बूलङ्गन्धसय्युँक्तङ्कर्पूरादधिवासितम् ॥ २८ ॥ सञ्चूर्णैर्ज्जलजानाञ्चसंस्कृतर्व्वैनिवेदयेत् ॥ बलिदानेषु
विहितायएवमृगपक्षिणः ॥२९॥ तेषांमांसानिमत्स्यानाम्मांसानिचनिवेदयेत् ॥ खड्गवार्द्ध्रीणसच्छागमांसैर्म्मिश्रीकृतैकृतम्
॥ ३० ॥ व्यञ्जनस्वादुगन्धाढ्यव्वाँसितंसुमनोहरम् ॥ सकृद्दत्वामहादेव्यैसार्व्वभौमोनृपोभवेत् ॥ ३१ ॥ मूलकैरेणमांसेन
लोहपात्रेसुसंस्कृतम् ॥ व्यञ्जनङ्गन्धिनन्दत्वादेवीलोकमवाप्नुयात् ॥३२॥ खर्ज्जूरपिण्डखर्ज्जूरयवचूर्णञ्चसाज्यकम् ॥ वैष्ण

ऽयैविनिवेद्यैवराजसूयफलल्लँभेत् ॥ ३३ ॥ कृशरान्नप्रदानेनसौभाग्यमतुलम्भवेत् ॥ दत्वैवनारिकेलाम्बुवह्निष्टोमफलल्लँभे
त् ॥३४॥ जाम्बवल्लवलीधात्रीश्रीफलानिनिवेद्यच ॥ वह्निष्टोमफलल्लँब्ध्वादेवीलोकमवाप्नुयात् ॥ ३५॥ द्राक्षांसितासमायु
क्तान्नागरङ्गकसय्युँताम् ॥ विनिवेद्यमहादेव्यैलक्ष्मीवान्रूपवान्भवेत् ॥ ३६ ॥ धानाश्चपृथुकन्देव्यैदत्वाथश्रीमवाप्नुयात् ॥
इक्षुदण्डम्मुमद्गण्डंनवनीतन्निवेद्यच ॥ ३७॥ सौभाग्यमुत्तलम्प्राप्यदेवीलोकेमहीयते ॥ नवनीतसमायुक्तन्तिलन्देव्यैनि
वेद्यच ॥ ३८ ॥ इहकामानवाप्यैवमृतोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ अभक्ष्यवर्ज्जंसर्व्वान्नव्यँञ्जनेनसमन्वितम् ॥ ३९ ॥ भोज्य
वत्परिकल्प्याथमहादेव्यैनिवेदयेत् ॥ रत्नतोयसमायुक्तंसलिलन्नारिकेलजम् ॥ ४० ॥ क्षीराज्यमधुभिर्म्मिश्रंसितादधि
समन्वितम् ॥ यस्तैजसेनपात्रेणपेयन्देव्यैनिवेदयेत् ॥ ४१ ॥ भक्तिप्रवणचित्तेनतस्यपुण्यफलंशृणु ॥ कल्पकोटिसह
स्राणिकल्पकोटिशतानिच ॥ ४२॥ स्थित्वादेवीपुरेधीरःसार्व्वभौमोभवेत्क्षितौ ॥ ततःपरन्तुकैवल्यमाप्नोतिचयथेच्छया
॥ ४३॥ कलायश्चसनीवारङ्क्वथितन्दधिसय्युँतम् ॥ महादेव्यैनिवेद्यैवकाममिष्टमवाप्नुयात् ॥ ४४ ॥ मरीचम्पिप्पलीको
षञ्जीरकतन्तुभन्तथा ॥ संस्कारेचसमक्षेचमहादेव्यैनिवेदयेत् ॥ ४५ ॥ तिंतिडींखण्डसंय्युँक्ताम्भक्तियुक्तोनिवेद्यच ॥
ज्योतिष्टोमफलल्लँब्ध्वादेवीलोकमवाप्नुयात् ॥ ४६ ॥ राजमाषम्मसूरञ्चपालङ्कञ्चाथपोतिकाम् ॥ कालशाकङ्कलापञ्चब्रा

ह्लीमूलकमेवच ॥ ४७ ॥ वास्तूकञ्चकलम्बीञ्चकञ्चुकंहिलमोचिकाम् ॥ चक्रंव्विँद्रुमपत्रञ्चतथैवचपुनर्न्नवाम् ॥ ४८ ॥ शाका
नेतान्महादेव्यैयोजयेद्भक्तिसय्युँतः ॥ सोतुलांश्रियमाप्नोतिममलोकेमहीयते ॥ ४९ ॥ श्रद्धापरीष्टिसंस्कारभक्तिद्रव्याभि
सम्भ्रमम् ॥ रागाधिक्यात्फलाधिक्यंहीनाद्धैहीनताव्व्रँजेत् ॥ ५० ॥ मन्त्रकालविरुद्धानिनैवेद्यानिकदाचन ॥ देवेभ्योनोप
युञ्जीतगुरुताताहितानिच ॥ ५१ ॥ राजतेवाथसौवर्णेताम्रेवाप्रस्तरेपिच ॥ पद्मपत्रेथवादद्यान्नैवेद्यम्मत्प्रियाप्रियम् ॥५२॥
तैजसेषुचपात्रेषुसौवर्णन्तस्त्रामेववा ॥ प्राशनार्थमुपादद्यादर्घ्यपात्रार्थमेववा ॥ ५३ ॥ यज्ञदारुमयव्वाँपिपात्रंमध्यममिष्य
ते ॥ सर्व्वालाभेतुमाहेयंस्वहस्तघटितय्यँदि॥५४॥एतद्वाङ्कथितौपुत्रौनैवेद्यवैष्णवीप्रियम् ॥ कामाख्यायास्तथादेव्यात्रिपु
रायाविशेषतः ॥ प्रदक्षिणनमस्कारौसाम्प्रतंशृणुतय्युँवाम् ॥५५॥ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेपञ्चसत्पतिततमोध्यायः॥७५॥
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ प्रसार्य्यदक्षिणंहस्तंस्वयंनम्रशिराःपुनः ॥ दक्षिणन्दर्शयन्पार्श्वम्मनसापिचदक्षिणः ॥ १ ॥ स
कृत्त्रिव्वाँवेष्टयेयुर्देव्याःप्रीतिःप्रजायते ॥ सचप्रदक्षिणोज्ञेयःसर्व्वदेवौघतुष्टिदः ॥२॥ अष्टोत्तरशतय्यँस्तुदेव्याःकुर्य्यात्प्रदक्षि
णम् ॥ ससर्व्वकाममासाद्यपश्चान्मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ३ ॥ मनसापिचयोदद्याद्देव्यैभक्त्याप्रदक्षिणम् ॥ प्रदक्षिणाद्यमगृहेनर
काणिनपश्यति ॥ ४ ॥ कायिकोवाग्भवश्चैवमानसस्त्रिविधःस्मृतः ॥ नमस्कारःश्रुतस्तज्ज्ञैरुत्तमाधममध्यमः ॥ ५ ॥ प्रसार्य्य

पादौहस्तौचर्पातलादण्डवत्क्षितौ॥जानुभ्यामवनिङ्गत्वाशिरसास्पृश्यमेदिनीम् ॥क्रियतेयोनमस्कारउत्तमःकायिकस्तुसः ॥
॥ ६ ॥ जानुभ्यांसक्षितिंस्पृष्ट्वाशिरसास्पृश्यमेदिनीम् ॥ क्रियतेयोनमस्कारोमध्यमःकायिकःस्मृतः ॥ ७॥ पुटीकृत्यकरौशी
र्षेदोयतेयद्यथातथा ॥ अस्पृष्ट्वाजानुशीर्षाभ्याङ्क्षितिंसोऽधमउच्यते ॥ ८ ॥ यास्वयङ्गद्यपद्याभ्याङ्घटिताभ्यान्नमस्कृतिः ॥
क्रियतेभक्तियुक्तेनवाचिकस्तूत्तमस्तुसः ॥ ९ ॥ पौराणिकैर्व्वैदिकैर्व्वामन्त्रैर्व्वाक्रियतेनतिः ॥ समध्यमोनमस्कारोभवेद्वाच
निकःसदा ॥ १० ॥ यत्तुमानुषवाक्येननमनङ्क्रियतेसदा ॥ सवाचिकोऽधमोज्ञेयोनमस्कारेषुपुत्रकौ ॥ ११ ॥ इष्टमध्यानिष्ठ
गतैर्म्मनोभिस्त्रिविधम्पुनः ॥नमनम्मानसम्प्रोक्तमुत्तमाधममध्यम् ॥ १२ ॥ त्रिविधेचनमस्कारेकायिकश्चोत्तमःस्मृतः॥ का
यिकैस्तुनमस्कारैर्देवास्तुष्यन्तिनित्यशः ॥ १३ ॥ अयमेवनमस्कारोदण्डादिप्रतिनामभिः ॥ प्रणामइतिविज्ञेयःसपूर्व्व
म्प्रतिपादितः ॥ १४ ॥ मनसापिचयोदद्याद्देव्यैभक्त्याप्रदक्षिणम् ॥ सदक्षिणेयमगृहेनरकाणिनपश्यति ॥ १५॥ देव
मानुषगन्धर्व्वायक्षराक्षसपन्नगाः ॥ नमस्कारेणतुष्यन्तिमहात्मानःसमन्ततः ॥ १६ ॥ नमस्कारेणलभतेचतुर्व्वर्ग्गम्महाम
तिः ॥ सर्व्वत्रसर्व्वसिद्ध्यर्थंनतिरेवप्रशस्यते ॥ १७॥ नत्याविजयतेलोकान्नत्यायुरपिवर्द्धते ॥ नमस्कारेणदीर्घायुरच्छिन्नालभ
तेप्रजाः॥ १८ ॥ नमस्कुरुमहादेव्यैप्रदक्षिणमथोकुरु॥ नैवेद्यन्देहिनितरामितियोभाषतेमुहुः॥ १९॥ सोपिकामानवाप्येह

ममलोकेप्रमोदते ॥ विदधातिचनैवेद्यम्महादेव्यैसुभक्तिमान् ॥२०॥ दातुम्प्रतिनरःसोपिदेवीलोकमवाप्नुयात् ॥ इतिवांकथि
ताःसम्यगुपचारास्तुषोडश ॥ २१ ॥ किमन्यद्वर्चितम्वान्तत्कथयिष्यामिपृच्छतोः ॥२२॥ इतिकालिकापुराणेषोडशोपचार
निर्णयेषट्सप्ततितमोध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ कामाख्यायाश्चमाहात्म्यंश्रृणुतञ्चवदामिवाम् ॥ साङ्गन्त
त्सरहस्यञ्चश्रृणुवेतालभैरव ॥ १ ॥ एकदागरुडेनाशुविष्णुर्व्विष्णुपरायणौ ॥ गच्छन्देवीन्तुकामाख्यान्नीलस्थामाससाद
ह ॥ २ ॥ आसाद्यतङ्गिरिश्रेष्ठमवज्ञायसकेशवः ॥ गच्छगच्छेतिगरुडञ्चोदयामासतङ्गतौ ॥ ३ ॥ तञ्चदेवीमहामायाकामा
ख्याजगताम्प्रसूः ॥ गरुडेनसमङ्क्षणस्तम्भयामाससरोदसि ॥ ४ ॥ सतुगन्तुम्महामायामाययापरिमोहितः ॥ नगन्तुमथ
वागन्तुमशकद्वद्ववत्स्थितः ॥ ५ ॥ अशक्तङ्गरुडन्दृष्ट्वागमनेगरुडध्वजः ॥ क्रुद्धस्थम्पर्व्वतश्रेष्ठमुत्सारयितुमुद्यतः ॥ ६ ॥ ततः
कराभ्यान्तंशैलङ्कोडीकृत्यजगत्पतिः ॥ अमूत्क्षमश्चालयितुंमनागपिनकेशवः ॥ ७ ॥ तञ्चिचालयिषुंशैलङ्कामाख्याक्रोधत
त्परा ॥ सिद्धसूत्रेणवैकुण्ठम्बबन्धगरुडेनह ॥ ८ ॥ तम्बद्ध्वासिद्धसूत्रेणग्राहोग्रेलवणार्णवे ॥ चिक्षेपहेलयादेवीसंक्षेपात्प्रापत
त्तलम् ॥ ९ ॥ तंसागरतलम्प्राप्तम्पुनरेवस्वमायया ॥ यन्त्रयित्वासमाक्रम्यजग्राहाब्धितलस्थितम् ॥ १० ॥ सप्रयत्ने
नमहतानोत्क्षुत्तिङ्कर्त्तुमिष्टवान् ॥ महायत्नम्प्रकुर्व्वाणःपुनरुन्मज्जनेहरिः ॥ ११ ॥ तस्यासारम्प्रसारञ्चकामाख्याप्रत्यपे

धयत्॥ ज्ञानोद्गमनमप्यस्यसादेवीप्रत्यपेधयत्॥१२॥ ततःप्रज्ञानरहितःप्रसारासारवर्जितः॥ गरुडेनसमन्तोयंतलेशोर्णा
मसच्चिरम्॥ १३॥ मार्गमाणस्तुतंस्त्रष्टासागरान्तरसंस्थितम्॥ हरिमासादयामासविशीर्णम्प्राकृतयथा॥१४॥ तमासा
द्यसताक्ष्यन्तुस्त्रष्टालोकपितामहः॥ हस्ताभ्यान्तंसमादायवोल्लावयितुमिष्टवान्॥१५॥ तमुल्लावयितुंशक्तोनाभूल्लोकपिता
महः॥ स्वयञ्चदेवीमायाभिर्बद्धःसन्विस्मयन्स्थितः॥१६॥ मार्गमाणास्तुतौसर्व्वेदेवाःशक्रपुरोगमाः॥ चिरेणचाऽथकाले
नसमासेदुर्जलान्तरे॥ १७॥ तावासाद्यततःसर्व्वेसुराःशक्रपुरोगमाः॥ समुल्लावयितुय्यँत्नञ्चक्रुर्नाशक्नुवंश्चते॥१८॥ ततः
सर्व्वेपितेदेवामोहितामाययाभृशम्॥ विधिविष्णूस्थितौयद्वत्तद्वत्तेतत्रसंस्थिताः॥ १९॥ मार्गमाणोथतान्त्सर्व्वान्देवान्देव
गुरुस्तदा॥ बृहस्पतिर्म्महिमवत्यासदसानुसंस्थितम्॥ २०॥ समासाद्यसदेवानांवृत्तांन्तन्देवपूजितः॥ पृष्टवान्त्सादरं
सम्यक्स्तुत्वानत्वायथाविधि॥ २१॥ गुरुरुवाच॥ महादेवजगद्धामजगत्प्रशमकारण॥ शक्रादिन्मार्गमाणोहन्देवाँस्त्वां
समुपस्थितः॥ २२॥ ब्रह्माविष्णुश्चनब्रह्मसदनेनापिनाकतः॥ संस्थितौनापिकुत्रापिज्ञायेतेत्वन्यदायथा॥ २३॥
तमिमंसंशयन्देवछिन्धित्वन्देवदेवताः॥ कुत्रतिष्ठन्तिकस्माद्वातथाभूत्वाव्यवस्थिताः॥२४॥अनुयास्यामितान्त्सर्व्वानुपदे
शात्तवप्रभो॥ तेषांस्थितिन्त्वङ्कथययदितेवर्ततेदया॥ २५॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वातदुद्देशमहम्पुनः॥ तत्सर्व्वमुक्तवान्कर्म्मय

थाबद्धाश्चमायया ॥ २६ ॥ अवज्ञातामहादेवीमहामायाजगन्मयी ॥ तेनतन्माययाबद्धोविष्णुस्तिष्ठतिसागरे ॥ २७॥ तम्मा
र्ग्गमाणास्त्रिदशाब्रह्माद्याःमाययापुनः ॥ निबद्धानिकटेतस्यस्थिताश्चात्यर्थसंय्यताः ॥ २८ ॥ ताँस्तुमार्ग्गयितुय्याँमियदि
हत्वम्मयाविना ॥ बद्धस्तथैवत्वञ्चापिनायातुभवितात्रभुः ॥२९ ॥ तस्माद्गच्छाम्हन्तत्रयत्रास्तेगरुडध्वजः ॥ ब्रह्मेन्द्राद्यास्त
थागुप्तान्मोचयिष्येचतान्क्रमात् ॥ ३० ॥ इत्युक्त्वागुरुणासार्द्धंसम्भूयसवृषध्वजः ॥ देवौघायत्रतिष्ठन्तिगतस्तत्रमहेश्वरः ॥
॥ ३१ ॥ तत्रगत्वामहादेवोविष्णुमाभाष्यवेधसम् ॥ सर्व्वास्तान्परिपप्रच्छकिमर्थंसंस्थितास्त्विह ॥ ३२ ॥ गतागतविही
नाश्चजडवज्ज्ञानवर्ज्जिताः ॥ किमर्थमभवन्देवास्तन्मेभाषन्तुसम्प्रति ॥ ३३॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वामहादेवस्यकेशवः ॥ शनैर्म्म
र्गमुवाचेदम्ब्रह्मादीनाम्पुरस्तदा ॥३४॥ भगवानुवाच ॥ नीलकूटस्यशिखरादूर्द्ध्वभागेनगच्छता ॥ वियतागरुडस्थेनमयानी
लोमहागिरिः ॥३५॥ धृतःकरेणचोद्दत्तुङ्गरुडागतिवारणे ॥ तत्रमांसामहामायाकामाख्याकामरूपिणी ॥ ३६॥ योगनिद्रास्व
यन्धृत्वाचिच्छेदाम्बुधिपुष्करे ॥ ततोहन्तलमासाद्यतोयराशेःसवाहनः ॥ ३७ ॥ पतितोनिवसाम्यत्रचिरमन्धकसूदन ॥
निवसामिचिरञ्चाहमत्रसागरतोयके ॥ ३८ ॥ नाद्यापिसामहामायानुदतेमांमहेश्वर ॥ मदर्थमागतादेवाब्रह्मेन्द्राद्याःसमन्त
तः ॥ ३९ ॥ तेपिबद्धामहादेव्यामायापाशेनवैहठात् ॥ तस्मान्नोद्यनुगृह्णोष्वनयेदानींशिवालये ॥ ४० ॥ ताञ्चप्रसादर्य

ष्यामःसम्यग्बन्धविहिंसया ॥ हरेस्तद्वचनंश्रुत्वात्यहञ्चकरुणायुतः ॥ ४१ ॥ उवाचपरमप्रीत्याविधिविष्णूप्रतिस्वयम् ॥ ई
श्वर्य्याःकामपूर्व्वायाःकवचंसुमनोहरम् ॥ ४२ ॥ बध्वाशरीरेचाख्याळ्यपश्चाद्गच्छन्तुताम्प्रति ॥ अहन्निबद्धकवचःस्तेनाहम्मा
ययात्विह ॥ ४३ ॥ नबद्धोममसंसर्गात्तथाचेहबृहस्पतिः ॥ तस्माद्भूयन्तुकवचंशृणुध्वम्वदनान्मम ॥ ४४ ॥ येनसौख्या
त्समुल्लुत्यद्रक्ष्यामःपरमेश्वरीम् ॥ ओंकामाख्याकवचस्यमुनिर्बृहस्पतिःस्मृतः ॥ ४५ ॥ देवीकामेश्वरीतस्य अनुष्टुप्छ
न्दइष्यते ॥ विनियोगःसर्व्वसिद्धौतञ्चशृण्वन्तुदेवताः ॥ ४६ ॥ शिवःकामेश्वरीदेवीकामाख्याचक्षुषीमम ॥ शारदावर्णयु
गलन्त्रिपुरावदनन्तथा ॥ ४७ ॥ कण्ठेपातुमहामायाहृदिकामेश्वरीपुनः ॥ कामाख्याजठरेपातुशारदामान्तुनाभितः ॥ ४८ ॥
त्रिपुरापार्श्वयोःपातुमहामायातुमेहने ॥ मुदेकामेश्वरीपातुकामाख्योरुद्वयेतुमाम् ॥ ४९ ॥ जानुनोःशारदापातुत्रिपुरापा
तुजङ्घयोः ॥ महामायापादयुगेनित्यंरक्षतुकामदा ॥ ५० ॥ केशेकोटेश्वरीपातुनासायाम्पातुदीर्घिका ॥ भैरवीदन्तसङ्घा
तेमातङ्ग्यवतुचाङ्गयोः ॥ ५१ ॥ बाह्वोर्म्मांललितापातुपाण्योस्तुवनवासिनी ॥ विन्ध्यवासिन्यङ्गुलीषुश्रीकामानखकोटिषु ॥
॥५२॥ रोमकूपेषुसर्व्वेषुगुप्तकामासदावतु ॥ पादाङ्गुलीपार्ष्णिभागेपातुमाम्भुवनेश्वरी ॥ ५३ ॥ जिव्हायाम्पातुमांसेतुःकः
कण्ठाभ्यन्तरेवतु ॥ नःपातुचान्तरेवक्षःइःपातुजठरान्तरे ॥ ५४ ॥ सामीन्दुःपातुमांवस्तौबिन्दुर्बिन्द्वन्तरेवतु ॥ ककारस्त्वचि

माम्पातु रकारोऽस्थिषुसर्व्वदा ॥ ५५ ॥ लकारःसर्व्वनाडीषुईकारःसर्व्वसन्धिषु ॥ चन्द्रःस्नायुषुमाम्पातुबिन्दुर्मज्जासुस
न्ततम् ॥ ५६ ॥ पूर्व्वस्यान्दिशिचाग्नेय्यान्दक्षिणेनैर्ऋतेतथा ॥ वारुणेचैववायव्याङ्कौबेरेहरमन्दिरे ॥ ५७ ॥ अकराद्या
स्तुवैष्णव्याअष्टौवर्णास्तुमन्त्रगाः ॥ पान्तुतिष्ठन्तुसततंसमुद्भवविवृद्धये ॥ ५८ ॥ ऊर्द्ध्वाधःपातुसततम्मान्तुसेतुद्वयंसदा ॥
नवाक्षराणिमन्त्रेषुशारदामन्त्रगोचरे ॥ ५९ ॥ नवस्वरन्तुमान्नित्यंनासादिषुसमन्ततः ॥ वातपित्तकफेभ्यस्तुत्रिपुराया
स्तुत्र्यक्षरम् ॥ ६० ॥ नित्यंरक्षतुभूतेभ्यःपिशाचेभ्यस्तथैवच ॥ तत्सेतूसततम्पाताक्रव्याद्भ्योमान्निवारकौ ॥ ६१ ॥ न
मःकामेश्वरीन्देवीम्महामायांजगन्मयीं ॥ याभूत्वाप्रकृतिर्नित्यन्तनोतिजगदाद्यताम् ॥ ६२ ॥ कामाख्यामक्षमाला
भयवरदकरांसिद्धसूत्रैकहस्तांश्वेतप्रेतोपरिस्थाम्मणिकनकयुताङ्कुङ्कुमांपीतवर्णाम् ॥ ज्ञानध्यानप्रतिष्ठामतिशयविनयांब्र
ह्मशक्रादिवन्द्यामग्नौबिन्द्वन्तमन्त्रप्रियतमविषयान्नौमिसिद्धैरतिस्थाम् ॥ मध्येमध्यस्यभागेसततविगमिताभावहावावली
यालीलालोकस्यकोष्ठेसकलगुणयुताव्यक्तरूपैकनम्रा ॥ ६३ ॥ विद्याविद्यैकशांताशमनशमकरीक्षेमकर्त्रीवरास्यानित्य
म्पातात्पवित्रप्रणववरकराकामपूर्वेश्वरीनः ॥ ६४ ॥ इतिहरकवचन्तनुस्थितंशमयतेशमनन्तथायदि ॥ इहगृहाणयतस्व
विमोक्षणेसहितएषविधिःसहचामरैः ॥ ६५ ॥ इतीदङ्कवचय्यँस्तुकामाख्यायाःपठेद्बुधः ॥ सकृत्तन्तुमहादेवीत्वनुव्रजति

नित्यदा ॥ ६६ ॥ नाधिव्याधिभयन्तस्यनकश्व्याभ्योभयन्तथा ॥ नाग्नितोनापितोयेभ्योनरिपुभ्योनराजतः ॥ ६७ ॥ दी
र्घायुर्बहुभोगीचपुत्रपौत्रसमन्वितः ॥ आवर्त्तयन्शतन्देवीमन्दिरेमोदतेपरे ॥ ६८ ॥ यथातथाभवेद्बद्धःसङ्ग्रामेन्यत्रवाबुधः ॥
तत्क्षणादेवमुक्तःस्यात्स्मरणात्कवचस्यतु ॥ ६९ ॥ ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ इतिश्रुत्वातुकवचंहरिर्ब्रह्मासुरास्तथा ॥ श
क्रोऽपिकवचंन्यासन्देहेचक्रुःपृथक्पृथक् ॥ ७० ॥ तेतुविन्यस्तकवचामहामायाप्रभावतः ॥ उत्प्लुत्यसागरस्याम्भआसेदुःक्षि
तिमञ्जसा ॥ ७१ ॥ आसाद्यपृथिवींसर्व्वेब्रह्माविष्ण्वादयःसुराः ॥ नीलकूटंसमासाद्यकामाख्यान्द्रष्टुमागताः ॥ ७२ ॥ दृष्ट्वा
कामेश्वरीन्देवींक्लेशवस्ताञ्जगन्मयीम् ॥ इदमाहस्वयञ्ज्ञात्वाप्रभावन्तत्प्रतिष्ठितम् ॥ ७३ ॥ त्वमेवप्रकृतिर्देवीत्वमेवपृथिवी
जलम् ॥ त्वमेवजगताम्मातात्वमेवचजगन्मयी ॥ ७४ ॥ त्वङ्कर्त्रीसर्व्वंजगताम्विद्यात्वम्मुक्तिदायिनी ॥ परापरात्मिकादेवी
स्थूलसूक्ष्मात्मिकातथा ॥ ७५ ॥ प्रसीदत्वम्महादेवीप्रसन्नायाशुभेत्वयि ॥ देवाःसर्व्वेप्रसीदन्तिचतुर्व्वर्ग्गप्रदेऽनघे ॥ ७६ ॥
इतिश्रुत्वावचस्तस्यकेशवस्यमहात्मनः ॥ प्रत्यक्षरूपाकामाख्याहरिमाभाष्यचाब्रवीत् ॥ ७७ ॥ ॥ देव्युवाच ॥ ॥ के
शवब्रह्मणासार्द्धंसर्व्वैर्देवैस्तथा ॥ मद्योनिसलिलेष्वद्यस्नानम्पानङ्कुरुद्रुतम् ॥ ७८ ॥ ततस्त्वन्निरहङ्कारःपरवीर्य्यसमन्वि
तः ॥ आरुह्यगरुडय्याँहित्रिदिवंसहवेधसा ॥ ७९ ॥ एवमुक्तोमहादेव्याकेशवःसहवेधसा ॥ योनिमण्डलतोयेषुस्नानम्पान

श्चकारह ॥ ८० ॥ कृतस्नावास्ततोदेवाःकृतस्नानश्चकेशवः ॥ गतादेव्याश्चसम्मत्या त्रिदिवम्प्रतिहार्षिताः ॥८१॥ गच्छ
न्तस्तेदेवगणाःसहिताःकेशवेनच ॥ ब्रह्मणाचतदाद्राक्षुःकामाख्यान्ताव्विँयद्गताम् ॥८२॥ नीलकूटसहस्राणियोनिभिःसह
सङ्गतः॥ उर्द्ध्वाधोभागयोगेनददृशुःसंस्थितानिच ॥ ८३ ॥ तानिप्रत्येकतोदेवाआरुह्य ारुह्यतत्क्षणात् ॥ पपुःसस्नुःपूर्व्व
वत्तेप्रीतिमापुस्तथातुलाम् ॥ ८४ ॥ निरामयास्तथाजग्मुर्व्विस्मयाक्लिष्टचेतनाः ॥ स्तुवन्तःप्रस्तुवन्तश्चकामाख्यायोनिम
ण्डलम् ॥ ८५ ॥ ततोदेवगुरुर्न्नत्वामांस्तुत्वाचभयात्पुनः ॥ विसृष्टस्त्रिदिवय्याँतोहर्षोत्फुल्लविलोचनः ॥ ८६ ॥ माहात्म्यमी
दृशन्देव्याःकामाख्यायास्तुभैरव ॥ ८७ ॥ कवचञ्चेदृशम्प्रोक्तन्तत्त्वमासाद्यपुत्रक ॥ यथेष्टविनियोगेनतामासाद्यसुखीभव
॥८८॥कामाख्यायाश्चमाहात्म्यङ्किमन्यत्कथयामिते ॥ यस्यायोनिशिलायोगाल्लोहाद्यायान्तिस्वर्णताम् ॥८९ ॥ यद्योनिम
ण्डलेस्नात्वासकृत्पीत्वाचमानवः ॥ नेहोत्पत्तिमवाप्नोतिपरन्निर्व्वाणमाप्नुयात् ॥ ९० ॥ ॥ इतिकालिकापुराणेकामाख्याक
वचमाहात्म्यवर्णनन्नामषट्सप्ततितमोध्यायः ॥ ७६ ॥ छ ॥ ॥ भगवानुवाच ॥ ॥ मातृकान्यासमधुनाशृणुवेतालभैरव ॥
येनदेवत्वमायातिनरोऽपिविहितेनवै ॥ १ ॥ वाग्ब्रह्माणीमुखादेव्योमातृकाःपरिकीर्तिताः ॥ तासाम्मन्त्राणिसर्व्वाणि
व्यञ्जनानिस्वरास्तथा ॥ २ ॥ चन्द्रबिन्दुप्रयुक्तानिसर्व्वकामप्रदानिच ॥ ऋषिस्तुमातृमन्त्राणाम्ब्रह्मैवपरिकीर्तितः ॥ ३ ॥

का० प्रोक्तश्छन्दश्चगायत्रीदेवताचसरस्वती ॥ शरीरशुद्धिप्रमुखंसर्व्वकामार्थसाधने ॥ ४ ॥ विनियोगःसमुद्दिष्टोमन्त्राणान्यू पु०
२४२ नपूरणे ॥ अकारेणसमङ्कादिर्व्वर्ग्गोयःप्रथमःस्मृतः ॥ ५ ॥ तैश्चन्द्रबिन्दुसय्युँक्तैस्तत्रस्थैरक्षरैर्बहिः ॥ आकारश्चतथोच्चा अ.७७
य्यंअङ्गुष्ठाभ्यान्नमस्तथा ॥ ६ ॥ प्रथमम्मातृकामन्त्रअङ्गुष्ठद्वयतोन्यसेत् ॥ परेवर्ग्गाःस्वरैःसार्द्धय्येवान्येन्यासकर्म्मणि ॥
॥ ७ ॥ तेसर्व्वेचन्द्रबिन्दुभ्यायुँक्ताःकार्य्यास्तुसर्व्वतः ॥ ह्रस्वेकारश्चवर्ग्गेणदीर्घेकारान्तगेनतु ॥ ८ ॥ तर्ज्जन्योर्विन्यसेत्स
म्यक्स्वाहान्तेनतुपूर्व्ववत्॥ ह्रस्वोकारष्टवर्ग्गेणदीर्घोकारान्तकेनतु ॥९ ॥ मध्यमायुगलेसम्यग्वषडन्तेनविन्यसेत् ॥ एका
रादिचवर्ग्गन्तुऐकारान्तेनचैवहुं ॥१० ॥ न्यसेदनामिकायुग्मेनियतन्तत्रभैरव ॥ ओँकारादिपवर्ग्गन्तुऔँकारान्तशेषितः ॥
॥ ११ ॥ वौषडन्तकनिष्ठायाव्विँन्यसेत्कार्य्यसिद्धये ॥ अंकारादियकारादिवर्गेणक्षान्तकेनतु ॥ १२ ॥ अइत्यन्तेनतलयो
र्व्विन्यसेत्पाणिपृष्ठयोः ॥ वषड्कारःशेषभागेअस्त्रन्यासेनियोजयेत् ॥ १३ ॥ हृदयादिषडङ्गेषुपूर्व्ववत्क्रमतोन्यसेत् ॥ अङ्गु
ष्ठाद्युक्तवर्ग्गैस्तुक्रमात्षड्भिस्तथाविधैः ॥ १४ ॥ पुनस्तथापादजानुसक्थिगुल्फेषुपार्श्वयोः ॥ बस्तौचविन्यसेन्मन्त्रान्क्र २४२
मात्पूर्व्ववदक्षरैः ॥ १५ बाव्होःपाण्योस्तथाकट्यान्नाभौचजठरेतथा ॥ स्तनयोरपिविन्यासन्तथाषड्भिःसमाचरेत् ॥ १६ ॥
वक्त्रेचचिबुकेगण्डेकर्णयोश्चललाटके ॥ अंशेकक्षेचषड्वर्गैःपूर्व्ववन्न्यासमाचरेत् ॥ १७ ॥ रोमकूपेब्रह्मरन्ध्रेगुदेजङ्घायुगे

तथा ॥ नखेषुपादपाण्र्योश्चतथापूर्व्ववदाचरेत् ॥ १८ ॥ एवन्तुमातृकान्यासय्यँःकुर्य्यान्नरसत्तमः ॥ ससर्व्वयज्ञोथपूजासुपूतोयोग्यस्तुजायते ॥ १९ ॥ नातःपरतरन्मन्त्रव्विँद्यतेक्वचिदेवहि ॥ यःसर्व्वकामदम्पुण्यञ्चतुर्व्वर्ग्गप्रदम्परम् ॥ ॥ २० ॥ वाग्देवतांहृदिध्यात्वामूर्तिसर्व्वाक्षराणिच ॥ त्रिधाचमातृकामन्त्रैःसक्रमैश्चपिबेज्जलम् ॥ २१ ॥ सवाग्मीपण्डितोधीमाञ्जायतेचवरःकविः ॥ चन्द्रबिन्दुसमायुक्तान्स्वरान्पूर्व्वम्पठेद्बुधः ॥ २२ ॥ व्यञ्जनानितुसर्व्वाणिकेवलानिपठेत्ततः ॥ अकारादिक्षकारान्तान्येवंश्वासैश्चपूरकैः ॥ २३ ॥ जलङ्करतलेगृह्यपठित्वाक्षरसंघकम् ॥ अभिमन्त्र्यतुतत्तोयम्प्रथमम्पूरकैःपिबेत् ॥ २४ ॥ कुम्भकेनद्वितीयन्तुतृतीयन्त्वथरेचकैः ॥ एवंसकृत्त्रिवारन्तुपीत्वातोयव्विँचक्षणः ॥ २५ ॥ दृढाङ्गःपण्डितोभूयात्पुत्रपौत्रसमन्वितः ॥ त्रिसन्ध्यमथपीत्वैवमातृकामन्त्रमन्त्रितम् ॥ २६ ॥ तोयङ्कविंत्वमाप्नोतिसर्व्वान्कामास्तथैवच ॥ सततङ्कुरुतेयस्तुमातृकामन्त्रमन्त्रितम् ॥ २७ ॥ तोयपानम्महाभागपूरकुम्भकरेचकैः ॥ ससर्व्वकामान्तसम्प्राप्यपुत्रपौत्रसमृद्धिमान् ॥ २८ ॥ भूत्वामहाकविर्लोकेबलवान्सत्यविक्रमः ॥ सर्व्वत्रवल्लभोभूत्वाचान्तेमोक्षमवाप्नुयात् ॥ २९ ॥ राजानमथवाराजपुत्रम्भार्य्यामथापिवा ॥ वशीकरोतिनचिरान्मन्त्रिकामन्त्रपानतः ॥ ३० ॥ न्यासःक्रमेक्रमःप्रोक्तोवर्ग्गक्रमइहैवतु ॥ अक्षराणाङ्क्रमेणाथतोयपानंसमाचरेत् ॥ ३१ ॥ येयेमन्त्रादेवतानामृषीणामथरक्षसाम् ॥

 तेमन्त्रामातृकामन्त्रैर्नित्यमेवप्रतिष्ठिताः ॥ ३२ ॥ सर्व्वंमन्त्रमयश्चायंसर्व्ववेदमयस्तथा ॥ ३३ ॥ चतुर्व्वर्गप्रदश्चायम्मातृ
कामन्त्रउच्यते ॥ इतितेकथितम्पुत्रमातृकान्यासमद्भुतम् ॥ ३४ ॥ विभागमथमुद्राणांशृणुवेतालभैरव ॥ ३५ ॥ इतिकालि
कापुराणेचतुःसप्तसप्ततितमोध्यायः॥७७॥ ॥श्रीभगवानुवाच॥ ॥यायोनिमुद्राकथितामुद्राविभजनेपुरा ॥ अ
ष्टधायोनिमुद्रास्यात्प्रथमासातुकीर्त्तिता ॥ १ ॥ द्वितीयाखेचरीमुद्राकामाख्यायास्तुभैरव ॥ ताव्विंद्धिचाद्भुतङ्कुर्य्यांयेनतुष्यति
चण्डिका ॥ २ ॥ अनामिकान्दक्षिणस्यतर्ज्जन्याव्वामतोन्यसेत् ॥ वामानामान्दक्षिणस्यतर्ज्जन्याव्विनिवेशयेत् ॥ ३ ॥ तेद्वेत
थातर्ज्जनीभ्याव्वेष्टयेदग्रतोग्रतः ॥ मध्याद्वयन्तुविन्यस्यचोर्द्ध्वभागेत्वनामयोः ॥ ४ ॥ तदग्राग्रेणसय्योँगात्तथैवचकनिष्ठिके ॥
अग्रेणैवचसंय्युँक्तेतन्मूलेङ्गुष्ठकेन्यसेत् ॥ ५ ॥ इयन्तेखेचरीयोनिर्य्योनिमुद्रातुकामदा ॥ एषैवाधःकनिष्ठेद्वेनियोज्ययदियु
ज्यते ॥ ६ ॥ गुह्ययोनिस्तुसाख्याताकामेश्वर्य्यास्तुतुष्टिदा ॥ सव्वेंष्ट्यपूर्व्ववत्पाण्योर्द्वेकनिष्ठेत्वनामिके ॥ ७॥ अधोभागे
नियोज्याथमध्यमेचोर्द्ध्वतस्तथा ॥ तासाम्परस्परश्चाग्रैरन्योन्यय्योँजयेद्यदि ॥ ८ ॥ मध्यामध्येतथाङ्गुष्ठेनिःक्षिप्याग्रेनि
योजयेत् ॥ योनिस्तुशाङ्करीप्रोक्तात्रिपुरातुष्टिदासदा ॥ ९ ॥ मध्येद्वेचतथावेष्ट्यपूर्व्ववच्चाप्यनामिका ॥ कनिष्ठाभ्याम्पुरोन्य
स्यअङ्गुष्ठौमूलयोस्तयोः ॥ १० ॥ मुद्रेयंशारदीप्रोक्ताशारदायास्तुतुष्टिदा ॥ मूलयोनिस्तुकथितावैष्णवीतन्त्रगोचरे ॥ ११ ॥

त र्ज्जन्यनामिकंमध्येकनिष्ठेपिक्रमादपि ॥ करयोर्य्योजयित्वैवकनिष्ठामूलदेशतः ॥१२॥ अङ्गुष्ठाग्रन्तुनिःक्षिप्यमाहायोनिःप्र कीर्त्तिता ॥ अङ्गुष्ठौचाथसंवेष्ट्यसय्युंज्याथकराङ्गुलीः॥१३॥अग्रभागैर्म्मध्यशून्यन्तत्रकुर्य्यात्करद्वयम् ॥ इयन्तुयोगिनीयो निर्य्योगिनीनाम्प्रियङ्करी ॥ १४ ॥ एताअष्टौसमाख्यातायोन्यःकामेश्वरीप्रिया ॥ मूर्त्तिभेदेनचान्येषान्देवानामपितुष्टिदा ॥१५॥ यात्रायाय्युँद्धविषयेवाग्वादेकलहेतथा ॥ अष्टौयोनिःस्मरेद्यस्तुजयस्तस्यसनातनः ॥१६ ॥ विसर्ज्जनेपूजेनचस्मरणे कर्म्मभेदतः ॥ एतायोन्यःसमाख्याताश्चण्डिकापूजनेषुच॥१७॥एतास्तुकथितायोन्यःक्रमात्क्रमविसर्ज्जने॥रहस्यव्वाँमदाक्षि ण्यमन्त्रशुद्धिंशृणुष्वमे ॥१८॥ मन्त्रेणक्रियतेयत्तुशरीरम्मन्त्रमुत्तमम्॥तद्रहस्यमितिप्राहुर्म्मन्त्रेषुमन्त्रकोविदाः ॥१९॥ का माख्यायास्तुषट्कोणंमण्डलस्यदलान्तरे ॥ त्रिधालिखेन्मूलमन्त्रमूर्द्धन्त्रिष्वपिसन्धिषु॥२०॥अथत्रिसन्धिषुपुनर्व्विधिंशक्रंहर स्तथा ॥ संहितम्मदनेनैवलिखेद्भूर्ज्जंत्वचित्रिधा॥२१॥तस्तुमादायसहस्त्रतुदक्षिणनकरेणवै॥मालामपिसमादायसञ्जपेदुत्तरा मुखः ॥२२॥ तद्भुजेदक्षिणेधार्य्यम्बाहौवासाधकोत्तमैः ॥ जपान्तेलिखितय्यँन्त्रन्तेनसर्व्वजयीभवेत् ॥ २३ ॥ दीर्घायुःसर्व्व वशकृद्धनधान्यसमृद्धिमान्॥मृतोदेवीगृहेयातियन्त्रयन्त्रितबुद्धिमान् ॥२४ ॥ षट्कोणानन्तरकृतंवेष्टिताष्टदलेष्वथ॥लिखित्वा भूर्ज्जपत्रेषुविलीनैर्य्यावकोदकैः ॥ २५ ॥ उत्तरादिक्रमेणेववैष्णवीतन्त्रसङ्गतान् ॥ अष्टौवर्णन्मध्यभागेपूर्व्ववत्कामराजकम्

॥२६॥त्रीन्वर्णान्नेत्रबीजस्यत्रिकोणस्याग्रतोलिखेत् ॥ एवन्त्रिधाकृतय्यँन्त्रङ्कृत्वावामकरेस्थितः ॥ २७ ॥ जपेत्त्रीणिसहस्रा
णिमालामादायदक्षिणे ॥ जपान्तेवैष्णवीरूपध्यानङ्कुर्य्यादतन्द्रितः ॥२८॥प्राणायामसहस्रन्तुतस्तल्लिँखितोत्तमम् ॥ ग्रीवा
यान्धारयेद्यन्त्रंतेनसर्व्वजयीभवेत् ॥ २९ ॥ राजपुत्रोभवेद्राजातदन्यांसचिवोभवेत् ॥ द्विजराजोभवेद्विद्वान्कविर्व्वाग्मीचवा
भवेत् ॥ ३० ॥ राक्षसेभ्यःपिशाचेभ्योभूतेभ्योचापिचान्यतः ॥ साधुसर्व्विँद्यतेतस्यनकदाचित्पराजयः॥३१॥ दीर्घायुर्व्वलवा
न्प्राज्ञोमृतेमोक्षमवाप्नुयात् ॥ सम्पूर्णम्मण्डलङ्कृत्वाअष्टपत्रसमन्वितम्॥३२॥भूर्जंत्वचिश्रीफलस्यनिर्य्यासैस्तस्यमध्यतः ॥
षट्कोणव्विँलिखेत्तस्यप्रागग्रेष्वथत्रिष्वपि॥३३॥विलिखेत्त्रिपुरावर्णानधोबीजन्तुनेत्रकम् ॥दलेष्वष्टासुतुपुनर्व्वैष्णवीतन्त्रस
ङ्गतान्॥३४॥अष्टौवर्णाँस्तुविलिखेत्तथाद्वार्षुचतुर्ष्वपि ॥ षष्वाणपूत्तराङ्कोध्यैककर्मणैकाग्रमानसः ॥३५॥ तद्धृत्वादक्षिणकरेवै
ष्णवीतन्त्रमन्त्रकम् ॥ जपेत्त्रिभिर्द्दिनैरेवायुतंसय्यँतमानसः॥३६॥प्राणायामसहस्राणित्रीणिकृत्वातुहर्षितः ॥ सन्ध्याकाले
नवम्यान्तुशीर्षेनधारयेद्बुधः॥३७॥शतायुःसर्व्वदमनोमतिमान्पण्डितोत्तमः ॥ बलीवीर्य्यधनैश्वर्य्ययुक्तःपार्थिवएववा ॥३८॥ २४४
प्रत्यक्षतोमहामायाङ्कामाख्यान्त्रिपुरामपि ॥ नित्यम्पश्यतिमेधावीमहोच्छ्वासाञ्चशारदाम्॥३९॥सिंहव्याघ्रोभुजङ्गोवायेन्ये
वातस्यासिंहकाः ॥ सर्व्वेतस्यतनुम्प्राप्यविषीदन्तिनसंशयः॥४०॥जयहेतुरतोन्यस्मात्सङ्ग्रामेशास्त्रवादतः ॥ नाविद्यतेत्रिभु

वनेतस्मात्कुर्य्यात्तुयन्त्रकम् ॥४१॥ अन्तेदेवीगृहम्प्राप्यततोमोक्षवाप्नुयात् ॥ महामायाशारदाख्याकामाख्यात्रिपुरातथा ॥ ॥ ४२ ॥ महोत्साहातथैतेषाम्मन्त्राणाय्योगणोभवेत् ॥ मण्डलञ्चाष्टदलकन्तन्मध्येविलिखेन्पुनः ॥ ४३ ॥ लिखित्वा पूर्व्ववत्पूर्व्वम्प्रोक्तम्मन्त्रगणंसमम् ॥ अन्येद्वयन्द्वारदेशेकोणेष्वक्षरतोलिखेत् ॥ ४४॥ शुक्लकौशेयवस्त्रेषुरसैर्व्वह्निशिखस्यतु॥ उत्तरीयन्तुतद्वस्त्रङ्कृत्वाजप्यंसमाचरेत् ॥ ४५ ॥ कृतोपवासःशुद्धश्चमातृकान्यासपूर्व्वकम् ॥ पञ्चानामपिवर्ग्गाणांसहस्त्राणितुपञ्चवै ॥ ४६ ॥ दिवसैःपञ्चभिर्जप्त्वातदन्तेचसमाचरेत् ॥ प्राणायामसहस्त्राणिपञ्चवैपञ्चभिर्दिनैः ॥ ४७॥ अन्तेतुकवचन्यासङ्कृत्वायन्याःसमाचरेत् ॥ ततस्तुमातृकामन्त्रैःश्वासरोधनपूर्व्वकम् ॥ ४८ ॥ त्रिःपिबेत्कपिलाक्षीरञ्जागृयाँश्वतदा निशि ॥ एवय्यँःकुरुतेयन्त्रंशरीरेशुक्लवाससा ॥ ४९ ॥ सोष्टसिद्धिमवाप्नोतिदेवीलोकञ्चगच्छति ॥ यउत्तरीयम्बिभृयाद्वस्त्रम्मन्त्रेणमन्त्रितम् ॥ ५० ॥ नित्यमेवमहाभागप्रभावन्तस्यवैशृणु ॥ नतस्यदेहेशस्त्राणिप्रवेक्ष्यन्तिकदाचन ॥ ५१ ॥ नाग्निर्द्दहतितत्कायन्नापःसंक्लेदयन्तिच ॥ राक्षसाश्चपिशाचाश्चभूताद्यायेतुहिंसकाः ॥ ५२ ॥ तेतन्दृष्ट्वामहाभागभुवङ्गच्छन्तिवैभिया ॥ गच्छेदवारितःसोपिसर्व्वत्रसाकोधत्तमः ॥५३॥ वशीकरोतिदेवाँश्चनृपानन्याश्चयोषितः ॥ उत्सहेद्यदिमेधावीवाग्मीराजाचसोभवेत् ॥५४॥ चिरजीवीमहाभागोधनधान्यसमृद्धिमान् ॥ कविःप्रज्ञासमायुक्तस्सोभेद्योजायतेरिभिः ॥ ५५ ॥ य

स्मिन्पुरेसनिवसेद्वज्रपातोनतत्रवै ॥ रसोशरीरंशस्त्राणिदृढहस्तोज्झितान्यपि ॥ ५६ ॥ एनन्नघ्नन्तिसततञ्चयसर्व्वत्रभैरव ॥
अपराध्यन्तिसततन्तस्यसर्व्वत्रभैरव ॥ ५७ ॥ नाधयोव्याधयस्तस्यजायन्तेतुकदाचन ॥ देवीपुत्रःसमतिमान्मृतोमो
क्षमवाप्नुयात् ॥ ५८ ॥ यन्त्रितास्वामिनायन्त्रय्याँदधातिपतिव्रता ॥ पुत्रैश्वर्य्यमवाप्नोतिदीर्घायुःसावधूर्भवेत् ॥ ५९ ॥
प्रत्येकमेकंसंहत्यावर्द्धनासहितेनच ॥ क्रमाद्विंशतिमन्त्राणिकथितानिमयेहवै ॥ ६० ॥ तानिप्रत्येकतोबुध्यायोन्यसे
त्सर्व्वदाहृदि ॥ लिखित्वासर्व्वयन्त्राणिबिभृयाद्योथवागले ॥ ६१ ॥ देवेन्द्रोजायतेसोवैप्रभावेणेहभूतले ॥ पूर्व्वोक्तानिस
मस्तानिफलान्याप्नोतितत्क्षणात् ॥ ६२ ॥ पिहितःसर्व्वलोकाँस्त्रीन्नित्यमेवप्रपश्यति ॥ ६३ ॥ एवंसार्द्धय्यँन्त्रवर्गैःसमस्तैरष्टा
भिर्य्यत्पूर्व्वमुक्तंसहस्त्रम् ॥ शुक्लेवस्त्रेसल्लिखित्वास्वदेहेधृत्वानित्यम्प्राप्नुयाद्वैसमस्तम् ॥ ६४ ॥ यःक्षत्रजातिर्हृदयेसकु
र्य्यात्सङ्ग्रामकालेकवचेष्टधाम्नि ॥ मन्त्राक्षराण्यादिकृतानिदेव्याअष्टौबहिर्ग्गात्रविशेषतश्च ॥ ६५ ॥ गलेहरिव्वँक्षसिवैलि
खेद्विधिंस्तनद्वयेपुत्रयुतम्महेश्वरम् ॥ बाह्वंशसन्ध्योश्चहरिञ्चवैष्णवीम्बाह्वोस्तुलक्ष्मीञ्चसरस्वतीञ्च ॥ ६६ ॥ एवंरणाष्टाङ्ग
मिदव्विँधायगात्रेसवर्म्मण्यनुचिन्तयेच्छिवाम् ॥ लिखेल्ललाटेतिलकान्तरेनरःसमस्तमन्त्राक्षरयन्त्रमुत्तमम् ॥ ६७ ॥
ततोजपेदष्टधातुपाणिन्दत्वाष्टधामसु ॥ वैष्णवीतन्त्रमन्त्रन्तुततोगच्छेद्रणाजिरम् ॥ सतुवीरोममसमःसङ्ग्रामेषुचजायते ॥

॥ ६८ ॥ तृणानीवपरास्त्राणितस्याग्नेरिवजायते ॥ विनिस्मरन्तिरिपवस्तद्द्याद्रविणायथा ॥ ६९ ॥ सिंहाग्रान्नरशा
र्दुलोवीर्य्यवान्बलवान्भवेत् ॥ इदंरहस्यङ्कथितङ्कामाख्यायास्तुभैरव ॥ ७० ॥ वैष्णव्यातन्त्रमुख्येषुत्रिपुरायास्ततः
शृणु ॥ तस्यास्तुसर्व्वमन्त्राणित्रयोदशयुतानिवै ॥ ७१ ॥ विंशतिन्तुसहस्त्राणितन्त्राद्यव्वाँग्भवंस्मृतम् ॥ द्वितीयङ्कामरा
जाख्यम्मोहनञ्चतृतीयकम् ॥ ७२ ॥ आम्रेडितव्वाँग्भवन्तुचतुर्थम्परिकीर्त्तितम् ॥ नेत्रबीजन्द्वितीयन्तुद्विरुक्तव्वाँग्भवन्त
था ॥ ७३ ॥ आद्यन्तत्पञ्चमम्प्रोक्तञ्चतुर्भिवरपिचाक्षरैः ॥ नेत्रबीजन्द्वितीयन्तुप्रथमम्परिकीर्त्तितम् ॥ ७४ ॥ द्वितीय
ङ्कामबीजन्तुतृतीयव्वाँग्भवन्तथा ॥ एभिस्त्रिभिस्तुयन्मन्त्रन्तत्षष्ठम्परिकीर्त्तितम् ॥ ७५ ॥ नेत्रबीजन्द्वितीयन्तुवाग्भवा
न्तेनसप्तमम् ॥ तदेवंवाग्भवाद्यन्तुअष्टमम्परिकीर्त्तितम् ॥ ७६ ॥ वाग्भवङ्कामबीजञ्चदेताभ्यान्नवमंस्मृतम् ॥ कामबी
जन्तथैवाद्यन्द्वितीयञ्चैवमोहनम् ॥ ७७ ॥ एकादशमिदम्प्रोक्तम्डामराद्यन्तुवाग्भवम् ॥ द्वादशङ्कीर्त्तितम्मन्त्रंशेषतस्त्रैपुर
म्महः ॥७८॥ तन्महस्त्रैपुरम्मन्त्रश्शृणुष्वैकमनास्स्विदम् ॥ प्रान्तादिस्तस्यचाप्यादिर्व्वह्निर्व्वाग्भवसन्धितः ॥ ७९॥ आद्यंत्रिपु
रभैरव्याबीजमाद्यम्प्रकीर्तितम् ॥ उपान्तश्चतदादिश्चव्यञ्जनाद्यव्वृँषाननः ॥ ८० ॥ चतुर्थस्वरबिन्द्विन्दुयुताश्चैतत्तृतीयक
म् ॥ उपान्तश्चतदादिश्चवह्निशेषस्वरस्तथा॥८१॥ समाप्तिबिन्दुसहितासंहितस्तुतृतीयकः ॥ एतत्तत्त्वंव्विजानातियोनरोभु

विभूमणिः ॥ ८२ ॥ सिद्धविद्याधरेभ्यस्तुसोधिकोमत्समोभवेत् ॥ एतत्त्रयोदशप्रोक्तामन्त्रामन्त्रेषुचोज्वलाः ॥८३॥ विंशते
स्तुसहस्त्रेभ्यःपराश्चैतेप्रकीर्तिताः ॥ विंशतेस्तुसहस्त्राणामाद्यमेतत्प्रकीर्तितम् ॥ ८४॥ त्रिपुरायास्तुबालायामन्त्रन्तच्छृणुभै
रव ॥ वाग्भवःकामराजस्तुउपान्तादिःसबिन्दुकः ॥ ८५ ॥ शेषस्वरसमाप्तिभ्याम्मन्त्रमेतत्प्रकीर्तितम् ॥ एषातुत्रिपुराबाला
मध्याप्रोक्तापुरैवहि ॥ ८६ ॥ शेषातेजस्विनीप्रोक्तायेयन्त्रिपुरभैरवी ॥ मध्यायाःपूजनम्प्रोक्तम्बालायाःशृणुसाम्प्रतम् ॥८७
तथात्रिपुरभैरव्याःसर्व्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ विभिद्यशक्त्याशम्भुन्तुशक्तिञ्चापिविभेदयेत् ॥८८ ॥शम्भवेवर्णषट्कोणङ्केशरन्त
न्त्रसल्लिखेत् ॥ मध्यायास्त्रिपुरायास्तुयादृशेद्वारमण्डले ॥ ८९ ॥ तादृशेत्रापिकर्त्तव्यंकोणेषुलिखितन्तथा ॥ पापोत्सार
णकर्म्माणिभूम्यादीनाव्विँशोधनम् ॥ ९० ॥ पूर्व्वमुत्तरतन्त्रोक्तन्त्रिपुरापीठभाषितम् ॥ कामाख्यापूजनेप्रोक्तंसर्व्वङ्कुर्य्या
त्तुसाधकः ॥ ९१ ॥ दहनप्लवनादीनिप्रतिपत्तिश्चपात्रके ॥ सर्व्वन्तुपूर्व्ववत्कार्य्यङ्कामाख्यापुजनेयथा ॥ ९२ ॥ कृत्वात्र
देहन्यासन्तुमन्त्रवर्णैस्तथाक्षरैः ॥ सर्व्वैस्वरैस्तथाकाद्यैस्ततोरूपव्विँचिन्तयेत् ॥ ९३ ॥ चतुर्भुजारक्तवर्णारक्तवस्त्रविभू २४६
षिताम् ॥ दक्षिणोर्द्धेस्त्रजञ्चाधोबिभ्रतीम्पुस्तकोत्तमम् ॥ ९४ ॥ अभयव्वाँमहस्ताभ्याव्वँरञ्चदधतीन्तथा ॥ सहस्त्रसूर्य्य
सङ्काशान्त्रिनेत्राङ्गजगामिनीम् ॥ ९५ ॥ पीनतुङ्गस्तनयुगंसितप्रेतासनस्थिताम् ॥ स्मितप्रसन्नवदनांसर्व्वालङ्कारसय्युँ

ताम् ॥ १६॥ तिसृभिर्म्मुण्डमालाभिःशिरोवक्षःकटीषुच ॥ त्रिगुणन्त्रिगुणीभूतैःप्रत्यैकम्परिभूषिताम् ॥ १७॥ मदिराघूर्ण नयनांरक्तदन्तच्छदद्वयाम् ॥ चिन्तयेद्वरदान्देवीमेवन्त्रिपुरभैरवीम् ॥ १८॥ बालायास्त्रिपुरायास्तुरूपम्पूर्व्वम्प्रपूजने ॥ उक्तःक्रमःपीठयोगेतन्त्रादिशृणुभैरव ॥ ९९ ॥ पुष्पबाणांस्तुपाशञ्चधत्तेपौष्पंशरासनम् ॥पापंञ्चकुणपारूढासाबालात्रिपुरास्मृता ॥१००॥ मन्मन्त्रेत्रिपुरेदेविव्विँद्महेपदमादितः ॥ कामेश्वरीधीमहिअनुतन्नःप्रचोदयात् ॥ १ ॥ एषात्रिपुरगायत्री आवाहनस्यशेषतः ॥ स्नानाद्यैःपूजयेत्सम्यग्बालामन्याञ्चभैरवीम् ॥ २ ॥ अस्याःक्रमेविशेषोयोन्यासेचोत्तरकर्म्मणि॥ तत्सर्व्वंसहमन्त्रौघैःशृणुवेतालभैरव ॥३॥ ब्राह्मेमुहूर्त्तेउत्थायचिन्तयेन्परमङ्गुरुम् ॥ ततोनुस्वगुरुंशुद्धन्ततस्त्रिपुरभैरवीम् ॥ ४॥ चतुर्भुजांशुक्लवर्णाव्वँरदाभयपुस्तकाम् ॥ अक्षमालाञ्चक्रमतोधत्तेवामेचदक्षिणे ॥५ ॥ सुवर्णरत्नखचितेसंस्थिताम्प्रवरासने ॥ सौवर्णमुत्तरीयन्तुधत्तेसौवर्णकुण्डले॥६॥ स्वगुरुव्वँर्णतोध्यानात्तथैवपरिचिन्तयेत् ॥ भैरवीञ्चिन्तयित्वातुततउत्थायचाचरेत् ॥ ७ ॥ मैत्रमाचमनञ्चैवदन्तानांशोधनन्तथा ॥ प्रातःस्नानन्ततःकुर्य्यात्रैपुरय्यैँ।जयन्क्रमन् ॥ ८ ॥ सर्व्वत्रदेवीमन्त्रेषुवैदिकेष्वपिभैरवीम् ॥ त्रिपुराञ्चिन्तयेन्नित्यन्देवमन्त्रेषुचक्रमात् ॥९ ॥ त्रिभिस्तुत्रिपुराबीजैस्त्रिधामज्जनमाचरेत् ॥ देवानामपि सर्व्वेषुभैरवेषुपदंसदा ॥ १०॥ कुर्य्याद्विशेषणन्नित्यन्नोच्चार्य्यन्निर्व्विशेषणम् ॥ आपःपुनन्तुपृथिवीमुक्त्वात्रिपुरभैरवीम्॥११॥

कुर्य्यादाचमनव्विँप्रोद्रुपदायान्तथाचरेत्॥ इदव्विँष्णुभैरवस्तुविचक्रमइतीरितम् ॥ १२ ॥ मृदालम्भनकृत्येषुनित्यमेवाप्युदीरयेत् ॥ गायत्रीन्त्रिपुराद्यान्तुभैरवीमाह्वयेच्छिवाम् ॥ १३ ॥ मार्तण्डभैरवायेतिसूर्य्यायार्घन्निवेदयेत् ॥ उदुत्यञ्जातवेदसन्देवव्वँहन्तिकेतवः ॥ १४ ॥ दृशेविश्वायसूर्य्यंशेषेभैरवमीरयेत् ॥ तर्प्पणादौप्रयुञ्जीततृप्यताम्ब्रह्मभैरवः ॥ ॥ १५॥आवाहनेस्वपितॄन्भैरवानितिकीर्तयेत् ॥ तृप्यताम्भैरवीमातःपितर्भैरवतृप्यताम् ॥ १६ ॥ आदौचत्रिपुरापूर्व्वन्तर्प्पणेपिप्रयोजयेत् ॥ ज्योतिष्टोमाश्वमेधादौयत्रयय्यँम्प्रपूजयेत् ॥ १७ ॥ तत्रभैरवरूपेणदेवीमपिचभैरवीम् ॥ मदिरापात्रमालोक्यरक्तवस्त्रांस्त्रियस्तथा ॥ १८ ॥ शिरोनरस्यदृष्ट्वातुभैरवीञ्चिन्तयेद्द्विज ॥ स्त्रियोदृष्ट्वाद्यथैकत्रयुवतीःसुमनोहराः ॥ १९ ॥ ताभ्यस्त्रिपुरभैरव्याःप्रीतयेचन्दनादिकम् ॥ दद्याद्भक्तास्तुमनसाचिन्तयन्नथभैरवीम्॥ २० ॥ भैरवीम्प्रतिगृह्णामिभैरवोहम्प्रतिग्रही ॥ कन्यायाम्भावयेद्धीमान्त्रिपुरायाःप्रपूजकः ॥ २१ ॥ भैरवायददाम्यद्यदेवीन्त्रिपुरभैरवीम् ॥ इतीरयेत्प्रदानेतुकन्यायास्त्रिपुरान्ततः ॥ २२ ॥ तस्याःपूजोपकरणपात्राद्यञ्चान्यपूजने ॥ आसनाद्यञ्चसततन्नोपयोज्यङ्कदाचन ॥ २३ ॥ सकृत्तुदापयेदन्यैर्म्मदिरांसाधकोद्विजः ॥ शूद्रादयस्तुसततन्दद्युरासवमुत्तमम् ॥ २४ ॥ एवन्तुवामभावेनयजेत्त्रिपुरभैरवीम् ॥ बालान्तुवामदाक्षिण्यभावाभ्यामपिपूजयेत् ॥ २५॥ श्मशानभैरवीन्देवीमुग्रता

रान्तथैवच ॥ उच्छिष्टभैरवीञ्चण्डीन्तारान्त्रिपुरभैरवीम् ॥ २६ ॥ एतान्तुवामभावेनपूज्यादक्षिणताव्विँना ॥ ऋषीन्देवा न्पितॄन्श्चैवमनुष्यान्सुतसञ्चयान् ॥ २७ ॥ योयजेत्पञ्चभिर्य्यज्ञैर्ऋणानिपरिशोधयेत् ॥ विधिवत्स्नानदानाभ्याङ्कुर्व्वन्य द्विधिपूजनम् ॥ २८ ॥ क्रियतेसरहस्यन्तुतद्दाक्षिण्यमिहोच्यते ॥ सर्व्वंचपितृदेवादौयस्माद्भवतिदक्षिणः ॥ २९ ॥ देवी चदक्षिणायस्मात्तस्माद्दक्षिणउच्यते ॥ यापुनःपूज्यमानातुदेवादीनाञ्चपूर्व्वतः ॥ ३० ॥ यज्ञभागंस्वयन्धत्तेसाबलातु प्रकीर्त्तिता ॥ पूजकोपिभवेद्वामस्तत्रैवसततंसुत ॥ ३१ ॥ पञ्चयज्ञान्नवाकुर्य्यांयद्वावाम्यप्रपूजने ॥ अन्यस्यपूजाभागंहि यतोगृह्णतिवामिका ॥ ३२ ॥ यत्पूजयेद्वामभावैंनतस्याद्दणशोधनम् ॥ पितृदेवनरादीनाञ्जायतेचकदाचन ॥ ३३ ॥ सोभ्यस्यत्रिपुरायोगन्तेनयोगेनसय्युँतः ॥ जायतेयदिसुप्राज्ञस्तदामोक्षमवाप्नुयात् ॥३४॥ सचमोक्षश्चिरेणैवजायतेत्रपुनः पुनः ॥ ऋणशोधनजैःपापैराक्रान्तश्चैवभैरव ॥ ३५ ॥ इहलोकेसुखैश्वर्य्ययुक्तःसर्व्वत्रवल्लभः ॥ मदनोपमकान्तेनशा रीरेणविराजता ॥ ३६ ॥ सराष्ट्रकञ्चराजानव्वँशीकृत्यसमन्ततः ॥ मोहयन्वनिताःसर्व्वान्सर्व्वांश्चमदविह्वलाः ॥ ३७ ॥ सिंहान्व्याघ्रास्तरक्षूँश्चभूतप्रेतपिशाचकान् ॥ वशीकुर्व्वन्विचरतिवायुवेगोद्यतस्ततः ॥३८ ॥ बालाव्वाँत्रिपुरान्देवीम्मध्या व्वाँप्यथभैरवीम्॥ योयजेत्परयाभक्त्यायश्चबाणोपमाकृतिः ॥३९॥ कामेश्वरीन्तुकामाख्याम्पूजयेत्तुयथेच्छया ॥ दाक्षिण्या

द्वामभावाद्वासर्व्वथासिद्धिमाप्नुयात् ॥४०॥महामायांशारदाञ्चशैलपुत्रीन्तथैवच ॥ यथातथाप्रकारेणदाक्षिण्यादेवपूजयेत् ॥ ॥ ४१ ॥ योदाक्षिण्यव्विँनाभावम्महामायांसमर्च्चति ॥ सपापःस्वर्ग्गलोकेभ्यश्च्युतोभवतिरोगधृक् ॥ ४२ ॥ अन्यास्तुशिवदूत्याद्यादेव्योयाःपूर्व्वमीरिताः ॥ तास्तुवाम्पातुदाक्षिण्याम्पूजितव्यास्तुसाधकैः॥४३॥किन्तुयःपूजकोवामःसोन्यासाम्परिवर्ज्जितः ॥ सर्व्वासाम्पूजकःस्यात्तुदक्षिणस्तेनउत्तमः ॥ ४४ ॥ अथत्रिपुरभैरव्यान्यासञ्चशृणुभैरव ॥ येनवैन्यासमात्रेणदेववज्जायतेनरः ॥ ४५ ॥ भैरवीतन्त्रमन्त्रस्यऋषिर्द्दक्षिणउच्यते ॥ छन्दःपङ्क्तिःसमाख्यातादेवीत्रिपुरभैरवी ॥ ४६ ॥ कामार्थयोःसाधनेचविनियोगःप्रकीर्त्तितः ॥ हकारव्विँन्यसेन्नाभौमकारंबस्थितोन्यसेत् ॥ ४७ ॥ वकारंशेफेविन्यस्यएकारञ्चगुदेकथा ॥ पुनरूर्व्वोस्तथैवाद्यञ्जानुयुग्मेद्वितीयकम् ॥ ४८ ॥ तृतीयञ्जङ्घयोर्न्यस्यचतुर्थम्पादयोर्न्यसेत् ॥ त्रिविधव्विन्यसेद्देवन्नाभ्यादेःपादसङ्गतम् ॥ ४९ ॥ द्वितीयस्यतुबीजस्यआद्यंहृदयेदविन्यसेत् ॥ वामेस्तनेद्वितीयन्तुतृतीयन्दक्षिणेस्तने ॥ ५० ॥ चतुर्थमुदरेन्यस्यपञ्चमम्पार्श्वयोर्न्यसेत् ॥ षष्ठन्नाभौपरिन्यस्यन्यसेच्चापित्रिधात्रिधा ॥ ५१ ॥ तृतीयस्यतुबीजस्यमूर्द्धिचाद्यन्तुविन्यसेत् ॥ द्वितीयंन्यस्यकेशान्तेतृतीयव्वँदनेन्यसेत् ॥ ५२ ॥ चतुर्थंहृदयेन्यस्ययथास्यात्तुत्रिधात्रिधा ॥ आद्याद्यन्दक्षिणाङ्गुष्ठेद्वितीयन्तर्ज्जनींपुनः ॥ ५३ ॥ तृतीयञ्चमध्यमायामनामायाञ्चतुर्थकम् ॥ तृतीयाद्य

२४८

ङ्कनिष्ठायाव्वाँम्माङ्गुष्ठेद्वितीयकम् ॥ ५४ ॥ तृतीयाव्वाँमतर्ज्जैन्याश्चतुर्थम्मध्यमातनौ ॥ अनामायाम्पञ्चमन्तुषष्ठंशेषेतुवि
न्यसेत् ॥ ५५ ॥ एवन्त्रिधातुविन्यस्यतृतीयमथबीजकम् ॥ उभयोर्हस्तयोःकृत्वाअङ्गुष्ठाद्यय्युँगय्युँगम् ॥ ५६ ॥ तृती
यम्बीजवर्णांस्तुविन्यसेत्क्रमतोबुधः ॥ पिण्डितंसर्व्वबीजन्तुविन्यसेत्तुकनिष्ठयोः ॥ ५७ ॥ आद्यन्तुतलयोर्न्नस्यपृष्ठयोश्चद्वि
तीयकम् ॥ तालत्रयन्ततोदत्वातृतीयेनास्त्रवेष्टनम् ॥ ५८ ॥ कर्णयोश्चिबुकेगण्डेमुखेदृग्नासयोस्तथा ॥ स्कन्धयोश्चकपो
लेचजठरेशिश्नमूर्द्धनि ॥ ५९ ॥ पादयोःपार्श्वयोश्चैवहृदयेस्तनयुग्मके ॥ कण्ठदेशेचन्यस्तव्यामन्त्रवर्णक्रमात्पुनः ॥ १६०॥
लिङ्गरत्यैनमइतिवाग्भवाद्येनविन्यसेत् ॥ ओँक्लींप्रीत्यैनमइतिहृदयेविन्यसेत्ततः ॥ ६१ ॥ नमोभवायेतिततोभ्रुवोर्म्मध्येतृती
यकम् ॥ विन्यसेत्त्रिपुराबीजंसद्योदेवत्वसिद्धये ॥ ६२ ॥ ओँईशानरूपायततोनमोभवायवै ॥ नमइत्यन्ततःप्रोक्तोमुर्द्धी
शानंन्यसेत्पुनः ॥ ६३ ॥ वक्त्रेतत्पुरुषञ्चापिबीजेनमकरध्वजम् ॥ हृदयेघोरकन्दर्प्पमाद्यबीजेनवैन्यसेत् ॥६४॥ शिश्नेवाव्वा
मदेवन्तुमन्मथञ्चापिविन्यसेत् ॥ सद्याजातम्पादद्वयेकामदेवञ्चविन्यसेत् ॥ ६५ ॥ ॐकारञ्चहकारञ्चरेफमेकत्रसन्धितम् ॥
प्रान्तस्वरव्वाँग्भवाद्यंस्वैरैर्हैस्वैस्तुपञ्चभिः ॥ ६६ ॥ एभिस्तुपञ्चभिर्म्मन्त्रैरीशानादीनिविन्यसेत् ॥ वक्त्राणिपूर्व्वपुत्रस्वमु
खोर्द्धेतुपूर्व्वतः ॥ ६७ ॥ दक्षिणोत्तरयोःपश्चात्पश्चिमेचापिविन्यसेत् ॥ हृदयादिषडङ्गानिदीर्घैराद्यस्वरैःपुनः ॥ ६८ ॥

न्यसेत्ततःपञ्चबाणान्मूर्द्धादिष्वथविन्यसेत् ॥ ओँक्लींसौंद्रावणायन्यसेन्मूर्द्धिततःपुनः ॥ ६९ ॥ ओँह्रांक्षोभणबाणायपद्मा
न्नमइतीरयेत् ॥ औँक्लींप्लींन्हींसमाप्यन्तुषट्कारान्तार्द्धचन्द्रकैः ॥ ७० ॥ वक्त्रेवशीकृतंलिङ्गेसम्मोहनमथोन्यसेत् ॥ आकर्षण
न्तथाबाणंहृदिमन्त्रैःक्रमान्यसेत् ॥ ७१ ॥ वाग्भवाद्यन्तकारान्तोवषट्कारसमन्वितः ॥ त्रिःशेषस्वरएवात्रचन्द्रार्द्धबिन्दुस
य्युतः ॥ ७२ ॥ एभिस्तुपञ्चभिर्मन्त्रैरष्टशक्तीःक्रमादिमाः ॥ एतेषुचाष्टस्थानेषुविन्यसेन्मन्त्रवित्पुनः ॥ ७३ ॥ सुभ
गाञ्चभगान्देवीन्तृतीयाम्भगरूपिणीम् ॥ भगमालाञ्चतुर्थीन्तुअनङ्गकुसुमान्ततः ॥ ७४ ॥ अनङ्गमेखलाम्पश्चादनङ्गमद
नान्तथा ॥ अष्टमींचतथादेवींमदविभ्रममन्थराम् ॥ ७५ ॥ रूपतोध्यानतश्चैतायथात्रिपुरभैरवी ॥ ललाटभ्रूमध्यभागमु
खकर्णान्तकण्ठके ॥ ७६ ॥ हृन्नाभिलिङ्गेष्वेवात्रन्यस्तव्याअष्टशक्तयः ॥ शिरोललाटभ्रूयुग्मकर्णनेत्रद्वयेषुच ॥ ७७ ॥
गण्डयोरथनासायादन्तवीथ्याम्मुखेतथा ॥ चतुर्द्दशपदेष्वेपुन्यसेच्चतुर्द्दशस्वरान् ॥ ७८ ॥ चिबुकेत्वथग्रीवायाङ्कण्ठदे
शेतुपार्श्वयोः ॥ स्तनयोःकक्षयोश्चापिकफोण्योर्हस्तयोस्तथा ॥ ७९ ॥ तत्पृष्ठयोस्तथानाभौलिङ्गेचोरुद्वयेतथा ॥ अष्ठीवदो
र्जङ्घयोस्तुस्फिचोस्तुपदमूलयोः ॥ ८० ॥ चरणाङ्गुष्ठयोःकादिरान्वान्वर्णांस्तुविन्यसेत् ॥ मेखलायाङ्कण्ठदेशेबाहुभू
षणभागतः ॥ ८१ ॥ हारस्त्रजिकुण्डलेचकेशबन्धेतथैवच ॥ चूडामणौचन्यस्तव्यानकराद्याःक्रमान्पुनः ॥ ८२ ॥ म

न्त्राक्षराणित्रीण्येवसन्धितानिपुनस्तथा ॥ प्रातिलोम्येनत्रिन्यस्यमन्त्रैम्मूर्द्धित्रिधात्रिधा ॥ ८३ ॥ अमृताद्यौंयोगिनींवि
श्वयोगिनीश्चाक्षरक्रमात् ॥ ततोबीजत्र्यक्षराणिमूर्द्धिबाहौतथाहृदि ॥ ८४ ॥ विन्यस्यपूर्व्ववत्पूजामारभेन्मन्त्रविद्बुधः ॥
पूर्व्ववत्पूजयेद्देवीम्पीठदेवविवर्जिताम् ॥ ८५ ॥ विशेषतोऽष्टशक्तीःक्रमात्तुस्वभगादिका ॥ मण्डलस्याष्टदिग्भागेपूर्व्वादौ
परिचिन्तयेत् ॥८६॥ त्रिकोणाग्रेमृताद्यास्तुसम्पूज्यास्तुत्रियोनयः ॥ मध्येष्टभूषणान्येवपूजयेदन्ततःपुनः ॥ ८७॥ ईशाना
दीनिवक्त्राणिममभैरवमध्यतः ॥ पूजयेत्तुतथातत्रमनोभवमुखानपि॥८८॥ अन्यच्चपूजनेतत्रक्रमःपूर्व्वोदितश्चयः ॥ सएव
सतनङ्ग्राह्यःत्रिपुरापरिपूजने ॥८९॥ निर्म्माल्यधारिणीदेवीवैतस्याशृणुभैरवी॥विसर्जनश्चोत्तरस्यान्त्यक्ता निर्म्माल्यमाचरे
त् ॥१९०॥ त्रिमूर्त्तम्पूजयेत्तत्तुदेवीन्त्रिपुरभैरवीम् ॥ नजपेत्त्रिशतान्न्यूनंसाधकस्तुकदाचन ॥९१॥ अङ्गुष्ठमध्यमानामाङ्गुली
भिस्तिसृभिःपुनः॥सदापुष्पादिकन्दद्यान्मालान्तुत्रिगुणाञ्चरेत्॥९२॥ चर्म्मासनमधिष्ठायपश्चात्कृत्वापदद्वयम्॥पूजयेन्निर्ज्ज
नेदेशेसाधकोनन्यमानसः ॥९३॥ आसादयेत्तुपुष्पादिनैवेद्यादिचयद्भवेत्॥तद्वामहस्तमुख्येनसततंसाधकोबुधः ॥९४॥ त्रि
छिद्रात्रिपुराप्रोक्तानसम्यक्पूजितायदि ॥ शरीरेनिन्दितव्याधिजीयतेवश्यमेवहि ॥ ९५ ॥ अवश्याःपुत्रदाराश्चभृत्याद्याश्च
भवन्तिहि ॥ अस्माद्धोताभवेत्स्वस्यप्राणत्यागोनसंशयः ॥ ९६ ॥ त्रिछिद्रदायिनीचैवमन्यथापूजितायदि ॥ इतःप्रका

रान्सततंसम्यग्वेतालभैरव ॥१७॥ एषाचत्रिपुरादेवीयाश्चान्याःपूर्व्वभाषिताः ॥ सर्व्वास्तुमायाभैरव्यायोगनिद्राजगत्प्रसूः ॥१८॥तस्याःप्रपंचरूपैस्तुबहुभिःसैवक्रीडति ॥ माहामायामूलभूताततस्तुशारदापुरा ॥१९॥उमाततःशैलपुत्रीमत्प्रियायाः स्ततस्त्विमाः ॥ उग्रचण्डाप्रचण्डाद्यास्त्रिपुराद्यास्तथैवच ॥२००॥तासाञ्चापिसदैवाहम्महाभैरवरूपधृक् ॥ नायकस्तुतरान्ताभिर्न्नित्यन्नित्यव्वँसेद्बुधः ॥ १ ॥ ममभैरवरूपस्यमन्त्रःपूर्व्वंमयोदितः ॥ रूपञ्चोक्तम्पूजनेषुत्रिपुरायाःक्रमस्मृतः॥२॥महाभैरवविद्महेकालरुद्रायधीमहि ॥ तन्नःकामोभैरवस्तुक्लेदीन्नित्यम्प्रचोदयात् ॥३॥ एषाभैरवरूपस्यगायत्रीमेप्रतिष्ठिता ॥ यथेष्टमांसमद्यादिभोजनादिमयाधृतः ॥४॥ महाभैरवकायोयन्तथास्त्रीरतिसङ्गमे ॥ अयन्तुवाम्यभावेनपुज्योमद्यादिभिःसदा ॥५॥ वामःकायोब्राह्मणोपिमांसमद्यादिमुक्तये ॥ कृतोमहामोहनामाचार्व्वाकादिप्रवर्तकः॥६ ॥विष्णोर्व्वामात्मिकामूर्तिन्नारसिंहाहूयाभवत् ॥ सतुदाक्षिण्यवामाभ्याम्पूजनीयःसदाबुधैः ॥७॥ तथैवबालगोपालमूर्त्तिर्ज्जरायुवेष्ठिता ॥ मद्यमांसासनोभोगीलोलुपस्त्रीषुसर्व्वदा ॥ ८ ॥ बह्वयस्तुचण्डिकादेव्यावामिकामूर्त्तयःस्मृताः ॥ लक्ष्म्यास्तुवामिकामूर्त्तिरुक्तादहनभैरवी ॥९ ॥ याग्निदाहंपुरग्राममन्दिरेष्वकरोदियम् ॥ सुपूजितामहालक्ष्मीदेहन्यासात्तुपूजयेत् ॥ २१० ॥ वाग्भैरवीसरस्वत्यावामिकामूर्त्तिरी रिताः ॥ तस्यामन्त्रम्पुराप्रोक्तंशुक्लवर्णातुसास्मृता॥११॥मध्यायास्त्रियापुरायास्तुरूपन्ध्यानमिहोच्यते ॥ पूजाक्रम

स्तथैवोक्तः सर्व्वत्रैवतुभैरव ॥ १२ ॥ मार्त्तण्डभैरवोनाममूर्त्तिः सूर्य्यस्यकीर्त्तिता ॥ गणेशस्याग्निवेतालःकथितोवामनामकः ॥
॥ १३ ॥ एतेवाम्येनभावेनपूजनीयाविशेषतः ॥ त्रिधाद्यस्तुयथापूर्व्वन्नमयैर्बलवैस्तथा ॥ १४ ॥ वान्तैर्द्विरेफैःसर्व्वत्रय
थाकृत्वातथातथा ॥ अनुस्वारविसर्ग्गाभ्याम्प्राक्शेषौपरिकीर्त्तितौ ॥ १५ ॥ मध्येतुकेवलाःपूर्व्वंसानुस्वारविसृष्टिभिः ॥ प
श्चाद्द्वित्रिक्रमाद्यस्तुवर्णैरेकेनचैवहि ॥१६॥ व्यस्तैःसमस्तैरपिचदकारादिषुसय्युतैः ॥ आद्यायास्त्रिपुरायास्तुमन्त्रत्रयोजितै
स्तथा ॥ १७ ॥ तथात्रिपुरभैरव्यामन्त्रवच्चाक्षरैरपि ॥ १७ ॥ त्रिश्चतुर्द्दशभिःकृत्वाडादीँस्त्रीँस्तुविशारयेत् ॥ द्वितीयन्द्विगुण
ङ्कृत्वाशेषेत्रादौचयोजयेत् ॥ १८ ॥ विंशतिस्तुसहस्त्राणिशेषेचापित्रयोदश ॥ आद्यमाद्यन्ततःप्रोक्तंवाग्भवाद्यन्ततृतीयकम्॥
॥ १९ ॥ एवञ्चपरमप्येतन्मन्त्राणाञ्चचतुष्टयम् ॥ एतज्ज्ञात्वानरःकामानखिलान्प्राप्यसङ्गतः ॥ २२० ॥ मृतेदेवीपुरय्याँ
तिक्रमादेवतुभैरव ॥ यःसकृत्तुजपेदेतत्सकलम्मन्त्रसञ्चयम् ॥ २१ ॥ प्रथमङ्कामतोन्यस्यसाधकस्तुत्रिभिर्द्दिनैः ॥ चिन्त
यन्मनसादेवींसम्यक्त्रिपुरभैरवीम् ॥ २२ ॥ सकामानखिलान्प्राप्यस्वरूपेमदनोपमः ॥ धार्म्मिकोन्नृपतिर्भूयाद्ब्राह्मणोद्विजरा
ट्भवेत् ॥ २३ ॥ आराधितशरीरस्तुपिशाचाद्यैस्सदैवहि ॥ नीरोगश्चचिरायुश्चबलवानपिजायते ॥ २४ ॥ एवन्त्रिपुरभैरव्या
मयाप्रोक्तस्त्वयङ्क्रमः ॥ वैष्णव्यांतुमहादेव्याःसहस्त्राणितुषोडश ॥ २५ ॥ शृणुभैरवमन्त्राणिशिवैकाग्रमनापुनः ॥ अष्टोतर

सहस्रन्तुचतुःषष्टिस्तथात्रयः ॥ २६ ॥ मन्त्राप्रोक्तामहादेव्यामूर्तिभेदेनताःपुनः ॥ अनुस्वारविसर्गाभ्यान्द्विगुणास्तेपुनःस
माः ॥ २७॥ कादिव्यञ्जनसंयोगाद्दूर्ध्वाधोव्यास्तभावतः ॥ द्वाभ्यान्त्रिभिश्चसततमुद्धरेन्मन्त्रवित्पुनः ॥ २८॥ अष्टावष्टौत
तःकृत्वासमस्तव्यस्तसंयुतैः ॥ विस्वरैःसस्वरैश्चापिसानुस्वारविसर्गकैः ॥२९॥केवलैरपितत्रैवद्विव्यस्तैरन्तरस्तैथा ॥ ए
वमष्टोत्तरय्यावत्संयोगायोगभावतः ॥३०॥देव्यास्तुषट्सहस्राणिसहस्राणितथादश ॥ मन्त्रास्तुसङ्ख्ययाख्याताःक्रमाद्वे
तालभैरव ॥ ३१॥ समस्तव्यस्तरूपेणवैष्णव्यायेमयोदिताः ॥ ताञ्ज्ञात्वामानवोयातिममैवसदनम्प्रति ॥३२॥ अष्टम्याश्च
नवम्याश्चसहस्राणितुषोडश ॥ योजपेन्मन्त्राबीजानिसकृद्देवतुभैरव ॥ ३३ ॥ ध्यायँस्तुवैष्णवींमूर्त्तिन्तदेकाग्रमनाःशृणु ॥ न
रराजोभवेद्भूमौपण्डितश्चातिहर्षितः ॥ ३४ ॥ चिरायुःसुखभोगीस्यादुद्रिक्तोबलवाहनैः ॥ तान्येवचाष्टधाजप्त्वासार्व्वभौमो
नृपोभवेत् ॥ ३५ ॥ गणाध्यक्षोमृतेसस्यात्ततोमुक्तिमवाप्नुयात् ॥ इतिसकलगुणौघैरस्तदोषस्तुनित्यंभवतिकलुषहन्ताश्री
विवृद्ध्यैसुमन्त्रः ॥ सततमखिलवेत्तायोभवेदेतयोस्तुसचभवतिजितारीरोगशोकप्रमुक्तः ॥ ३६ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेअष्ट
सप्ततितमोध्यायः ॥ ७८ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ निष्पन्हवद्द्वादशभिर्लक्षैर्म्मन्त्रजपैस्तथा॥पुरश्चरेत्साधकस्तुकामामिष्टाप्तिहे
तवे॥ १॥जातीपुष्पञ्चबकुलम्मालतीपुष्पमेवच ॥ नन्द्यावर्त्तम्पाटलञ्चस्थितपद्ममतःपरम्॥२॥आज्यमन्त्रम्पायसञ्चदधिक्षी

रन्तथामधु ॥ लाजाश्चापिसकर्प्पूराअमीएवचतुर्द्दश ॥ ३ ॥ पुरश्चरणसम्भूतात्रिपुरायाःप्रकीर्त्तिताः ॥ द्वादशस्वेवलक्षेषु
जप्तेष्वपिचसाधकः ॥ ४ ॥ एतानिसर्व्वद्रव्याणिजुहुयादनलोज्वले ॥ लक्षत्रयन्तुयोजप्त्वापुरश्चरणमाचरेत् ॥ ५ ॥ सतु
साज्यंसकर्प्पूरञ्जुहुयात्तुचतुष्टयम् ॥ दशभिर्न्नवलक्षेषुद्रव्यैर्म्मन्त्रीपुरश्चरेत् ॥ ६ ॥ जप्तेषुचाष्टभिःपट्सुसर्व्वैःसर्व्वत्रचाचरेत् ॥
हस्तमात्रन्तुकुण्डंस्यात्षट्कोणन्त्र्यङ्गुलादिकम् ॥ ७ ॥ त्रिपुरायास्तुमध्यायाबालायाश्चसदैवहि ॥ तथात्रिपुरभैरव्याः
कुण्डमानम्प्रकीर्त्तितम् ॥ ८ ॥ चतुष्कोणम्भवेत्कुण्डंहस्तमात्रद्वयेषुच ॥ अष्टाङ्गुलाधिकम्प्रोक्तंवैष्णव्यास्तुपुरश्चरे ॥ ९ ॥
त्रिकोणंहस्तमात्रन्तुकामाख्यायास्तुकुण्डकम् ॥ एवंसर्व्वप्रपञ्चानामासामपितथातथा ॥ १० ॥ संस्कुर्य्यादनलव्वँह्विँ
धिवद्वैष्णवीकृतौ ॥ कामाख्यायास्तथाकुर्य्याज्ज्योतिष्टोमादिवत्सुत ॥ ११ ॥ आदौत्रिपुरभैरव्याश्चतुर्म्बिर्द्दशभिस्त
था ॥ जुहुयादनलेवृद्धेआहुतीश्चचतुर्द्दश ॥ १२ ॥ पश्चात्तुमूलमन्त्रेणअष्टोत्तरशतत्रयम् ॥ होमंयत्नववातेनशतानिनव
वाथवा ॥ १३ ॥ जपान्तेतुबलिन्दद्याद्वैष्णव्याबलिदानतः ॥ रत्नकर्प्पूरकनकान्यत्रैवगुरुदक्षिणाः ॥ १४ ॥ अलाभेद
धिपुष्पाज्यालाजैर्द्देव्याःपुरश्चरेत् ॥ लाभेचतुर्द्दशद्रव्यैर्ज्जुहुयाद्विधिपूर्व्वकम् ॥ १५ ॥ अस्यायन्त्रंरहस्येनशृणुवेतालभैर
व ॥ यत्कृत्वैवाखिलान्कामाल्लँभतेनरसत्तम ॥ १६ ॥ षट्कोणम्मण्डलङ्कृत्वातेतुकोणत्रयल्लिखत् ॥ मन्त्रन्त्रिपुरभैरव्यास्त्रिव

णान्तुततस्त्वधः ॥ १७ ॥ आद्यायास्त्रिपुरायास्तुत्रिबीजानिलिखेदनु ॥ मध्याबीजत्रयम्मध्येलिखित्वापीठयन्त्रके ॥ १८ ॥
सर्व्वैस्तुमातृकावर्णैत्रिधासंवेष्टयेदनु ॥ लाक्षारसैर्लिखित्वातुत्रिलोहैर्व्वेष्टयेत्ततः ॥ १९ ॥ तद्वार्य्यम्मूर्द्धिसततन्तेनसर्व्व
जयीभवेत् ॥ रूपवान्बलवान्वाग्मीधनरत्नयुतःसदा ॥ २० ॥ दीर्घायुःकामभोगीचसुप्रजःसचजायते ॥ मध्येबीजल्लि
खित्वैकम्मूर्द्धेचाधस्तथापरम् ॥२१॥ आद्यायास्तद्वद्देवात्रभैरव्यास्तद्वदेवहि ॥ इमानिषट्कमन्त्राणिक्रमाद्वेतालभैरव ॥२२॥
पूर्व्ववत्सँल्लिखित्वैवसँवेष्ट्याथत्रिलोहकैः ॥ वामेबाहौदक्षिणेचहृदिकण्ठेकरेतथा ॥ २३ ॥ मूर्द्धिधार्य्याणिक्रमतःफलमेत
च्चतद्भयम् ॥ सम्पत्सौभाग्यसंस्तम्भवशीकरणमोहनम् ॥ २४ ॥ कवित्वमथसर्व्वत्रभवेदेतन्नसंशयः ॥ यन्त्रमन्त्राणितन्त्रा
णित्रैपुराणितुभैरव ॥ २५ ॥ सपञ्चसद्भहस्राणिमन्त्रौघैस्त्रिगुणीकृतैः ॥ तज्ज्ञात्वापूजकोधीमान्परत्रेहनसीदति ॥ मन्त्रौघैस्त
त्रमन्त्रैरविचलितपदन्त्रैपुरय्यँत्प्रधानय्यँद्विप्राद्यैरदेयव्विँगतभयपदय्यँत्कवित्वप्रदात् ॥२६॥ त्रैवर्ग्गीयन्त्रिरूपन्त्रिदिवमथ
सुरायत्रसन्तित्रयोपितज्ज्ञानौघैःसुभूतंसकलशुभफलय्यँन्महत्त्रैपुराख्यम् ॥ २७॥ कवचन्त्रिपुरायास्तुशृणुवेतालभैरव ॥
यज्ज्ञात्वामन्त्रवित्सम्यक्फलमाप्नोतिपूजने॥२८॥ उपचाराःपुराप्रोक्तायेनएवात्रपूजने ॥ प्रतिपत्तिस्तुसैवात्रकीर्त्तितानित्य
पूजने ॥ कवचस्यचमहात्म्यमहंब्राह्मानकेशवः॥२९॥वक्तुङ्क्षमस्त्वनन्तोपिबहुजिह्वःकदाचन॥ क्रव्याद्भयंनलभतेतथातोयप

रिप्लवे ॥ ३० ॥ कवचस्मरणादेवसर्व्वंकल्याणमाप्नुयात् ॥ त्रिपुराकवचस्यास्यऋषिर्दक्षिणउच्यते ॥ ३१ ॥ छन्दश्चि
त्राह्वयम्प्रोक्तन्देवीत्रिपुरभैरवी ॥ धर्म्मार्थकाममोक्षाणाव्विंनियोगस्तुसाधने ॥ ३२ ॥ यथाद्यात्रिपुराख्यायाबीजानि
क्रमतःसुत ॥ नामतोवाग्भवाद्यानिकीर्तितानिमयापुरा ॥ ३३ ॥ तथात्रिपुरभैरव्याबीजानामपिनामतः ॥ वाग्भवःका
मराजश्चतथात्रैलोक्यमोहन ॥ ३४ ॥ अवतुसकलशीर्षंव्वाग्भवेवाचमुग्रांनिखिलरचितकामान्कामराजोवतान्मे ॥ स
कलकरणवर्गण्डामरःपातुनित्यन्तनुगतबहुतेजोवर्द्धयन्बुद्धिहेतुः ॥ ३५ ॥ कूटैस्तुपञ्चभिरिदङ्कदितंसद्यन्त्रमन्त्रततोनुस
ततम्ममतेजउग्रम् ॥ तेजोमयम्महतिनित्यपरायणस्थन्तन्मेहृदिप्रवितनतनुतांसुबुद्धिम् ॥ ३६ ॥ आधारेवाग्भवःपा
तुकामराजस्तथाहृदि ॥ भ्रुवोर्म्मध्येचशीर्षेचपातुत्रैलोक्यमोहना ॥ ३७ ॥ विततकुलकलाज्ञाकामिनीभैरवीयात्रिपुरपु
रद्दहाख्यासर्व्वलोकस्यमाता ॥ वितरतुममनित्यन्नाभिपद्मेसकुक्षौवनगतवनितानांरोगहानिंसुखञ्च ॥ ३८ ॥ योगेर्ज्ज
गन्तिपरिमोहयतीवनित्यञ्जागर्तियात्रिपुरभैरवभाविनीति ॥ सायश्चभावकलिताममपञ्चभागेनासाक्षिकर्णरसनात्वचि
पातुनित्यम् ॥ ३९ ॥आद्यातुत्रिपुरेमय्यांमध्यायाकामदायिनी ॥ त्रिधातुनवतान्नित्यंदेवीत्रिपुरभैरवी ॥ ४० ॥ उद
यदिशिसदामाम्पातुबालातुमाताधमदिशिममध्याभद्रमुग्राव्विंदध्यात् ॥ वरुणपवनकाष्ठामध्यतोभैरवीमामवतुसकलरक्षा

ङ्कुर्व्वंतीसुन्दरीमे ॥ ४१ ॥ महायोनिर्म्महायोनेर्विश्वयोनिःसदैवतु ॥ सापातुत्रिपुरानित्यंसुन्दरीभैरवचया ॥ ४२ ॥
ललाटेसुभगादेवीपूर्व्वस्यान्दिशिकामदा ॥ नित्यन्तिष्ठतुरक्षन्तीसदात्रिपुरसुन्दरी ॥ ४३ ॥ भ्रुवोर्म्मध्येतथाग्नेयान्दिशि
मान्त्रिपुरामया ॥ वर्द्धयन्तीभगगणामाम्पातात्रिपुरभैरवी ॥ ४४ ॥ वदनेदक्षिणस्याञ्चदिशिमाम्भगसर्पिणो ॥ त्रिपु
रायमदूतादीन्वारयन्तीसदावतु ॥ ४५ ॥ कर्णयोःपश्चिमायाञ्चदिशिमाम्भगमालिनी ॥ अयोनिजाजगद्योनिर्ब्बालामा
न्त्रिपुरावतु ॥ ४६ ॥ अनङ्गकुसुमाकण्ठेप्रतीच्यान्दिशिसुन्दरी ॥ त्रिपुराभैरवीमायानित्यम्पातुमहेश्वरी ॥ ४७ ॥ हृदिमारु
तकाष्ठायान्देवीचानङ्गमेखला ॥ नाभावुदीच्यान्दिशिमाम्मातङ्गीत्रिपुरापरा ॥४८॥ अनङ्गमदनादेवीपातुत्रिपुरभैरवी ॥ ऐ
शान्यान्दिशिलिङ्गेचमदविभ्रममन्थरा ॥ ४९ ॥ वाग्वादिनीरक्षतुमांसदात्रिपुरभैरवी ॥ गुदमेढ्रान्तरेपातुरतिस्त्रिपुरभैरवी ॥
हृदयाभ्यन्तरेप्रीतिःपातुत्रिपुरसुन्दरी ॥ ५० ॥ भ्रूनासयोर्म्मध्यदेशेनित्यम्पातुमनोभवः ॥ द्रावणःशत्रुनःपातुवाणीमान्दुर्ग्गे
मूर्द्धनि ॥ ५१ ॥ क्षोभणोमांसदापातुक्रव्याभ्द्योनिष्ठभीतितः ॥ वशीकरणवाणीमामग्नितःपातुराजतः ॥ ५२ ॥ आकर्षणा
ह्वयोवाणीमाम्पातुशस्त्रघाततः ॥ मोहनःसर्व्वभूतेभ्यःपिशाचेभ्योजलात्तथा ॥ ५३ ॥ नित्यम्पातुमहाबाणस्तन्वानःकाममुत्त
मम् ॥ मालामांशास्त्रबोधायशास्त्रवादेसदावतु ॥ ५४ ॥ पुस्तकम्पातुमनसिसङ्कल्पव्वँर्द्धयन्मम ॥ वरःपातुसदास्थाग्निस्थामते

जोविवर्द्धयन् ॥ ५५ ॥ प्रभयश्चामयन्धत्तांसर्व्वेभ्योभूतिभावनम् ॥ उर्द्धाधोभावभूतस्थिततरकरणैरक्तकीर्णासुचक्राका
लाग्निप्रख्यरोचिःसकलसुरगणैरर्च्चितामुण्डमाला ॥ ज्ञानध्यानैकताना!प्रबलबलकरन्तत्त्वभूतप्रतिष्ठम्पातादूर्द्ध्वंतथाधःसक
लभयभृतोभोगभीरोस्तुविद्या ॥ ५६ ॥ भूःपातुहृदिमान्नित्यंसःशीर्षेपातुनित्यशः ॥ वःपातुगुह्यदेशेमांसौःपातुकण्ठपार्श्व
योः ॥ ५७॥ वकारोममनाडीषुशिरःसौःपातुसर्व्वदा ॥ शक्रःपातुसदाकाशेब्रह्मारक्षतुसर्व्वतः ॥ ५८ ॥ विद्याविद्याभाविनी
कामरूपास्थूलासूक्ष्मामाययायादिमाया ॥ ब्रह्मेन्द्राद्यैरर्च्चिताभीतिहन्त्रीरक्षाङ्कुर्य्यात्सर्व्वतोभैरवीमाम् ॥ ५९ ॥ आद्याम
ध्याभाविनीनीतियुक्तासम्यज्ज्ञानज्ञेयरूपापराया ॥ आदावन्तेमध्यभागेवतारापायाद्देवीत्रैपुरीभैरवीया ॥ ६० ॥ यन्मन्त्र
भागतन्त्राणांयन्त्राणामपिकेशवः ॥ ६१ ॥ ब्रह्मारुद्रश्चजानातितत्त्वन्नान्योनमोस्तुताम् ॥ ६२ ॥ त्वम्ब्रह्माणिभवानि
विश्वभवितुर्लक्ष्मीरतिर्य्योगिनीत्वव्वाँग्मीसुभगाभवायुतयुगमन्त्राक्षरन्निष्कलम् ॥ वर्णास्तेनिखिलास्तनावचलितस्त्वङ्का
मिनीकामदात्वंदेवित्रिपुरेकवित्वममलंसौभाग्यमुच्चैःकुरु ॥ ६३ ॥ इदन्तुकवचन्देव्यायोजानातिसमन्त्रवित् ॥ ६४ ॥
नाधयोव्याधयस्तस्यनभयञ्चसदाक्वचित् ॥ इतितेपरमङ्गुह्यमाख्यातंकवचम्परम् ॥ ६५ ॥ तम्भजस्वमहाभागततःसि
द्धिमवाप्स्यसि ॥ इदम्पवित्रम्परम्पुण्यंकीर्त्तिविवर्द्धनम् ॥ ६६ ॥ त्रिपुरायास्त्रिमूर्त्तेस्तुकवचम्मयकोदितम् ॥ यःपठेत्प्रा

तरुत्थायसप्राप्नोतिमनोगतम् ॥ ६७॥ लिखितङ्कवचय्यँस्तुकण्ठेगृह्णातिमन्त्रवित् ॥ नतस्यगात्रङ्कन्तन्तिरणेशस्त्राणिभै
रव॥सङ्ग्रामेशास्त्रवादेचविजयस्तस्यजायते॥ ६८॥ इदङ्कवचमज्ञात्वायोजपेत्त्रिपरान्नरः॥ सशस्त्रघातमाप्नोतिभैरवींसुन्दरी
मपि॥ ६९॥ बीजमुच्चारयेत्स्वरस्थोगतवाग्दोषनिश्चितः॥ सय्योँगबोधःप्रत्येकभेदश्रवणगोचरः॥ ७०॥ यथैवजायतेस
म्यक्यज्ञादिदोषवर्ज्जितः॥ यस्योच्चारणकृत्येतुसय्योँगोबोधदूषणम्॥ ७१॥ प्रत्येकभिन्नताबोधःसकुष्ठीजायतेनरः॥ न्या
सानाम्प्रचुरत्वेतुफलानामपिभूरिता॥ ७२॥ उक्तन्यासोनहित्याज्योह्यधिकन्तुसमाचरेत्॥ मयोक्तन्यासमज्ञात्वानकृत्वा
वाप्रमादतः॥ ७३ यःकुर्य्यात्पूजनन्देव्याआप्नुयात्समहापदम्॥ मन्त्राक्षरस्यविन्यासःसर्व्वमन्त्रेषुकीर्त्तितः॥७४॥ वैष्ण
वेचाथवारौद्रेमहाभ्भागेथवापुनः॥ मन्त्रेकलेवरगतेमहामायाःप्रपूजने॥७५॥मन्त्रन्न्यासेनवाकुर्य्यात्कुर्य्याद्वान्यत्रवाचरेत्॥
अङ्गरागेषुसिन्दुरम्पानेषुमदिरातथा॥ ७६॥ वस्त्रंरक्तन्तुकौशेयन्त्रिपुराप्रीतिदम्मतम्॥ त्रयोदीपाःप्रदातव्याःपञ्चवासप्त
भैरव॥ ७७॥ इतोन्यूनन्नप्रदद्यात्त्रिपुरायैकदाचन॥ मल्लिकामालतीकुन्दव्वँकोद्रोणःसिताम्बुजम्॥७८॥ शुक्लपुष्पाणित्रि
पुराप्रीतिदानितुभैरव॥ रक्ताम्बुजय्यँवारक्ताकरवीरोथकोमलः॥ ७९॥ रक्तेत्रिपुरभैरव्याःप्रीतिदाःस्नहेकाञ्चनैः॥इदन्तेक
थितम्पुत्रसङ्क्षेपादेवभैरव॥ ८०॥ अवाप्यसिद्धिम्परमांस्वयव्विँस्तारयिष्यसि॥ आराधयत्वम्महामायामवाप्यचगणेशता

म् ॥ ८१ ॥ कल्पमन्त्रौघमन्त्राणांभविष्यसिवितानकः ॥ अस्यास्त्रिपुरभैरव्याःशुक्लरूपाणियानितु ॥ ८२॥ तानिसार
स्वताख्यानिमन्त्राःसम्यगुदीरिताः ॥ सरस्वतीतुयादेवीवीणापुस्तकधारिणी ॥ ८३ ॥ स्त्रक्कमण्डलुहस्ताचदक्षिणेशु
क्लवर्णिका ॥ महाचेलस्यपृष्ठस्थासितपद्मोपरिस्थिता ॥ ८४ ॥ शुक्लवर्णाशुक्लवस्त्राशुक्लाभरणभूषिता ॥ तस्यास्तुवाग्भ
वाद्याभ्यान्नेत्रबीजन्द्वितीयकम् ॥ ८५ ॥ कृत्वान्तेनियोज्यैवमन्त्रम्प्राक्प्रतिपादितम् ॥ वरदाभयहस्ताचमालापुस्तकधा
रिणी ॥ ८६ ॥ शुक्लपद्मासनगतासापरावाक्सरस्वती ॥ मालाबीजाद्यक्षरन्तुद्विरुक्तञ्चार्द्धचन्द्रकम् ॥ ८७ ॥ मन्त्रमस्याः
पुराप्रोक्तन्तन्त्रंसामान्यमीरितम् ॥ एषातुयारक्तवर्णामुण्डमालाविभूषिता ॥ ८८ ॥ तस्याःप्रोक्तःपुरामन्त्रःसातुवृद्धासर
स्वती ॥ शष्ठोमन्त्रस्तथैतस्यास्त्रयोदशनिरूपणे ॥ ८९ ॥ एताःकवित्वशास्त्रौघतत्त्ववादविनिश्चिये ॥ सुखसम्पत्करप्रो
क्तानित्यमेवतुभैरव ॥९०॥ अस्याप्यस्तैःसमस्तैश्चशुक्लरक्तादिभेदतः ॥ चतुःषष्टिमूर्त्तयश्चत्रिपुरादुतवाग्भवम् ॥९१ ॥ म
हामायायोगनिद्रामूलभूताजगत्प्रसूः ॥ जगन्माताजगद्धात्रीविद्याविद्यापरात्मिका ॥ ९२ ॥ तस्याएवमहाभागत्रिपुराद्या
विभूतयः ॥ प्रस्तुताःकथितानित्यन्ताःस्वयङ्कृतएवहि ॥९३॥ इतितेकथितम्पुत्रमहादेव्याःमनोहरम् ॥ रहस्यव्वाँमदाक्षि
ण्यम्मन्त्रसिद्धिंशृणुष्वमे ॥९४॥ इतिश्रीकालिकापुराणेत्रिपुराकवचमेकोनाशीतितमोध्यायः ॥ ७९ ॥ ॥छ॥ श्रीभगवानु

वाच ॥ ॥ मन्त्रशुद्धिमवेक्ष्यैवगृह्णीयान्मन्त्रमुत्तमम् ॥ तत्रसिद्धंसुसिद्धश्चसाध्यशात्रत्वमेवच ॥ १ ॥ मन्त्रश्चतुर्विधम्प्रोक्तंत द्व्यक्षरभेदतः ॥ वर्णक्रमःशाश्वतस्तुयोमयाभाषितंपुरा ॥ २ ॥ तमादौभैरवंज्ञात्वापश्चाच्चक्रंशृणुष्वमे ॥ वर्णानान्तुयुगादी नाञ्चैँणवीतन्त्रसञ्ज्ञकः ॥ ३ ॥ यःप्रोक्तोभून्महामन्त्रस्तस्यासन्यक्षराणितु ॥ मूलभूतानितान्येवततोन्यानापिवर्द्धयेत् ॥ ॥४॥ अकारश्चककारश्चचटकारौतथैवच ॥ तपकारौयकारश्चवर्गाद्याःपरिकीर्त्तिताः ॥५॥ आइईऊइउऋलृलॄएतेदीर्घादी र्घकाः ॥ एऐओऔविसर्गश्चबिन्द्वादिर्य्याज्ञिकस्तथा ॥६॥धनेरन्तरजाश्चेतिकीर्त्तितास्तुस्वराअमी ॥ खकारश्चगकारश्चघ ङोवर्गःप्रकीर्त्तितः ॥७॥ व्यञ्जनककारादिछजौटकाञौपरस्मृतः ॥ उकारश्चडकारश्चभैरवशब्दादिरेवच ॥८॥ णकारान्त तृतीयोयव्वँर्गाष्टादिःप्रकीर्त्तितः ॥ थकारश्चदकारश्चधर्म्मशब्दादिरेवच ॥ ९ ॥ नवशब्दस्यचैवादिश्चतुर्थोवर्गउच्यते ॥ फ लशब्दस्ययश्चादिबहुशब्दादिरेवच॥१०॥अकारोमनशब्दादिःपञ्चमोवर्ग्गउच्यते ॥ यकारश्चरकारश्चलकारोवस्तथैवच ॥ ॥११॥एभिश्चतुर्वर्गोयंषष्ठोभैरवउच्यते ॥ शषसाहःक्षकारश्चसयोँगपरिवेदकः॥१२॥ पञ्चभिःशेषस्तुवर्गोयंसप्तमःपरिको र्तितः॥सध्योँगायोगसल्लोँमप्रतिलोमैरिमेसुत॥१३॥वर्णायुर्मन्त्रनामादौवाङ्मात्रेपिचभैरव॥चतुर्व्वर्गाप्रदावर्णासुखदुःखक रास्तथा॥१४॥रोगश्चतेजसम्पूज्यपूजकाःपरिकीर्तिताः ॥ अहंविष्णुश्चब्रह्माचगायत्रीब्रह्ममातृकाः ॥१५॥ अपरम्ब्रह्मवर्णा

थैंपरब्रह्मसुखप्रदम् ॥ अपरब्रह्मकुशलःपरम्ब्रह्माधिगच्छति ॥ १६ ॥ सिसृक्षुरीश्वरोवर्णाञ्जगन्तिस्वेच्छयापुनः ॥ ससर्ज्ज ममवक्त्रेतांब्रह्मवक्त्रेचवैन्यधात् ॥१७॥ अहन्तुसकलान्वर्णान्यस्यभैरवतन्त्रकम् ॥ अकारस्तुबहुलम्पुत्रज्ञानमार्ग्गंव्विँवर्धयन् ॥१८॥ तइमेगदितावर्णामयावर्णविनिश्चये ॥ मन्त्रशुद्धिविवेकार्थंव्वँर्णचक्रन्ततःशृणु ॥१९ ॥ शक्तिशम्भुस्वरूपिण्यौरेखेद्वे प्रथमन्यसेत्॥तन्मध्यतःपुनारेखेविष्णुलक्ष्मीतलेतथा ॥२०॥ तयोस्तुरेखयोर्म्मध्येद्वेरेखेसमतोन्यसेत् ॥ तस्यचक्रस्यचारेषु रेखास्तुपरिसङ्ख्यया ॥२१॥ चतस्त्रस्तुप्रदातव्याःस्वरमध्येतुभैरव ॥ भिन्नानाञ्चतथावर्णान्सन्धयोष्टौप्रकीर्तिताः ॥२२ ॥ नेमयस्तुचतस्त्रोस्यसन्धिमध्येषुकीर्तिताः ॥ अष्टारसय्युँतञ्चक्रञ्चतुर्नेमिसमन्वितम् ॥ २३ ॥ बहिर्व्वेष्टनसंय्युक्तवर्णचक्रप्रकीर्तितम् ॥ मेषादीनाञ्चराशीनामुदयास्तप्रतिज्ञया ॥ २४ ॥ इदमेवभवेच्चक्रज्ज्ञानश्रीवृद्धिकारकम् ॥ इदञ्चक्रल्लिँखित्वातुसमभूमावुदङ्मुखः ॥ २५ ॥ प्राङ्मुखोवालिखेद्वर्णाञ्छुचिरिष्टन्नमन्गुरुम् ॥ प्रदक्षिणल्लिँखेत्तस्मिन्वर्णांस्तेष्वेवतुक्रमात् ॥ २६ ॥ पुरोनेमावकारान्तुरकारञ्चापिवैलिखेत् ॥ अकारव्वँर्ज्जयेद्दीर्घमीकारञ्चस्वरेषुवै ॥ २७ ॥ आकारादिक्षकारान्तंक्राइनञणवर्जितम् ॥ प्रदक्षिणक्रमादेवलिखित्वावर्णसञ्चयम् ॥ २८ ॥ स्वस्वनामाद्यक्षरंगृह्यकुर्य्यात्तुगणनक्रमम् ॥ मन्त्रस्याद्यक्षरय्यावत्सिद्धाद्यन्तत्रयोजयेत् ॥ २९ ॥ नवैकपञ्चकेसिद्धःसाध्यःषड्युग्मपङ्क्तिषु ॥ त्रिसप्तैकादशेष्वेवसुसिद्ध

परिकीर्तितः ॥ ३० ॥ द्वादशाष्टचतुर्थेषु शात्रवः परिकीर्तितः ॥ सिद्धेनैवाचिरात्सिद्धिः साध्यः कालेन सिध्यति ॥ ३१ ॥ क
मान्नाशयते शत्रुः सुसिद्धः सिद्धदोऽचिरात् ॥ यत्वर्णक्रमः प्रोक्तो मन्त्रे दाक्षिण्यगोचरे ॥ ३२ ॥ वाम्याराधनमन्त्रे तु क्रमं शृणु गिरि
ह भैरव ॥ ऋलृद्वयं ङञणनावर्ज्यांश्च वर्णगोचरे ॥ ३३ ॥ लिखेद्वामक्रमेणैव तत्र वर्णांस्तु मन्त्रवित् ॥ नृसिंहार्कवराहा
णां प्रासादप्रणवस्य च ॥३४॥ एकाक्षरद्व्यक्षराणां न सिद्धादिविचिंतनम् ॥ बीजेषु चापि सर्वेषु दीक्षार्थेषु च भैरव ॥३५॥ सिद्धा
दिचिन्ता नो कार्य्या ग्राह्यास्तु दशवश्यकम् ॥ सुसिद्धङ्कामदं ग्राह्यं साध्यसिद्धविचारणात् ॥ ३६ ॥ न ग्राह्यः शात्रवो घोरैर्गृही
त्वाप्नोति चापदम् ॥ यो यस्यैकाक्षरो मन्त्रस्तन्नाम्ना स निगद्यते ॥ ३७ ॥ सहितश्चन्द्रबिन्दुभ्यान्तद्बीजमिति गद्यते ॥ तथा
शक्रो नकारस्यात्सार्द्धचन्द्रः सबिन्दुकः ॥ ३८ ॥ स एव शक्रबीजं स्यात्तथान्यत्रापि योजयेत् ॥ मन्त्रेद्धारेषु सर्वत्र परतः
परतः पुरः ॥ ३९ ॥ पूर्वतोऽपि परे कार्य्यमनुक्तः पूर्वपक्षकः ॥ यदा षोडशसाहस्त्रं वर्णव्यामन्त्रसञ्चयम् ॥४० ॥ चक्रेनिरी
क्ष्यते तत्र षोडशारस्तु चक्रकम् ॥ विंशतिस्तु सहस्राणि त्रिपुरायाय देक्षते ॥ ४१ ॥ द्वात्रिंशारन्तत्र चक्रं ल्लेखनीयं सदा बुधैः ॥ इद
मेवमहाचक्रं षोडशारादिकङ्कृती ॥ ४२ ॥ कुर्य्याद्धिकरेखाभिर्म्मन्त्रशुद्ध्यन्तरे सुत ॥ इयन्ते कथिता पुत्र मन्त्रसिद्धिरभीष्टदा
॥ ४३ ॥ जानाति सम्यक् य इमां स जयी काममाप्नुयात् ॥ रहस्यम्परमम्पुत्र प्रयोगादिप्रकारतः ॥ ४४ ॥ वक्ष्यामि तत्स

मासेनशृणुवेतालभैरव ॥ दन्तःपक्षबिडालस्यतत्त्वचापरिवेष्टितः ॥४५ ॥ निर्म्माल्येनतुवैष्णव्यातत्संवेष्ट्यगुणत्रयम् ॥ तत्त द्वावामसूत्रस्यतत्तन्मन्त्रमन्त्रितम् ॥ ४६ ॥ गृहीत्वादक्षिणेपाणौमन्त्राणांशतमादितः ॥ सञ्चयेदथवैष्णव्या अष्टम्यान्निय तेन्द्रियः॥४७॥ततस्तुदक्षिणेबाहौधार्य्यंध्यॅन्त्रोत्तमम्बुधैः ॥ ततोद्वादशसिद्धिःस्याद्धर्त्ताचेत्राभितित्तिलीम् ॥४८॥ जयःसङ्ग्रा मवादेषुशरीरस्याप्यरोगिता ॥ वशकृद्राजपुत्राणांराज्ञामपिचसन्ततम् ॥ ४९ ॥ भूतप्रेतपिशाचाश्चनोयान्तिनेत्रगोचरे ॥ योषितांसमदानान्तुवशकृच्चिन्तनात्सकृत् ॥ ५० ॥ रुधिराणांश्लेष्मणाञ्चधातूनांस्तम्भनन्तथा ॥ तेजसास्तम्भकश्चैवचक्षु स्तेजप्रदस्तथा ॥५१॥ मूर्द्धिपक्षबिडालस्यहस्तन्दत्वाशतत्रयम् ॥ वैष्णवीतन्त्रमन्त्रन्तुजप्त्वातंस्थापयेद्गृहे॥५२॥तद्विँडाल न्तुयापश्येन्मलिनीवनितासुत ॥ नापुत्रासाभवित्रीतुकदाचिदपिभैरव ॥ ५३ ॥ तादृक्पक्षबिडालन्तुयस्यतिष्ठतिमन्दिरे ॥ मृ तापत्यापितद्गेहेजीवपुत्राप्रजायते ॥५४॥ कोकिलोभृङ्गराजोवाचकोरोवाशुकोथवा॥वैष्णवीतन्त्रमन्त्रेणमन्त्रितोयत्रतिष्ठति ॥ ५५॥ विघ्नन्नमन्दिरेतस्यभवित्रस्तुप्रजाभवेत् ॥ नसर्प्पास्तत्रगच्छन्तिगताःखादन्तिनोनरान् ॥ ५६॥ नारीनन्बधकीतस्य मन्दिरेपिप्रजायते ॥ पञ्चमूर्तेश्चण्डिकायानिर्म्माल्यानिचपञ्चमः ॥ ५७॥ तेषांबलीनांमांसेनस्थाल्याम्पक्त्वादिनत्रयम् ॥ अ ष्टम्यांतत्पुनर्दैव्यैदत्वातन्मन्त्रमन्त्रितैः ॥५८॥ तोयैरभ्युक्ष्यभूञ्जीयान्मनसाचिन्तयेच्छिवाम् ॥ तस्मिन्भुक्तेतुदीर्घायुर्ज्जराशो

कविवर्जितः॥५९॥तेजस्वीशत्रुदमनःकविर्व्वाग्मीचजायते॥ ललाटेमूर्द्धिकण्ठेचबाह्वोःपाण्योस्तथाहृदि ॥ ६० ॥ वैष्णवी
तन्त्रमन्त्रस्ययानिचाष्टाक्षराणिच ॥ लिखित्वातानिचैतेषुस्थानेषुमन्त्रविद्बुधः ॥ ६१ ॥ कुङ्कुमक्षीरमलयजातपङ्कैःसुया
वकैः॥ अष्टम्यांसंयतोभूत्वानवम्याम्प्रथमन्नरः॥ ६२॥ प्रतिस्थानेन्यस्यकरेमष्टावष्टौजपेद्बुधः॥ आवर्त्तनेनमन्त्राणान्ततो
नुपूजयेच्छिवाम् ॥६३॥ ततस्तस्मिन्दिनेदेव्यैविजातीयम्बलित्रयम् ॥ दत्वासहस्रम्मन्त्रस्यसङ्ख्ययाजपमारभेत्॥ ६४॥
जपान्तेतुहविर्भुक्तासंयतोरजनीन्नयेत् ॥ एवंसकृत्कृतेपुत्ररणेतस्यपराजयः ॥ ६५॥ कदाचिदपिनोभूयान्नचवादेषुशास्त्र
तः ॥ विधिमेवंसकृत्कृत्वारणकालेयथातथा॥६६॥सदालिखेत्क्षत्रियस्तुविजयायरणेषुच॥ अपरन्तुरणाष्टाङ्गङ्कुह्यमेतत्प्रकी
र्त्तितम् ॥ ६७ ॥ अनेनैवतुगुह्येनविजयीत्वम्भविष्यसि ॥ इतितेकथितंसर्व्वङ्गुह्याद्गुह्यतरमशुभम् ॥ ६८ ॥ सुखस
म्पत्करम्मन्त्रयन्त्रतन्त्रसमन्वितम् ॥ यच्छ्रुत्वात्रिदशाःसर्व्वेनित्यव्वाँछन्तिचामृतम्॥६९॥ तदिदन्तेसमाख्यातम्पुत्रवे
तालभैरव॥एतत्सर्व्वन्नरोज्ञात्वातत्त्वतःपुत्रभैरव॥ ७०॥ सकामानखिलान्प्राप्यनित्यंकैवल्यमाप्नुयात् ॥शृणोतियःसकृ
दिदङ्कथ्यमानोद्विजोत्तमैः ॥ ७१ ॥ नतस्यविघ्नाजायन्तेनापुत्रःसचजायते ॥ दीर्घायुर्व्बलयुक्तश्चनित्यम्प्रमुदितःकृती
॥ ७२ ॥ वाञ्छितार्थमवाप्योहिदेवीगृहमवाप्नुयात् ॥ गच्छन्तङ्कामरूपान्तःपीठन्नीलाचलाह्वयम् ॥ ७३ ॥ कामाख्यानि

लयङ्कुब्यङ्कुब्जिकापीठसञ्ज्ञकम् ॥ आकाशगङ्गायत्रास्तितज्जलैरभिषिच्यच ॥ ७४ ॥ तत्राराधयतम्पुत्रौमहामायांजगन्मयीम् ॥ साप्रसन्नाचिराद्देवीवरदानौभविष्यति ॥ ७५ ॥ ॥ और्वउवाच ॥ ॥ इत्युक्त्वावृषभारूढस्तदावेतालभैरवौ ॥ सपुत्रोतुपरित्यज्यतत्रैवान्तरधीयत॥७६॥ ततस्तौनाटकंशैलम्परित्यज्यतपस्विनौ ॥ आसेदतुर्म्महात्मानव्वँसिष्ठम्ब्रह्मणःसुतम् ॥ ७७ ॥ सतुसन्ध्याचलगतस्तौदृष्ट्वासमुपस्थितौ ॥ सभाजयामासमुनिःशिष्यवत्तौहरात्मजौ ॥ ७८ ॥ ततस्तस्योपदेशेनवसिष्ठस्यमहात्मनः ॥ जग्मतुस्तौमहाशैलन्नीलङ्कामाख्ययागतम् ॥ ७९ ॥ तत्रगत्वामहात्मानौवैष्णवीतन्त्रगोचरम् ॥ आदायजातान्तान्देवींमहामायांजगन्मयीम् ॥ ८० ॥ भैरवाख्यस्यलिङ्गस्यनिकटस्थौक्षिबात्मनः ॥ आकाशगङ्गामाप्लाव्यस्थण्डिलेमण्डलोत्तमम् ॥ ८१ ॥ विधायनरशार्द्दूलौजपतुर्म्मन्त्रमुत्तमम् ॥ तञ्चस्वाविधिवन्मन्त्रंसिद्धमष्टाक्षरात्मकम् ॥ ८२ ॥ वेतालस्यतथासाध्यमष्टलक्षाणिसङ्ख्यया ॥ त्रिभिर्व्वर्षैस्तुलक्षाणाञ्चतुर्णामन्ततस्ततः ॥८३ ॥ त्रिधापुरश्चरणञ्चतौभक्त्यासमकुर्व्वताम् ॥ यद्यदोत्तरतन्त्रोक्तङ्कल्पोक्तम्पूजनेकृतम् ॥ ८४ ॥ तत्सर्व्वञ्चक्रतुस्तौतुतन्त्रिहायनसव्वृतौ ॥ कामाख्यात्रिपुरादीनामन्यासामपिपूजनम् ॥ ८५ ॥ सकृत्कृत्वापीठयात्राञ्चेरतुर्व्विधिवत्तदा ॥ एवन्तौबद्धकवचौकृतन्यासौहरात्मजौ ॥ ८६ ॥ सुप्रीताचानुजग्राहमहामायाथतौतदा ॥ ध्यानस्थयोस्तुजपतोर्य्यजतोश्चजगन्मयी ॥ ८७ ॥ शिवलिङ्ग

व्विनिर्भिद्यतदाप्रत्यक्षताङ्गता ॥ तस्याव्विनिर्गतायान्तुशिवलिङ्गन्त्रिधाभवत्॥८८॥भैरवोभैरवीचेतिहेरुकश्चतथात्रयः ॥ तान्ददर्शतदादेवीव्वेतालोभैरवस्तदा ॥ ८९ ॥ यथाध्यानगतादृष्टाबहिश्चापितथातथा ॥ तान्दृष्ट्वाचारुसर्व्वाङ्गीम्पीनोन्नत पयोधराम् ॥ ९० ॥ वरदाभयहस्ताञ्चसिद्धसूत्रासिधारिणीम् ॥ रक्तपद्मप्रतीकाशांसितप्रेतासनस्थिताम् ॥ ९१ ॥ निमीलयनयनद्वन्द्वन्तदावेतालभैरवौ ॥ त्राहित्राहिमहामायेत्यूचतुस्तांमुहुर्म्मुहुः॥ ९२ ॥ ततस्तयामहादेव्यातेजसाप्यायितौतु तौ ॥ परस्पर्शवरहस्तस्यचाग्रभागेनवैष्णवी ॥ ९३ ॥ आप्यायितौततस्तौतुस्पृष्टावपितथापुनः ॥ आसेदतुश्चदेवत्वम्मनुष्यत्वविहायच ॥ ९४ ॥ देवभूतौतदातौतुमहामायाञ्जगन्मयीम् ॥ स्तुतिभिर्न्नतिभिश्चेतितदातुष्टवतुःशिवाम् ॥९५॥ वेतालभैरवावूचतुः॥ जयजयदेविसुरगणार्च्चितपापङ्कजे विश्वस्यभूतिभाविनिशशिमौलिकेलिविभाविनिगिरिजे॥९६॥नेत्रत्रयनिर्ज्जितविवस्वद्विधुवह्निकान्तितुलितकमलजे ॥ मध्यनेत्रनतभ्रूभङ्गभक्तरक्तमतिचयज्वायकविमलजे ॥ ९७ ॥ आज्ञाचक्रान्तशान्तनवणिकोटिकरोटितुल्यकान्तशान्तशशधरे ॥ बहुमायकायभोगयोगतरङ्गसारस्यपद्मवसुचरे ॥ ९८ ॥ त्रिनाडिनीतमध्यवद्वत्रिस्रिकरवल्लभशुभसुषुम्नसमाधारपरे ॥ विबुधरत्नविमोदिविश्वमूर्तिमहोमयानवसिषट्चक्रधरे ॥९९ ॥ आदिषोडशचक्रचुम्बितचारुदेहपीनतुङ्गकुचाचलाचलाङ्कितभूमिमध्यनागशाकगते ॥ सिद्धिसूत्रवराभयासिशान्तपातकपङ्कजातकमूलमणि

चतुर्व्वाहुयुते ॥ १०० ॥ ॥ ज्ञानतालकमन्त्रतन्त्रयोगियोगनिबद्धसारभूतभङ्गिविनोदकृते ॥ आत्मतत्त्वपरैकशाररत्नहारक मुक्तिसूक्तिविवेकशितप्रेतरते ॥ १ ॥ रत्नसारसमस्तसङ्गतरङ्गरागवियोगिमन्त्रशान्तपूरविशेषकृते ॥ योगिनीगणनृत्य भृत्यभावननिबद्धनद्धहारकङ्कणमुख्यभूषणपते ॥ २ ॥ साट्टहासविनोदमोदितमुक्तकेशसुरेशनिबद्धदेहपुटे ॥ देहिदे विशोक शोचनबन्धमोचननपापशापशुभगते ॥ ३ ॥ सर्व्वविद्यात्मिकांशुद्धाम्मन्त्रयन्त्रमयींशिवाम् ॥ प्रणमामिमहामायाँल्लोकेवेद चकिर्त्तिताम् ॥ ४ ॥ परापरात्मिकान्नित्यांसाध्याधारैकसंस्थिताम् ॥ कामाह्लादकरीङ्कान्तान्त्वान्नमामिजगन्मयीम् ॥ ५ ॥ प्रपञ्चपरमव्यक्तञ्जगदेकविवर्द्धनीम् ॥ प्रभावेनार्द्धरक्ताङ्गीदेवितुभ्यन्नमोस्तुते ॥ ६ ॥ कामाख्यानित्यरूपाख्यामहामायास रस्वती ॥ यालक्ष्मीर्व्विष्णुवक्षःस्थानमावोत्यच्युतांशिवाम्॥७॥मन्त्राणियस्यास्तन्त्राणिसहस्राणिचषोडश ॥ मन्त्रयन्त्रा त्मनेतुभ्यन्नमोस्तुममपार्व्वति ॥ ८ ॥ इतिस्तुताततस्ताभ्याम्महामायाजगत्प्रसूः ॥ उवाचमुदिताचेतिवरव्वँरयतय्युँवाम् ॥ ९ ॥ प्रत्यक्षतोमहामायाम्पूर्व्वंवद्ध्यानगोचराम् ॥ तौदृष्ट्वाभर्ग्गतनयौप्राहतुश्चेदमुत्तमम् ॥ ११०॥ ॥ वेतालभैर वावूचतुः ॥ ॥ देव्यनेनशरीरेणभवत्याःशाङ्करस्यच ॥ प्रार्थयेशाश्वतींसेवान्नित्यय्याँवद्रविःशशि ॥ ११ ॥ नान्यव्वँ रंसाधयावोमायेत्त्वत्तोजगन्मयि ॥ अन्यथातवभक्त्यैवस्थास्यावोगिरिकन्दरे ॥ १२ ॥ एवमुक्ताततस्ताभ्याम्महामा

याजगन्मयी ॥ एवमस्त्विति चोवाचभवःदेवम्मुहुर्मुहुः ॥ १३ ॥ एवंसिद्धिजगद्धात्रीप्रोक्तास्वस्याथचूचुके ॥ निष्पीड्य
सारयामासक्षीरधाराद्वयंशिवा ॥ १४ ॥ ततस्तुनिःसृतक्षीरम्पाययामासभैरवम् ॥ वेतालञ्चमहाराजपायतुस्तौचतत्तदा
॥ १५ ॥ पीत्वातौचतदाक्षीरन्देवत्वम्प्राप्यशाश्वतम् ॥ अजरौचामरौभूतौमहातेजस्विनौशुभौ ॥ १६ ॥ तस्यास्तुक्षी
रममृतन्तत्पीत्वातौमहाबलौ ॥ पीयूषपानात्सञ्जातौततस्तौप्राहवैष्णवी ॥ १७ ॥ गणानान्देवदेवस्यभवतञ्चाधिपौयु
वाम् ॥ द्वाःस्थौचनित्यमासन्नौनन्दिवद्भवतंसुतौ ॥ १८ ॥ और्वउवाच ॥ इत्युक्त्वाहरसम्मत्यामहामायाजगन्मयी ॥ योगि
नीगणसय्युँक्तातत्रैवान्तरधीयत ॥ १९ ॥ अन्तर्हितायान्तस्यान्तुतदावेतालभैरवौ ॥ मुदितौपरमप्रीतौकृतकृत्यौबभूव
तुः ॥ १२० ॥ अथागच्छद्देवगणैःसार्द्धंसप्रमथोहरः ॥ सभाजयितुमत्यर्थम्पुत्रौवेतालभैरवौ ॥ २१ ॥ तावासाद्यमहादेव
स्तदानीलाह्वयङ्गिरिम् ॥ सकलन्दर्शयामासपीठन्तुस्थानभेदतः ॥ २२ ॥ कामाख्यायागुहान्तत्रदर्शयित्वामनोभवाम् ॥ त
तःस्वीयाङ्कामगुहाञ्छायाञ्छत्रंस्वमालयम् ॥ २३ ॥ स्वकीयम्पञ्चमूर्त्तीनांसंस्थानञ्चाप्यदर्शयत् ॥ कामरूपस्यसकलम्पी
ठन्देवमयन्तथा ॥ २४ ॥ प्रत्येकन्दर्शयामासक्रमतस्त्रिपुरान्तकः ॥ प्रथमङ्करतोयाख्यांसत्यगङ्गांसदाशिवाम् ॥ २५ ॥ पुण्य
तोयमयींशुद्धान्दक्षिणाब्ध्येकगामिनीम् ॥ ततस्तुकामरूपस्यवायव्यान्त्रिपुरान्तकः ॥ २६ ॥ आत्मनोलिङ्गमतुलञ्जल्पी

शाख्यंव्यदर्शयत् ॥ यत्रनन्दीसमाराध्यमहादेवञ्जगत्पतिम् ॥ २७ ॥ अभिन्ननशरीरेणगाणपत्यमवाप्नुयात् ॥ नन्दि
कुण्डम्माहाकुण्डय्यँत्रनन्दीपुराकरोत् ॥ २८ ॥ अभिषेकंलब्धवरंपीतंतोयमनुत्तमम् ॥ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचकृतकृत्योनरो
त्तमः ॥ २९ ॥ हरस्यसदनय्याँतिनन्दिनोपिमहाश्रियः ॥ तस्यासन्नेमहादेवीन्नातिदूरेव्यवस्थिताम्॥१३०॥सिद्धेश्वरीय्यँा
निरूपाम्महामायाञ्जगन्मयीम् ॥ त्र्यम्बकोदर्शयामासभैरवायमाहात्मने ॥ ३१ ॥ यत्रनन्दीमहामायामाज्ञयाशशिधा
रिणः ॥ स्तुतिभिर्न्नतिभिःपूज्यगाणपत्यमवाप्नुयात् ॥ ३२ ॥ सुवर्णमानसस्तत्रनदमुख्योमनोहरः ॥ नन्दिनोनुग्र
हायाशुमानसाख्यंसरस्तुतत् ॥ ३३ ॥ स्वागतश्चाज्ञयाशम्भोःपूर्व्वमेवतपस्यतः ॥ जटोद्भवातत्रनदीहिमवत्प्रभवाशुभा
॥ ३४ ॥ यस्यांस्नात्वानरःपुण्यमाप्नोतिजाह्नवीसमम् ॥ गौरीविवाहसमयेसर्व्वैर्म्मातृगणैकृतः ॥ ३५ ॥ जलाभिषेकोभर्ग
स्यजटाजूटेषुयःपुरा ॥ तैस्तोयैरभवद्यस्माज्जटोदाख्यानदीततः ॥ ३६ ॥ चैत्रेमासिसिताष्टम्यांस्नात्वायस्यान्नरोव्रजेत् ॥
पूर्णायव्वाँनरश्रेष्ठशिवस्यसदनम्प्रति ॥ ३७ ॥ द्वापारस्यतुयागङ्गात्रिःस्रोताख्यासरिद्वरा ॥ हिमवत्प्रभवाशुद्धचन्द्र
बिम्बाद्विनिर्गता ॥ ३८ ॥ यस्यांस्नात्वामहामाघ्याम्मात्रयोनौनजायते ॥ चन्द्रसूर्य्यग्रहेस्नात्वाकैवल्यम्प्राप्नुयान्नरः ॥ ३९ ॥
सितप्रभानामनदीमहादेवावतारिता ॥ हिमवत्प्रभवासापिसितादक्षसमुद्रगा ॥ १४० ॥ तस्यान्दशहरायान्तुदशम्यां

शुक्लपक्षके ॥ स्नात्वाविष्णुगृहंय्याँतिनरोवैमुक्तपातकः ॥ ४१ ॥ नवतोयानामनदीततःपूर्व्वेस्थितापुरा ॥ नवन्नवन्नव
न्नित्यंकुर्व्वन्तीसापुनातिहि ॥ ४२ ॥ नवतोयाततःप्रोक्ताहिमवत्प्रभवैवसा ॥ तस्यांस्नात्वामहामाघ्यान्नरोगच्छतिदेवताम्
॥ ४३ ॥ सम्पूर्णमाघमासन्तुस्नात्वाविष्णुगृहंव्व्रँजेत् ॥ तासान्नदीनान्तुपतिरगदोनामवैनदः ॥ ४४ ॥ पीठपूर्व्वेस्थितः
पुण्योब्रह्मपादसमुद्भवः ॥ हिमवत्प्रभवःसोपिदेवगन्धर्व्वसेवितः ॥ ४५ ॥ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचनरोब्रह्मगृहंव्व्रँजेत् ॥ का
र्त्तिकंसकलम्मासंय्योँगदाख्येमहानदे ॥ ४६ ॥ स्नानङ्करोतिमनुजस्तस्यपुण्यफलंशृणु ॥ इहलोकेत्वरोगःसम्प्राप्य वैवोत्तमं
सुखम् ॥ ४७ ॥ शेषेब्रह्मगृहम्प्राप्यततोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ नन्दिकुण्डेनरःस्नात्वानक्तङ्कुर्य्यात्तदानिशि ॥ ४८ ॥ ततःपर
स्मिन्दिवसेगच्छेज्जल्पीशमन्दिरम् ॥ तत्रस्नात्वामहानद्याञ्जल्पीशम्प्रतिपूज्यच ॥ ४९ ॥ तस्यान्निशिहविष्याशीसय्यँतस्ता
न्निशान्नयेत् ॥ ततोनुदिवसेप्रातेगच्छेत्सिद्धेश्वरींशिवाम् ॥ १५० ॥ ताम्पूजयेत्तथाष्टम्यामुपवासन्तथाचरेत् ॥ चतुर्भुजातु
सादेवीपीनोन्नतपयोधरा ॥ ५१ ॥ सिन्दूरपुञ्जसङ्काशाधत्तेकर्त्रींञ्चखर्प्परम् ॥ दक्षिणेवामबाहुभ्यामभीतिवरदायिनी ॥ ५२ ॥
जटामण्डितशीर्षाचरक्तपद्मोपरिस्थिता ॥ पञ्चाक्षरजपान्तादिर्मन्त्रोस्याःपरिकीर्त्तितः ॥ ५३ ॥ कामाख्यातन्त्रमेवास्याःपूजने
तन्त्रमीरितम् ॥ एवङ्कृत्वानरोधीरःपुनर्य्योनौनजायते ॥ ५४ ॥ जमदग्न्यभयाद्भीताःक्षत्रियाःपर्व्वमेवये ॥ म्लेछछद्मान्युपादा

यजल्पीशंशरणङ्गताः ॥ ५५ ॥ तेम्लेच्छवाचःसततमार्य्यैर्वाचश्चसर्व्वदा ॥ जल्पीशंसवमानास्तेगोपयन्तिचतंहरम् ॥ ५६ ॥
तयैवतुगुणास्तस्यमहाराजमनोहराः ॥ तोषयित्वातथासर्व्वाञ्जल्पीशम्पूजयेन्नरः ॥ ५७ ॥ वरदाभयहस्तोयन्द्विभुजःकुन्द
सन्निभः ॥ तत्पुरुषस्यतुमन्त्रेणपूजयेद्देवमुत्तमम् ॥ ५८ ॥ एवम्पुण्यकरःपीठोजल्पीशस्यमहात्मनः ॥ एवञ्ज्ञात्वानरोयातिश
ङ्करस्यपुरम्प्रति ॥ ५९ ॥ इतिकालिकापुराणेअशीतितमोध्यायः ॥ ८० ॥ ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥ ॥ एतच्छ्रुत्वातुस
र्व्वाँदमुत्तमंशङ्करस्यच ॥ भैरवस्यतुवेतालसहितस्यमहात्मनः ॥ १ ॥ भूयश्चसगरोराजामुनिमौर्व्वम्महामतिम् ॥ पप्रच्छामो
दसंहृष्टसूनृदेहःतमुत्तमम् ॥ २ ॥ ॥ सगरउवाच ॥ ॥ विचित्रमिदमाख्यातम्भगवन्मुनिसत्तम ॥ कामरूपस्यपीठस्यसं
स्थानन्निर्णयन्तथा ॥ ३ ॥ भूयश्चश्रोतुमिच्छामिविस्तरेणमहामते ॥ वायव्यस्याथमध्यस्यपूर्वभागस्यनिर्णयम् ॥ ४ ॥
यथायस्मिन्निष्ठितोस्तिमहादेवोम्बिकातथा ॥ तत्सर्व्वम्मुनिशार्द्दूलकथयश्रोतुमुत्सहे ॥ ५ ॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ उक्तो
वायव्यभागस्यनिर्णयोनृपसत्तम ॥ नैर्ऋत्योत्तरमध्याद्रेःशृण्विदानीन्विँनिर्णयम् ॥ ६ ॥ बहुरोकानामनदीकरतोयाप्रदक्षिणे ॥
उत्तरश्रावणीचास्तेतत्पूर्व्वङ्कामरूपकम् ॥ ७ ॥ सुरसोनामजीमूतःकामरूपन्ततःस्थितः ॥ निःसृताबहुरोकेतिनदी
तमस्माद्वृषप्रदा ॥ ८ ॥ आसन्नेसुरसाख्यस्यशिवलिङ्गोमहावृषः ॥ माहेश्वरीतत्रदेवीयोनिमण्डलरूपिणी ॥ ९ ॥ स्ना

त्वातुबहुरोकायामारुह्यसुरसाचलम् ॥ महावृषम्पूजयित्वामहादेवीम्महेश्वरीम् ॥ १० ॥ धूतपापोजितद्वन्द्वःपुनर्य्योनौन जायते ॥ चतुर्भुजोवृषारूढोवरदाभयशूलधृक् ॥ ११ ॥ शुद्धस्फटिकसङ्काशोजटावान्समहावृषा ॥ अघोरस्यतुमन्त्रेण पूजास्यपरिकीर्त्तिता ॥ १२ ॥ कामेश्वर्य्याःस्वरूपन्तुमाहेश्वर्य्याःप्रकीर्त्तितम् ॥ पूजापितद्वदेवास्यास्तद्वत्फलप्रदायिसा ॥ ॥ १३ ॥ तत्रवासिष्ठकुण्डन्तुवसिष्ठमुनिसेवितम् ॥ यत्रस्थितोवासिष्ठस्तुनरकेणनिवारितः ॥ १४ ॥ अत्राप्यगन्तुञ्जीमूत न्नीलाख्यंशसवास्तुतम् ॥ स्वस्नानार्थङ्कृतंतत्रकुण्डंदेवगणार्च्चितम् ॥ १५ ॥ तत्रस्नात्वानरोयातिनाकपृष्ठय्यँथेच्छया ॥ सुरसस्यचपूर्व्वस्याङ्कृत्तिवासाह्वयोगिरिः ॥१६॥ कृत्तिवासाःस्वयय्यँन्तत्रसत्यासहवसत्पुरा ॥ चन्द्रिकाख्यानदीयत्रतस्यांस्ना त्वादिव्यँव्रजेत्॥१७॥चन्द्रिकायान्नरःस्नात्वासम्पूज्यकृत्तिवाससम् ॥ भाद्रशुक्लचतुर्थ्यांतुनिष्कलङ्कोभवेन्नरः ॥ १८ ॥ पूर्णे भाद्रपदंमासश्चन्द्रिकायान्नरोत्तमः ॥ स्नात्वागच्छतिभूतेशन्द्रष्टुंवकृत्तिवाससम् ॥ १९ ॥ उत्तरस्राविणीनित्यश्चन्द्रिकाख्या सरिद्वरा ॥ नातिदूरेचन्द्रिकायाःपूर्व्वस्यान्दिशिफेनिला ॥ २० ॥ सञ्ज्ञयासासरिच्छ्रेष्ठाशतानन्दावतारिता ॥ ब्रह्मणोदु हितासातुगङ्गापर्व्वतसम्भवा ॥ २१ ॥ फेनिलायान्नरःस्नात्वाब्रह्मोत्थानदिनेपुनः ॥ फाल्गुनेमासिनरकञ्जित्वास्वर्ग्गमवा प्नुयात् ॥ २२ ॥ ततःसिताह्वयापूर्व्वंसरिदुत्तरगामिनी ॥ तस्यांस्नात्वामहाचैत्र्याङ्गङ्गास्नानफलँल्लभेत् ॥ २३ ॥ ततः

पूर्व्वेसुमदनाथोजनद्वितयान्तरे ॥ नदीजनकराजेनसमाराध्यवृषध्वजम् ॥ २४ ॥ हितायभैरवाख्यस्यसुतीक्ष्णादवतारि
ता ॥ सुतीक्ष्णङ्गिरिमारुह्यस्नात्वासुमदनाजले ॥ २५ ॥ माघशुक्लचतुर्थ्यान्तुपूजयित्वामहेश्वरम् ॥ सम्प्राप्यसकला
न्कामाञ्छिवलोकायगच्छति ॥ २६ ॥ एतानद्यःकामरूपेनैर्ऋत्यामुत्तरस्रवाः ॥ पीठश्चपूर्व्वतस्तत्रत्रिपुरायत्रपूज्यते
॥ २७ ॥ एवन्तेकथितंराजन्महापुण्यदमुत्तमम् ॥ कामरूपस्यनैर्ऋत्यांयत्रशम्भुःसदाम्बिका ॥ २८ ॥ पुरैवचमहाराज
यानद्योदक्षिणश्रवाः ॥ हिमवत्प्रभवायाताःक्रमशःशृणुभूपते ॥ २९ ॥ अगदस्यनदस्योर्द्ध्वम्भद्राख्यातुमहानदी ॥
भाद्रेकृष्णचतुर्द्दश्यांयस्यांस्नात्वादिवव्व्रँजेत् ॥ ३० ॥ ततःपूर्व्वसुभद्राख्यानदीपुण्यतमासदा ॥ वैशाखस्यतृतीयायां
य्यँस्यांस्नात्वादिवव्व्रँजेत् ॥ ३१ ॥ ततस्तुमानसानामनदीपुण्यतमानता ॥ सरसोमानसाख्यात्तुतृणबिन्दूवतारिता
॥ ३२ ॥ वैशाखंसकलम्मासन्तस्यांस्नात्वानरोत्तमः ॥ विष्णुलोकमवाप्यैवततोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ ३३ ॥ हिमवन्निकटे
शैलोविभ्राटासमहाद्युतिः ॥ यस्मिन्वसतिभूतेशःसदाभैरवरूपधृक् ॥ ३४ ॥ तस्मात्तुभैरवीनामनदीपुण्योदकाशुभा ॥
प्रङ्गानसाद्याःस्रवतिगङ्गेवफलदायिनी ॥ ३५ ॥ यस्याव्वँसन्तसमयेस्नात्वागच्छतिवैदिवम् ॥ यस्यांसम्पूज्यकामाख्या
मिष्टंज्ञानमवाप्नुयात् ॥ ३६ ॥ सम्पूज्याथमहामायान्द्विगुणम्प्राप्नुयात्फलम् ॥ ऊर्द्ध्वन्ततोदेवगङ्गावर्णासाख्यासरिद्वरा

॥ ३७॥ हिमवत्प्रभवानित्यंफलदामानसोपमा ॥ सुभद्राद्यास्तुयाप्रोक्तावर्णासान्ताःसरिद्वरा ॥ ३८ ॥ हिमवत्प्रभवास्ता
स्तुसर्व्वाएवोत्तरप्लवाः ॥ पूर्व्वस्तुमदनायास्तुब्रह्मक्षेत्रस्यपश्चिमे ॥ ३९ ॥ रविक्षेत्रय्यँत्रदेवआदित्यःसततंस्थितः ॥ भैरव
स्यहितार्थायत्रसर्व्वेश्वराःस्थिताः ॥४०॥ कामरूपेमहापीठेब्रह्मेन्द्रवरुणादयः ॥ तदानत्वाङ्कयेशैलेश्रीसूर्य्योपिव्यवस्थितः
॥ ४१ ॥ त्रिस्रोतानामयस्यास्तिनदीपूर्व्वादिशिस्थिता ॥ कापोतङ्करणम्पश्चाधस्यकुण्डद्वयंस्थितम् ॥ ४२ ॥ कापोतङ्कुण्डे
विधिवत्स्नात्वाकारणकुण्डके ॥ नत्वाचलंसमारुह्यसम्पूज्यचदिवाकरम् ॥ ४३ ॥ सकृदेवनरोयातिभास्करस्यगृहम्प्रति ॥
सूर्य्यरश्मिसमुद्भूतकापोतकरणामृत ॥ ४४ ॥ पुण्यतोयसाख्यातपापङ्कापोतमेहर ॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणस्नात्वाकापोतसं
व्वरे ॥४५॥करणंसमुपस्पृश्यतत्वशैलेरविय्यँजेत् ॥ त्रिविधंब्रह्मबीजन्तुसहस्रपदमन्ततः ॥४६॥रश्मयेपिचतुर्थ्यन्तुदेवोजा
यातुचेष्टतः ॥ अङ्गबीजमिदम्प्रोक्तंआदित्यस्यातिकामदम्॥४७॥पद्मासनःपद्मकरःपद्मागर्भ्भसमद्युतिः ॥सप्ताश्वःसप्तरज्जु
श्चद्विभुजोभास्करःसदा॥४८॥वर्त्तुलम्मण्डलश्चास्यअष्टपत्रसमन्वितम्॥अङ्गुष्ठाद्याङ्गुलीनाञ्चहृदादीनान्तथाचषट्॥४९॥अ
ङ्गमन्त्रेणसहितउपान्तेवह्निसय्युतः ॥ सर्व्वन्यासेसमुद्दिष्टोमन्त्रःसर्व्वफलप्रदः ॥ ५०॥ हृच्छिरस्तुशिखावर्म्मनेत्रास्योदरपृष्ठ
तः ॥ बाह्वोपाण्योर्जङ्घयोस्तुपादयोश्चापिविन्यसेत् ॥५१॥जघनेचसमस्तानिक्रमान्मन्त्राक्षराणिच ॥क्रमाश्चोत्तरतन्त्रोक्तः

पूजनेपरकीर्तितः ॥ ५२ ॥ विसर्जनन्तथैशान्यान्विँद्याद्यादलशक्तयः ॥ निर्म्माल्यधृक्तत्वचण्डोमाठराद्यास्तुपार्श्वयोः
॥५३॥बीजमुत्तरतन्त्रेस्यपूर्व्वतःप्रतिपादम् ॥ अनेनविधिनातत्वेपूजयित्वानरोत्तमः ॥ ५४ ॥ सकामानखिलान्प्राप्यइहलो
केत्वरुक्तनुः ॥ सुखीशेषेतथोगच्छेद्भास्करस्यालयम्प्रति ॥५५॥नातिदूरेभास्करस्यदक्षिणास्यांशुभाह्वया ॥ तस्योर्द्ध्वंसानौव
सतिलिङ्गंशाङ्करमुत्तमम् ॥ ५६ ॥ परिवार्य्यसदायान्तिमाहाकायास्तुवानराः ॥ परिवार्य्यावतिष्ठंतेसेवमानाश्चशङ्करम्
॥ ५७ ॥ तिस्रोतायान्नराःस्नात्वायःपश्येत्तुशुभाचले ॥ महात्मानम्महादेवङ्काममिष्टल्लँभेन्नरः ॥ ५८ ॥ ततःपूर्व्वेसुरनदीना
म्नाकुसुममालिनी ॥ क्षीरोदाख्यापरातस्मात्तेगतेदक्षिणश्चवे ॥ ५९ ॥ एतेअपिमाहाराजपुण्यतोयेमृतश्चवे ॥ तयोःस्नात्वा
न्नरोयातिशङ्करस्यालयम्प्रति ॥ ६० ॥ ततोपिपूर्वतोदेवीलीलाख्याचापरानदी ॥ यस्यांस्नात्वामहानद्यांशिवलोकायगछति
॥६१॥ ततःपूर्व्वेशिवाचण्डीख्याचण्डिकाख्यामहानदी ॥ निर्य्यातिधवलाख्यान्तुपर्व्वतात्सुमनोहरात् ॥६२॥ शिवलिङ्गद्वय
न्तत्रनातिदूरेव्यवस्थितम् ॥ गोलोकश्चाथशृङ्गीचक्रोशमान्त्रान्तरंस्थितम् ॥ ६३॥ चण्डिकायान्नरःस्नात्वाआरुह्यधवलेश्वर
म् ॥ दक्षिणंसागरव्वीक्ष्यपृष्ठागोलोकसंज्ञकं ॥ ६४ ॥ ततोवतीर्य्यचपुनःशृङ्गिणंभूमिपीठगम् ॥ शिवपूजाविधानेनपूजयि
त्वामहेश्वरम् ॥ ६५ ॥ अश्वमेधस्ययज्ञस्यफलंसम्प्राप्यमानवः ॥ सर्व्वान्कामानवाप्येहदेहान्तेशिवताव्व्रँजेत् ॥ ६६ ॥

एतायाःकथितानद्यःसर्व्वावैदक्षिणश्रवाः॥तस्मादीशानकाष्ठायाम्पर्व्वतोगन्धमादनः॥६७॥ यत्रशृङ्गाह्वयल्लिङ्गंशिवस्यास्ते
महत्तरम्॥ सएवपर्व्वतश्रेष्ठःप्राप्तःक्षेत्रस्यपश्चिमे॥६८॥ धृत्वाब्रह्मशिलांदेवीसाचित्रंप्रतिगामिनी॥ गन्धमादनकस्यान्ते
भृङ्गेशस्यपदद्वयम्॥ ६९॥ स्रवद्गङ्गाजलश्चास्तेकुण्डन्तत्रान्तरालकम्॥ अन्तरालककुण्डेतुस्नात्वापीत्वाचतज्जलम्
॥ ७०॥ भृङ्गेशस्यततोदृष्ट्वाशिलासंस्थम्पदद्वयम्॥ पूजयित्वामहाभृङ्ग्ङ्गाणपत्यमवाप्नुयात्॥ ७१॥ शम्भुपादसमुद्भूतम
न्तरालदृषाकरम्॥वृषध्वजपदानांत्वंसर्व्वेषाँजयमहावृष॥७२॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणस्नानङ्कृत्वान्तराजले॥भृङ्गदेवन्ततःपश्येत्कु
ब्जपीठान्तवासिनम्॥ ७३॥॥ मणिकूटस्याथगिरेर्गन्धमादनकस्यच॥ मध्येस्रवतिलौहित्योब्रह्मणाग्निसमुस्थितः॥७४॥
वर्णाशायादक्षिणस्याँलौहित्योनामसागरः॥ मणिकूटस्थितःपूर्व्वंहयग्रीवोहरिर्य्यतः॥ ७५॥ सहयग्रीवरूपेणविष्णुर्हत्वात्व
रासुरम्॥ निहत्यसहयग्रीवंक्रीडार्थैयत्रसंस्थितः॥ ७६॥ हत्वाज्वरन्तथाविष्णुस्तत्रवासमथाकरोत्॥ नरदेवासुरा
दीनाय्यँथाभवतिवैहितम्॥ ७७॥ ज्वरेणापीडिततनुंज्वरंहत्वामहासुरम्॥ सर्व्वलोकहितार्थायसोगदस्थानमाहरत्
॥ ७८॥ अगदस्नानसम्भूतःसञ्जातश्चमहासुरम्॥ तस्यस्वयंहयग्रीवोनामचक्रेपुनर्भ्भवम्॥ ७९॥ नपुनर्जायतेय
स्मात्तत्रस्नात्वानरोत्तमः॥ अपुनर्भ्भवसञ्ज्ञंतत्सरस्तुपरिकीर्त्तितम्॥ ८०॥ मणिकूटाचलेविष्णुर्हयग्रीवस्वरूपधृक्॥

शतव्यामप्रमाणेनविस्तरेणैवशोभितम् ॥ ८१ ॥ तस्मात्पूर्व्वेंभद्रकामःपर्व्वतस्तुत्रिकोणकः ॥ यत्रकालहयोनामशिव
लिङ्गोऽव्यवस्थितः ॥ ८२ ॥ तस्यासन्नेदक्षिणस्यामपुनर्भ्भवकुण्डकम् ॥ अपुनर्भ्भूसरस्तीरेपर्व्वतेभद्रकामदे ॥ ८३ ॥
हरवीथीतिविख्याताशिलाब्रह्मस्वरूपिणी ॥ तत्रयोगीमहादेवोयोगज्ञोध्यानतत्परः ॥ ८४ ॥ यन्दृष्ट्वायोगमान्मर्त्यो
मृतोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ तस्यामेवशिलायान्तुगोकर्णोनामशङ्करः ॥ ८५ ॥ गोकर्णोनिहतोयेनअन्धकस्यसखापुरा ॥
गोकर्णस्यतथैशान्यांकेदारःशम्भुरन्ततः ॥ ८६ ॥ ततोऽन्धकसमःप्रोक्तःकमलाकरभोगधृक् ॥ यत्रास्तिशम्भुःकेदारः
सगिरिर्म्मदनाह्वयः ॥ तत्रैवकमलःप्रोक्तःसमहात्मालयप्रदः ॥ ८७ ॥ स्नात्वापुनर्भ्भवजलेदृष्ट्वागोकर्णयोगिनौ ॥ केदारकम
लौदृष्ट्वामुक्तिर्म्माधवदर्शने ॥ ८८ ॥ दृष्ट्वातुमाधववन्देवन्ततःकामविलोकयेत् ॥ कामविलोक्यतत्रस्थोनिरीक्षेदपुनर्भ्भ
वम् ॥ ८९ ॥ एवङ्कृत्वापीठयात्रामनेनक्रमयोगतः ॥ सप्तपूर्व्वान्सप्तपरानात्मानन्दशपञ्चच ॥ ९० ॥ पितॄनुद्धृत्यत्रिदिवन्न
येत्सपुरुषोत्तमः ॥ विष्णुस्थानसमुद्भूतापुनर्भ्भवहरीश्वर ॥ ९१ ॥ पापंहरस्वर्ग्गहेतोजितसङ्गमहोदधे ॥ अनेनैवतुमन्त्रेणस्ना
याद्धीरोपुनर्भवेत् ॥ ९२ ॥ हयग्रीवस्यतन्त्रन्तुपुरैवप्रतिपादितम् ॥ रूपंशृणुमहाराजचिन्तयेत्तस्ययादृशम् ॥ ९३ ॥ कर्प्पू
रकुन्दधवलःसितपद्मोपरिस्थितः ॥ चतुर्भ्भुजःकुण्डलादिनानालङ्कारभूषितः ॥ ९४ ॥ वरदाभयहस्तस्तुवामहस्तद्वयेनतु ॥

पुस्तकंसितपद्मश्चघत्तेहस्तद्वयेपरे ॥ ९५ ॥ श्रीवत्सकौस्तुभोरस्कःक्वचिच्चगरुडासनः ॥ सर्व्वं उत्तरतन्त्रोक्तःक्रमोग्राह्यः
प्रपूजने ॥ ९६ ॥ विष्वक्सेनोहयारेस्तु निर्माल्यधृग्विसर्ज्जने ॥ शिलारूपप्रतिच्छन्नसदारुतेगरुडध्वजः ॥ ९७ ॥ क्रीड
मानोथगन्धर्व्वैःस्थितोलोकहितायच ॥ हयग्रीवस्यमन्त्रस्यसिद्धिर्लक्षद्वयेनतु ॥ ९८ ॥ यावकैःपायसैराज्यैर्होमङ्कुर्व्वन्पु
रश्चरेत् ॥ एकेनैवतुराजेन्द्रपुरश्चरणकर्म्मणा ॥ ९९ ॥ इष्टसिद्धिमवाप्येहविष्णुल्लोकमवाप्नुयात् ॥ मन्त्रैस्तुपञ्चवक्त्राणाम्प
ञ्चमूर्त्तीसदार्च्चयेत् ॥ १०० ॥ पूर्व्वंतत्पुरुषादीनाङ्कामादीन्पूजकोद्विजः ॥ कामस्तत्पुरुषोज्ञेयोयोगीशानःप्रकीर्त्तितः ॥ १ ॥
अघोरोत्वथगोकर्णःकेदारोवामदेवकः ॥ सद्योजातस्तुकमलामन्त्रैस्तैस्तैःप्रपूजयेत् ॥ २ ॥ पर्व्वतश्चैवकेदारःशिवगङ्गातुका
लिका ॥ हयग्रीवस्यपूर्व्वस्याङ्केदारस्यतुपश्चिमे ॥ ३ ॥ छायाभोगाह्वयस्थानम्पुरीभोगवतीतथा ॥ योगच्छेन्मणिकूटा
ख्याङ्कौतुकाच्चपुनर्भ्भवम् ॥ ४ ॥ ससर्व्वतीर्थयात्राणांफलमाप्नोतिमानवः ॥ ज्यैष्ठेमासिसितेपक्षेपञ्चदश्यष्टमीषुच ॥ ५ ॥
स्नात्वापुनर्भ्भवजलेयःपश्येद्विधिवद्धरिम् ॥ ससर्व्वङ्कुलमुद्धृत्यविष्णुसायुज्यमाप्नुयात् ॥ ६ ॥ ज्यैष्ठन्तुसकलम्मासन्निःप
श्येत्तुयोहरिम् ॥ हरौविलीनताय्याँतिससर्व्वैःसहितःकुलैः ॥ ७ ॥ एतत्तेकथितम्पुण्यंमणिकूटाह्वयम्पदम् ॥ वाराणसीतो
प्यधिकंसिद्धविद्याधरार्च्चितम् ॥ ८ ॥ यःपठेच्छृणुयाद्विप्रोमणिकूटस्यनिर्णयम् ॥ ससर्व्ववेदस्यफलम्प्राप्नोत्येवनसंशयः ॥

॥ ९ ॥ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेएकाशीतितमोध्यायः ॥ ८१ ॥ ॥छ॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ ततःपूर्व्वे
महाराजदर्प्पणोनामपर्व्वतः ॥ कुबेरोयत्रवसतिधनपालैःसमंसदा ॥ १ ॥ यस्मिन्नास्तेमध्यभागेरोहितोरोहिताकृतिः ॥
यस्मिल्लौँहादिकंस्पृष्टंस्वर्ण्णताय्याँतितत्क्षणात् ॥ २ ॥ यत्रातिदूरेस्त्रवतिदर्प्पणोनामवैनदः ॥ हिमाद्रिप्रभवोनित्यंल्लौ
हित्यसदृशःफलैः ॥ ३ ॥ समुत्पन्नंहिलौहित्यंसर्व्वैर्देवगणैर्हरिः ॥ सर्व्वतीर्थोदकैःसम्यक्स्नापयामासतंसुतम् ॥ ४ ॥
तस्यस्नानसमुद्भूतःपापदर्प्पस्यपाटनः ॥ तेनायन्दर्प्पणोनामपुरादेवगणैःकृतः ॥ ५ ॥ तस्मिन्स्नात्वानदवरेयोर्च्च
येद्दर्प्पणाचले ॥ कुबेरम्प्रतिपत्तिथ्याङ्कार्त्तिकेशुक्लपक्षके ॥ ६ ॥ सयातिब्रह्मसदनमिहभूतिशतैर्य्युतः ॥ दर्प्पणाद्दि
शिपूर्व्वस्यामग्निमालाह्वयोगिरिः ॥ ७ ॥ सर्प्पाकारःसप्तशतव्यामदीर्घोर्द्धविस्तृतः ॥ तत्रातिष्ठतिवैवह्निरूर्द्धभागेग्निमण्ड
ले ॥ ८ ॥ सिन्दूरपुञ्जसङ्काशेचारुदारुशिलातले ॥ तस्मिन्निरिन्धनोवह्निर्न्नित्यमद्यापिकाशते ॥ ९ ॥ भैरवस्यहिता
र्थायकामाख्यापरिसेवने ॥ पूर्व्वमेवस्थितस्तत्रसाक्षाद्वह्निर्ग्गणैःसह ॥ १० ॥ लौहित्यपाथसिस्नात्वाग्निमालाह्वय
ङ्गिरिम् ॥ आरुह्यवह्निंसम्पूज्यमोदतेविष्णुमन्दिरे ॥ ११ ॥ पुरस्तादग्निमालस्यकुण्डङ्कर्व्वाँरुणाह्वयम् ॥ तस्यतीरेगि
रिश्रेष्ठोनाम्नाकंसकरःस्मृतः॥ १२ ॥ वरुणस्तत्रवसतिनित्यमेवजलाधिपः ॥ तस्मिन्कंसकरेसम्यक्पूजयित्वाप्रचेतसम्

॥ १३ ॥ स्नात्वाचवारुणेकुण्डेवारुणल्लोकमाप्नुयात् ॥ आद्यव्यँजनमेवात्रपञ्चमस्वरसय्युँतम् ॥ १४ ॥ शम्भुचूडाशि
खायुक्तङ्कौबेरम्बीजमुच्यते ॥ सप्तमोयःपकारस्यबिन्दुचन्द्रार्द्धसय्युँतः ॥ १५ ॥ वह्निबीजमितिख्यातन्तेनवह्निम्प्रपूजये
त् ॥ मकारपञ्चमःसोमबिन्दुनावारुणःस्मृतः ॥ १६ ॥ एभिर्म्मन्त्रैरिमान्देवान्नित्यमेवप्रपूजयेत् ॥ वायुकूटोनामगिरिः
पूर्व्वस्याव्वँरुणाचलात् ॥ १७ ॥ द्विखण्डोवायुबीजेनमण्डलेनसमन्वितः ॥ वायुलोकस्थितश्चन्द्रोयस्मान्निःसृत्यमारुतः
॥ १८ ॥ ऊर्द्ध्वाधोभागमासाद्यनित्यव्वँहतिभूपते ॥ तत्रवायुंसमभ्यर्च्यवायुलोकमवाप्नुयात् १९ ॥ पूर्व्वव्वाँयुगिरेःशैलश्च
न्द्रकूटइतिस्मृतः ॥ त्रिकोणश्चन्द्रसङ्काशस्तदूर्द्ध्वेचन्द्रमण्डलम् ॥ २० ॥ द्वितीयवर्गस्याद्यन्तुबिन्दुनासमलङ्कृतम् ॥ चन्द्रबीज
मितिप्रोक्तन्तेनचन्द्रम्प्रपूजयेत् ॥ २१ ॥ अद्यापिप्रतिदर्शेतुपर्व्वतन्तन्निशापतिः ॥ प्रदक्षिणीकरोत्येवदशाभिश्चापिरवेचरैः
॥ २२ ॥ तस्यैवपूर्व्वभागेतुसोमकुण्डाह्वयंसरः ॥ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचनरःकैवल्यमश्नुते ॥ २३ ॥ स्वर्ग्गादवतरञ्चन्द्रःकामा
ख्यासेवनेयदा ॥ तदातद्रश्मिसञ्जातान्निःसृतास्तोयराशयः ॥ २४ ॥ तैस्तोयैर्व्वासवःकुण्डमकरोदिन्द्रचन्द्रयोः ॥ मध्ये २६६
पुण्यतमेस्थानेस्वयंब्रह्मशिलोपरि ॥ २५ ॥ चन्द्ररश्मिसमुद्भूतचन्द्रकुण्डमहोदधे ॥ यय्यँम्भावंसमासाद्यतश्चन्द्रकलुषं
हरम् ॥ सुधास्त्रवणमाह्लादत्वञ्चन्द्रकलुषंहर ॥ २६ ॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणयःस्नात्वाचन्द्रपाथसि ॥ चन्द्रकूटंसमारुह्यपूजये

घस्तुतन्नरः ॥ २७ ॥ अविच्छिन्नासन्ततिस्तुसुकान्तातस्यजायते ॥ परत्रचन्द्रभवनम्भित्वायातिपरम्पदम् ॥ २८ ॥
तीरेतुचन्द्रकूटस्यनन्दनोनामवैगिरिः ॥ तस्मिन्वसतिशक्रस्तुकामाख्यासेवनेरतः ॥ २९ ॥ पञ्चभावंसमासाद्यसर्व्वदे
वेश्वरोहरिः ॥ सेवितुन्त्रिदशेशानींसततव्वँर्त्ततेनतः ॥ ३० ॥ चन्द्रकूटस्यतुगिरेर्न्नन्दनस्यतथागिरेः ॥ प्रतिदर्शन्तथाचन्द्रः
प्रदक्षिणयतित्रिधा ॥ ३१ ॥ चन्द्रकूटजलेस्नात्वासमारुह्याथनन्दनम् ॥ आराध्यशक्रँल्लोकेशंमहाफलमवाप्नुयात् ॥ ३२ ॥
नन्दनात्पूर्व्वभागेतुभस्मकूटोमहागिरिः ॥ यःस्वयम्भर्ग्गरूपःससदाचेच्छान्तमुत्तमम् ॥ ३३ ॥ दक्षिणेभस्मकूटस्यदेवी
पीयूषधारिणी ॥ उर्व्वशीनामविख्याताशक्रप्रीतिकरीसदा ॥ ३४ ॥ देवैर्य्यत्स्थापितम्पूर्व्वममृतम्भोजनायवै ॥ कामाख्या
यास्तदादायस्वयंस्तिष्ठतिचोर्व्वशी ॥ ३५ ॥ शिलारूपोहरस्तान्तुसमावृत्यैवतिष्ठति ॥ साचैवामृतराशिन्तुकृत्वाकिञ्चन
किञ्चन ॥ ३६ ॥ उपस्थापयतेनित्यङ्कामाख्यायोनिमण्डले ॥ सुधाशिलान्तरस्थातुउर्व्वशीकुण्डवासिनी ॥ ३७ ॥ उर्व्वशी
भस्मकूटस्यमध्येकुण्डंसदामृतम् ॥ द्वात्रिंशद्धनुराकीर्ण्णम्पञ्चाशद्धनुरायतम् ॥ ३८ ॥ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचनरोमोक्षमवाप्नु
यात् ॥ कामाख्यायोनिरैशानोन्दिशय्याँतिसदैवहि ॥ ३९ ॥ भस्मकूटेप्रविशतिउर्व्वशीमपियोगिनी ॥ आप्यायिताचामृते
ननित्यंदेवीप्रमोदते ॥ ४० ॥ मोदयुक्तामहादेवीकामेनमोदतेसदा ॥ भस्मकूटस्यचैशान्याम्मणिकूटोमहागिरिः ॥ ४१ ॥

१ सनूचकास्तेशा । २ रमते ।

मणिकर्णोनामहरस्तत्रतिष्ठतिलिङ्गकम् ॥ ससद्योजातरूपस्तुमणिकर्णइतीरितः ॥ ४२ ॥ सद्योजातस्यमन्त्रेणपूजितव्यः
सदाशिवः ॥ चन्द्रतीर्थजलेस्नात्वादृष्ट्वाचन्द्रंसवासवम् ॥ ४३ ॥ मणिकर्णेश्वरन्दृष्ट्वामुक्तिभाक्स्माचलङ्गते ॥ श्वेतःश्वेताम्ब
रधरोदशाश्वोहेमभूषितः ॥ ४४ ॥ गदापाणिर्द्विबाहुश्चकर्त्तव्योवरदःशशी ॥ सहस्रनेत्रोगौराङ्गोद्विभुजोवामहस्तगम् ॥
॥ ४५ ॥ वज्रङ्गदाङ्कुशन्धत्तेदक्षिणेनापिपाणिना ॥ ऐरावतगजस्थस्तुबाणतूणीरबन्धनः ॥ ४६ ॥ धनुश्चकक्षेगृह्णातिसेवमा
नोमहेश्वरीम् ॥ वकारानन्तरोवर्णश्चन्द्रबिन्दुसमन्वितः ॥ ४७ ॥ शक्रबीजमितिप्रोक्तंशक्रन्तेनप्रपूजयेत् ॥ नदीसुमङ्गलानाम
हिमपर्व्वतनिर्ग्गता ॥ ४८ ॥ पूर्व्वस्यांमणिकूटस्यसदास्रवतिशोभना ॥ मणिकूटंसमारुह्ययस्ताम्पश्यतिवैनदीम् ॥ ४९॥
सगङ्गास्नानजम्पुण्यमवाप्यत्रिदिवंव्व्रजेत् ॥ मणिकूटाचलात्पूर्व्वम्मत्स्यध्वजकुलाचलः ॥ ५० ॥ निर्दग्धोयत्रमदनोहरनेत्रा
ग्निनापुनः ॥ शरीरम्प्रापतपसासमाराध्यवृषध्वजम् ॥५१॥ तत्रमत्स्यस्वरूपस्तुकामदेवेनसंस्थितः॥अधित्यकायाम्पृथिवी
व्वीक्षमाणःसमन्ततः ॥ ५२ ॥ नदीतुशाश्वतीनामतत्रास्तेदक्षिणस्रवा ॥ सरःकामसरोनामतत्रशैलेव्यवस्थितम् ॥ ५३ ॥
शाश्वत्याव्विँधिवत्स्नात्वापीत्वाकामसरोम्भसि ॥ विमुक्तपापःशुद्धात्माशिवलोकेमहीयते ॥५४॥ गन्धमादनपूर्व्वस्यांसुका
न्तोनामपर्व्वतः ॥तत्प्रान्तेवासवङ्कुण्डव्वाँसवामृतभोजनम्॥५५॥यत्रस्थित्वादक्षिणस्याम्पुराशक्रःशचीपतिः॥अमृतंश्रान्त

देहस्तुकामरूपान्तरेपपौ ॥ ५६ ॥ स्नात्वातुवासवेकुण्डेसमारुह्यसुकान्तकम् ॥ वासवस्यप्रियोभूत्वाशक्रलोकमवाप्नुयात् ॥ ५७ ॥ पूर्व्वस्यान्तुसुकान्तस्यरक्षःकूटाह्वयोगिरिः ॥ यत्रास्तेसततन्देवोनिर्ऋतीराक्षसेश्वरः ॥ ५८ ॥ खड्गहस्तोमहाकायोवामेचर्म्मधरस्तथा ॥ जटाजूटसमायुक्तःप्रांशुःकृष्णाचलोपमः ॥ ५९ ॥ द्विभुजःकृष्णवासास्तुगर्द्दभोपरिसंस्थितः ॥ प्रान्तोपान्तौबिन्दुचन्द्रसदितावादिरेवच ॥ ६० ॥ नैर्ऋत्यङ्कथितम्बीजन्तेनतम्परिपूजयेत् ॥ रक्षःकूटंसमारुह्यनिर्ऋतिंराक्षसेश्वरं ॥ ६१ ॥ यःपूजयेद्विधानेनचण्डिकांराक्षसेश्वरीम् ॥ नतस्यराक्षसेभ्योऽस्तिभयन्नृपकदाचन ॥ ६२ ॥ राक्षसाश्चपिशाचाश्चवेतालागणनायकाः ॥ तन्दृष्ट्वापुरुषंराजन्सर्व्वेदेवप्रविभ्यति ॥ ६३ ॥ रक्षःकूटात्पूर्व्वदिशिभैरवोनाममाधवः ॥ पाण्डुनाथइतिख्यातोग्रावरूपेणसंस्थितः ॥ ६४ ॥ तम्पाण्डुनाथंसततमष्टाक्षरभवोत्तरम्[1] ॥ तेनैवपूजयेद्देवम्पाण्डुनाथाह्वयंहरिम् ॥ ६५ ॥ वर्णेनरक्तगौराङ्गोगदापद्मधरःकरे ॥ दक्षिणेचक्रशङ्खौचबाहुभ्यामपिबिभ्रतम् ॥ ६६ ॥ चतुर्भुजंरक्तपद्मसंस्थितम्मुकुटोज्ज्वलम् ॥ कुण्डलेबिभ्रतंशुद्धेश्रीवत्सोरस्कमुत्तमम् ॥ ६७ ॥ नमोनारायणायेतिमूलबीजेनवाहरेः ॥ एवंसम्पूजयेद्भूपचतुर्व्वर्ग्गस्यसिद्धये ॥ पाण्डुनाथस्योत्तरस्याम्ब्रह्मकूटाह्वयंसरः ॥ ६८ ॥ ब्रह्मणानिर्म्मितम्पूर्व्वंस्नानार्थंस्वर्ग्गवासिनाम् ॥ आयामेनशतव्यामंविस्तीर्णन्त्वेतदर्द्धकम् ॥ ६९ ॥ सर्व्वपापहरम्पुण्यन्देवलोकात्समागतम् ॥

१ अष्टाक्षरभवोद्भवम् इ० पा० ॥

कमण्डलुसमुद्भूतब्रह्मकुण्डामृतस्रवः ॥ ७० ॥ हरमेसर्व्वंपापानिपुण्यंस्वर्गञ्चसाधय ॥ इत्यनेनतुमन्त्रेणस्नात्वातंस्मिन्त्स
रोजले ॥ ७१ ॥ पाण्डुनाथञ्चसम्पूज्यविष्णुसायुज्यमाप्नुयात् ॥ ब्रह्मकुण्डजलेस्नात्वापूजयित्वाउमापतिम् ॥ ७२ ॥ वायु
कूटंसमारुह्यमुक्तिमेवाप्नुयान्नरः ॥ पाण्डुनाथात्पूर्व्वदिशिगिरिश्चित्रहरोहरिः ॥ सततय्यँत्ररमतेविष्णुर्व्वाराहरूपधृक् ॥ ७३ ॥
ततस्तुनीलकूटाख्यङ्कामाख्यानिलयम्परम् ॥ तत्पूर्व्वभागेवसतिब्रह्माब्रह्मगिरिःपुनः ॥ ७४ ॥ ब्रह्मशैलस्यपूर्व्वस्याम्भू
मिपीठंव्यवस्थितम् ॥ चारुनिम्नशुभावर्त्तङ्कामाख्यानाभिमण्डलम् ॥ ७५ ॥ तत्रोग्रतारारूपेणरमतेपरमेश्वरी ॥ तत्रतेनै
वरूपेणपूजितव्याशुभात्मिका ॥ ७६ ॥ तस्यास्तुबीजम्पूर्व्वस्मिन्नुत्तरेप्रतिपादितम् ॥ रूपंशृणुनरश्रेष्ठयेनध्येयासदाशि
वा ॥ ७७ ॥ कृष्णालम्बोदरीदीर्घाविरलारक्तदन्तिका ॥ चतुर्भुजाकृशाङ्गीतुदक्षिणेकर्त्तृखर्प्परौ ॥ ७८ ॥ खड्गञ्चेन्दीवर
व्वामेशीर्षेचैकाजटापुनः ॥ वामपादंशवस्योर्व्वाधान्नियाङ्घ्रिन्तुदक्षिणम् ॥ ७९ ॥ शवस्यहृदयेन्यस्यसाट्टहासम्प्रकुर्व्वती ॥
नागहारशिरोमालाभूषिताकामदापरा ॥ ८० ॥ त्रिकोणंमण्डलञ्चास्याहुङ्कारम्मध्यबीजकम् ॥ द्वारेशानांयोगिनीनान्नामान्य
स्यास्तुतन्त्रके ॥ ८१ ॥ ज्ञेयानिनरशार्दूलयत्प्रोक्तव्व्याँम्यगोचरे ॥ उर्व्वश्याव्विधिवत्स्नात्वास्पृष्ट्वापाण्डुशिलान्तथा ॥ ८२ ॥ नी
लकूटंसमारुह्यपुनर्योनौनजायते ॥ पुरन्दरपुरायातेवाराणस्याःकलाधिके ॥ ८३ ॥ सुधासङ्कीर्णतोयौघैःपापंहरममोर्व्वशि ॥

अमृतश्राविणीदेवीसुधौघपरिपूरिणि ॥ ८४ ॥ अमृतेनामृतम्मेद्यदेहिदेविममोर्व्वशि ॥ पुरन्दरप्रियेदेविवाराणस्याःसदाम्बि
के ॥ ८५ ॥ लोहित्यन्हृदसङ्कीर्णैपापंहरममोर्व्वशि ॥ इत्येभिःस्तुतिभिर्म्मन्त्रैःस्नात्वापुण्योर्व्वशीजले ॥ ८६॥ सर्व्वपापवि
निर्म्मुक्तोविष्णुलोकेविचेष्टते ॥ उर्व्वशीद्विभुजाप्रोक्तास्वर्णकङ्कणधारिणी ॥ ८७ ॥ सौवर्णंपात्रममृतस्त्रावणायबिभर्त्तिच ॥
शुक्लवस्त्रागौरवर्णापीनोन्नतपयोधरा ॥८८॥ सर्व्वाङ्गसुन्दरीशुभ्रासर्व्वाभरणभूषिता॥ एतन्नामाद्यक्षरन्तुमन्त्रमस्याःप्रकीर्त्ति
तम्॥८९॥उमातन्त्रेतुगदितम्मन्त्रमस्याःप्रकीर्त्तितम् ॥ गणेशःपूर्व्वद्वारस्थःकामाख्यापर्व्वतस्यतु ॥९०॥ तत्रैवचाग्निवेतालः
स्थितोद्वारिमनोहरः ॥ तयोरूपञ्चमन्त्रञ्चयथोक्तंशम्भुनापुरा॥९१॥तदहम्प्रतिवक्ष्यामिमहाराजशृणुष्वमे ॥ ॐनमउल्कामु
खायेतिमूलबीजादिसङ्गतम् ॥९२॥ मन्त्रंसिद्धगणेशस्यद्वारस्थस्यप्रकीर्त्तितम्॥ रूपन्तस्यप्रवक्ष्यामिगजवक्त्रन्त्रिलोचनम्
॥ ९३ ॥ लम्बोदरञ्चतुर्बाहुर्व्व्यालयज्ञोपवीतिनम् ॥ सूर्प्पकर्णम्बृहद्दण्डमेकदंष्ट्रम्पृथूदरम् ॥ ९४॥ दक्षिणेतुकरेदण्डमुत्प
लञ्चतथापरे ॥ लड्डुकम्परशुञ्चैववामतःपरिकीर्त्तितम् ॥ ९५ ॥ बृहत्वाक्षिप्तगगनम्पीनस्कन्धाङ्घ्रिपाणिनम् ॥ युक्तम्बुद्धि
कुबुद्धिभ्यामधस्तान्मूषिकान्वितम् ॥ ९६ ॥ तन्त्रस्तुयादृशःप्रोक्तःपञ्चवक्त्रस्यपूजने ॥ सएवतन्त्रोग्राह्यस्तुतादृग्विधिनिषे
धनम् ॥ ९७ ॥ द्विभुजःपीनवदनोरक्तनेत्रोभयङ्करः ॥ क्षुरिकान्दक्षिणेपाणौवामेरुधिरपात्रकम् ॥ ९८ ॥ दंष्ट्राकराल

१ एभिर्मन्त्रैर्य्यास्तुतयस्ताभिःस्नात्वेत्यर्थः। २ सुशोभनमितिवापाठः।

वदनःकृशोधमनिसन्ततः ॥ जटान्दीर्घाम्मूर्द्धिबिभ्रद्धोरएवयुतस्तथा ॥ ९९ ॥ पचतुर्थोग्निबीजेनषष्ठस्वरविभूषितः ॥ अ
ग्निवेतालबीजोयंसर्व्वत्रभयनाशकः ॥ १०० ॥ पूजयेदग्निवेतालंसर्व्वत्रभयकारणम् ॥ यःपूजयेतस्यपुनर्भूतादिभ्यो
भयन्नहि ॥ १ ॥ अष्टानामथमन्त्राणांयोगिनीनाङ्क्रमान्नृप ॥ शैलपुत्रीप्रमुख्यानान्मन्त्राण्यष्टाक्षराणितु ॥ २ ॥ वैष्णवी
तन्त्रसंस्थानिपूर्वंप्रोक्तानितानितु ॥ शैलयपुत्र्यास्तथाचाङ्गमन्त्रम्प्राक्प्रतिपादितम् ॥ ३ ॥ रूपन्तुनरशार्दूलयोगिनी
नाव्विँशेषतः ॥ प्रत्यक्षरेणबीजेनदुर्ग्गातन्त्रेणवात्विमाः ॥ ४ ॥ नेत्रबीजेनैवपूज्यायोगिन्योनृपसत्तम ॥ कात्यायनीम्पा
दुर्ग्गान्दुर्ग्गातन्त्रेणपूजयेत्॥५॥ तदेवपूजनंरूपन्तत्पूर्व्वम्प्रतिपादितम् ॥ कालरात्र्यास्तुमन्त्रेणकालरात्रिंप्रपूजयेत् ॥ ६ ॥
कालरात्र्यारूपमन्त्रौपुरेवप्रतिपादितौ ॥ महामायातन्त्रमन्त्रैःपूजयेद्भुवनेश्वरीम् ॥ ७ ॥ एताःसर्व्वास्तयोगिन्यःकामाख्या
वरफलप्रदाः ॥ विशेषयोयत्रनैवोक्तोरूपेतन्त्रेचपूजने ॥ ८ ॥ दुर्ग्गातन्त्रेणमन्त्रणतत्रपूजांसमाचरेत्॥ प्रत्येकय्योगिनींयस्तुपू
जयेन्नरसत्तमः ॥९॥ ससर्व्वंयज्ञस्यफलंप्राप्नोतिनरसत्तम ॥ नीलशैलस्यपूर्व्वास्मिन्स्वरूपम्प्रतिपादितम्॥१०॥ नाभिमण्ड
लपूर्व्वस्याम्भस्मकूटस्यदक्षिणे ॥ पूर्व्वस्याङ्कर्प्पटोनामपर्व्वतोयमरूपधृक् ॥ ११ ॥ तत्रयाम्यशिलाकृष्णानीलाञ्जनसमप्र
भा ॥ आधित्यकायांराजेंद्रयामपञ्चसुविस्तृता ॥ १२ ॥ पूजयेत्तत्रशमनम्पाणौदण्डंसदैवयः ॥ १३ ॥ धत्तेतुपाणिनानित्यं

प्राणिदण्डस्यसाधनम् ॥ कृष्णवर्णन्तुद्विभुजङ्किरीटमुकुटोज्वलम् ॥ दधतश्चासिपुत्रीञ्चवामपाणौसदैवहि ॥ १४ ॥ कृष्ण वस्त्रंस्थूलपद्मम्बहिर्न्निःसृतदन्तकम् ॥ भयाभयप्रदन्नित्यन्नृणामहिषवाहनम् ॥ १५ ॥ पूजयेत्परयाभक्त्यायाम्यबीजेनसाधकः ॥ उपान्तवर्ग्गस्यादिर्य्योवर्णोबिह्विन्दुसय्युतः ॥ १६ ॥ यमबीजमितिख्यातय्यँमस्यप्रीतिदायकम् ॥ अनेनैवतुमन्त्रेणशमनम्पूजयेत्तुयः ॥१७॥ कर्प्पटाख्येऽचलवरेनापमृत्युमवाप्नुयात् ॥ पूर्व्वस्याङ्कर्प्पटाख्यान्तुशैलाच्चित्रइतिस्मृतः ॥१८॥ यःपूर्वभागप्रान्तेऽभूद्दिशाग्नेय्यामवस्थितः ॥ पीठस्तुब्रह्मग्रावस्तुसप्राक्पर्व्वतउच्यते॥१९॥ तस्मिन्वसंतिसततङ्ग्रहानवयथेच्छया ॥ तत्रतान्पूजयेद्यस्तुसनाप्नोत्यापदंक्वचित् ॥ १२० ॥ रूपम्मन्त्रश्चसूर्य्यस्यचन्द्रस्यप्रतिपादितम् ॥ सप्तानामितरेषान्तुमन्त्रंरूपंशृणुष्वमे ॥२१॥ रक्ताम्बरधरःशूलीशक्तिमांश्चगदाधरः ॥ चतुर्भुजोमेषरथोवरदोमङ्गलोमतः ॥ २२ ॥ पीताम्बरधरःशूलीपीतमाल्यानुलेपनः ॥खड्गचर्म्मगदापाणिःसिंहस्थोवरदोबुधः ॥२३॥ स्वर्णगौरःपीतवासाःस्वर्णपर्य्यङ्कसंस्थितः ॥ मालाङ्कमण्डलुन्दण्डव्वाँमेनवरदायकम् ॥ २४ ॥ चतुर्भुजश्चसर्व्वज्ञश्चिन्तयेद्देवतीर्थकम् ॥ सर्व्वैर्देवगणैर्न्नित्यन्तप्यमानम्मनोहरम् ॥ २५ ॥ शुक्लवस्त्रंशुक्लवर्णंशङ्खनागोपरिस्थितम् ॥ चतुर्भुजम्पाशमालांपुस्तकाञ्चवराभये ॥ २६ ॥ क्रमाद्दक्षिणवामांन्यान्धत्तेदैत्यगुरुःसदा ॥ इन्द्रनीलनिभःशूलीवरदोगृध्रवाहनः ॥२७॥ पाशबाणासनधरोध्यातव्योर्क्कसुतःसदा ॥

कामदेवस्यबीजन्तुमन्त्रम्भौमस्यकीर्त्तितम् ॥ २८ ॥ दुर्ग्गायानेत्रबीजस्ययत्तुमध्याक्षरंशुभम् ॥ तन्मन्त्रंशशिपुत्रस्यस
र्व्वकामफलप्रदम् ॥ २९ ॥ नकारपञ्चमोद्विस्तुचतुःषट्स्वरसय्युँतम् ॥ गणेशबीजान्तमिदङ्गुरोर्म्मन्त्रम्प्रकीर्त्तितम् ॥ ३० ॥
बिन्द्विन्दुसय्युँतञ्चापिपूर्व्ववर्णद्वयम्पुनः ॥ सप्तमस्वरसय्युँक्तोमकरस्त्वादिरन्तरम् ॥ ३१ ॥ प्रान्तवर्ग्गाद्यक्षरन्तुबिन्द्वि
न्दुभ्यांसमन्वितम् ॥ भवेच्छुक्रस्यबीजन्तुसर्व्वकामसमृद्धिदम् ॥ ३२ ॥ प्रान्तवर्ग्गाद्यक्षरन्तुचन्द्रबिन्दुसमन्वितम् ॥ आ
द्यमन्त्रस्वरोपेतन्तद्देवेत्यादिसय्युँतम् ॥ ३३ ॥ शनैश्चरस्यमन्त्रोयसर्व्वदोषविनाशनः ॥ बिन्दुचन्द्रसमायुक्तन्नामाद्यक्ष
रमेववा ॥ ३४ ॥ तेषांसर्व्वग्रहाणाव्वैमन्त्रमङ्गम्प्रकीर्त्तितम् ॥ शान्तिकेपौष्टिकेकृत्येएभिर्म्मन्त्रैर्ग्ग्रहानिमान् ॥ ३५ ॥ पूज
येत्सर्व्वदाधीरोभूतिकामोमहामतिः ॥ वरदाभयहस्तश्चखड्गचर्म्मधरस्तथा ॥ ३६ ॥ सिंहासनगतःकृष्णोबाहुर्व्वीरःप्रच
क्ष्यते ॥ धूम्रवर्णोविशालाक्षःपुच्छरूपीचतुर्भ्भुजः ॥ ३७ ॥ खड्गचर्म्मगदाबाणपाणिःकेतुःशरासनः ॥ उपान्तादिर्द्वादशे
नस्वरेणसहितःपुनः ॥ ३८ ॥ उपान्तःपञ्चमेनेन्दुबिन्दुभ्यांसहितावुभौ ॥ मन्त्रोयमनुलोमेनराहोःकेतोर्व्विलोमतः ॥
॥ ३९ ॥ आद्यक्षरम्पूर्व्ववद्वामन्त्रयुक्तमथैतयोः ॥ एवञ्चित्रेशैलवरेपूजयित्वानवग्रहान् ॥ ४० ॥ अभिष्टाल्लभतेकामान्न
रःशान्तितथोत्तमाम् ॥ चित्रकूटात्तुपूर्व्वस्यांकज्जलाचलउत्तमः ॥४१॥ सर्व्वविद्याधराद्यास्तुसन्त्यस्मिन्देवयोनयः ॥ तम्पर्व्व

तसमारुह्यप्रणम्यसकलान्सुरान् ॥ ४२ ॥ स्वर्ग्गंय्यान्तिनरःश्रेष्ठइहचाप्यतुलांश्रियम् ॥ कज्जलाचलशैलात्तुपूर्व्वस्मिञ्छु
भपर्व्वतः ॥ ४३ ॥ शच्यासार्द्धम्पुरारेमेयत्रचक्रःसुरेश्वरः ॥ तत्पूर्व्वस्याम्महादेवीनदीकपिलगङ्गिका ॥ ४४ ॥ तस्यांस्नात्वा
नरोगङ्गास्नानजम्फलमाप्नुयात् ॥ कामाख्यानिलयात्पूर्व्वन्दक्षिणस्यान्तथादिशि ॥ ४५ ॥ विद्यतेमहदावर्त्तम्भुविब्रह्मबिल
म्महत्॥पञ्चविंशतिमानेनयोजनानान्नरेश्वर॥४६॥तस्मादायातिसुनदीसिताम्भोपमतोयभाक् ॥कोब्रह्माकीर्त्तितोदेवैर्व्यस्मा
त्तस्यविलासृता ॥४७॥ गङ्गेवफलदायस्मात्तस्मात्कपिलगङ्गिका ॥ स्नात्वाकपिलगङ्गायांसर्व्वमन्वन्तरासुच ॥ ४८॥ नवः
स्वर्ग्गमवाप्यादौब्रह्मलोकन्ततोव्रजेत् ॥ अतीत्यतान्नदींपूर्व्वभागेदमनिकाह्वया ॥४९॥ नदीमहाकृष्णतोयापापस्यदमनीत
था ॥ ततोवृद्धाह्वयाचाभूदपरासरिदुत्तमा॥ ५०॥तस्यानद्याःपूर्व्वभागेगङ्गावत्फलदायिनी॥माघन्तुसकलम्मासंस्नात्वामुक्ति
मवाप्नुयात् ॥५१॥ तथादमनिकायाञ्चपरन्निर्व्वाणमाप्नुयात्॥ततःपूर्व्वेपरादेवीनाम्नासासरिदुत्तमा ॥५२ ॥ महतीदिव्यय
मुनायमुनावत्फलप्रदा॥दक्षिणाद्रिसमुद्भूतादक्षिणोदधिगामिनी ॥ ५३ ॥ तस्यान्तुकार्त्तिकम्मासंस्नात्वामुक्तिमवाप्नुयात् ॥
इहचैवोत्तमान्भोगान्भागधेयान्प्रतिष्ठितान् ॥५४॥ तन्मध्येभैरवोदेवोभर्ग्गसम्भोगसम्भवः॥दुर्ज्जयाख्येवरगिरावस्त्युपत्य
कभूमिगः॥५५॥योसौशरभरूपस्यमध्यखण्डोतिभैरवः ॥ सएवभैरवाख्योयम्पञ्चवक्त्रस्यमन्त्रकैः ॥५६॥ सम्पूज्यतत्रमति

मान्सयातिशिवलोकताम् ॥ कामेश्वरस्ययपूजाकथितानीलनिर्णये॥५७॥सम्पूज्यश्चाचलश्रेष्ठेदुर्ज्जयेचाचलोत्तमे॥ तत्रभै
रवगङ्गास्तिसरोवैभैरवाह्वयम् ॥५८॥तयोःस्नात्वानरोयातिशिवलोकंसनातनम् ॥ दुर्ज्जयाख्यस्यपूर्व्वस्याम्पुरन्नामवरासनं
॥५९॥तद्दक्षिणेमहाशैलःक्षोभकोनामनामतः॥तस्मिन्गिरौशिलापृष्ठेरक्तदेवीव्यवस्थिता ॥१६०॥पञ्चपुष्करणीनाम्नापञ्चयो
निस्वरूपिणी ॥ एकत्रपञ्चभिर्दुर्ग्गायोनिभिःपञ्चवक्रकम् ॥६१॥ स्थितारमपितुन्तत्रानित्यमेवहिमाद्रिजा ॥ तच्छैलपूर्व्वभा
गेतुकान्तानाममहानदी ॥ ६२ ॥ दक्षिणंसागरायाँतिप्रथमश्चोत्तरश्रवा ॥ दिव्यङ्कुण्डम्महाकुण्डन्तच्छैलोपत्यकाश्रितौ
॥ ६३ ॥ संस्थितंतत्रस्नात्वातुतान्देवीम्परिपूजयेत् ॥ दिव्यकुण्डेनरःस्नात्वापञ्चपुष्करणींशिवाम् ॥ ६४ ॥ यःपूजयेन्महा
भागःसयोनौनहिजायते ॥ पञ्चयोनिःपुष्करिणीपञ्चैवपरिसंस्थिताः ॥ ६५ ॥ यतस्ततःपञ्चरूपापञ्चपुष्करिणीमता ॥ य
थावल्कलपुष्पाणितथैताःपञ्चयोनयः ॥ ६६ ॥ पञ्चपुष्करणीदेव्यःप्रचण्डाःसर्व्वकामदाः ॥ त्रिपुरायास्तुतन्त्रेणताःपूज्या
साधकोत्तमैः ॥ ६७ ॥ कामेश्वरीतन्त्रमन्त्रैरथवापूजयेच्छिवाम् ॥ बालायास्त्रिपुरायास्तुमन्त्रमस्याःप्रकीर्त्तितम् ॥ ६८ ॥ का
मेश्वर्य्यास्तुवामन्त्रम्पूजनेस्याःप्रकीर्त्तितम् ॥ उग्रचण्डाप्रचण्डाचचण्डोग्राचण्डनायिका ॥ ६९ ॥ चण्डाचेतिचयोगिन्यःप
ञ्चास्याःपरिकीर्त्तिताः ॥ शिवलिङ्गञ्चतत्रास्तिशिलायांहेरुकाह्वयम् ॥१७० ॥ देवीदक्षिणपूर्व्वस्यान्नायकन्तन्तुपूजयेत् ॥

भैरवस्यतुमन्त्रणपूजयित्वादिवव्व्रँजेत् ॥ ७१ ॥ निर्म्माल्यधारिणीदेवीचण्डगौरीतिकीर्त्तिता ॥ एतस्यांनरशार्दूलपुराभर्गे
णभाषिता ॥ ७२॥ कान्तायाःसलिलेस्नात्वावसन्तेमानवोत्तमः ॥ रूपवान्गुणवान्भूत्वाशिवलोकायगच्छति ॥ ७३ ॥ क्षोभ
कारव्यान्महाशैलादैशान्याम्पर्व्वतोत्तमः ॥ तुङ्गसंध्याचलोनामवसिष्ठोयत्रशप्तवान् ॥ ७४ ॥ निमिनाम्नस्तुराजर्षेःशापाद्ब्र
ह्मसुतःपुरा ॥ वसिष्ठोत्यशरीरोभूतच्छापाच्चनिमिस्तथा ॥ ७५ ॥ ततोब्रह्मोपदेशेननिर्जनेकामरूपके ॥ सन्ध्याचलेतपस्ते
पेतस्यविष्णुरभूत्तदा ॥७६ ॥ प्रत्यक्षस्तस्यदेवस्यवरदानान्महामुनिः ॥ अमृतान्यवतार्य्यांशुकुण्डङ्कृत्वागिरेस्तटे ॥ ७७॥
तत्रस्नात्वाचपीत्वाचशरीरम्प्रापपूरितम् ॥ तस्मादमृतकुण्डाच्चसंध्यानामनदीवरा ॥ ७८ ॥ निःसृतातत्रचाप्लुत्यचिरायुरग
दोभवत् ॥ तस्मात्पूर्व्वन्तुललिताललिताख्यासरिद्वरा ॥ ७९ ॥ सागराद्दक्षिणात्पूर्व्वम्महादेवावतारिता ॥ वैशाखशुक्लपक्ष
स्यतृतीयायान्नरस्तुयः ॥ १८० ॥ कुर्य्याद्वैललितास्नानंसशम्भुसदनव्व्रँजेत् ॥ ललितायाःपूर्व्वतीरेभगवान्नामपर्व्वतः
॥ ८१ ॥ स्वयँविष्णुर्लिङ्गरूपीतत्रास्तेभगवान्हरिः ॥ ललितायान्नरःस्नात्वाद्वादश्यांशुक्लपक्षके ॥ ८२ ॥ भगवन्तंसमारु
ह्यपोजयेत्परमेश्वरम् ॥ सयातिविष्णुसदनंशरीरेणविराजता ॥ ८३ ॥ एताःपूर्व्वोदितानद्यःसर्व्वाश्चैवोत्तरश्रवाः ॥ क्रमात्तु
दक्षिणय्याँन्तिसागरञ्जाह्नवीसमा ॥ ८४ ॥ कामाख्याम्प्रथमन्दृष्ट्वास्नात्वाचैवोर्व्वशीजले ॥ यएतासुचरेत्स्नानंसतुमुक्तिम

वाप्नुयात् ॥ ८५ ॥ ॥ इतिकालिकापुराणेद्व्यशीतितमोध्यायः ॥ ८२ ॥ ॥ छ ॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ शाश्वती
कथितायातुनदीमत्स्यध्वजासिता ॥ तस्याःपूर्व्वेसमाख्यातानदीदीपवतीमता ॥ १ ॥ एषाचहिमवज्जाताच्छिन्दन्तीदीपव
तमः ॥ तेनदेवमनुष्येषुनदीदीपवतीस्मृता ॥२॥दीपवत्याःपूर्व्वतस्तुशृङ्गाटोनामपर्व्वतः ॥ तत्रदेवस्यभर्ग्गस्यलिङ्गमेकम्प्र
तिष्ठितम्॥३॥सरित्तुसिद्धत्रिःस्त्रोतादक्षिणोदधिगामिनी ॥४॥शृङ्गाटकस्यसततंस्त्रवन्तोसातुपादतः॥ दक्षिणंसागरय्याँतिभ
र्ग्गस्यप्रियकारिणी ॥ ५ ॥ सलिलेयोनरःस्नात्वात्रिःस्त्रोतायानरोत्तमः ॥ शृङ्गाटकंसमारुह्यपूजयेल्लिङ्गशङ्करम् ॥ ६ ॥ सदी
प्तकायःशुद्धात्माप्राप्यकामानिहातुलान् ॥ अन्तेभर्ग्गगृहय्याँतितत्तोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ ७॥ हरस्तुद्विभुजस्तस्मिन्त्सदावृ
षभवाहनः ॥ उमयारमतेसार्द्धव्वाँमदेवस्यमन्त्रकैः ॥ ८ ॥ तन्त्रैश्चपूजयेद्देवमुमामन्त्रेणचण्डिकाम् ॥ तत्पूर्व्वतोनिम्नगा
तुनाम्नातुवृद्धदेविका ॥ ९ ॥ तस्यांस्नात्वाफलम्मर्त्योदेविकास्नानजल्लँभेत् ॥ ततोभट्टारिकानामहिमशैलसमुद्भवा ॥ १० ॥
महानदीदेवगणैर्य्यासदोपास्यतेसुखम् ॥ तस्यार्घ्यँःकुरुतेस्नानंयुगादिषुचतुष्वपि ॥ ११ ॥ सयातिपरमंस्थानन्तद्विष्णोः
परमम्पदम् ॥ अस्तिनाटकशैलेतुसारोमानससन्निभम् ॥१२॥ यत्रसार्द्धंशैलपुत्र्याजलक्रिडांसदाहरः ॥ कुरुतेनरशार्द्दूलस्व
र्णपङ्कजशोभिते ॥ १३ ॥ तस्यपश्चान्मध्यपूर्व्वभागेभ्यस्तुसरिन्त्रयम् ॥ अवतीर्णम्प्रयात्येवदक्षिणंसागरम्प्रति ॥ १४ ॥

तस्यपार्श्वमभागेतुनदीदिक्करिकाह्वया ॥ दिग्गजक्षतसञ्जातातेनदिक्करिकाह्वया ॥ १५ ॥ मध्यभागात्सृतायातुशङ्करेणावता
रिता ॥ वृद्धगङ्गाह्वयासातुगङ्गेवफलदायिनी ॥ १६ ॥ यानिःसृतापूर्व्वभागात्तस्माद्गिरिवरान्नदी ॥ सुवर्णस्राविणीख्यातासा
गङ्गासदृशीफले ॥ १७ ॥ कुर्व्वत्याःसरसिस्नानम्पार्व्वत्यास्वशरीरतः ॥ निःसृतास्वर्णकणिकास्तावहन्तिजलैरिमा ॥
॥ १८ ॥ क्रीडार्थंशम्भुनागात्रेकणिकाभिःसमाचिताः ॥ स्वस्थानात्तत्रसंलग्नास्ततश्चन्दनबिन्दवाः ॥ १९ ॥ ताउमायाः
शरीरात्तुसंस्रवन्तिजलैःसह ॥ ततःस्वर्णवहानामस्वर्णश्रीःसर्व्वतोऽधिका ॥२०॥ एतासुचैत्रमासन्तुस्नात्वामर्त्योनरर्षभः ॥
कृष्णपक्षेचतुर्दश्यान्त्रिकालय्यँत्रमानवः ॥ २१ ॥ चिरंशिवगृहेस्थित्वाशेषेब्रह्मगृहव्व्रँजेत् ॥ भूमाववगतःपश्चात्सार्व्वभौ
मोनृपोभवेत् ॥ २२ ॥ वृद्धगङ्गाजलस्यान्तस्तीरेब्रह्मसुतस्यवै ॥ विश्वनाथाह्वयोदेवःशिवलिङ्गसमन्वितः ॥ २३ ॥ विश्वदे
वीमहादेवीयोनीमण्डलरूपिणी ॥ हयग्रीवेणयुयुधेतत्रदेवीजगत्पतिः ॥ २४ ॥ हयग्रीवय्यँत्रहत्वामणिकूटम्पुरागमत् ॥
तत्रयःपूजयेद्दुर्गांशारदांतन्त्रमन्त्रकैः ॥ २५ ॥ हयग्रीवस्यमन्त्रेणतन्त्रेणगरुडध्वजम् ॥ कामेश्वरस्यतन्त्रेणमन्त्रेणापिचश
ङ्करम् ॥ २६ ॥ योयजेत्परयाभक्त्याद्वादश्यांसमुपोषितः ॥ अष्टम्याञ्चतुर्दश्यान्तस्यपुण्यफलंश्टणु ॥ २७॥ कल्पकोटित्रयं
स्थित्वाशिवगेहेगृहेहरे ॥ तावन्तंसंस्थिताःकालन्तावन्तञ्चशिवागृहे ॥ २८ ॥ शेषेभुवंसमासाद्यवेदविद्ब्राह्मणोभवेत् ॥

नद्यःस्वर्णश्रियःपूर्वन्नदीकामाहूयाशुभा ॥ २९ ॥ कामायाःपूर्व्वभागेतुनदीसोमासनाहूया ॥ शोभासनायाःपूर्व्वस्यान्नदी
नाम्नावृषोदका ॥ ३० ॥ ततःपूर्व्वेकामरूपम्पीठन्तेजगताम्प्रसूः ॥ जगन्मयीमहामायादेवीदिक्करवासिनी ॥ ३१ ॥ एतायाः
कथितानद्यःसकलादक्षिणश्रवाः ॥ तासुस्नात्वाचपीत्वाचस्वर्गलोकमवाप्नुयात् ॥ ३२ ॥ प्रान्तेदिक्करवासिन्याःसदावहति
स्वर्णदी ॥ सितगङ्गाह्वयालोकेसाक्षाद्गङ्गाफलप्रदा ॥ ३३ ॥ साभूमिपीठसंस्थाचदेवीदिक्करवासिनी ॥ अन्तर्जलैह्लावयन्तीयातिप्र
त्यक्षतांसुरैः ॥ ३४ ॥ सितगङ्गाजलेस्नात्वादृष्ट्वाशम्भुंहरिंविधिम् ॥ दृष्ट्वाललितकान्ताख्यंपुनर्योनौनजायते ॥ ३५ ॥ लिङ्ग
स्वरूपीभगवाञ्छम्भुस्तत्रस्वयंस्थिताः ॥ विष्णुःशिलास्वरूपेणब्रह्मालिङ्गस्वरूपधृक् ॥ ३६ ॥ पीठेदिक्करवासिन्याद्विरूपारम
तेशिवा ॥ तीक्ष्णकान्ताह्वयात्वेकायोग्रताराप्रकीर्तिता ॥ ३७ ॥ परालसितकान्ताख्यायाश्रीमङ्गलचण्डिका ॥ तस्यास्तु
सततंरूपन्तीक्ष्णकान्ताह्वयन्नृप ॥ ३८ ॥ कृष्णालम्बोदरीपातुसास्यादेकजटाशिवा ॥ तेनरूपेगतान्देवींसततम्परिपूजयेत्
॥ ३९ ॥ अङ्गमन्त्रश्चरूपञ्चतस्याःप्राक्प्रतिपादितम् ॥ त्रिकोणंमण्डलञ्चास्याःकर्तव्यम्मन्त्रपूर्व्वकम् ॥ ४० ॥ आदौरेखेततः
पश्चात्सुरेखेतिपदन्ततः ॥ तथापदञ्चाधिगम्यतिष्ठान्त्विवतिपदन्ततः ॥ ४१ ॥ मण्डलस्यासमन्त्रोयन्तीक्ष्णायाःपरिकीर्त्ति
तः ॥ नरत्रिपुरदेवादियमवेतालदुर्द्धराः ॥ ४२ ॥ गणग्रामेत्यन्तकान्ताद्वारपालाःप्रकीर्त्तिताः ॥ एताँस्तुपूजयेत्सम्यग्मण्डलस्या

ष्टदिक्षुवै ॥ ४३ ॥ आदौसम्बोधनंकृत्वावज्रपुष्पन्ततःपरम् ॥ वह्निजायाततःपश्चान्मन्त्रमेषाम्प्रकीर्त्तितम् ॥ ४४ ॥
पात्रोपकरणादीनांस्थानस्यान्यस्यसर्व्वतः ॥ सर्व्वमुत्तरतन्त्रोक्तङ्कुर्य्यंरूपद्वयेपिच ॥ ४५ ॥ चामुण्डाचकरालाचसुभगाभी
षणाभगा ॥ विकटेतिचयोगिन्यःप्रोक्तायस्यास्तवैवषट् ॥ ४६ ॥ हेभगवत्येकजटेविद्महेपदमन्ततः ॥ विकटदंष्ट्रेधीमहितन्न
स्तारेप्रचोदयात् ॥ ४७॥एषातुतीक्ष्णगायत्रीपीठदेव्याःप्रकीर्त्तिता ॥ निर्म्माल्यधारिणीचास्यादेवीविकटचण्डिका ॥ ४८ ॥
मालातुमृन्मयीप्रोक्तारुद्राक्षसम्भवापिवा ॥ विशेषएषदेव्यास्तुपूजनेपरिकीर्त्तितः ॥ ४९ ॥ उपचारादिकङ्कृत्यम्बलिदानञ्ज
पादिकम् ॥ सर्व्वन्तुपूर्व्ववद्वाल्यङ्कामाख्यापूजनेयथा ॥ ५० ॥ पानेषुमदिराशस्तानरोबलिषुपार्थिव ॥ मोदकोनारिकेलञ्च
मांसव्यञ्जनमैक्षवम् ॥५१॥ नैवेद्येषुप्रियकरातीक्ष्णायाःपरिकीर्तिताः ॥ यैषाललितकान्ताख्यादेवीमङ्गलचण्डिका ॥ ५२ ॥
वरदाभयहस्तासाद्विभुजागौरदेहिका ॥ रक्तपद्मासनस्थाचमुकुटोज्वलमंडिता ॥ ५३ ॥ रक्तकौशेयवसनास्मितवक्राशु
भानना ॥ नवयौवनसम्पन्नाचार्व्वङ्गीललितप्रभा ॥ ५४ ॥ उमायाभासितम्मन्त्रय्यत्पूर्व्वन्त्वेकमक्षरम् ॥ मन्त्रमस्या
स्तुतज्ज्ञेयन्तेनदेवीम्प्रपूजयेत् ॥ ५५ ॥ नारायण्यैविद्महेत्वांचण्डिकायैतुधीमहि ॥ तन्नोललितकान्तेतिततःपश्चात्प्रचो
दयात् ॥ ५६ ॥ एषाललितगायत्रीदेव्याइष्ट्यैप्रकीर्तिता ॥ लोहिताङ्गस्यदिवसःप्रियोस्याःपरिकीर्त्तितः ॥ ५७ ॥

कालोवसन्तकालश्चस्वरश्चापितुपञ्चमः ॥ अष्टम्याञ्चनवम्याञ्चपूजाकार्य्याविभूतये ॥ ५८ ॥ निर्म्माल्यधारिणीचास्यादे
वीललितचण्डिका ॥ दूर्व्वाङ्कुरैःसमायुक्तमक्षतम्प्रीतिदम्परम् ॥ ५९ ॥ अयमस्याविशेषस्तुपूजनेपरिकीर्त्तितः ॥ वैष्णवी
तन्त्रमन्त्रस्यतन्त्रङ्गाद्यन्तुपूजने ॥ ६० ॥ उपचारोबलिश्चास्याविहितोयःक्रमःपुरा ॥ महामायामहादेव्यास्तद्ग्राह्यम्प
रिपूजने ॥ ६१ ॥ स्वगात्ररुधिरन्दद्यादात्मनश्चहितायवै ॥ पटेषुप्रतिमायाम्वाघटेमङ्गलचण्डिकाम् ॥ ६२ ॥ यःपूजये
द्भौमदिनेशुभैर्दूर्व्वाङ्कुरैःशिवाम् ॥ सततंसाधकोसोपिकाममिष्टमवाप्नुयात् ॥६३॥एवन्दिक्करवासिन्याःकथितःपूजनक्रमः ॥
यच्छ्रुत्वानाशुभङ्किञ्चिदाप्नोतिश्रवणेरतः ॥ ६४ ॥ दिक्करस्त्वरुणःप्रोक्तस्तथाशम्भुश्चदिक्करः ॥ तस्मिन्नध्युषितादेवीतस्मा
द्दिक्करवासिनी ॥ ६५ ॥ जगत्रयेपियस्यास्तुसदृशीकापिसुन्दरी ॥ नान्यास्तिललितातेनदेवीललितकान्तिका ॥ ६६ ॥
शङ्करस्यपुराप्रोक्तोग्राह्योवैपूजनक्रमः ॥ शृणुराजन्नवहितोब्रह्मणःपूजनक्रमम् ॥ ६६ ॥ ब्रह्मबीजम्पुराप्रोक्तन्तम्मन्त्रंस
र्व्वतश्चरेत् ॥ तेनैवतन्तुसम्पूज्यपरन्निर्व्वाणमाप्नुयात् ॥ ६८ ॥ एतस्यचाङ्गमन्त्रस्तुयथाभर्गेणभाषितम् ॥ वेतालभैर
वाभ्यान्तुरूपञ्चशृणुभूमिप ॥ ॥ ६९ ॥ यतृतीयश्चवह्निश्चशेषस्वरसमन्वितः ॥ चन्द्रबिन्दुसमायुक्तोब्रह्ममन्त्रम्प्रकीर्त्तित
म् ॥ ७० ॥ अनेनैवतुमन्त्रेणब्रह्माणय्यँःप्रपूजयेत् ॥ सकाममिष्टंसम्प्राप्यब्रह्मलोकेषुमोदते ॥ ७१ ॥ ब्रह्माकमण्डलु

धरश्चतुर्व्वक्त्रश्चतुर्भुजः ॥ कदाचिद्रक्तकमलेहंसारूढःकदाचन ॥ ७२ ॥ वर्णेनरक्तगौराङ्गःप्रांशुस्तुङ्गाङ्गउन्नतः ॥ कमण्डलुर्व्वामकरेश्रुवंहस्तेचदक्षिणे ॥ ७३ ॥ दक्षिणाधस्तथामालांवामाधश्चतथाश्रुवम् ॥ आज्यस्थालीवामपार्श्वेदेवाः सर्व्वेऽग्रतःस्थिताः ॥ ७४ ॥ सावित्रीवामपार्श्वस्थादक्षिणस्थासरस्वती ॥ सर्व्वेचऋषयोह्यग्रेकुर्य्यादेवंविचिन्तनम् ॥ ॥ ७५ ॥ चतुष्कोणञ्चतुर्द्वारमष्टपत्रसमन्वितम् ॥ चतुष्कोणेष्वङ्कितन्तुस्त्रुकमण्डलुस्त्रकूस्त्रुवैः ॥ ७६ ॥ सम्मार्जनादिकंसर्व्वं याश्चान्याःप्रतिपत्तयः ॥ अष्टाश्चोत्तरतन्त्रोक्तायोगपीठेङ्गिकादिकाः ॥ ७७ ॥ आधारशक्तिप्रमुखाँस्तथासर्व्वांस्तुपूजयेत् ॥ अष्टपत्रेषुपद्मस्यदिक्पालाँश्चप्रपूजयेत् ॥ ७८ ॥ पद्मासनायविद्महेहंसारूढायधीमही ॥ तन्नोब्रह्मन्नितिपदन्ततःपश्चात्प्रचोदयात् ॥ ७९ ॥ एषातुब्रह्मगायत्रीपूजयेदनयाविधिम् ॥ निर्माल्यधारीचैतस्यसनत्कुमारउच्यते ॥ ८० ॥ उपचाराःपूर्व्ववत्तु नेत्राञ्जनविवर्ज्जिताः ॥ रक्तकौशेयवस्त्रन्तुब्रह्मप्रीतिकरम्परम् ॥ ८१ ॥ अन्नंसपायसंसर्पिस्तिलयुक्तञ्चभाजनम् ॥ सितरक्तासमायुक्तञ्चन्दम्परिकीर्तितम् ॥ ८२ ॥ पार्श्वयोःशङ्करविष्णुंपूजनेपूजयेत्पुरः ॥ श्रुवादीनकरसंस्थास्तुँमण्डलेपरिपूजयेत् ॥ ८३ ॥ सरस्वतीञ्चसावित्रींहंसम्पद्मन्तथैवच ॥ अयव्विँशेषःकथितःप्रणामश्चास्यदण्डवत् ॥ ८४ ॥ पद्मबीजभवामालाजपकर्म्मणिकीर्तिता ॥ पूर्णादशौतिथिग्राह्यौपूजाकर्म्मणिसर्व्वदा ॥ ८५ ॥ क्षीरेणार्घ्यम्प्रदद्यात्तुसर्व्वदाब्रह्मणेनृप ॥ अयन्तेक

१ अस्यद्धानेतिशेषः। २ माला।

थितोभूपयथामर्गैणभाषितः ॥ ८६ ॥ दर्शयतास्वपुत्राभ्याङ्कामरूपाद्वयंशुभम् ॥ यत्रतत्रविधिश्चैवसाधकःपरिपूजयेत्
॥ ८७ ॥ पीठेसम्यक्पूजयित्वापरन्निर्व्वाणमाप्नुयात् ॥ कथिताब्रह्मणःपूजापूजनंशृणुवैष्णवम् ॥ ८८ ॥ बीजन्तुवासुदेवस्य
पुरैवप्रतिपादितम् ॥ तदङ्गमन्त्रंराजेन्द्रद्वादशाक्षरमुच्यते ॥ ८९ ॥ ॐनमोभगवतेपूर्व्ववासुदेवायवैपरम् ॥ अङ्गमन्त्रमिदञ्चैव
वासुदेवस्यकीर्त्तितम् ॥ ९० ॥ अस्यप्रत्यङ्गरूपन्तुदधिवामनसञ्ज्ञकम् ॥ तस्यमन्त्रन्नरश्रेष्ठशम्भुनाभाषितंशृणु ॥ ९१ ॥
ॐनमोविष्णवेपूर्व्वम्पदन्तस्यप्रकीर्त्तितम् ॥ पदञ्चसुरपतयेचतुर्थ्यंतंमहाबलम् ॥ ९२ ॥ स्वाहान्तंहृदयासन्नंप्रत्यङ्गव्वैष्ण
वम्मतम् ॥ मन्त्रत्रयन्तुयोवेदबीजम्प्रत्यङ्गसञ्ज्ञकम् ॥ ९३ ॥ स्वपुमान्देवकायस्तुनसभूयोभिजायते ॥ सर्व्वउत्तरतन्त्रो
क्तःक्रमोग्राह्यःप्रपूजने ॥ ९४ ॥ त्रिषुमन्त्रेषुचसदाविशेषंशृणुभूपते ॥ रूपन्तुबीजमन्त्रस्यप्रथमंशृणुभूपते ॥ ९५ ॥ पूर्णच
न्द्रोपमःशुक्लःपक्षिराजोपरिस्थितः ॥ चतुर्भुजःपीतवस्त्रैस्त्रिभिःसंव्वीतदेहभृत् ॥ ९६ ॥ दक्षिणोर्द्ध्वेगदान्धत्तेतदधोविक
चाम्बुजम् ॥ वामोर्द्ध्वेचक्रमत्युग्रन्धत्तेऽधःशङ्खमेवच ॥ ९७ ॥ श्रीवत्सवक्षासततङ्कौस्तुभंहृदिचांशुमत् ॥ धत्तेकक्षेत्यधोवा
मेतूणीरम्बाणपूरितम् ॥ ९८ ॥ दक्षिणेकोषगङ्खड्गन्नन्दकंसशरासनम् ॥ शीर्षेकिरीटंसद्योतत्कर्णयोःकुण्डलद्वयम् ॥ ९९ ॥
आजानुलम्बिनीश्चित्रांवनमालाङ्गलेस्थिताम् ॥ दधानन्दक्षिणेदेवींश्रियम्पार्श्वेतुबिभ्रतम् ॥ १०० ॥ सरस्वतीव्वाँ

१ ओं नमोविष्णवेसुरपतयेमहाबलायनमस्वाह ।

मपाश्वाचिंतयेद्वरदंहरिम् ॥ बीजमन्त्रस्यरूपञ्चकथितन्तवपार्थिव ॥ १ ॥ द्वादशाक्षरमन्त्रस्यरूपमेतच्छृणुष्वमे ॥ नी
लोत्पलदलश्यामन्तथैवचचतुर्भुजम् ॥ २ ॥ दक्षिणोर्द्धेस्थितम्पद्मंगदाञ्चाधःप्रयोजयेत् ॥ वामेधश्चक्रमतुलमूर्द्धेशङ्खञ्चबिभ्र
तम् ॥ ३ ॥ चिन्तयेद्वरदन्देवंसर्व्वमन्यच्चपूर्व्ववत् ॥ अष्टादशाक्षरस्यास्यप्रत्यङ्गस्यचचिन्तनम् ॥ ४ ॥ शृणुराजन्नवहितोदा
रिद्र्यभयनाशनम् ॥ पूर्णेन्दुसदृशङ्कान्त्याशुक्लवर्णव्विचिन्तयेत् ॥५॥ करेविचिन्तयेद्वामेपीयूषापूरितङ्घटम् ॥ दध्यन्नखण्डस
य्युँक्तंदक्षिणेस्वर्णभाजनम् ॥६॥ पद्मासनगतन्देवञ्चन्द्रमण्डलमध्यगम् ॥ शुक्लवस्त्रधरन्देवम्प्रमाणाद्वामनंसदा ॥७॥ इ
षद्धासस्समायुक्तन्त्रिलोकेशन्त्रिविक्रमम् ॥ चिन्तयेद्वरदन्देवंसर्व्वकामफलप्रदम् ॥ ८॥ दहनप्लवनादौचपूर्व्वतन्त्रोदितायथा ॥
तथामन्त्राःपरिग्राह्यास्तथाचोत्तरतन्त्रगाः ॥ ९ ॥ मण्डलस्यक्रमन्तस्यशृणुभर्ग्गेणभाषितम् ॥ रेखयानित्यपूजासुरजो
भिःपञ्चभिःस्तथा ॥१०॥ नैमित्तिकेयथाकार्य्यम्भेदाभेदेनसाम्प्रतम् ॥ हस्तमात्रञ्चतुर्द्वारव्वँर्तुलाम्बुजसन्निभम् ॥ ११॥
चतुष्कोणेचतुर्भिस्तुशङ्खैर्य्युक्तम्मनोहरम् ॥ बद्धद्वारन्दिक्पतीनामायुधैःकरणैस्तथा ॥ १२ ॥ अष्टासुदिक्षुनिहितंसबाहि
र्व्वेष्टपद्मकम् ॥ एवय्यँथारजोभिस्तुकार्य्यन्तच्छृणुपार्थिव ॥ १३ ॥ सितैःपीतैस्तथारक्तैःश्यामैश्चहरितैःक्रमात् ॥ रजोभि
र्म्मण्डलङ्कुर्य्यादन्यथानसमाचरेत् ॥ १४ ॥ चतुर्हस्तन्त्रिहस्तञ्चद्विहस्तंहस्तमात्रकम् ॥ सर्व्वत्रमण्डलङ्कुर्य्याद्यथोक्तंवाधिक

म्पुनः ॥ १५ ॥ राजसूयाश्वमेधादौ चतुर्हस्ताधिकम्मतम् ॥ कल्पानतिक्रमाद्रूपयथाकर्त्तव्यंयत्रयत्रच ॥ १६ ॥ दिक्पालायु
धपद्मानाम्पूर्व्ववल्लिखनक्रमः ॥ सितैरजोभिःकर्त्तव्यम्मध्येपद्मंसुवर्त्तुलम् ॥ १७ ॥ कर्णिकापीतवर्णास्यकेशराग्रन्तथारुण
म् ॥ रक्तैःपीतैःपूरयेत्तुबहिःपद्मस्यसर्व्वतः ॥ १८ ॥ वज्रंशक्तिर्लोहदण्डःखड्गम्पाशाङ्कुशंगदा ॥ शूलमष्टदिगीशानामायुधा
निक्रमात्पुनः ॥ १९ ॥ शम्भुर्गौरीतथाब्रह्मारामःकृष्णस्तथैवच ॥ रजस्तुसततम्पूज्याःसंस्थिताःपञ्चदेवताः ॥ २० ॥ नक
दाचिदधःकुर्य्याच्छम्भुगौर्य्योर्व्वियोजनम् ॥ वियोगेतुकृतापूजानिष्फलातस्यजायते ॥ २१ ॥ विच्छिन्नम्मूर्द्धिसूतन्तुपूजितं
शक्तमेवच ॥ न्यासेतुमण्डलस्यास्यरजोदोषव्विवर्ज्जयेत् ॥ २२ ॥ सर्व्वत्रमण्डलङ्कार्य्यंव्वासुदेवस्यपूजने ॥ एवमेवनृपश्रेष्ठनि
ष्फलञ्चान्यथेतरम् ॥ २३ ॥ बलभद्रश्चकामश्चअनिरुद्धस्तदुद्भवः ॥ नारायणस्तथाब्रह्माविष्णुःषष्ठःप्रकीर्तितः ॥ २४ ॥ नर
सिंहोवराहश्चयोगिनोष्टौप्रकीर्तिताः ॥ पुर्व्वाद्यष्टदलेश्वेतांरूपतोमन्त्रतःपृथक् ॥ २५ ॥ पूजयेत्कर्णिकामध्येवासुदेवन्तुनाय
कम् ॥ विमलानायिकातस्यवासुदेवस्यकीर्तिता ॥ २६ ॥ बलभद्रमुखानान्तुयोगिनीःशृणुपार्थिव ॥ आदावुत्कर्षिणीज्ञेयाज्ञा २७८
नापश्चात्क्रियापरा ॥ २७ ॥ योगाप्रज्ञातथैशानीअनुग्राहीतथाष्टमी ॥ सर्व्वाश्चतुर्भुजाःप्रोक्ताःशङ्खचक्रगदाधराः ॥ २८ ॥ यो
गिनोबलभद्रन्तुकामव्विधिमृतेतथा ॥ विधिरूपन्तुपूर्व्वोक्तंहलञ्चमुशलम्बलः ॥ २९ ॥ शङ्खञ्चक्रञ्चधत्तेयोगदांपार्श्वेस्थितांस

दा ॥कामस्तुपुष्पकोदण्डन्धत्तेवामेनपाणिना॥३०॥गदांचक्रञ्चपुष्पञ्चधत्तेऽन्यैःपाणिभिःपुनः॥पार्श्वैपद्मन्तथाधत्तेसर्व्वमन्य
च्चपूर्व्ववत् ॥ ३१ ॥ चक्रंशङ्खोवराहस्यदक्षिणेपरिकीर्त्तितौ ॥ नृसिंहस्यपुनश्चक्रशङ्खौदक्षिणवामयोः ॥ ३२ ॥ शङ्खपद्म
न्तथाविष्णोःपाण्योर्दक्षिणयोःस्थितम् ॥ शङ्खोगदावामतस्तुनारायणकरस्थितौ ॥ ३३ ॥ दक्षिणाधोगदान्धत्तेह्यनिरुद्धो
नरोत्तमः ॥ सितरक्तस्तथापीतोभिन्नाञ्जननिभस्तथा ॥ ३४ ॥ नीलोत्पलदलश्यामस्तथारक्तघनप्रभः ॥ भ्रमरश्यामलः
पिङ्गःस्वर्णगौरःक्रमादिमे ॥ ३५ ॥ वर्णतोयोगिनःप्रोक्तावासुदेवस्यपार्थिव ॥ यादृग्वर्णश्चध्यानञ्चयस्ययस्यचयोगिनः
॥ ३६ ॥ तादृशीर्योगिनीस्तस्यचिन्तयेत्तुत्समीपगाः ॥ आधारशक्तिप्रमुखाःसर्व्वाआसनदेवताः ॥ ३७ ॥ ग्रहाश्चसर्व्वे
दिक्पालाध्यानतोमन्त्रतस्तथा ॥ पूजनीयायथोद्देशंमण्डलस्यक्रमान्नृप ॥ ३८ ॥ देवस्यचिन्तितय्यँद्यच्छरीरेकमलाङ्
कम् ॥ धृतास्त्रव्वँज्रशक्त्यादिगरुडादींश्चपूजयेत् ॥ ३९ ॥ वर्णमालांशम्भुमतामासाद्यक्रमयोगतः ॥ आद्यद्वितीयक्रम
तोगदादीनान्तुमन्त्रकम् ॥ ४० ॥ पञ्चरात्रोदितेभागेनारदेनयथोदिताः ॥ मन्त्राश्चक्रगदादीनाङ्ग्राह्याःसर्व्वत्रपूजने ॥
॥ ४१ ॥ गरुत्मान्त्सूर्य्यसङ्काशोगदाकृष्णायसीपुनः ॥ सरस्वतीशुक्लवर्णालक्ष्मीर्हैमप्रभासदा ॥ ४२ ॥ मध्याह्नसूर्य्य
प्रतिमञ्चक्रन्तुपरिकीर्त्तितम् ॥ सम्पूर्णप्रतिमःशङ्खःशङ्खस्तुपरिकीर्त्तितः॥ ४३ ॥ कौस्तुभोह्यरुणःप्रोक्तःश्रीवत्सोह्यरुणद्यु

तिः ॥ आरक्तःकौस्तुभोज्ञेयोमालाचित्राप्रकीर्त्तिता ॥ ४४ ॥ विद्युत्प्रभाःसर्व्वबाणाःशक्रचापप्रभन्धनुः ॥ स्वर्णचूर्णप्रकाश
न्तुवस्त्रमस्यप्रकीर्त्तितम् ॥४५॥ बालसूर्य्यप्रतीकाशेकुण्डलेद्वेश्रवोगते ॥ सूर्य्यस्यसदृशंशीर्षेकिरीटम्परिकीर्त्तितम् ॥ ४६ ॥
शृणुन्यासन्ततोभूपयैर्न्यासैर्व्विष्णुरूपधृक् ॥ साधकोहिभवेन्नित्यंस्वर्गमोक्षप्रदायकम् ॥४७॥ न्यासन्तुप्रथमङ्कुर्य्यान्मंत्र
विद्द्वादशाक्षरैः ॥ वासुदेवस्यबीजेनबीजैश्चाथयोगिनाम् ॥ ४८ ॥ ततोन्यसेन्महामन्त्रेणतश्चाष्टादशाक्षरैः ॥ ततस्तुहृ
दयादीनांषड्भिर्मन्त्रैर्द्विधापुनः ॥ ४९ ॥ एवञ्चतुर्भिर्न्यासैस्तुपूजामेकंसमाचरेत् ॥ प्रथमन्दक्षिणाङ्गुष्ठेन्यसेदाद्यक्षरम्बुधः ॥
॥ १५० ॥ द्वादशाक्षरमन्त्रस्यशेषबीजानितुक्रमात् ॥ तर्ज्जन्यादौदक्षिणस्यवामाङ्गुष्ठान्तमेवच ॥ ५१ ॥ शेषाक्षरद्वयम्प
श्चान्यसेत्पाणितलद्वये ॥ हृदिशीर्षेशिखायाञ्चवर्णन्तेद्वेक्रिपाचिण्डयोः ॥ ५२ ॥ पृष्ठेतुभुजयोःपाण्योर्जङ्घयोःपादयोःक्रमात् ॥
द्वादशाक्षरमन्त्रस्यबीजानिचततोन्यसेत् ॥ ५३ ॥ अङ्गुष्ठयोस्तुप्रथमव्वाँसुदेवस्यतत्वकम् ॥ तर्ज्जन्यादौयोगिनान्तुविजा
न्यष्टौद्वयोर्न्यसेत् ॥ ५४ ॥ शिरोदृगास्यकण्ठोष्ठोनाभिगुह्येषुजानुनोः ॥ पादयोर्व्वासुदेवस्ययोगिबीजानिविन्यसेत् ॥५५॥
मन्त्राणिहृदयादीनष्यौन्युक्तानिपुरानृप ॥ तानिन्यस्याङ्गुष्ठमुख्यङ्गुलीजातेद्वयेद्वये ॥ ५६ ॥ वामदक्षिणपाण्योस्तु
शेषन्तुतलयोर्न्यसेत् ॥ हृदयाद्यस्त्रपर्यन्तम्पुनस्तानिक्रमान्न्यसेत् ॥ ५७ ॥ अष्टादशाक्षरस्यादिनववर्णान्न्यसेद्बुधः ॥

१ सन्देहोद्विरुक्तत्वात् । २ द्वयोर्हस्तयोरित्यर्थः । ३ दिभ्रूरितिपाठः ।

शिरेनेत्रादिपुर्व्वोक्तेनवबीजस्यगोचरे ॥ ५८ ॥ शेषान्वर्णानसंकर्णपार्श्ववस्थिषुशेफसि ॥ कट्योरुर्व्वोर्ज्जङ्घयोश्चन्यसे
त्पादाङ्गुलीषुच॥ ५९ ॥ यस्यमन्त्रस्ययापूजातन्त्रैस्तुयत्रचोदिता ॥ तस्यतन्त्रस्यतत्रैवन्यासम्मन्त्रीसमाचरेत् ॥६० ॥ अ
थचैकत्रसर्व्वेषांन्यासङ्कुर्य्याद्विचक्षणः॥ चतुर्व्विधैःकृतैन्यासैःपूतात्माधूतकल्मषः ॥ ६१ ॥ साक्षाद्विष्णुर्भवेन्मन्त्रीसम्य
क्पूजाफलँल्लभेत् ॥ विनापिपूजनर्य्यस्तुन्यासङ्कुर्य्याच्चतुर्विधम्॥६२॥सधीरोविष्णुसायुज्यमाप्नोतिपरमम्पदम् ॥ योगपी
ठन्ततोध्यात्वागरुडञ्चक्रशङ्खकौ ॥६३॥ गदांलक्ष्मीञ्चक्रपद्मेक्रमादेतेषुविन्यसेत् ॥ पूर्व्वंदक्षिणकौबेरपश्चात्कोणेषुवैक्रमात्
॥ ६४ ॥ दक्षिणेचोत्तरेवापिविन्यसेन्मन्त्रविद्बुधः ॥ वनमालाम्पद्ममध्येश्रीवत्सङ्कौस्तुभमर्णिम् ६५॥ विन्यस्यदक्षिणेतस्य
न्यसेच्छार्ङ्गशरासनम् ॥ तूणीरयुगलव्वाँमेखड्गन्दक्षिणतोन्यसेत् ॥ ६६ ॥ वामेचर्म्मनिधायाशुतत्रकुर्य्यात्सरस्वती ॥ पूज
यित्वाचसर्व्वाणिततोमुद्राम्प्रदर्शयेत् ॥ ६७॥ मुद्राःपुटाद्यायाःप्रोक्ताविष्णोर्य्याश्चापियोगिनाम् ॥ ग्रहाणांदिक्पतीनाञ्चमु
द्रास्तादर्शयेत्पृथक् ॥६८॥शेषमन्त्राःपुराप्रोक्ताअछिद्रस्यावधारणे ॥ तन्मन्त्रान्त्सम्पठित्वैवसूर्य्यायार्घन्निवेदयेत् ॥ ६९ ॥
निर्म्माल्यधारीविष्णोस्तुविष्वक्सेनश्चतुर्भुजः ॥ शङ्खचक्रगदापाणिर्दीर्घश्मश्रुजटाधरः ॥१७० ॥ रक्तपिङ्गलवर्णस्तुसितप
द्मोपरिस्थितः ॥ यत्तृतीयस्वरान्तेनसर्य्युक्तोबिन्दुनेन्दुना ॥ ७१ ॥ कीर्तितस्तस्यमन्त्रोयन्तेनतम्परिपूजयेत् ॥ विसर्ज्जनन्त

थाविष्णोरैशान्याम्परिकीर्तितम् ॥ ७२ ॥ अन्येषाम्मनसाकुर्य्याद्बलादीनाव्विँसर्ज्जनम् ॥ एवय्यँःकुरुतेपूजांविष्णोःशम्भो
र्व्विधेःक्वचित् ॥ ७३ ॥ पीठेदिक्कवासिन्याःसयातिपरमम्पदम् ॥ यत्रयत्रभवेद्विष्णोःपूजनन्नृपसत्तम ॥ ७४ ॥ तत्रत
त्रैवतन्त्रोयङ्गाद्योवैवैष्णवैर्बुधैः ॥ सङ्क्षेपेणैवतत्रैवपूजयेद्दधिवामनम् ॥ ७५ ॥ हृदयाद्यङ्गपूजातुनकर्त्तव्यास्यपूजने ॥
सङ्क्षेपैर्विस्तरैर्व्वापिवासुदेवम्प्रपूजयेत् ॥ ७६ ॥ रक्तङ्कौशेयवस्त्रञ्चपीतंशुक्लन्तथैवच ॥ प्रीतिदंवासुदेवस्यवस्त्रमेतत्प्रकीर्तितम्
॥ ७७ ॥ घृतप्रदीपोदिपेषुगन्धेषुमलयोद्भवः ॥ पानार्घ्यभोज्यपात्रेषुताम्रंप्रीतिकरम्मतम् ॥ ७८ ॥ किरीटंकुण्डलंहारो
भूषणंविष्णुतुष्टिदम् ॥ शङ्खस्नानीयपात्रेषुधूपेष्वगुरुरेवच ॥ ७९ ॥ प्रीतिदोवासुदेवस्यसततम्परिकीर्तितः ॥ कदम्बंकु
ब्जकंजातीमल्लिकामालतीतथा ॥ १८० ॥ पङ्कजञ्चेतिपुष्पाणितद्विष्णोःप्रीतिदान्युत ॥ निर्ज्जलंस्थण्डिलंस्थानन्तीर्थन्तो
यमथापिवा ॥ ८१ ॥ तद्विष्णोरितिमन्त्रस्तुस्तुतिःपुरुषसुक्तिकं ॥ पुत्रञ्जीवोद्भवामालाप्रशस्ताविष्णुपूजने ॥ ८२ ॥ ति
थिश्चद्वादशीप्रोक्तावसन्तःकालउत्तमः ॥ शाल्योदनंहविष्यान्नय्यँावकम्पायसंघृतम् ॥ ८३ ॥ कृशरान्नन्तथान्नेषुपानेषु
क्षीरमिष्यते ॥ दलेषुतुलसीपत्रम्बैल्वमामलमेवच ॥ ८४ ॥ हरेःप्रीतिकराणिस्युरेतानिन्नृपसत्तम ॥ सर्व्वाणिपरकीयानि
यानितानिचवर्ज्जयेत् ॥ ८५ ॥ एवय्यँःपूजयेद्विष्णुसततन्नरसत्त ॥ कुलकोटिंसमुद्धृत्यसस्वयंस्याज्जनार्दनः ॥ ८६ ॥

इदन्तेकथिम्भूपवासुदेवस्यतन्त्रकम् ॥ पीठस्यकामरूपस्यसङ्क्षेपान्निर्णयन्तथा ॥ ८७ ॥ इतिसर्व्वङ्कामरूपपीठशम्भुरदर्शयत् ॥ पुत्राभ्यांसपुनस्ताभ्याङ्कैलासम्प्रययौगिरिम् ॥८८॥ तत्र गत्वायथायोगन्निधायतनयौस्वकौ ॥ विमुक्तशापास्तेजाताशम्भुर्गिरिसुतातथा ॥८९॥ वेतालोभैरवश्चेतिनृपसत्तमनिर्ज्जराः ॥ इदय्यौमहदाख्यानंश्रृणोत्येकाग्रमानसः ॥१९०॥ शापभीतिर्न्नतस्यास्तिव्याधयस्तस्यनाधयः॥ पुत्रपौत्रधनैश्वर्य्ययुक्तःसर्व्वत्रवल्लभः॥ ९१ ॥ सर्व्वकल्याणसय्युँक्तोदीर्घकालंसजीवति ॥ कामरूपम्महापीठय्योजानातिनरोत्तमः ॥९२॥ सदिव्यज्ञानसपन्नःपरन्निर्व्वाणमाप्नुयात् ॥ यःकामरूपेसकलेपाठयात्रांसमाचरेत् ॥ ९३ ॥ आसाद्यसकलान्पीठान्पूजयेत्सर्व्वदेवताः ॥ दशपूर्व्वान्दशपरानात्मानञ्चैकविंशतिम् ॥९४॥ दिव्येज्ञानेनिधायाशुसर्वम्मुक्तिमियान्सह ॥ ९५ ॥ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेत्र्यशीतितमोध्यायः ॥ ८३ ॥ ॥छ॥

और्व्वउवाच ॥ ॥ कामरूपेमहापिठेस्नात्वापीत्वाचदेवताः ॥ पूजयित्वाचविपुलालोकाःस्वर्ग्गंपुराययुः ॥ १ ॥ केचिद्व्रेजुश्चनिर्व्वाणङ्केचिद्यातिस्मशम्भुताम् ॥ नयमस्तान्वारयितुन्नेतुञ्च निजमन्दिरम् ॥ २ ॥ क्षमोभून्नरशार्दूलशिवाद्याजातसाध्वसाः॥ यमदूतन्तत्रयान्तबाँन्धतेशङ्कराग‌णाः ॥ ३ ॥ नतद्भियातत्रयान्तियमदूताःप्रचोदिताः ॥ तथादृष्ट्वाथशमनःस्वक्रियापरिवर्ज्जितः ॥ ४ ॥ विधातारंसमासाद्यवचनञ्चेदमब्रवीत् ॥ विधातःकामरूपेस्मिन्स्नात्वापीत्वाचमानवाः ॥५॥ कामा

ख्यागणताय्यौतितथाशम्भुगणेशताम् ॥ तत्रमेनाधिकारोस्तिनतान्वारयितुङ्क्षमः ॥ ६ ॥ विधत्स्वात्रोचितांनीतिर्य्युज्यतेय
दिगोचरे ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाब्रह्मालोकपितामहः ॥ ७ जगामविष्णुभवनंसहैवसमवर्त्तिना ॥ तमासाद्यतथाप्राहविष्णुर्वै
यमभाषितम् ॥ यथावत्सर्व्वलोकेशःसचतद्वाक्यमग्रहीत् ॥ ८ ॥ सहब्रह्मयमाभ्यान्तुविष्णुश्शम्भुर्य्यमौततः ॥ सत्कृतस्तेन
पृष्टश्चप्राहेदय्यँमभाषितम् ॥ ९ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ सर्व्वदेवैःसर्व्वतीर्थैःसर्व्वक्षेत्रैस्तथैवच ॥ एतद्यातङ्कामरूप
न्नातोन्यद्विद्यतेपरम् ॥ १० ॥ इदम्पीठंसमासाद्यदेवत्वय्याँन्तिमानवाः ॥ अमृतत्वङ्गणत्वञ्चतत्रशक्तोयमोनहि ॥ ११ ॥ त
थाकुरुमहादेवयथास्यादक्षमोयमः ॥ यमोनिरस्तोयत्रास्तिमर्य्यादानप्रदृश्यते ॥१२॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ एतद्विष्णुवचः
श्रुत्वाविधिनासहितस्यतु ॥ अङ्गीचकारहृदयेतद्वचःसाध्यसाधने ॥ १३ ॥ विसृज्यतान्ब्रह्मविष्णूयमान्वृषभवाहनः ॥ आ
दायस्वगणान्सर्व्वान्कामरूपान्तरय्ययौ ॥ १४ ॥ उग्रतारान्ततोदवींगणञ्चप्राहशङ्करः ॥ उत्सारयन्तुसकलानिमाल्लौँ
कान्गणाद्रुतम् ॥ १५ ॥ उग्रतारेमहादेवित्वञ्चाप्युत्सारयद्रुतम् ॥ ततोगणाःकामरूपादेवीचाप्यपराजिता ॥१६ ॥ लोका
नुत्सारयामासुःपीठङ्कृत्वाहरस्यकम् ॥ ॥ उत्साय्र्यमाणेलोकेतुचतुर्व्वर्णेद्विजातिषु ॥ १७ ॥ सन्ध्याचलगतोविप्रोवसिष्ठःकु
पितोमुनिः ॥ सोप्युग्रतारयादेव्याउत्सारयितुमीशया ॥ १८ ॥ गणैःसहधृतःप्राहशापङ्कुर्व्वन्सुदारुणम् ॥ यस्मादह

न्धृतोवामेत्वयोत्सादयिन्तुम्मुनिः ॥ १९ ॥ तस्मात्वव्वाँम्यभावेनपूज्याभवसमन्त्रिका ॥ भ्रमन्तिम्लेच्छवद्यस्माद्गणाना
म्मन्दबुद्धयः ॥ २० ॥ भवन्तुम्लेच्छास्तस्माद्वैभवन्तःकामरूपके ॥ महादेवोपियस्मान्मान्निःसारयितुमुद्यतः ॥ २१ ॥
तपोधनम्मुनिन्दान्तम्म्लेच्छवद्वेदपारगम् ॥ तस्मान्म्लेच्छप्रियोभूयाच्छङ्करश्चास्थिभस्मधृक् ॥ २२ ॥ एतत्तुकामरूपाख्य
म्म्लेच्छैर्गुप्तम्मदत्वरम् ॥ स्वयव्विँष्णुर्न्नचायातियावत्स्थानमिदम्पुनः ॥ २३ ॥ विरलाश्चागमाःसन्तुयएतत्प्रतिपाद
काः ॥ विरलय्यँस्तुजानातिकामरूपागमम्बुधः ॥ २४ ॥ सएवप्राप्तेकालेपिसम्पूर्णम्फलमाप्स्यति ॥ एवमुक्त्वावसिष्ठ
स्तुतत्रैवान्तरधीयत ॥ २५ ॥ तेगणाम्लेछताय्याँताःकामरूपेसुरालये ॥ वामाभूदुग्रतारापिशम्भुर्म्म्लेंछरतोभवत् ॥ २६॥
आगमाविरलाश्चासन्न्येचमत्प्रतिपादकाः ॥ वेदमन्त्रविहीनन्तुचतुर्व्वर्णविवर्जितम् ॥ २७ ॥ कामरूपङ्कणाज्जातय्यँद्यमे
नानुसारितम् ॥ आगतेपिहरौमुक्तेशापात्पीठेफलप्रदे ॥ २८ ॥ यथानसम्यक्स्थास्यन्तितत्पीठेदेवमानुपाः ॥ गुप्तयेस
र्व्वकुण्डानाम्ब्रह्मोपायन्तथाकरोत् ॥ २९ ॥ अपुनर्भ्भवकुण्डस्यसोमकुण्डस्यचोभयोः ॥ ब्रह्मोर्व्वशीकुण्डयोस्तुनदीनाम
पिभूरिशः ॥ ३० ॥ नदीनाम्पूर्व्वमुक्तानामनुक्तानाञ्चगुप्तये ॥ सर्व्वस्यैकफलज्ञानेब्रह्मोपायन्तथाकरोत् ॥ ३१ ॥ अमो
घायंशान्तनोस्तुभार्य्यायान्तनयंस्वकम् ॥ जलरूपंसमुत्पाद्यजामदग्न्येनधीमता ॥ ३२ ॥ अवतारयदव्यग्रम्प्लावयन्का

मरूपकम् ॥ सतुब्रह्मसुतोधीरःप्लावयन्कुण्डसञ्चयान् ॥ ३३ ॥ आच्छाद्यसर्व्वतीर्थानिभुविगुप्तानिचाकरोत् ॥ लोहि
त्यमात्रय्यँकेचिज्जानन्तितत्रवैनराः ॥ ३४ ॥ तेलोहित्यस्नानफलम्प्राप्नुवन्तिसुनिश्चितम् ॥ नजानन्तिचकुण्डानिनापिती
र्थानिचान्यतः ॥ ३५ ॥ वसिष्ठशापाद्देतत्तुप्रवृत्तन्तीर्थगोपनम् ॥ यःकश्चित्तत्रजानातितीर्थानाञ्चविशेषताम् ॥ ३६ ॥ स
मवाप्नोतितत्स्नानफलंसम्यङ्नरोत्तम ॥ सर्व्वानदीःसमाप्लाव्यसर्व्वतीर्थानिसर्व्वतः ॥३७॥ लौहित्योब्रह्मणःपुत्रोयातिदक्षि
णसागरम् ॥ एवन्तेकथितंराजन्कामरूपस्यकीर्त्तनम् ॥ ३८ ॥ यदन्यद्रोचतेतुभ्यन्तत्पृच्छनिगदामिते ॥ ३९ ॥ इतिश्री
कालिकापुराणेचतुराशीतितमोऽध्यायः ॥ ८४ ॥ ॥छ॥ ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥ ॥ औौर्व्वस्यवचनंश्रुत्वासगरस्तम्मु
निम्पुनः ॥ पप्रच्छेदन्द्विजश्रेष्ठाहर्षसम्प्लुतमानसः ॥ १ ॥ ॥ सगरउवाच ॥ ॥ अमोघायाङ्कथय्यँज्ञेलौहित्योब्रह्मणःसुतः ॥
कथंशान्तनुजायायांरतःसकमलासनः ॥ २ ॥ पारस्त्रैणेयपुत्रोवाकथञ्जज्ञेपितामहात् ॥ तत्सर्व्वंश्रोतुमिच्छामिकथयस्व
द्विजोत्तम ॥ ३ ॥ ॥ औौर्व्वउवाच ॥ ॥ शृणुत्वंराजशार्दूलकथयामिमहत्तरम् ॥ आख्यानम्ब्रह्मपुत्रस्यलौहित्य २७९
स्यमहात्मनः ॥ ४ ॥ हरिवर्षेमहावर्षेशान्तनुर्न्नामनामतः ॥ मुनिरासीन्महाभागोज्ञानवान्सतपोरतः ॥ ५ ॥ तस्यभार्य्या
महाभागाअमोघाख्यामहासती ॥ हिरण्यगर्भ्भस्यमुनेस्तृणबिन्द्वाश्रमोद्भवा ॥ ६ ॥ तयासार्द्धंसकैलासंमर्य्यादापर्व्वतेव

१ सर्वतीर्थत्वेनजानन्तीत्यर्थः ।

सन् ॥ लोहिताख्यस्यसरसस्तीरेवैगन्धमादने ॥ ७॥ एकदासतपोनिष्ठोनिजपुष्पादिगोचरे ॥ जगामवनमध्यन्तुचिन्व
न्बहुफलानिच ॥ ८ ॥ तस्मिन्नवसरेब्रह्मासर्व्वलोकपितामहः ॥ तत्राजगामयत्रास्तिअमोघाशान्तनोःप्रिया ॥ ९ ॥
तान्दृष्ट्वादेवगर्भाभार्य्यांयुवतीमतिसुन्दरीम् ॥ मोहितोमदनेनाशुतदाभूद्दूषितेन्द्रियः ॥१०॥ उदीरितेन्द्रियोभूत्वाजिघृक्षुस्ता
म्महासतीम् ॥ अथाधावत्ततोब्रह्मासम्मुखोमदनार्द्दितः॥११॥धावमानव्विँधातारन्दृष्ट्वामोहामहासती ॥ नैवंनैवमितिप्रोक्ता
पर्णशालाव्व्यँलीयत ॥ १२ ॥ इदञ्चोवाचधातारममोघाकुपितातदा ॥ पर्णशालान्तरङ्गत्वाद्द्वारमावृत्यतत्क्षणात् ॥ १३ ॥
अकार्य्यन्नमयाकार्य्यम्मुनिपत्न्याविगर्हितम् ॥ बलात्प्रमाथ्याचाहञ्चेत्त्वयात्वाञ्चशपाम्यहम् ॥ १४ ॥ अमोघयाचैवमुक्तेवि
धातुश्चतदानृप ॥ रेतश्चस्कन्दतत्रैवआश्रमेशान्तनोर्म्मुनेः ॥ १५ ॥ च्युतेरेतसिधातापिहंसयानंसमुत्थितः ॥ लज्ज
यातिपरीतात्माद्रुतव्वैँस्वाश्रमय्ययौ ॥ गतेवेधसिशान्तनुश्चनिजमाश्रममागतः ॥ १६॥ आगत्यदृष्ट्वाहंसानाम्पदक्षोभन्त
दाभुवि ॥ तेजश्चपतितम्भूमौविधातुर्ज्ज्वलनोपमम्॥१७॥अमोघाम्परिपप्रच्छपर्णशालान्तरस्थिताम् ॥ किमेतदत्रशुभ
गेप्रवृत्तन्दृश्यतेतुयत् ॥ १८ ॥ पक्षिणञ्चपदक्षोभन्तेजश्चेदञ्चकीदृशम् ॥ सातस्यवचनंश्रुत्वाशान्तनुम्मुनिसत्तमम् ॥ १९ ॥
अमर्षितैवन्यगदद्दाकुलाविकलानना ॥ हंसयुक्तस्यन्दनेनकोप्यागत्यचर्म्मुखः ॥ २० ॥ कमण्डलुकरोतीवरतिम्मांसमया

चत ॥ ततोमयातार्ज्जितःसउटजान्तरलीनया ॥ २१ ॥ प्रच्याव्यतेजःसर्व्वतोममशापभयार्द्दितः ॥ कुरुतत्रप्रतीकारंयदिश
क्नोषिशान्तनो ॥ २२ ॥ नहिमांधर्षणांसोढुङ्कश्चिच्छक्नोतिजीवभृत् ॥ सनस्यावचनंश्रुत्वास्वयम्ब्रह्मासमागतः ॥ २३ ॥ इति
निश्चित्यमनसातदाध्यानपरोभवत् ॥ दिव्यज्ञानेनसञ्ज्ञात्वादेवकार्य्यमुपस्थितम् ॥ २४ ॥ तीर्थावतरणाञ्चापिहितायजग
ताम्मुनिः ॥ ज्ञात्वोदर्कञ्चिन्तयित्वास्वभार्य्यामिदमब्रवीत् ॥ २५ ॥ इदन्तेजोब्रह्मणस्त्वम्पिबामोघेममाज्ञया ॥ हितायस
र्व्वजगतान्देवकार्य्यार्थसिद्धये ॥ २६ ॥ भवत्यानिकटम्ब्रह्मास्वयमेवसमागतः ॥ त्वामप्राप्यमहत्कृत्यमावयोःससमर्प्य
च ॥ २७ ॥ गतोनिजास्पदन्तच्चकर्तुमर्हसितद्वचः ॥ तच्छ्रुत्वाशान्तनोर्व्वाक्यममोघातीवलज्जिता ॥ २८ ॥ सान्त्वयन्ती
वतम्प्राहपतिन्नत्वामहासती ॥ नान्यस्यतेजोधास्यामिनचेतेविमनस्कता ॥ २९ ॥ अवश्यर्य्यदिकर्तव्यम्पीत्वात्वम्मयिचो
त्सृजा ॥ ततस्तस्यावचःश्रुत्वायुक्तन्तथ्यञ्चशान्तनुः ॥ ३० ॥ स्वयम्पीत्वातुतत्तेजस्वभार्य्यायान्यसेचयत् ॥ सङ्क्रमितैः
शान्तनुनातेजोभिर्ब्रह्मणःसती ॥ ३१ ॥ गर्भन्दधारामोघाख्याहितायजगतान्ततः ॥ तस्याःकालेतुसंप्राप्तेनासातोजलस
ञ्चयः ॥ ३२ ॥ तन्मध्येतनयश्चापिनीलवासाःकिरीटधृक् ॥ रत्नमालासमायुक्तोरक्तगौरश्चब्रह्मवत् ॥ ३३ ॥ चतुर्भुजःपद्म
विद्याध्वजशक्तिधरस्तथा ॥ शिशुमारशिरस्थश्चतुल्यकायोजलोल्करैः ॥ ३४ ॥ तज्जातञ्चतथाभूतंशान्तनुर्लोकशान्तनुः ॥

चतुर्णाम्पर्व्वतानाञ्चमध्यदेशेन्यवीविशत् ॥३५॥ कैलासश्चोत्तरेपार्श्वेदक्षिणेगन्धमादनः ॥ जारुधिःपश्चिमेशैलःपूर्व्वेशव्वँ
काह्वयः ॥ ३६ ॥ तेषांमध्येस्वयङ्कुण्डंपर्वतानाव्विँधेःसुतः ॥ कृत्वातिववृधेनित्यंशरदीवनिशाकरः ॥ ३७ ॥ तन्तोयमध्यग
म्पुत्रमासाद्यद्रुहिणःसुतम् ॥ क्रमतस्तस्यसंस्कारानकरोद्देहशुद्धये॥३८॥अथकालेबहुतिथेव्यतीतेब्रह्मणःसुतः॥तोयराशि
स्वरूपेणववृधेपञ्चयोजनान् ॥ ३९ ॥ तस्मिन्देवाःपपुस्सर्न्द्वितीयइवसागरे ॥ सीतामलजलेह्रद्येदेव्यैश्चाप्सरसाङ्गणैः
॥४०॥ तस्मिन्नवसरेरामोजामदग्न्यःप्रतापवान् ॥ चक्रेमातृवधङ्घोरमयुक्तम्पितुराज्ञया ॥४२॥ तस्यपापस्यमोक्षायस्वपि
तुश्चोपदेशतः ॥ सजगाममहाकुण्डंब्रह्माख्यंस्नातुमिछया ॥ ४३ ॥ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचमातृहत्यामपानयत् ॥ वीथीम्परशु
नाकृत्वातम्मत्यामवतारयत् ॥४४॥ सगरउवाच ॥ जमदग्नेःसुतोरामःकिमर्थन्निजमातरम् ॥ जघानतस्यमाताचकिनाम्नीक
स्यचात्मजा॥४५॥मुनेःपुत्रःकथञ्जातस्तथाक्रूरोमहाबलः ॥ योयुद्धकुशलोवीरोराजन्यान्समपोथयत्॥४६॥तदहंश्रोतुमिछा
मितत्त्वतोमुनिसत्तम ॥ कथयस्वमहाभागयदिगुह्यन्तथापिमे ॥ ४७॥ ॥और्व्वउवाच॥ ॥ शृणुराजन्यवहितोजमदग्नेः
सुतस्यवै ॥ चरितंसयथाजज्ञे¹सुक्रुरतरश्चसः ॥ ४८ ॥ ब्रह्मपुत्रोभृगुर्न्नामऋचीकस्तत्सुतोभवत् ॥ सभार्य्यार्थीचरन्भूमौ
कान्यकुब्जङ्गतःपुरा ॥ ४९ ॥ ददर्शचारण्यगतज्जह्नोर्व्वंशसमुद्भवम् ॥ कुशिकस्यसुतङ्गाधिन्तपस्यन्तंनृपसत्तम ॥ ५० ॥ अर

१ व्रतधरइतिपाठान्तरम्।

ण्यस्थस्यतस्याथपुत्रकामस्यभूभृतः॥सभार्य्यस्यसुताजज्ञेदेवकन्यासमागुणैः॥५१॥ऋचीकोभृगुपुत्रस्ताम्भार्य्यार्थेसमयाचत ॥ गाधिन्नृपतिशार्दूलंसचोवाचनृपोमुनिम्॥५२॥ दातुर्य्योग्यासुतामेद्यत्वद्विधायमहामुने॥ किंत्वेकःकुलधर्म्मोमेविद्यते शुक्लसङ्ग्रहे ॥ ५३ ॥ एकत्रकृष्णवर्णानामश्वानाचन्द्रवर्च्चसाम् ॥ सहस्रमेकंयोदद्यात्तस्मैपुत्रीप्रदीयते ॥५४॥ ऋचीक उवाच ॥ दास्याम्यश्वसहस्रञ्चैतवराजंस्तथाविधम् ॥ किञ्चित्कालम्प्रतीक्षस्वयावत्तदहमानये॥५५॥एवमस्त्वितितङ्गाधिरुवाच भृगुसूनवे ॥ गङ्गातीरङ्गान्यकुब्जंसोगच्छद्धयसाधने ॥ तत्राराध्यभृगोःपुत्रोवरुणय्यादसाम्पतिम् ॥ ५६ ॥ तेनदत्तन्तदालेभेसहस्रव्वाँजिनाम्मुनिः ॥ तेनयत्रतदालब्ध्वाअश्वान्नृपतिसत्तम ॥ ५७ ॥ तदश्वतीर्थव्विँख्यातम्महाफलकरम्परम् ॥ गङ्गाजलादुत्थितन्तुदत्तंसम्यक्त्रचेतसा ॥ ५८ ॥ आदायाश्वसहस्रन्तुमुनिर्ग्गाधिमथाभ्ययात् ॥ तानश्वान्गाधिरादायपुत्रींसत्यवतींसुताम् ॥ ५९ ॥ ऋचीकायददौलक्ष्मीङ्केशवायेवसागरः ॥ ऋचीकोगाधितनयाल्लँब्ध्वाभार्य्यामनिन्दिताम् ॥ ६० ॥ मुदितःसतयारेमेयथाकामंस्वकाश्रमे ॥ कृतदारंसुतंश्रुत्वाद्रष्टुम्पुत्रंस्नुषाम्भृगुः ॥ ६१ ॥ अथाजगाममतिमान्स्नुषान्द्रष्टुानन्दच ॥ दम्पतीतंसमासीनम्भृगुन्देवगणार्च्चितम् ॥ ६२ ॥ पूजयित्वायथान्यायन्तस्थतुस्तौकृताञ्जली ॥ ततोभृगुःस्नुषांस्वीयांसुप्रीतइदमब्रवीत् ॥ ६३ ॥ वरम्वृणीष्वदास्यामिवाञ्छितव्वँरवर्णिनि ॥ अदेयन्दुष्करव्वाँपियत्वते

विद्यतेस्पृहा ॥ ६४ ॥ ततःसत्यवतीपुत्रन्तपआम्नायपारगम् ॥ मातुश्चवीरमतुलम्पुत्रव्वँरमयाचत ॥६५॥ सचैवमस्त्वि
त्युक्त्वैवभूत्वाध्यानपरस्तदा ॥ विश्रमात्यमनसायत्नाद्वासंससर्ज्जसः ॥ ६६ ॥ तस्यनिःश्वासवातात्तुनिःसृतव्वैचरुद्वय
म् ॥ तस्यैतद्वितयन्दत्वाभृगुस्तामिदमब्रवीत् ॥ ६७ ॥ चरुद्वयङ्गृहाणेदंस्नुषेसत्यवतिस्त्वयम् ॥ स्नात्वाऋतौऋतौमाता
स्नुषेत्वञ्चकरिष्यथः ॥६८॥ आलिङ्ग्याश्वत्थवृक्षन्तेमातापुंसवनायवै ॥ चरुमारक्तकञ्चेमंसाप्रोक्ष्यतिसुतस्ततः ॥ ६९॥
त्वञ्चोडुम्बरवृक्षन्तुसमालिङ्ग्यासितञ्चरुम् ॥ प्रोक्षसेतवपुत्रस्तुभविष्यतिसनातनः ॥ ७० ॥ एवमुक्त्वाभृगुर्य्यातोयथेच्छंसा
पिसम्मुदम् ॥ अवापमातासहिताभर्त्रापित्राचभाविनी ॥ ७१ ॥ अथस्नानदिनेऽश्वत्थमालिङ्ग्यारक्तकञ्चरुम् ॥ आदा
त्सत्यवतीतस्यामाताफल्गुंसितञ्चरुम् ॥ ७२ ॥ परिवर्त्तन्तुतज्ज्ञात्वादिव्यज्ञानोभृगुर्म्मुनिः ॥ अथागत्यस्नुषान्तान्तुव
चनञ्चेदमब्रवीत् ॥ ७३ ॥ विपर्य्ययस्त्वयाभद्रेवृक्षालिङ्गनकर्म्मणि ॥ तथाचरुप्राशनेतुतत्रेदन्तेभविष्यति ॥ ७४ ॥ ब्रा
ह्मणःक्षत्रियाचारस्तवपुत्रोभविष्यति ॥ क्षत्रियोब्राह्मणाचारोमातुस्तेभवितासुतः ॥ ७५॥ इत्युक्ताभृगुणासाध्वीतदासत्य
वतीभृगुम् ॥ पुनःप्रसादयामासपौत्रोमेस्त्विततितादृशः ॥ ७६॥ एवमस्त्वितिसप्रोच्यतत्रैवान्तर्दधेभृगुः ॥ अथकालेसुतन्दी
प्तञ्जमदग्निञ्चगाधिजा ॥ ७७॥ सुषुवेजननीतस्याविश्वामित्रन्तपोनिधिम् ॥ जमदग्निस्ततोवेदाश्चतुरःप्रापमाचिरम्॥७८॥

प्रादुरासीद्धनुर्व्वेदः स्वयन्तस्मिन्महात्मनि ॥ विश्वामित्रोऽपि सकलान्वेदानायतथाचिरात् ॥ ७९ ॥ धनुर्व्वेदन्तथाकृत्स्नाव्विं प्रश्चाभूत्तपोबलात् ॥ जाज्वल्यमानस्तेजस्वीजमदग्निर्म्महातपाः ॥ वेदैस्तपोभिःसमुनीनन्याक्रामश्चसूर्य्यवत् ॥ ८० ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेपञ्चाशीतितमोध्यायः ॥ ८५॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ अथकालेव्यतीतेतुजमदग्निर्म्महातपाः ॥ विदर्भराजस्यसुताम्प्रयत्नेनजितांस्वयम् ॥ १ ॥ भार्य्यार्थम्प्रतिजग्राहरेणुकाल्लक्षणान्विताम् ॥ सातस्मात्सुषुवेपुत्रांश्चतुरोवेदसम्मितान् ॥ २ ॥ मरुत्वन्तंसुषेणञ्चवसुव्विंश्वावसुन्तथा ॥ पश्चात्तस्यांस्वयञ्जज्ञेभगवान्मधुसूदनः ॥ ३ ॥ कार्त्तवीर्य्यवधायाशुशक्राद्यैःसकलैःसुरैः ॥ याचितःपञ्चमःसोभूत्तेषांरामाह्वयस्तुसः ॥ ४ ॥ भारावतरणार्थायजातःपरशुनासह ॥ सहजम्परशुन्तस्यनजहातिकदाचन ॥ ५ ॥ अयन्निजापितामत्याश्चरूभुक्तिविपर्य्ययात् ॥ ब्राह्मणःक्षत्रियाचारोरामोभूत्क्रूरकर्म्मकृत् ॥ ६ ॥ सवेदानखिलाञ्ज्ञात्वाधनुर्व्वेदांश्चसर्व्वशः ॥ सततःकृतकृत्योभूद्वेदविद्याविशारदः ॥ ७ ॥ एकदातस्यजननी स्नानार्थंरेणुकागता ॥ गङ्गातोयेत्यथापश्यन्नाम्नाचित्ररथन्नृपम् ॥ ८ ॥ आर्य्याभिःसदृशीभिश्चजलक्रिडारतंशुभम् ॥ सुमालिनंसुवस्त्रन्तन्तरुणञ्चन्द्रमालिनम् ॥ ९ ॥ तथाविधन्नृपन्दृष्ट्वासञ्जातमदनाभृशम् ॥ रेणुकास्पृहयामासतस्मैराज्ञेसुवर्च्चसे ॥ १० ॥ स्पृहायुतायास्तस्यास्तुसंक्लेदःसमजायत ॥ विचेतनाम्भसाक्लिन्नात्रस्तासास्वाश्रमय्ययौ ॥ ११ ॥ अबोधिजमदग्निस्तांरे

णुकाव्विँकृतान्तथा ॥ धिग्धिक्काररतेत्येवन्निनिन्दचसमन्ततः ॥ १२ ॥ ततःसतनयान्प्राहचतुरःप्रथमम्मुनिः ॥ मरुत्वत्प्रमु
खान्सर्व्वानेकैकङ्क्रमतोद्रुतम् ॥ १३ ॥ छिन्धीमाम्पापनिरतांरेणुकाव्व्यँभिचारिणीम् ॥ तेतद्वचोनैवचक्रुर्म्मूकाश्चासञ्जडा
इव ॥ १४ ॥ कुपितोजमदग्निस्ताञ्छशापेतिविचेतसः ॥ भवध्वय्यूँयमचिराज्जडागोबुद्धिवर्द्धिताः ॥ १५ ॥ यथाजगामचर
मोजामदग्न्योतिवीर्य्यवान् ॥ तञ्चरामम्पिताप्राहपापिष्ठाञ्छिन्धिमातरम् ॥ १६ ॥ सभ्रातॄँश्चतथाभूतान्दृष्ट्वाज्ञानविवर्ज्जि
तान् ॥ पित्राशप्तान्महातेजाःप्रसुम्परशुनाच्छिनत्॥१७॥रामेणरेणुकांञ्छिन्नान्दृष्ट्वाविक्रोधनोभवत् ॥ जमदग्निःप्रसन्नसन्नि
तिवाचमुवाचह ॥ १८ ॥ प्रीतोस्मिपुत्रभद्रन्तेयत्त्वयामद्वचःकृतम् ॥ तस्मादिष्टान्वरान्कामाँस्त्वँव्वैवरयसाम्प्रतम् ॥ १९ ॥
सतुरामोवरान्वव्रेमातुरुत्थानमादितः ॥ वधस्यास्मरणन्तस्याभ्रातॄणांशापमोचनम् ॥ २० ॥ मातृहत्याव्यपनयय्युँद्धेसर्व्व
त्रवैँजयम् ॥ आयुःकल्पान्तपर्य्यन्तङ्क्रमाद्वैनृपसत्तम॥२१॥सर्व्वान्वरान्त्सप्रददौजमदग्निर्म्महातपाः ॥ सुप्तोत्थितेवजननी
रेणुकाचतदाभवत् ॥ २२ ॥ वधन्नचापिसस्मारसहजाप्रकृतिस्थिताः ॥ युद्धेजयञ्चिरायुष्य्यँल्लेभेरामस्तदैवहि ॥२३॥ मातृह
त्याव्यपोहायपितातव्वाँक्यमब्रवीत् ॥ नपुत्रवरदानेनमातृहत्यापगच्छति ॥ २४॥ तस्मात्त्वम्ब्रह्मकुण्डायगच्छस्नातुञ्चतज्ज
ले ॥ तत्रस्नात्वामुक्तपापोनचिरात्पुनरेष्यसि ॥२५ ॥ जगद्धितायपुत्रत्वम्ब्रह्मकुण्डंव्व्रँजद्रुतम् ॥ सतस्यतद्वचनंश्रुत्वारामःपर

शुधृक्कदा ॥ २६ ॥ उपदेशात्पितुर्य्यातोब्रह्मकुण्डव्वृँषोदकम् ॥ तत्रस्नानञ्चविधिवत्कृत्वाधौतपरश्वधः ॥ २७ ॥ शरीरान्निः
सृताम्मातृहत्यांसम्यग्व्यलोकयत् ॥ जातसम्प्रत्ययःसोथतीर्थमासाद्यतद्वरम् ॥ २८ ॥ वीथीम्परशुनाकृत्वाब्रह्मपुत्रमवाह
यत् ॥ ब्रह्मकुण्डात्सृतःसोथकासारेल्लोहिताह्वये ॥ २९ ॥ कैलासोपत्यकायान्तुन्यपतद्ब्रह्मणःसुतः ॥ तस्यापिसरसस्तीरेस
मुत्थायमहाबलः ॥ ३० ॥ कुठारेणादिशम्पूर्व्वामनयद्ब्रह्मणःसुतम् ॥ ततोपरत्रापिगिरिंहेमशृङ्गंविभिद्यच ॥ ३१ ॥ कामरू
पान्तरम्पीठमवाहयदमुंहरिः ॥ तस्यनामस्वयञ्चक्रेविधिर्ल्लौहितगङ्गकम् ॥ ३२ ॥ लोहितात्सरसोजातोलोहिताख्यस्ततो
भवत् ॥ सकामरूपमखिलम्पीठमाप्लाव्यवारिणा ॥ ३३ ॥ गोपयत्सर्व्वतीर्थानिदक्षिणय्याँतिसागरम् ॥ प्रागेवदिव्ययमुनां
सत्यक्ताब्रह्मणसुतः ॥ ३४ ॥ पुनःपततिलौहित्येगत्वाद्वादशयोजनम् ॥ चैत्रेमासिसिताष्टम्याय्यँोनरोनियतेन्द्रियः ॥
चैत्रन्तुसकलम्मांसंशुचिःप्रयतमानसः ॥ ३५ ॥ स्नातिलौहित्यतोयेषुसयातिब्रह्मणःपदम् ॥ ३६ ॥ लोहित्यतोयेयःस्ना
तिसकैवल्यमवाप्नुयात् ॥ इतितेकथितंराजन्यदर्थम्मातरंपुरा ॥ ३७ ॥ आहवीरोजामदग्नोयस्माद्वाक्रूरकर्म्मकृत् ॥ इदन्तुम
हदाख्यानय्यँःशृणोतिदिनेदिने ॥ ३८ ॥ सदीर्घायुःप्रमुदितोबलवानभिजायते ॥ इतितेकथितंराजञ्छरीरार्द्धय्यँथाद्रिजा
॥ ३९ ॥ शम्भोर्जहारवेतालभैरवौचयथाह्वयौ ॥ यस्यवातनयौजातौयथायातौगणेशताम् ॥ ४० ॥ किमन्यत्कथयेतुभ्यन्तद्व

दस्वन्नृपोत्तम ॥ ॥ मार्कंडेयउवाच ॥ ॥ इत्यौर्व्वस्यचसव्वांदःसगरेणमहात्मना ॥ ४१ ॥ योसौकायार्द्धहरणःशम्भोर्गिरि
जयाकृतः ॥ सवोद्यकथितोविप्राःपृष्टय्यँच्चान्यदुत्तमम् ॥ ४२ ॥ सिद्धस्यभैरवाख्यस्यपीठानाञ्चविनिर्णयम् ॥ भृङ्गिणश्च
यथोत्पत्तिर्म्महाकालस्यचैवहि ॥ ४३॥ रुचितव्वँःकिमन्यत्तुपृछन्तुद्विजसत्तमाः ॥ इतिसकलसुतन्त्रन्तन्त्रमन्त्रावदानम्बहुत
रफलकारिप्राज्ञविश्रामकल्पं ॥ उपनिषदमवेत्यज्ञानमार्गैकतानंस्त्रवतिसइहनित्यंयःपठेतन्त्रमेतत् ॥ ४४ ॥ इतिश्रीका
लिकापुराणेषट्शीतितमोध्यायः ॥ ८६ ॥ ॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ कथितोभवतासर्ग्गःसंशयाश्चापिशातिताः ॥ त्वत्प्रसा
दान्महाभागकृतकृत्यावयङ्गुरो ॥ १॥ भूयश्चश्रोतुमिछामोवयमेतद्विजोत्तम ॥ कोन्योभृङ्गमहाकालोजातौवेतालभैरवौ ॥ वि
तालश्चमहाकालम्भैरवंभृङ्गिणन्तथा ॥ २ ॥ शृणुमोद्विजशार्द्दूलकथमेषाञ्चतुष्टयम् ॥ ॥मार्कण्डेयउवाच ॥ ॥ भुवङ्गतेमहाका
लेमानुष्यस्थेचभृंगिणी ॥३ ॥ वेतालभैरवाख्येचतयोर्म्भूतेद्विजोत्तमाः ॥ वरलब्धेचवेतालेभैरवेतेनसङ्गते ॥४॥ अन्धकन्तप
सायुक्तम्भृङ्गिणञ्चाकरोद्धरः ॥ अन्धकस्तुहरम्पूर्व्वव्विँरुध्यापदमागतः ॥ ५ ॥ पश्चाद्धरंसमाराध्यपुत्रोभूत्तस्यसोसुरः ॥ भृ
ङ्गिस्नेहाद्भृङ्गिणन्तंसंज्ञयाचाकरोद्धरः ॥ ६ ॥ स्नेहेनतुमहाकालेबाणम्बलिसुतंहरः ॥ विष्णुनाछिन्नबाहुन्तुमहाकालमथा
करोत् ॥ ७॥ एवंमुनिवरास्तेषांसयतञ्चचतुष्टयम् ॥ वेतालभैरवौभृङ्गिमहाकालोत्यनुक्रमात् ॥ ८ ॥ ॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ य

त्पृष्टंसगरेणैवमुनिमौर्व्वम्महाधिपम् ॥ नीत्यायोज्यांययाभार्यासुतआत्माथवागुरो ॥ ९ ॥ रजनीतौसतान्नीतौसदाचारे
चर्येस्थिताः ॥ विशेषास्तेनयेप्रोक्ताऔर्व्वेणसुमहात्मना ॥ १० ॥ विशेषेणद्विजश्रेष्ठश्रोतुंसम्यक्तपोधन ॥ इछामस्तान्महा
भागकथयस्वजगद्गुरो ॥११॥ ॥मार्कंडेयउवाच ॥ ॥येयेविशेषाःकथिताऔर्व्वेणसमुहात्मना ॥ तद्वःसर्व्वम्प्रवक्ष्यामिशृण्व
न्तुमुनिसत्तमाः ॥१२॥ श्रुत्वैवंसगरोराजामन्त्रकल्पादिकम्पुनः॥विशेषान्परिपप्रछनीत्यादीनाम्महामुनिम्॥१३॥सगरउवा
च ॥ ॥ ययानीत्याप्रयोक्तव्यःसुतआत्माप्रियातथा ॥ तेषाव्विँशेषैःसहितंसदाचारव्वँदस्वमे ॥१४॥ और्व्वउवाच॥क्रमेणशृ
णुराजेंद्रययानीत्यानियोजिताः॥आत्मासुतोवाभार्य्यावातद्विशेषंशृणुष्वमे॥१५॥ज्ञानविद्यातपोवृद्धान्वयोवृद्धान्सुदक्षिणा
न् ॥ सेवेतप्रथमव्विँप्रानसूयापरिवर्जितान् ॥१६॥तेभ्यश्चशृणुयान्नित्यव्वँदशास्त्रविनिश्चयम्॥यदूचुस्तेचतत्कार्य्यम्प्राज्ञश्चै
वनृपश्चरेत्॥१७॥पञ्चेन्द्रियाणिपञ्चाश्वाशरीरंरथउच्यते॥ आत्मारथीकराज्ञानंसारथिर्म्मनउच्यते॥१८॥अश्वान्सुदान्तान्कु
र्व्वीतसारथिश्चात्मनोवशम् ॥ कशादृढासदाकार्य्याशरीरस्थिरतातथा ॥१९॥अदान्तांस्तुसमारुह्यसैन्धवानस्पन्दनीयथा ॥ २८४
अश्वानामिछयागछन्नुत्पथम्प्रतिपद्यते ॥ २० ॥ तत्रावशःसारथिस्तुस्वेछयाप्रेरयन्हयान् ॥ नयेत्परवशंसम्यग्रथितव्वीरम
च्युत ॥ २१ ॥ तथेन्द्रियाणिनृपतिर्व्विषयाणाम्परिग्रहे ॥ स्ववश्यानिप्रकुर्व्वीतमनोज्ञानन्दृढन्तथा ॥ २२ ॥ ज्ञानेदृढेकसाया

श्चदृढायान्नृपसत्तम ॥ सारथिःस्ववशोदान्तानीशःप्रेरयितुंहयान् ॥ २३ ॥ अतोनृपःस्वेन्द्रियाणिवशेकृत्वामनस्तथा ॥
ज्ञानमार्गमधिष्ठायप्रकुर्व्वीतात्मनोहितम् ॥ २४ ॥ भोक्तव्यंस्वेच्छयाभूपोनकुर्य्याल्लोभमासवे ॥ द्रष्टव्यमितिद्रष्टव्यन्नद्र
ष्टव्यश्चस्वेच्छया ॥ २५ ॥ श्रोतव्यमितिश्रोतव्यन्नाधिकंश्रवणेचरेत् ॥ शास्त्रतत्त्वस्मृतेघोरःश्रुतिवश्योभवेन्नहि ॥२६ ॥ एव
ञ्घ्राणन्त्वचश्चापिवशीकृत्येच्छयानृपः ॥ स्वेच्छयानोपभुञ्जीतनोद्दामव्विँषयव्व्रँजेत् ॥ २७ ॥एवय्यँदिभवेद्राजातदासस्या
ज्जितेन्द्रियः ॥ जितेन्द्रियत्वेहेतुश्चशास्त्रवृद्धोपसेवनम् ॥ २८ ॥ अवृद्धसेव्यशास्त्रज्ञोनृपःशत्रुवशोभवेत् ॥ तस्माच्छास्त्रमधि
ष्ठायभवेद्राजाजितेन्द्रियः ॥ २९ ॥ धृतिःप्रागल्भ्यमुत्साहोवाक्पटुत्वव्विँवेचनम् ॥ दक्षत्वन्धारयिष्णुत्वन्दानंमैत्रीकृतज्ञता॥
दृढशासनतासत्यंशौचम्मतिविनिश्चयम् ॥ ३० ॥ पराभिप्रायवेदित्वञ्चारित्रन्धैर्य्यमापदि ॥ क्लेशधारणशक्तिश्चगुरुदेव
द्विजार्च्चनम् ॥ ३१ ॥ अनसूयात्यकोपित्वङ्गुणानेतान्नृपोभ्यसेत् ॥ कार्य्याकार्य्यविभागश्चधर्म्मार्थैकामएवच ॥ ३२ ॥
सततम्प्रतिबुध्येतकुर्य्यादवसरेपितत् ॥ सामदानश्चभेदश्चदण्डश्चेतिचतुष्टयम् ॥ ३३ ॥ ज्ञात्वोपायाँस्तुतत्कालेतदुपाया
न्प्रयोजयेत् ॥ साम्नस्तुविषयेभेदोमध्यमःपरिकीर्त्तितः ॥ ३४ ॥ दानस्यविषयेसामयोग्यमेवोपलक्ष्यते ॥ दानस्यविषये
दण्डोत्यधमःपरिकीर्त्तितः ॥ ३५ ॥दण्डस्यविषयेदानन्तदप्यधममुच्यते ॥ साम्नस्तुगोचरेदण्डोत्यधमादधमःस्मृतः ॥३६ ॥

१ बुभुक्षाभावेऽन्येच्छयानभोक्तव्यमितितात्पर्यम् ।

सौजन्यंसततञ्ज्ञेयम्भूभृताभेददण्डयोः ॥ साम्नोदानस्यचतथासौजन्यय्यांतिगोचरे ॥ ३७ ॥ कामःक्रोधश्चलोभश्चह
र्षोमानोमदस्तथा ॥ एतानतिशयान्राजाशत्रून्निवविशातयेत् ॥ ३८ ॥ सेव्याःकालेसुयुक्तयौतेलोभगर्व्वौविवर्ज्जयेत् ॥ तेजए
वनृपाणान्तुतीव्रंसूर्य्यस्यवैयथा ॥ ३९ ॥ तत्रगर्व्वंरोगयुक्तंकायवाँस्तंतुसन्त्यजेत् ॥ आखेटकाक्षौस्त्रोसेवापानञ्चैवार्थदूष
णम् ॥४०॥ वाग्दण्डयोश्चपारुष्यंसप्तैतानिविवर्ज्जयेत् ॥ परस्त्रीषुविरक्तासुसेवामेकान्ततस्त्यजेत् ॥४१॥ सतीषुनिजनारो
षुयुक्तःकुर्य्यान्निवेशनम् ॥ रतिपुत्रफलादारास्तास्तुनैकान्ततस्त्यजेत् ॥ ४२ ॥ तयोःसिद्ध्यैस्त्रियःसेव्यावर्ज्जयित्वातिसक्त
ताम् ॥ मृगयान्तुप्रमादानांस्थानन्नित्यव्विवर्ज्जयेत् ॥ ४३ ॥ अक्षाँस्तथानकुर्व्वीतसत्कार्य्यासक्तिनाशनान् ॥ अन्यैःकृत
ङ्कदाचित्तुसेवेतनात्मनाचरेत् ॥ ४४ ॥ अकार्य्यकरणेबीजङ्कल्यानाञ्चविवर्ज्जने ॥ अकालमन्त्रभेदेचकलहेसत्कृतिक्षये ॥
॥ ४५ ॥ वर्ज्जयेत्संततम्पानंशौचमाङ्गल्यनाशनम् ॥ अर्थक्षयकरंनित्यंत्यजेच्चैवात्मदूषणम् ॥४६॥ अभिशस्तेषुचोरेषुवात
केष्वाततायिषु ॥ सततम्पृथिवीपालोदण्डपारुष्यमाचरेत् ॥ ४७॥ नान्यत्रदण्डपारुष्यङ्कुर्य्यान्नृपतिसत्तमः ॥ वाक्पारुष्य
ञ्चसर्व्वत्रनैवकुर्य्यात्कदाचन ॥४८॥ रक्षणीयंसदासत्यंसत्यमेकम्परायणम् ॥ क्षमान्तेजस्वितांञ्चैवप्रस्तावान्नृपआचरे
त् ॥ ४९ ॥ यानासनाश्रयद्वैधसन्धयोविग्रहस्तथा ॥ अभ्यसेत्षड्गुणानेतान्स्तेषांस्थानञ्चशाश्वतम् ॥ ५० ॥ यःप्रमाण

नजानातिस्थानेवृद्धौतथाक्षये ॥ कोषेजनपदेदण्डेनसराज्येवतिष्ठते॥५१॥कोषेजनपदेदण्डेचैकैकन्त्रत्रयन्त्रयम्॥प्रस्तावाद्वि
नियुञ्जीतरक्षेन्नैकान्ततस्त्विमान् ॥५२॥मित्रेशत्रावुदासीनेप्रभावन्त्रिष्वपीरयेत् ॥ उत्साहोविजिगीषायान्धर्म्मकृत्येष्टवर्ग्ग
के ॥५३॥शरीरयात्रानिर्व्वाहेक्रियेतसततन्नृपैः ॥ मन्त्रनिश्चयसम्भूताम्बुद्धिंसर्व्वत्रयोजयेत् ॥५४॥अमात्येशास्त्रेवेराज्येपुत्रे
ष्वन्तःपुरेषुच ॥ कृषिन्दुर्ग्गञ्चवाणिज्यङ्कुञ्जानाङ्करसाधनम् ॥ ५५ ॥ आदानंसैन्यकरयोर्बन्धनङ्गजवाजिनोः ॥ शून्ये
सद्मसुखानाञ्चयोजनंसततञ्जनैः ॥५६॥ प्रयाणांसारसेतूनाम्बन्धनञ्चेति चाष्टमम् ॥ एतदष्टासुवर्ग्गेषुचारान्सम्यक्प्रयोज
येत् ॥ ५७ ॥ कार्य्याकार्यविभागायचाष्टवर्ग्गाधिकारिणाम् ॥ अष्टौचारान्नियुञ्जीयादष्टवर्ग्गेषुपार्थिवः ॥ ५८ ॥ दशशून्येषु
युञ्जीतक्रमतःशृणुतानिमे ॥ स्वामीसचिवराष्ट्राणिमित्रङ्कोशोबलन्तथा ॥५९ ॥ दुर्ग्गन्तुसप्तमंज्ञेयंराज्यांगङ्गुरुभाषितम् ॥
दुर्गयुक्तंचाष्टवर्ग्गेचारान्नात्मनियोजयेत् ॥६०॥ तस्मादिमानिशेषाणिपञ्चचारपदानिच ॥ शुद्धान्तेषुचपुत्रेषुसयूथादौमहान
से ६१ ॥ शत्रूदासीनयोश्चापिबलाबलविनिश्चये ॥ अष्टादशसुचैतेषुचारान्राजाप्रयोजयेत् ॥६२॥ नयत्प्रकाशञ्जानीयात्त
त्तच्चारैर्निरूपयेत्॥निरूप्यतत्प्रतीकारमवश्यंच्छिद्रतश्चरेत् ॥ ६३ ॥ यथानियोगमेतेषाय्यँोयोयत्रान्यथाचरेत् ॥ज्ञात्वातत्रनृप
श्चारैर्दण्डयेद्वावियोजयेत् ॥६४॥ चारांस्तुमन्त्रिणासार्द्धंरहस्येसंस्थितोनृपः ॥ प्रदोषसमयेपृच्छेत्तदानीमेवसाधयेत ॥६५॥

स्वपुत्रेचाथशुद्धान्तेयेतुचारामहानसे ॥ नियुक्तास्तान्मध्यरात्रेपृच्छेत्स्वेपिचमन्त्रिणि ॥ ६६ ॥ एताँश्चारान्स्वयम्पश्येन्नृप
तिर्मन्त्रिणाविना ॥ अन्याँस्तुमन्त्रिणासार्द्धन्निरूप्यप्रदिशेत्फलम् ॥ ६७ ॥ नैकवेशधरश्चारोनैकोनोत्साहवर्ज्जितः ॥ संस्तु
तोनहिसर्व्वत्रनातिदीर्घोनवामनः ॥ ६८ ॥ सततन्नदिवाचारीनरोगोनाप्यबुद्धिमान् ॥ नवित्तविभवैर्हीनोनभार्य्यापुत्रवर्ज्जि
तः ॥ ६९ ॥ कार्य्यश्चारोनृपतिनातत्त्वगुह्यविनिर्णये ॥ अनेकवेशग्रहणक्षमम्भार्य्यासुतैर्युतम् ॥ ७० ॥ बहुदेशवचोभिज्ञ
म्पराभिप्रायवेदकम् ॥ दृढभक्तम्प्रकुर्वीतचारसक्तमसाध्वसम् ॥७१॥ अभितिष्ठत्स्वयंराजाकृषिमात्मसमैस्तथा ॥ वणिक्प
थेतुदुर्ग्गादौतेषुशक्तान्नियोजयेत् ॥ ७२ ॥ अन्तःपुरेपितुस्तुल्यान्धीरान्वृद्धान्नियोजयेत् ॥ षण्डान्पण्डांस्तथावृद्धाँस्त्रियो
वाबुद्धितत्पराः ॥ ७३ ॥ शुद्धान्तेद्वारियुञ्जीयात्स्त्रियोवृद्धामनोषिणीः ॥ नेकःस्वपेत्कदाचित्तुनैकोभुञ्जीतपार्थिवः ॥ ७४ ॥ नै
काकिनीन्तुमहिषीन्व्रजेन्मैत्रायनेककः ॥ अमात्यानुपधाशुद्धान्भार्य्याःपुत्राँस्तथैवच ॥७५॥ प्रकुर्य्यात्सततम्भूपःसप्रसादं
समाचरन् ॥ धर्म्मार्थकाममोक्षैश्चप्रत्येकम्परिशोधनैः ॥७६ ॥ उपेत्यधीयतेयस्मादुपधासाप्रकीर्त्तिता ॥ अर्थकामोपधाभ्या २८६
न्तुभार्य्यापुत्राँश्चशोधयेत् ॥ ७७॥ धर्म्मोपधाभिर्व्विप्रांस्तुसर्व्वाभिःसचिवान्पुनः ॥ एभिर्य्यज्ञैस्तथादानैरिहैवनृपतिर्भवेत्
॥ ७८॥ तस्माद्भवाँस्तुराज्यार्थीधर्म्ममेवंसमाचरेत् ॥ अनेनैवाभिचारेणयज्ञैर्व्वापार्थिवोत्थयम् ॥ ७९ ॥ प्राणाँस्त्यक्ष्यतिरा

जात्वम्भविष्यसिनसंशयः ॥ इतिधर्म्मोनृपस्यैवअश्वमेधादिकश्चयः ॥ ८० ॥ स्वयन्नकुरुतेभूपस्तस्मात्वङ्कुरुसत्तम ॥ एव
म्मन्त्रैर्म्मन्त्रयित्वानृपःकार्य्यान्तिकाद्द्विजात् ॥८१॥ तैरज्ञातान्स्वयञ्ज्ञात्वागृह्णीयात्तस्यतैर्म्मनः ॥ यदिराज्याभिलाषेणस
चिवोधर्म्ममाचरेत् ॥ ८२ ॥ नृपतौवाधिकङ्कुर्य्याद्धर्म्मन्तंहीनतान्नयेत् ॥ अभिचारिकमत्यर्थङ्कुर्व्वाणन्तुविघातयेत् ॥ ८३ ॥
प्रवासयेद्ब्राह्मणन्तुपार्थिवश्चाभिचारिकम् ॥ एषाधर्म्मोपधाज्ञेयातैरमात्यान्सुताञ्जयेत् ॥ ८४ ॥ एतादृशीन्तथैवान्यामुपधा
न्धर्म्मतश्चरेत् ॥ कोषाध्यक्षान्समामन्त्र्यराजामात्यान्प्रतारयेत् ॥ ८५ ॥ पुत्रानन्यान्प्रतितथामन्त्रसव्वँरणाक्षमान् ॥ अयं
हिप्रचुरःकोषोमदायत्तोनरोत्तम ॥८६ ॥ आनयेतवसम्मत्यातद्यदित्वम्प्रतीच्छति ॥ तवार्थलग्नादस्माकञ्जीवनंचभविष्यति
॥ ८७ ॥ त्वञ्चापिप्रचुरैःकोषैःकिङ्किव्वाँनकरिष्यसि ॥ एवमन्यैःकोषगतैरुपायैर्नृपसत्तमः ॥८८॥ पुत्रामात्यादिकान्सर्व्वा
न्सततम्परिशोधयेत् ॥ कोषदोषकरान्हन्यात्कर्त्तुमिच्छून्विवासयेत् ॥ ८९ ॥ द्वैधचित्तान्विमन्येतकुर्य्याद्वैकोषरक्षणम् ॥
दासीश्चशिल्पनीर्व्वृद्धामेधाधृतिमतीस्त्रियः ॥ ९० ॥ अन्तर्ब्बहिश्चयायान्तिविदिताःसचिवादिभिः ॥ ताराजारहसिस्थितश्च
भार्य्यादिभिरलक्षितः ॥९१॥ अभिमन्त्र्याथसम्मन्त्र्यप्रेषयेत्सचिवान्प्रति ॥ तागत्वाहृदयंबुद्ध्वास्त्रियोविज्ञानतत्पराः ॥९२ ॥
महिषीप्रमुखाराज्ञस्त्वाव्वैकामयतेशुभाः ॥ तत्राहय्यौजयिष्यामियदितेविद्यतेस्पृहा॥९३॥सचिवस्त्वांकामयतेत्वद्योग्योवर

वर्णिनि॥तंचसङ्गमयतुंशक्तायदिश्रद्धातवास्त्यहम्॥९४॥इत्यनेनप्रकारेणनानोपायैस्तथोत्तरैः॥आर्य्याःपुत्रदुहित्रोश्वस्नुषाश्वप्रस्नुषास्तथा॥९५॥शोधयेत्सचिवान्पुत्रान्पौत्रादीन्सेवकाँस्तथा॥कामोपधाविशुद्धांस्तुघातयेदविचारयन्॥ स्त्रियस्तुयोज्यादण्डेनब्राह्मणाँस्तुप्रवासयेत्॥९६॥मोक्षमार्ग्गविशक्तन्तुहिंसापैशुन्यवर्जितम्॥क्षमैकसारंनृपतिःसचिवम्परिवर्जयेत्॥९७॥मोक्षमार्ग्गविषक्तांस्तुदण्डानपिनदण्डयेत्॥समबुद्धिस्तुसर्व्वत्रतस्मात्तम्परिवर्जयेत्॥९८॥इतिसूत्रश्चोपधानामुपधाबहुधापुनः॥विवेचिताचोशनसातच्छास्त्रेतत्रबोधयेत्॥९९॥विग्रहेसततंराजापरैर्न्नसम्यगाचरेत्॥भूवित्तमित्रलाभेषुनिश्चितेष्वेवविग्रहाः॥१००॥सप्ताङ्गेषुप्रसादश्चसदाकार्य्योनृपोत्तमैः॥कोषस्यसञ्चयंरक्षांसततंसम्यगाचरेत्॥१॥मन्त्रिणस्तुनृपःकुर्य्याद्विप्रान्विद्याविशारदान्॥विनयज्ञान्कुलीनांश्चधर्म्मार्थकुशलानृजून्॥२॥मन्त्रयेत्तैःसमन्ज्ञानंनात्यर्थंबहुभिश्चरेत्॥एकैकेनैवकर्त्तव्यम्मन्त्रस्यचविनिश्चयम्॥३॥व्यस्तैःसमस्तैश्चान्यस्यव्यपदेशैःसमन्ततः॥सुसंवृतम्मन्त्रगृहंस्थलव्वाँरुह्यमन्त्रयेत॥४॥अरण्येनिःशलाकेवानयामिन्याङ्कदाचन॥शिशून्छाखान्मृगान्पण्डाञ्छुकान्वैसारिकास्तथा॥५॥वर्ज्जयेन्मन्त्रगेहेतुमनुष्यान्विकृताँस्तथा॥दूषणम्मन्त्रभेदेषुनृपाणाय्यँत्तुजायते॥नतच्छक्यंसमाधातुन्दक्षैर्न्नृपशतैरपि॥६॥दण्ड्यांस्तुदण्डयेद्दण्डैरदण्ड्यान्दण्डयेन्नहि॥अदण्डयन्नृपोदण्ड्यान्नदण्ड्यांश्चापिदण्डयन्॥७॥नृ

पतिर्व्वाच्यताम्प्राप्यचौरकिल्बिषमाप्नुयात् ॥ दुर्ग्गस्तुसमताङ्कुर्य्यात्प्राकाराट्टालतोरणैः ॥ ८ ॥ भूषितान्नगराद्राजादूरेदुर्ग्गा श्रयञ्चरेत् ॥ दुर्ग्गम्बलन्नृपाणान्तुनित्यन्दुर्ग्गम्प्रशस्यते ॥ ९ ॥ शतमेकोयोधयतिदुर्ग्गस्थोयोधनुर्द्धरः ॥ शतन्दशसहस्त्रा णितस्मादुर्ग्गम्प्रशस्यते ॥ १० ॥ जलदुर्ग्गम्भूमिदुर्ग्गव्वृक्षदुर्ग्गन्तथैवच ॥ अरण्यबलदुर्ग्गञ्चशैलजम्परिखोद्भवम् ॥ ११ ॥ दुर्ग्गङ्कार्य्यन्नृपतिनायथादुर्ग्गस्वदेशतः ॥ दुर्ग्गङ्कुर्वन्पुरङ्कुर्य्यात्त्रिकोणन्धनुराकृति ॥ १२ ॥ वर्त्तुलञ्चचतुष्कोणन्नान्यथानग रञ्चरेत् ॥ मृदङ्गाकृतिदुर्ग्गन्तुसततङ्कुलनाशनम् ॥ १३ ॥ यथाराक्षसराज्यस्यलङ्कादुर्ग्गान्वितापुरा ॥ बलेःपुरंशोणिताख्यन्ते जोदुर्ग्गैःप्रतिष्ठितम् ॥ १४ ॥ तद्यस्माद्व्यजनाकारमनोभ्रष्टःशिवाबलिः ॥ सौभाग्यंसातुराज्यस्यनगरम्पञ्चकोणकम् ॥ १५ ॥ द्विविधवृत्तेतेराजंस्तच्चभ्रष्टंभविष्यति ॥ यच्चायोध्याह्वयम्भूपपुरमिक्ष्वाकुभूभृताम् ॥ १६ ॥ धनुराकृतितच्चापिततोभूद्विजयप्रद म् ॥ दुर्ग्गभूमौजयेद्दुर्ग्गान्दिक्पालांश्चैवद्वारतः ॥ १७ ॥ पूजयित्वाविधानेनजयम्भूपःसमाप्नुयात् ॥ अतोदुर्ग्गन्नृपःकुर्य्या त्सततञ्जयवृद्धये ॥ १८ ॥ नब्राह्मणान्सदाराजाकेनाप्यवमनीकृतान् ॥ अवामन्यनृपोविप्रानप्रेत्येहदुःखभाग्भवेत् ॥ १९ ॥ नविरोधस्तुतैःकार्य्यःस्वानितेषान्नचाददेत् ॥ कृत्यकालेषुसततन्तानेवपरिपूजयेत् ॥ २० ॥ नैषान्निन्दाम्प्रकुर्व्वीतनाभ्यसू यान्तथाचरेत् ॥ एवन्नृपोमहाबुद्धिस्तत्तन्मण्डलसंयुतः ॥ २१ ॥ अप्रमादिचारचक्षुर्ग्गुणवान्सुप्रियव्वदः ॥ प्रेत्येहमहतींसि

द्धिंप्राप्नोतिसुखभोगवान् ॥ २२ ॥ यैर्ग्गुणैर्योजितश्चात्मातैःपुत्रानपियोजयेत् ॥ नृपस्यचस्वतन्त्रत्वंसततंस्वंविना
शयेत् ॥ २३ ॥ स्वतन्त्रोभूपतनयोविकारय्यांतिनिश्चितम् ॥ निर्व्विकारायसततव्वँद्धांश्चपरियोजयेत् ॥ २४ ॥ भो
जनेशयनेयानेपुरुषाणाश्चवीक्षणे ॥ वियोजयेत्सदादारान्भूपःकामविचेष्टने ॥ २५ ॥ अस्वतन्त्राःस्त्रियःकार्य्याःसततम्पा
र्थिवेनतु ॥ ताःस्वतन्त्राःस्त्रियोनित्यंहानेयसम्भवन्तिहि ॥ २६ ॥ तस्मात्कुमारम्महिषीमुपधाभिर्म्मनोहरैः ॥ शोधयित्वा
नियुञ्जीतयौवराज्यावरोधयोः ॥ २७ ॥ अन्तःपुरप्रवेशेतुस्वतन्त्रत्वन्निषेधयेत् ॥ भूपपुत्रस्यभार्य्यायाबहिःसारेतथैवच
॥ २८ ॥ अयव्विँशेषःसङ्क्षेपान्नृपधर्म्मोमयोदितः ॥ पुत्राणाङ्गुणविन्यासेभार्य्याणामपिभूपते ॥ २९ ॥ उशनाराज
नीतीनान्तन्त्राणितुबृहस्पतिः ॥ चकारान्यान्विशेषस्तुतयोस्तन्त्रेषुबोधयेत् ॥ ३० ॥ एवंराजामहाभागोराजनीतौविशेषता
म् ॥ कुर्व्वन्नसीदतिसदाभूयसींश्रियमश्नुते ॥ ३१ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेसप्ताशीतितमोध्यायः ॥ ८७ ॥
॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ सदाचारेषुराजेंद्रविशेषाच्छृणुसम्प्रति ॥ यानवश्यन्नृपःकुर्यात्तान्मत्तःसकलाञ्छृणु ॥ साधवः
क्षीणदोषाश्चसच्छब्दःसाधुवाचकः ॥ तेषामाचरणय्यँत्तुसदाचारःसउच्यते ॥ २ ॥ आगमेषुपुराणेषुसंहितासुयथोदितान् ॥
समुद्दिष्टसदाचारान्गृह्णीयात्तान्गृहस्थवत् ॥ ३ ॥ ऋषीन्यजेद्वेदपाठैर्द्देवान्होमैःप्रपूजयेत् ॥ श्राद्धैःपितॄँस्तर्प्पयेत्तुभूतानिबलि

भिस्तथा ॥ ४ ॥ मैत्रम्प्रधावनंस्नानन्दन्तधावनमञ्जनम् ॥ सर्व्वङ्कहस्थवत्कुर्य्यान्निषेकाद्यव्विधिन्तथा ॥ ५॥ षट्कर्म्मसु
नियुञ्जीतराजाविप्रान्त्समन्ततः ॥ तथैवक्षत्रियादींश्चस्वेस्वेकर्म्मणियोजयेत् ॥ ६ ॥ यःस्वधर्म्मम्परित्यज्यपरधर्म्मंसमाच
रेत् ॥ तंशतेननृपोदण्डम्पुनस्तस्मिन्नियोजयेत् ॥ ७ ॥ साव्वँत्सरेषुकृत्येषुविशिष्यैतान्त्समाचरेत् ॥ अवश्यम्पार्थिवोराज
न्तान्विशेषाच्छृणुष्वमे ॥ ८॥ शरत्कालेमहाष्टम्यान्दुर्ग्गायाःपरिपूजनम् ॥ नीराजनन्दशम्यान्तुकुर्य्याद्वैबलवृद्धये ॥ ९ ॥ पौ
षेमासितृतीयायाङ्कुर्य्यात्पुष्याभिषेचनम् ॥ पूजयित्वाश्रियन्देवींश्रीपञ्चम्यान्नृपश्चरेत् ॥ १० ॥ श्रीयज्ञन्धनधान्यस्यवृद्धये
नृपसत्तम ॥ ज्येष्ठेदशहरायान्तुविष्णोरिष्टिन्तथाचरेत् ॥ ११ ॥ रवौहरिस्थेद्वादश्यांशक्रपूजान्तथाचरेत् ॥ विशिष्यैतांस्तुनृप
तिःकुर्य्याद्यज्ञान्बहुव्ययैः ॥१२॥ एभिःकृतैर्ब्बलंराज्यङ्कोपश्चापिविवर्द्धते ॥ अकृतेष्वेषुयज्ञेषुदुर्भिक्षम्मरणन्तथा ॥१३ ॥
जायन्तेचेतयःसर्व्वाविशिष्यैतांस्ततश्चरेत् ॥ शरत्कालेमहाष्टम्यान्दुर्ग्गायाःपूजनेविधिः ॥ १४ ॥ पुराप्रोक्तस्तुविधिनातेन
कार्य्यन्तुपूजनम् ॥ विधिन्नीराजनस्यत्वंशृणुपार्थिवसत्तम ॥ १५ ॥ कृतेनयेनचाश्वानाङ्गजानामपिचैधनम् ॥ आश्विनेशुक्ल
पक्षेतुतृतीयास्वातियोगिनी ॥ १६ ॥ ऐशान्यांस्वपुरस्यैवगृह्णीयात्स्थानमुत्तमम् ॥ नीराजनन्ततःकुर्य्यात्संप्राप्ते
दिवसेष्टमे ॥१७॥ नीराजनस्यकालस्तुपूर्व्वमुक्तोमयातव ॥ विधानमात्रंशृणुमेकृतकृत्योभविष्यसि ॥ १८ ॥ एकंहयम्महास

लंसुमनोहरमेवच ॥ १९ ॥ पूजयेत्सप्तदिवसान्गधपुष्पांशुकादिभिः ॥ तृतीयादौपूजयित्वानयेतव्यँज्ञमण्डलम् ॥ २० ॥ चे
ष्टान्निरूपयँस्तस्यजानीयात्तुशुभाशुभम् ॥ परराष्ट्रावमर्द्दः स्यादश्वोयदिपलायते ॥ २१ ॥ म्रियतेराजपुत्रस्तुयदिचाश्रूणि
मुञ्चति ॥ नीयमानोनगच्छेत्तुमहिषीमरणन्ततः ॥ २२ ॥ तथैवमुखनासाक्षिशब्दङ्कुर्य्याद्धयोयदि ॥ यःकाष्ठाभिमुखःकुर्य्या
त्तत्काष्ठायाजयेद्रिपून् ॥ २३ ॥ उत्क्षिप्यदक्षिणाग्रन्तुपदमश्वोभवेत्पुरः ॥ तदायदिसमस्ताँश्चनृपतीन्विजयेद्रिपून् ॥ २४ ॥
प्रातर्न्नीराजनङ्कुर्य्याद्दशम्यान्नृपसत्तम ॥ तदप्राप्तौचद्वादश्यान्तस्यामेवसमाचरेत् ॥ २५ ॥ कार्त्तिकेपञ्चदश्यावातत्राभावेतु
पार्थिव ॥ ऐशान्यांस्वपुरस्योच्चैर्हस्तमानेनषोडश ॥ २६ ॥ दशहस्तन्तुविपुलङ्कुर्य्याद्वैतत्रतोरणम् ॥ द्वात्रिंशद्धस्तमात्रन्तुहस्त
षोडशविस्तृतम् ॥ २७ ॥ यज्ञार्थम्मण्डलङ्कुर्य्यान्मध्येवेदीञ्चविनिर्द्दिशेत् ॥ वेद्याश्चोत्तरतश्चाश्ववेदिङ्कुर्य्यादनुत्तमाम् ॥ २७ ॥ य
त्रसंस्थाप्यचाश्वश्चपूजितव्यः पुरोहितैः ॥ सज्जोदुम्बरशाखानामर्ज्जुनस्याथवानृप ॥ २९ ॥ मत्स्यशङ्खाङ्कितैश्चैवध्वजैश्चा
प्यभिभूषयेत् ॥ तोरणङ्कनकैरत्नैस्तथानानाविधैःफलैः ॥ ३० ॥ भल्लातकंशालिकुष्ठंसिद्धार्थंसैन्धवस्यतु ॥ कण्ठदेशेनिबध्नी
यात्पुष्टिशान्त्यर्थमेवच ॥ ३१ ॥ वैष्णवंमण्डलङ्कृत्वादिक्पालाँश्चनवग्रहान् ॥ विश्वदेवाँस्तुमन्त्रेणविष्णुमुख्यान्प्रपूजयेत्
॥ ३२ ॥ आज्यैस्तिलैश्चपुष्पैश्चमिश्रीकृत्यपुरोहितः ॥ रवेस्तुवरुणस्यैवप्रजेशस्यतथैवच ॥ ३३ ॥ पुरुहूतस्यविष्णोश्चहो

१ परेणशत्रुणारक्षाभिमर्दइत्यर्थः ।

मंसप्ताहमाचरेत् ॥ एकैकस्यसहस्त्रव्वाँअष्टोत्तरशतञ्चवा॥ ३४॥कुर्य्यात्तुप्रत्यहंहोमञ्चतुर्व्वर्ग्गस्यसिद्धये॥समिधश्चापिहोत
व्याःपलाशखादिरास्तथा ॥ ३५॥ औदुम्बरश्चकाश्मर्य्याअश्वत्थाश्चपुरोधसा ॥ सौवर्णान्राजतान्वापिमार्त्तिकान्वायथे
च्छया ॥ ३६ ॥ कुर्य्यात्तुकलशानष्टौफलाम्राञ्वरयोजितान् ॥ क्षिपेत्तेषुघटेष्वेवसमङ्गहरितालकम् ॥ ३७ ॥ चन्दनञ्चत
थाकुष्ठंप्रियङ्गुञ्चमनःशिलम् ॥ अञ्जनञ्चहरिद्राञ्चश्वेतान्दन्तीन्तथैवच ॥ ३८॥ भल्लातकम्पूर्णकोन्दंसहदेवींशतावरी
म् ॥ वचांसनाकुगसुमांसोमराजींसुगुप्तिकाम् ॥ ३९ ॥ तुल्यंचकरवीरंचतुलसीदलमेवच ॥ एतानिनिःक्षिपेन्मध्ये
कलशानाम्पुरोहितः ॥ ४० ॥ कनकैरम्बुजैर्य्यज्ञदारुभिःश्रुक्स्रुवौतथा ॥ कर्त्तव्येशान्तिकामेननीराजनविधौनृप ॥ ४१ ॥
एवंसप्ताहपर्य्यन्तम्पूजाभिर्हवनैस्तथा ॥ पूर्व्वोक्तान्पूजयित्वातुनृपःसप्ताहमाचरेत् ॥ ४२ ॥ यावन्नीराजनङ्कुर्य्यात्तावद्रा
जावसेद्गृहे ॥ रात्रौनयज्ञभूमौतुनिवसेच्छान्तिमिच्छुकः ॥ ४३ ॥ नारोहयेत्तुरगन्तङ्गजंव्वातत्रपार्थिवः ॥ यावत्सप्ताह
पर्य्यन्तन्तस्याँनान्यनेवैव्रजेत् ॥ ४४ ॥ भक्ष्यैर्न्नानाविधैश्चैवमधुपायसयावकैः ॥ मोदकैर्व्वाबलिंकुर्य्यादन्नव्यञ्जनसम्भ
वैः ॥ ४५ ॥ पूर्व्वोक्तानान्तुदेवानांसप्ताहय्याँवदुत्तमम् ॥ सप्तमेह्नितुरेमन्तम्पूजयेत्तोरणान्तरे ॥ ४६ ॥ सूर्यपुत्रम्महा
बाहुन्द्विभुजङ्कवचोज्वलम् ॥ ज्वलन्तंशुक्लवस्त्रेणकेशानुद्धृत्यवाससा ॥ ४७॥ कशाव्वाँमकरेबिभ्रद्दक्षिणन्तुकरम्पुनः ॥ सख

ङ्गन्यस्यवालायासितसैन्धवसंस्थितम् ॥ ४८ ॥ एवव्विँधन्तुरेमन्तम्प्रतिमायाङ्कटेपिवा ॥ सूर्य्यंपूजाविधानेनपूजयेत्तो
रणान्तरे ॥ ४९ ॥ पूजयित्वातुरेमन्तन्द्विरदन्तुरगन्तथा ॥ अहताव्वँरसव्विँत्तंस्त्रक्कन्दसमन्वितम् ॥ ५० ॥ सुवर्ण
विद्वनिस्त्रिशव्विँचित्रंकवचादिभिः ॥ युक्तन्तुहोमकुण्डस्यऐशान्यामश्ववेदिकाम् ॥ ५१ ॥ पूर्व्वंङ्कृतान्नयेदश्वगजपातौपृ
थक्पृथक् ॥ नीयमानेगजेवाश्वेपूर्व्वोक्तन्तुनिमित्तकम् ॥ ५२ ॥ यत्नाद्वीक्षेतनृपतिःफलञ्चैवावधारयेत् ॥ होमकुण्डस्यो
त्तरस्याव्वैयाघ्रेचर्म्मणिस्थितः ॥ ५३ ॥ दैवविदाचाश्वविदासहितोवीक्ष्यसैन्धवम् ॥ नीतायतुरगायाशुभक्तपिण्डींसुग
न्धिनीम् ॥ ५४ ॥ दद्यात्पुरोहितस्तत्रसंमन्त्र्यशान्तिमन्त्रकैः ॥ भक्षणाद्यदिजिघ्रेत्तदश्नीयाद्वाहयःसच ॥ ५५ ॥ तदा
स्यात्सर्व्वकल्याणविँपरीतमतोन्यथा ॥ शाखामौदुम्बरीमार्द्रांसङ्कुशाञ्चघटोदके ॥ ५६ ॥ आह्राव्याह्राव्यतुरगान्राजान्भू
पञ्चसैनिकान् ॥ रथाँश्चसस्पृशन्मन्त्रैः शान्तिकैःपौष्टिकैस्तथा ॥ ५७॥ सेचयेत्सहितैर्व्विप्रैश्चतुङ्गंपुरोहिताः ॥ दिक्पालाना
ङ्ग्रहाणाञ्चमन्त्रैश्चवैष्णवैस्तथा ॥ ५८ ॥ बहुधाचाभिपिच्याथततःसौवर्णदर्प्पणम् ॥ वीक्षयित्वानृपञ्चर्त्विकृततोमन्त्रि
णमेवच ॥ ५९ ॥ राजपुत्रन्तथामात्यानन्यानपिचसैनिकान् ॥ कम्पयन्द्विजशार्द्दूलःसर्व्वानेवतुदर्शयेत् ॥ ६० ॥ चतुरङ्ग
स्यस्वस्यापिकृत्वैवंशान्तिपौष्टिके॥ मृण्मयंशात्रवङ्कृत्वाचाभिचारिकमन्त्रकैः॥ हृदिशूलेनविध्वातंशिरःखड्गेनछेदयेत्॥६१॥

आचार्य्यःकंविकाम्पश्चादशिमन्त्र्यहयायवै ॥ ऐन्द्रैःप्रभाकरैर्म्मन्त्रैर्दद्याद्वक्त्रेस्वयम्पुनः ॥ ६२ ॥ तमनेनतुमन्त्रेणसमारुह्यनृपस्तदा ॥ गछेदुत्तरपूर्व्वान्तुदिशंसर्व्वैर्व्वलैःपुनः ॥ ६३ ॥ ऋत्विक्पुरोहिताचार्य्याःसर्व्वएवनृपन्तथा ॥ अनुगछेयुरन्यानिनिमित्तानिविलोकयन् ॥ ६४ ॥ वादित्रघोषैस्तु मुलैरातपत्रैर्वृतस्तथा॥ गछेन्नीराजनेराजादारयन्निवमेदिनीम् ॥ ॥ ६५ ॥ मणिविद्रुममुक्तादिस्वर्णरत्नैरलङ्कृतः॥ क्रोश मात्रन्ततोगत्वापूर्व्वद्वारेणपार्थिवः ॥६६ ॥ स्वपुरम्प्रविशेद्विप्रैर्य्यज्ञंयायात्पुरोहितः ॥ तत्रगत्वादक्षिणान्तुहिरण्यङ्गान्तथातिलम् ॥ ६७ ॥ दत्वापश्चाद्विजेभ्यस्तुदद्याद्दानानिशक्तितः ॥ एवन्नीराजनङ्कृत्वाबलानाश्चमहीक्षितः ॥ ६८॥ प्रेत्येहसुस्थिराल्लक्ष्मीन्नृपतिःप्राप्नुयात्तथा ॥ त्वमश्वामृतसञ्जातसागरोद्भवसैन्धव ॥ ॥ ६९ ॥ येनसत्येनवहसेशक्रन्तेनेहमाव्वँह ॥ येनसत्येनरेमन्तय्येनँसत्येनभास्करम् ॥ ७० ॥ वहसेतेनसत्येनविजयायवहस्वमाम् ॥ आभ्यान्तुभूपमन्त्राभ्यामश्वारोहणमाचरेत् ॥७१॥ आरुह्याग्रेमहिष्यास्तुशुद्धान्तेलम्बयेत्ततः ॥ महिषीचततोभूपम्पर्यङ्कोपरिसंस्थितम् ॥ ७२॥दूर्व्वाक्षतैःससिद्धार्थैःस्त्रीभिःसहतमर्च्चयेत् ॥ कृतेतुभूमिग्रहणेतृतीयायांनिराजने ॥७३ ॥ सूतकय्यँदिजायेतत्रदुष्यतिकेवलम् ॥ सूतकीमृतकोवापिपार्थिवस्तुयथातथा ॥ ७४ ॥ बलनोराजनङ्कुर्य्यात्तन्मात्रञ्चविशेषतः ॥ ७५॥सद्यःशौचम्भवेद्राज्ञोव्यवहारविलोकने ॥ तथाधिवासिनेयज्ञेपरराष्ट्रविमर्दने ॥ ७६ ॥ अयन्तेकथितो

१ लगाम इतिप्रसिद्धः।

राजन्नीराजनक्रमोमया ॥ पुष्यस्नानविधानन्तुपार्थिवशृणुसाम्प्रतम् ॥ ७७ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेऽष्टाशीतितमोध्या
यः ॥ ८८ ॥ ॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ शृणुराजन्प्रवक्ष्यामिपुष्यस्नानविधिक्रमम् ॥ येनविज्ञानमात्रेणविघ्नानश्यन्तिसन्तत
म् ॥ १ ॥ पौषेपुष्यर्क्षगेचन्द्रेपुष्यस्नानन्नृपश्चरेत् ॥ सौभाग्यकल्याणकरन्दुर्भिक्षमरणापहम् ॥ २ ॥ विष्ट्यादिदुष्टकरणेव्य
तीपातेचवैधृतौ ॥ वज्रेशूलेहर्षणादौयोगेतुयदिलभ्यते ॥३ ॥ तृतीयायुक्तपुष्यर्क्षेरविशौरिकुजेहनि ॥ तदासमस्तदोषाणान्त
त्स्नानंहानिकारकम् ॥ ४ ॥ ग्रहदोषाश्चजायन्तेयदिवाज्येषुचेतयः ॥ तदापुष्यर्क्षमन्त्रेतुकुर्य्यान्मासान्तरेपिच ॥५॥ इयन्तुब्र
ह्मणाशान्तिरुद्दिष्टागुरवेपुरा ॥ शक्रास्यसर्व्वदेवानांशान्त्यर्थञ्चजगत्पतिः ॥ ६ ॥ तुषकेशास्थिवल्मीककीटदेशादिवर्जिते ॥
शर्क्कराकृमिकुष्माण्डम्बहुकृष्टाविवर्जिते ॥ ७ ॥ काकोलूककङ्कैश्चकाकोलैर्गृध्रशोनकैः ॥ वर्जितेकण्टकिवनेविभीतकविवर्जि
ते ॥८॥ शिग्रुश्लेष्मातकाभ्यान्तुजलौकाद्यैर्विवर्जिते ॥ स्वस्थानेचम्पकाशोकबकुलादिविराजिते ॥ ९ ॥ हंसकारण्डवाकी
र्णेसरस्तीरेथवाशुचौ ॥ पुष्यस्नानायनृपतिर्गत्वायात्स्थानमुत्तमम् ॥ १० ॥ ततःपुरोहितोराजानानावादित्रनिःस्वनैः ॥ प्र
दोषसमयेगच्छेत्तस्थानम्पूर्व्ववासरे ॥ ११ ॥ तस्यस्थानस्यकौबेर्य्यान्दिशिस्थित्वापुरोहितः ॥ सुगन्धचन्दनैःपानैःकर्पूरद
धिवासितैः ॥ १२ ॥ गारोचनाभिःसिद्धार्थैरक्षतैःसफलादिभिः ॥ गन्धद्वारेत्यादिभिस्तुमन्त्रैःसर्व्वौधिसिक्तकैः ॥ १३ ॥ अधि

वास्यतु तत्स्थानम्पूजयेत्तत्रदेवताः ॥गणेशङ्केशवंशक्रम्ब्रह्माणञ्चापिशङ्करम् ॥ १४॥ उमयासहितन्देवंसर्व्वांश्चगणदेवताः॥मा
तृश्चपूजयेत्तत्र नृपतिःसपुरोहितः ॥ १५ ॥ मङ्गलान्कलशान्कृत्वानानानैवेद्यसञ्चयान् ॥प्रदद्यात्पायसंस्वादुफलमोदकयाव
कौ ॥ १७ ॥ अधिवास्यचतत्स्थानंदूर्व्वासिद्धार्थकाक्षतैः ॥ तत्स्थानाच्चापिभूतानिसारयेन्मन्त्रमीरयन् ॥ १७ ॥ अपसर्प्प
न्तुतेभूतायेभूताभूमिपालकाः ॥ भूमिनामविरोधेनपूजाकर्म्मकरोम्यहम् ॥ १८ ॥ ततःकरौपुटीकृत्यमन्त्रेणानेनपार्थिवः ॥
आवाहयेदिमान्देवान्पूज्यान्पुष्पाभिषेकतः ॥ १९ ॥ आगच्छन्तुसुराःसर्व्वेयेत्रपूजाभिलाषिणः ॥ दिशोहिपालकाःसर्व्वेयेचा
न्येप्यंशभागिनः ॥२०॥ ततःपुष्पाञ्जलिन्दत्वापुनर्म्मन्त्रम्पठेदिमम् ॥ अद्यतिष्ठन्तुविबुधाःस्थानमासाद्यमामकम् ॥ २१॥
स्वपूजाम्प्राप्यपातारोदत्वाशान्तिम्महीभुजे ॥ तस्तान्नृपतीरात्रिन्नयेत्तुसपुरोहितः ॥ २२॥ स्वप्नेशुभाशुभव्विँद्यान्नृपस्तुस
पुरोहितः ॥ कृत्वापूजान्तुदेवानांरात्रौस्थानेनृपःस्वपेत् ॥ २३ ॥ शुभाशुभफलंस्वप्नेज्ञेयन्दोषज्ञसम्मते ॥ दुःस्वप्नदर्शनञ्चे
त्स्यात्तदापुष्पाभिषेचने ॥ २४ ॥ होमश्चतुर्ग्गणङ्कुर्य्यादत्वाचापिगवांशतम् ॥ गोवाजिकुञ्जराणान्तुप्रासादस्यगिरेस्तरोः
॥ २५ ॥ आरोहणंशुभकरंराज्यश्रीवृद्धिकारकम् ॥ दधिदेवसुवर्णानाम्ब्राह्मणस्यप्रदर्शनम् ॥ २६ ॥ वीणादुर्वाक्षतफलंपु
ष्पच्छत्रविलेपनम्॥शीतांशुचक्रशत्रूनाम्पद्मस्यसुहृदन्तथा ॥२७॥ लाभाःक्षयकराःशत्रौरत्नकारस्यभूभृतः॥ दर्शनञ्चोपराग

 स्यनिगडेनचबन्धनम् ॥ २८ ॥ मांसस्यभोजनञ्चैवपर्व्वतस्यावर्तनम् ॥ नाभिमध्येतरूत्पत्तिर्मृतम्प्रत्यनुरोदनम् ॥ २९ ॥
अगम्यागमनङ्कूपपङ्कगर्म्भावतीर्णता ॥ पर्व्वतस्यतथानद्याःस्रोतसालङ्घनन्तथा॥सपुत्रमरणञ्चैवपानंरुधिरमद्ययोः॥३०॥
भोजनम्पायसस्यापिमनुष्यारोहणन्तथा ॥ ३१ ॥ कल्याणसुखसौभाग्यराज्यशत्रुक्षयन्तथा ॥ एतेःस्वप्नाःप्रकुर्व्वन्तिनृप
स्यनृपसत्तम ॥ ३२ ॥ खरोष्ट्रमहिषाणाञ्चआरोहोराज्यनाशनः ॥ नृत्यङ्गीतन्तथाहास्यंपाठश्चाप्यशुभप्रदः ॥ ३३ ॥ र
क्तवस्त्रपरीधानंरक्तमाल्यानुलेपनम् ॥ रक्ताङ्कृष्णांस्त्रियञ्चैवकामयन्मृत्युमाप्नुयात् ॥ ३४ ॥ कूपान्तरेप्रवेशःस्याद्दक्षिणाशा
गतिस्तथा ॥ पङ्केनिमज्जनंस्नानम्भार्यापुत्रविनाशनम् ॥ ३५ ॥ लाभस्तस्यभवेत्स्वप्नोनरूत्पत्तिर्नृपस्यच ॥ आदायगर्भ्भं
नाडीन्तुसकुलेयातिखन्दुनम् ॥ ३६ ॥ सतुराज्यान्तरम्प्राप्यमहाकल्याणमाप्नुयात् ॥ दीर्घव्विंशतिहस्तन्तुहस्तषोडशवि
स्तृतम् ॥ ३७ ॥ कुर्यात्तुलक्षणोपेतय्यँज्ञमण्डलमुत्तमम् ॥ ततोपरेह्निपूर्व्वाह्णेमातृणाम्पूजनञ्चरेत् ॥ ३८ ॥ कुल्यलग्नाव्वँ
सोर्धाराव्वृँद्धिश्राद्धन्तथैवच ॥ चन्दनागुरुकस्तूरीधूमकर्प्पूरचूर्णकैः ॥ ३९ ॥ सम्पूज्यमण्डलस्थानन्तास्मिन्ह्रौंशंभवेनमः॥
अस्त्रायहुम्फडित्येवह्लिखेन्मन्त्रद्वयम्बुधः ॥ ४० ॥ मन्त्रविन्मण्डलञ्चश्वसूत्रैःकम्बलसम्भवैः ॥ कौशेयैर्व्वास्वस्तिकाख्यम्प्र
थमम्मण्डलँल्लिखेत् ॥ ४१ ॥ चतुर्हस्तप्रमाणन्तुमण्डलव्विँलिखेत्ततः॥ हस्तप्रमाणम्पद्मन्तुमण्डलस्यप्रकीर्त्तितम् ॥ ४२ ॥

द्वाराणिसार्द्धहस्तानिकर्णिकाकेशरोज्ज्वलम् ॥ सितंरक्तञ्चपीतञ्चकृष्णंहरितमेवच ॥ ४३ ॥ शालिचूर्णैश्चकौशुम्भैर्हारिद्रैर्ह
रिद्रुद्भवैः ॥ कुर्य्यात्तथाञ्जनैश्चूर्णैराजामण्डलवृद्धये ॥ ४४ ॥ पद्मान्ततःसमारभ्यतालम्पश्चिमगामिनम् ॥ पश्चिमद्वारम
ध्येचचतुर्हस्तंविनिर्दिशेत् ॥ ४५ ॥ प्रत्येकन्द्वारमध्येतुपद्मंचैवाष्टपत्रकम् ॥ कुर्य्यान्मण्डलभागज्ञश्चूर्णैरेवपृथक्पृथक् ॥
॥ ४६ ॥ चूर्णैस्तुमण्डलङ्कृत्वासूत्राण्युत्सारयेत्ततः ॥ उत्सार्य्यसूत्रंप्रथमम्मण्डलम्पूजयेत्ततः ॥ ४७ ॥ भवनायनमइतिततो
हस्तंविंयोजयेत् ॥ सव्यावलम्बहस्तन्तुरजःपातंसमाचरेत् ॥ ४८ ॥ मध्यमानामिकाङ्गुष्ठैरुपरिष्टाद्यथेच्छया ॥ अधो
मुखाङ्गुलीङ्कृत्वापातयेच्चविचक्षणः ॥ ४९ ॥ समारेखातुकर्त्तव्याविच्छिन्नापुष्परञ्जिता ॥ अङ्गुष्ठपर्व्वनैपुण्यात्समाकार्य्या
विजानता ॥ ५० ॥ संशक्तंविषमंस्थूलंविच्छिन्नङ्कसराकृतम् ॥ पर्य्यन्तमर्प्पितंह्रस्वमालिखेन्नकदाचन ॥ ५१ ॥ संश
क्तेकलहंविद्याद्दूर्द्धरेखेतुविग्रहम् ॥ अतिस्थूलेभवेद्व्याधिर्न्नित्यम्पीडाविनिश्चिते ॥ ५२ ॥ बिन्दुभिर्भयमाप्नोतिशत्रुपक्षान्नसं
शयः ॥ कृशायाञ्चार्थहानिःस्याच्छिन्नायाम्मरणन्ध्रुवम् ॥ ५३ ॥ वियोगोवाभवेत्तस्यइष्टद्रव्यसुतस्यवा ॥ अविदित्वालि
खेद्यस्तुमण्डलन्तुयथेच्छया ॥ ५४ ॥ सर्व्वदोषानवाप्नोतियेदोषाःपूर्व्वमीरिताः ॥ सितसर्षपदूर्व्वाद्यैरेखाःकार्य्याविजान
ता ॥ ५५ ॥ विमलंविजयम्भद्रंविमानंशुभदंशिवम् ॥ वर्द्धमानञ्चदेवञ्चशताक्षङ्कामदायकम् ॥ ५६ ॥ रुचिकंस्वस्तिक

श्चैवद्वादशैतेतुमण्डलाः ॥ यथास्थानय्यँथायज्ञय्यौँजनीयाद्विचक्षणैः ॥ ५७ ॥ सागरेमथ्यमानेतुपीयूषार्थंसुरोत्करैः ॥ पी
यूषधारणार्थायनिर्म्मिताविश्वकर्म्मणा ॥ ५८ ॥ कलाङ्कलान्तुदेवानाम्मसित्वातेपृथक्पृथक् ॥ यतःकृतास्तुकलशास्ततस्ते
परिकीर्त्तिताः ॥ ५९ ॥ नवैवकलशाःप्रोक्तानामतस्तान्निबोधत ॥ गोद्योपगोद्योमरुतोमयूखश्चतथापरः ॥ ६० ॥ मनो
हाचार्यभद्रश्चविजयस्तनुदूषकः ॥ इन्द्रियघ्नोथविजयोनवमःपरिकीर्त्तितः ॥ ६१ ॥ तेषामेवक्रमाद्रूपनवनामानियानितु ॥
शृणुतान्यपराण्येवशान्तिदानिसदैवहि ॥ ६२ ॥ क्षितीन्द्रःप्रथमःप्रोक्तोद्वितीयोजनसम्भवः ॥ पवनाग्नीततोद्वेतुयजमान
स्ततःपरः ॥ ६३ ॥ कोषसम्भवनाम्यांतुषष्ठःसपरिकीर्त्तितः ॥ सोमस्तुसप्तमःप्रोक्तआदित्यस्तुतथाष्टमः ॥ ६४ ॥
विजयोनामकलशोयोसौनवमउच्यते ॥ सतुपञ्चमुखःप्रोक्तोमहादेवस्वरूपधृक् ॥ ६५ ॥ घटस्यपञ्चवक्रेषुपञ्चवक्त्राः
स्वयन्तथा ॥ यथाकाष्ठांस्थितःसम्यग्वामदेवादिनामतः ॥ ६६ ॥ मण्डलस्यतुपश्चान्तःपञ्चवक्त्राङ्कटन्न्यसेत् ॥ क्षिती
न्द्रम्पूर्वतोन्यस्यपश्चिमेजलसम्भवम् ॥ ६७ ॥ वायव्येवायवन्न्यस्यआग्नेयेत्वग्निसम्भवम् ॥ नैर्ऋत्येयजमानन्तुऐ
शान्याङ्कोषसम्भवम् ॥ ६८ ॥ सोममुत्तरतोयोज्यंसौरंदक्षिणतोन्यसेत् ॥ न्यस्यैवङ्कलशाँश्चैवतेषुचैतान्विचिन्तये
त् ॥ ६९ ॥ कलशानाम्मुखेब्रह्माग्रीवायांशङ्करस्थितः ॥ मूलेतुसंस्थितोविष्णुर्मध्येमातृगणाःस्थिताः ॥ ७० ॥ दिक्पा

लादेवताःसर्व्वावेष्टयन्तिदिशोदश ॥ कुक्षौतुसागराःसप्तसप्तद्वीपाश्चसंस्थिताः ॥ ७१ ॥ नक्षत्राणिग्रहाःसर्व्वेतथैवकुल
पर्व्वताः ॥ गङ्गाद्याःसरितःसर्व्ववेदाश्चत्वारएवच ॥ ७२ ॥ कलशेसंस्थिताःसर्वेतेषुतानिविचिन्तयेत् ॥ रत्नानिसर्व्वबीजा
निपुष्पाणिचफलानिच ॥ ७३ ॥ वज्रमौक्तिकवैदूर्य्यमहापद्मेन्द्रस्फाटिकैः ॥ सर्व्वधाममयम्बिल्वन्नागरोदुम्बरन्तथा ॥ ७४ ॥
बीजपूरकजम्बीरकाश्मीराम्रातदाडिमान् ॥ यवंशालिश्चनीवारङ्गोधूमंसितसर्षपम् ॥ ७५ ॥ कुङ्कुमागुरुकर्पूरमदनंरोचन
न्तथा ॥ चन्दनञ्चतथामांसीमेलाङ्कुष्ठन्तथैवच ॥ ७६ ॥ कस्तूरिपत्रंचूर्णञ्चजलनिर्य्यासकाम्बुदम् ॥ शैलेयम्बदरञ्जातीप
त्रपुष्पेतथैवच ॥ ७७ ॥ कालशाकन्तथापृक्कांदेवीपर्णकमेवच ॥ वचान्धात्रींसमञ्जिष्टान्तुरुष्कम्मङ्गलाष्टकम् ॥ ७८ ॥ दूर्व्वांमो
हनिकाम्भद्रांशतमूलींशतावरीम् ॥ वर्णानांसरलाङ्कुद्रांसहदेवाङ्गजाह्वयाम् ॥ ७९ ॥ पूर्णकोषांसिताम्पीठाङ्कुञ्जांशिरसिकानलौ
॥ ८० ॥ व्यामकङ्गजदन्तश्चशतपुष्पाम्पुनर्न्नवाम् ॥ ब्राह्मींदेवींशिवांरुद्रांसर्व्वसन्धानिकान्तथा ॥ ८१ ॥ समाहृत्यशुभानेता
न्कलशेषुनिधापयेत् ॥ कलशस्ययथादेशव्विँधिंशम्भुङ्गदाधरम् ॥ ८२ ॥ यथाक्रमम्पूजयित्वाशम्भुंमुख्यतयायजेत् ॥ प्रासा
देनतुमन्त्रेणशम्भुतन्त्रेणशङ्करम् ॥ ८३ ॥ प्रथमम्पूजयेन्मध्येनानानैवेद्यवेदनैः ॥ दिक्पालानाङ्घटेष्वेवदिक्पालानपिपूज
येत् ॥ ८४ ॥ पूर्व्वंबहिःस्थापितेषुग्रहाणाङ्कलशेषुच ॥ नवग्रहान्पूजयेत्तुमातृर्म्मातृघटेषुच ॥ ८५ ॥ सर्व्वेदेवाघटेपूज्याःघ

१ पत्रचन्द्रश्च इ०पा० । २ पृक्काशाकाविशेषः ।

टास्तेषाम्पृथक्पृथक् ॥ नवैवतत्रपूर्व्वोक्ताःस्मृतामुख्यतयानृप ॥८६॥ भक्ष्यैर्भोज्यैश्चपेयैश्चपुष्पैर्न्नानाविधैःफलैः॥यावकैः
पायसैश्चैवयथासम्भवयोजितैः ॥ ८७॥ पुष्पस्नानायनृपतिःपूजयेत्सकलान्सुरान् ॥ दक्षिणेमण्डलस्याथकुण्डन्निर्म्मायपा
यसैः ॥ ८८ ॥ समिद्भिःशालिसिद्धार्थैर्घृतैर्दूर्व्वाक्षतैस्तथा ॥ केवलैश्चतथैवाज्यैःपूजितान्सकलान्सुरान् ॥८९॥ होमेनतोष
येद्धृद्यैर्नृपःसार्त्विक्पुरोहितः ॥ होमान्तेमण्डलोदीच्यांवेदिकायांसपट्टकम् ॥ ९० ॥ रोचनाख्यमलङ्कारांस्तथासर्व्वान्नियोज
येत् ॥ वृद्धावङ्गुलमङ्गुल्याषड्विंशाङ्गुलिकावधि ॥ ९१ ॥ वृत्तव्वाचतुरस्रव्वापद्मन्त्रिकोणसञ्ज्ञकम् ॥ रत्नेशान्पद्ममध्येतु
गोमुष्टिकविनायकैः ॥ ९२ ॥ श्रीश्रीवृक्षवरारोहामुमादेवींशुभान्विताम् ॥ रत्नैःसर्व्वैरलङ्कारैःपट्टङ्कार्य्यन्द्विहस्तकम् ॥ ९३॥
हस्तविस्तारमुच्छ्रायन्नवहस्तन्दशाङ्गुलम् ॥ स्नानार्थंसार्द्धहस्तञ्चपट्टंवृत्तङ्गुणान्वितम् ॥ ९४ ॥ शय्याचतुर्गुणादीर्घाधनु
र्म्मानन्तुपीठकम् ॥ गजसिंहकृताटोपंहेमरत्नविभूषितम् ॥ ९५ ॥ सिंहाख्यंसार्द्धविस्ताराद्दण्डासनमथापिवा ॥ व्याघ्रचित्र
कपट्टैर्व्वाउपधानानिकारयेत् ॥ ९६ ॥ अन्यैर्व्वानिर्मितैश्चर्म्मंमृदुतूलकपूरिता ॥ शय्यादीर्घार्द्धविस्तीर्णाचतुर्हस्तासुलक्ष
णा ॥ ९७ ॥ वितस्त्यधिकमिच्छन्तिनृपस्यगुरुविद्यया ॥ अर्द्धचन्द्रसमङ्कुर्य्यादासनञ्चतुरस्रकम् ॥ ९८ ॥ उपधानानिश
य्यायाःकर्णादिमूलभेदतः ॥ षोडशैवात्रकार्य्याणिवर्णचित्रयुतानिच ॥ ९९ ॥ यानंसिंहासनम्पट्टंशय्योपकरणादिकम् ॥ रा

ज्ञोनूतनयोग्यन्तद्वेद्या उत्तरतोन्यसेत् ॥ १०० ॥ तेषान्तुपश्चिमेस्वर्णरत्नौघखचितेवरे ॥ पर्य्यङ्केयज्ञदार्व्वौघनिर्म्मितेम
हदास्तरे ॥ १ ॥ उर्द्ध्वाच्छादनसंय्युक्तेचर्म्मावृतचतुष्टये ॥ वृषभस्यतथोर्णायाःसिंहशार्द्दूलयोरपि ॥ २ ॥ पादपी
ठेरत्नयुतेपादावारोप्यपार्थिवः ॥ तस्मिन्पर्यङ्कपीठस्थेचर्म्मखङ्गचतुष्टये ॥ ३ ॥ नानालङ्कारभूषाढ्यन्नृपतिंरत्नशालिनम् ॥
स्नापयेद्ब्राह्मणैःसार्द्धंराजानंसुखसंङ्गतम् ॥ ४ ॥ सर्व्वौतकम्बलंकृष्णंम्बहुवस्त्रैश्चशोभितम् ॥ कलशैर्ब्बलिपुष्पाद्यैःशा
लिचूर्णैश्चस्नापयेत् ॥ ५ ॥ अष्टौषोडशविंशाष्टशतमष्टाधिकञ्चवा ॥ कलशानांसमाख्याताअधिकस्योत्तरोत्तरम् ॥
॥ ६ ॥ जयकल्याणदैर्म्मन्त्रैर्म्मङ्गलोत्थैश्चशाम्भवैः ॥ वैष्णवैरथदिक्पालैर्ग्रहमन्त्रैश्चमातृकैः ॥ ७ ॥ आज्यन्तेजःसमुद्दिष्ट
माज्यम्पापहरंपरम् ॥ आज्यंसुराणामाहारमाज्येलोकाःप्रतिष्ठिताः ॥ ८ ॥ भौमान्तरिक्षदिव्यव्वायत्तेकल्मषमागतम् ॥
सर्व्वन्तदाज्यसंस्पर्शात्प्रणाशमुपगच्छतु ॥ ९ ॥ ततोपनीयगात्रात्तुकम्बलव्वस्त्रमेवच ॥ कलशैःस्नापयेद्धूपपुष्पस्नानायपूरि
तैः ॥ ११० ॥ एभिर्म्मन्त्रैर्न्नरश्रेष्ठतनुतत्त्वार्थसाधकैः ॥ सुरास्त्वामभिषिञ्चन्तुयेचसिद्धाःपुरातनाः ॥ ११ ॥ ब्रह्माविष्णुश्चरु
द्रश्चसाध्याश्चसमरुद्गणाः ॥ आदित्यावसवोरुद्राआश्विनेयौभिषग्वरौ ॥ १२ ॥ अदितिर्देवमाताचस्वाहालक्ष्मीःसरस्वती ॥
कीर्तिर्ल्लक्ष्मीर्धृतिःश्रीश्चसिनीवालीकुहूस्तथा ॥ १३ ॥ दितिश्चसुरसाचैवविनताकद्रुरेवच ॥ देवपत्न्यश्चयाःप्रोक्तादेवमातर

१ संस्थितमितिवापाठः। २ हृष्टामितिपाठः।

एवच ॥ १४ ॥ सर्व्वास्त्वामभिषिञ्चन्तुसिद्धाश्चाप्सरसाङ्गणाः ॥ नक्षत्राणिमुहूर्त्ताश्चपक्षाहोरात्रसन्धयः ॥ १५ ॥ सर्व्वेंस
रानिमेषाश्चकलाःकाष्ठाःक्षणालवाः॥ सर्व्वेत्वामभिषिञ्चन्तुकालस्यावयवास्तथा॥१६॥ वैमानिकाःसुरगणामनवःसागरैः
सह॥ सरितश्चमहानागानागाःकिम्पुरुषास्तथा ॥ १७॥ वैखानसामहाभागाद्विजावैहायसाश्चये ॥ सप्तर्षयःसदाराश्चध्रु
वस्थानानियानितु ॥ १८ ॥ मरीचिरत्रिःपुलहःपुलस्त्यःक्रतुरङ्गिराः ॥ भृगुःसनत्कुमारश्चसनकश्चसनन्दनः॥ १९ ॥ सनात
नश्चदक्षश्चजैगीषव्योभिनन्दनः ॥ एकतश्चद्वितश्चैवत्रितोजाबालिकाश्यपौ ॥ २० ॥ दुर्व्वासादुर्विनीतश्चकण्वःकात्यायन
स्तथा ॥मार्कण्डेयोदीर्घतपाःशुनःशेपोविदूरथः ॥ २२ ॥ और्व्वःसँव्वर्त्तकश्चैवच्यवनोत्रिःपराशरः ॥ द्वैपायनोयवक्रीतोदेव
रातःसहात्मजः ॥२३॥ एतेचान्येचबहवोवेदव्रतपरायणाः ॥ सशिष्यास्तेभिषिञ्चन्तुसदाराश्चतपोधनाः ॥२४॥ पर्व्वतास्तर
वोनद्यःपुण्यान्यायतनानिच ॥ प्रजापतिःक्षितिश्चैवगावोविश्वस्यमातरः ॥२५॥ वाहनानिचदिव्यानिसर्व्वेलोकाश्चराचराः
॥ अग्नयःपितरस्ताराजीमूताःखन्दिशोजलम् ॥ २६ ॥ एतेचान्येचबहवःपुण्यसङ्कीर्त्तनाःशुभाः ॥ तोयैस्त्वामभिषिञ्चन्तुस
र्व्वोत्पातनिबर्हणैः ॥२७॥इत्येवंशुभदैरेतैर्दिव्यैर्म्मन्त्रैस्तथापरैः॥शौरैर्न्नारायणैरौद्रैर्ब्राह्मशाक्रसमुद्भवैः ॥२८॥ आपोहिष्ठाहिर
ण्येतिसम्भवेतिसुरेतिच॥मानस्तोकेतिमन्त्रेणगन्धद्वारेत्यनेनच॥२८॥सर्व्वमङ्गलमाङ्गल्येश्रीश्चतेग्रहयोगिभिः॥ इत्येवंस्त्ना

नमासाद्यगात्रमावृत्यकम्बलैः ॥ २९ ॥ सर्व्वमङ्गलमन्त्रेणवस्त्रङ्कार्प्पासकन्धियात् ॥ आचम्यचततोदेवान्गुरुंविप्रांश्चपूजयेत् ॥ ३० ॥ ध्वजञ्छत्रञ्चामरञ्चघण्टाञ्चाश्वान्गजांस्तथा ॥ मन्त्रञ्चहृत्वाधारयेत्तुततोगच्छेद्धुताशनम् ॥ ३१ ॥ तत्रगत्वावह्निमध्येवह्नेःश्रीर्व्वीक्ष्यपार्थिवः ॥ सुनिमित्तानिमित्तानिलक्षयेत्तत्रबिन्दुभिः ॥ ३२ ॥ दैवज्ञकञ्चुक्यमात्यबन्दिपौरजनैर्वृतः ॥ वादित्रघोषैस्तुमुलैस्तथातौर्य्यत्रिकैःशुभैः ॥ ३३ ॥ कृत्वाशेषेपुनःशान्तिमाशीर्व्वाच्यचवैद्विजान् ॥ पूर्णांव्विधायविधिवद्दक्षिणाङ्कनकान्विताम् ॥ ३४ ॥ धान्यानिचाथवासांसिदत्त्वाकुर्य्याद्विसर्ज्जनम् ॥ ततःशेषजलैःसर्व्वानामात्यादीन्पुरोहितः ॥ ३५ ॥ सेचयेच्चतुरङ्गञ्चबलञ्चापिसराष्ट्रकम् ॥ एवङ्कृत्वानृपःपश्चात्त्रिरात्रंसंयतोभवेत् ॥ ३६ ॥ मांसमैथुनहीनश्चकुर्य्यान्माङ्गल्यसेवनम् ॥ पुष्यनक्षत्रयुक्तातुतृतीयायदिलभ्यते ॥ ३७ ॥ तस्याम्पूज्यासदादेवीचण्डिकाशङ्करेणह ॥ पञ्चालिकाविहाराद्यैःशिशूनाङ्कौतुकैस्तथा ॥ ३८ ॥ वैवाहिकेनविधिनामोहयेच्चण्डिकांशिवाम् ॥ चतुष्पथेषुसर्व्वेषुदेवदेवीगृहेषुच ॥ ३९ ॥ पताकाभिरलङ्कुर्य्याद्देवंकुर्वन्नसीदति ॥ एवङ्कृत्वाशान्तियागन्तथापुष्पाभिषेचनम् ॥ ४० ॥ चतुरङ्गैःसमंराजाभार्य्याभिस्तनयैस्सह ॥ राज्यमण्डलसंयुक्तःपरत्रेहनसीदति ॥ ४१ ॥ नातःपरतरोयज्ञोनातःपरतरोत्सवः ॥ नातःपरतराशान्तिर्न्नातःपरतरंशिवम् ॥ ४२ ॥ अनेनैवविधानेननृपतेरभिषेचनम् ॥ युवराज्याभिषेकञ्चकुर्य्या

१ वह्निभिरितिपाठः । २ अन्तःपुररक्षकःकञ्चुकी । ३ कन्यापुतराप्रसिद्धा ।

द्राजपुरोहितः ॥ ४३ ॥ नृपाभिषेककरणमादौयदिसमाचरेत् ॥ अनेनैवविधानेनस्थिरःस्यान्नृपतिस्तदा ॥ ४४ ॥ अय
व्यँज्ञःसमुद्दिष्टःशक्रार्थंब्रह्मणःपुरा ॥ एवंयँज्ञन्नृपःकृत्वापरत्रेहनसीदति ॥ ४५ ॥ इतिश्रीकालिकापुराणेएकोननवतितमो
ध्यायः ॥८९॥ और्वउवाच ॥ अथातःशृणुराजेन्द्रशक्रोत्थानंध्वजोत्सवम् ॥ यत्कृत्वानृपतिर्य्यातिनकदाचित्पराभवम् ॥ १ ॥
खौहरिस्थेद्वादश्यांश्रवणेनबिडौजसम् ॥आराधयेन्नृपःसम्यक्सर्व्वविघ्नोपशान्तये ॥ २ ॥ राजोपरिचरोनामवसुनामापरस्तु
यः ॥ नृपस्तेनायमतुलोयज्ञःप्रावर्त्तितःपुरा ॥ ३ ॥ प्रावृट्कालेचतमसिद्वादश्यामसितेतरे ॥ पुरोहितोबहुविधैर्व्वाद्यैस्तू
र्णैःसमन्वितः ॥ ४ ॥ प्रथमंशक्रकेत्वर्थंव्वृक्षमामन्त्र्यवर्द्धयेत् ॥ सांव्वँत्सरोवार्द्धकिश्चकृतमङ्गलकौतुकः ॥ ५ ॥ उद्यानेदे
वतागारेश्मशानेमार्गमध्यतः ॥ येजातास्तरवस्तांस्तुवर्ज्जयेद्वासवध्वजे ॥ ६ ॥ बहुवल्लीयुतंशुष्कम्बहुकण्टकसँय्युतम् ॥ कु
ञ्जंव्वृक्षादनीयुक्तंल्लताछन्नन्तरुन्त्यजेत् ॥ ७ ॥ पक्षिवासससमाकीर्णङ्कोटरैर्ब्बहुभिर्य्युतम् ॥ पवनानलविध्वस्तन्तरुँय्यँत्नेन
वर्ज्जयेत् ॥ ८ ॥ नारीसञ्ज्ञाश्चयेवृक्षाअतिह्रस्वाअतिकृशाः ॥ तान्त्सदावर्ज्जयेद्वीरःसर्व्वदाशक्रपूजने ॥ ९ ॥ अर्ज्जुनोप्यश्वकर्
णश्चप्रियकोधवएवच ॥ औदुम्बरश्चपञ्चैतेकेत्वर्थेत्युत्तमाःस्मृताः ॥ १० ॥ अन्येचदेवदार्व्वाद्याःशालाद्यास्तरवस्तथा ॥ प्र
शस्तास्तुपरिग्राह्यानाप्रशस्ताःकदाचन ॥ ११ ॥ धृत्वावृक्षन्ततोरात्रौस्पृष्ट्वामन्त्रमिमम्पठेत् ॥ यानिवृक्षेषुभूतानितेभ्यः

१ गणकः। २ सालभेदः। ३ वांझीतिदशभषा ४ तञ्चेतिपाठोवा।

स्वस्तिनमोस्तुवः ॥१२॥ उपहारङ्गृहीत्वेमङ्क्रियताँव्वासवध्वजम् ॥ पार्थिवस्त्वाँव्वरयतेस्वस्तितेस्तुनगोत्तम ॥१३॥ ध्वजा
र्थन्देवराजस्यपूजेयम्प्रतिगृह्यताम् ॥ ततोपरेह्नितच्छित्वामूलमष्टाङ्गुलम्पुनः ॥ १४ ॥ जलेक्षिपेत्तथाग्रस्यछित्त्वैवच
तुरङ्गुलम् ॥ ततोनीत्वापुरद्वारङ्केतुन्निर्म्मायतत्रवै ॥ १५ ॥ शुक्लाष्टम्याम्भाद्रपदेकेतुँव्वेदीम्प्रवेशयेत् ॥ द्वाविंशद्धस्तमा
नस्तुअधमःकेतुरुच्यते ॥ १६ ॥ द्वात्रिंशत्तुततोज्यायान्द्वाचत्वारिंशद्देवच ॥ ततोधिकःसमाख्यातोद्वापञ्चाशत्तथो
त्तमः ॥ १७॥ कुमार्य्यःपञ्चकर्त्तव्याःशक्रस्यनृपसत्तम ॥ शालमय्यस्तुताःसर्व्वाअपराःशक्रमातृकाः ॥ १८ ॥ के
तोःपादप्रमाणेनकार्य्याःशक्रकुमारिकाः ॥ मातृकार्द्धप्रमाणन्तुयन्तृहस्तद्वयन्तथा ॥ १९ ॥ एवङ्कृत्वाकुमारीश्चमातृ
काःकेतुमेवच ॥ एकादश्यांसितेपक्षेयष्टिन्तामधिवासयेत् ॥ २० ॥ अधिवास्यततोयष्टिङ्गन्धद्वारादिमन्त्रकैः ॥ द्वाद
श्याम्मण्डलङ्कृत्वावासवँव्विस्तृतात्मकम् ॥ २१ ॥ अच्युतम्पूजयित्वातुशक्रम्पश्चात्प्रपूजयेत् ॥ शक्रस्यप्रतिमाङ्कुर्य्या
त्काञ्चनीन्दारवीञ्चवा ॥ २२ ॥ अन्यैतैजससम्भूतांसर्व्वाभावेतुमृन्मयीम् ॥ ताम्मण्डलस्यमध्येतुपूजयित्वाविशेषतः॥२३॥
ततःशुभेमुहूर्तेतुकेतुमुत्थापयेन्नृपः ॥ वज्रहस्तसुरारिघ्नबहुनेत्रपुरन्दर ॥ २४ ॥ क्षेमार्थंसर्व्वलोकानाम्पूजेयम्प्रतिगृह्यताम्॥
एह्येहिसर्व्वामरसिद्धसङ्घैरभिष्टुतोवज्रधरामरेश ॥ समुत्थितस्त्वंश्रवणाद्यपादेगृहाणपूजाम्भगवन्नमस्ते ॥ २५ ॥ एवमु

त्तरतन्त्रोक्तैर्दहनप्लवनादिभिः ॥ २६॥ इतिमन्त्रेणतन्त्रेणनानानैवेद्यवेदनैः ॥ अपूपैःपायसैःपानैर्गुडैर्द्धानाभिरेवच ॥ २७॥
भक्षैर्भोज्यैश्चविविधैःपूजयेच्छ्रीविवृद्धये ॥ घटेषुदशदिक्पालान्ग्रहाँश्चपरिपूजयेत्॥२८॥ साध्यादीन्सकलान्देवान्मातॄःस
र्व्वाअनुक्रमात् ॥ ततःशुभेमुहूर्त्तेतुज्ञानीवर्द्धकिसय्युतः ॥ २९ ॥ केतूत्थापनभूमिन्तुयज्ञवेद्यास्तुपश्चिमे ॥ विप्रैःपुरोहितैः
सार्द्धङ्गच्छेद्राजासुमङ्गलैः ॥ ३० ॥ रज्जुभिःपञ्चभिर्ब्बद्धयन्त्राश्लिष्टंसमातृकम् ॥ कुमारीभिस्तुसय्युक्तन्दिक्पालानाञ्चपट्ट
कैः ॥ ३१ ॥ बृहद्भिरतिकान्तैश्चनानाद्रव्यैःसुपूरितैः ॥ यथावर्णैर्य्यथादेशेयोजितैर्व्वस्त्रवेष्टितैः ॥३२॥ युक्तन्तंकिङ्किणीजा
लैर्ब्बृहद्घण्टौघचामरैः ॥ भूषितम्मुकुरैरुच्चैर्म्माल्यैर्ब्बहुविधैस्तथा ॥ ३३ ॥ बहुपुष्पैःसुगन्धैश्चभूषितंरत्नमालया ॥ चित्रमा
ल्याम्बरैश्चैवचतुर्भिरर्पितोरणैः ॥ ३४ ॥ उत्थापयेन्महाकेतुंराजकीयःशनैःशनैः ॥ तमुत्थायमहाकेतुम्पूजितम्मण्डलान्तरे
॥३५॥ प्रतिमान्तान्नयेन्मूलङ्केतोःशक्रव्विँचिन्तयन् ॥ यजेत्तम्पूर्व्ववत्तत्रशचीम्मातलिमेवच ॥३६॥ जयन्तन्तनयन्तस्यवज्र
मैरावतन्तथा ॥ ग्रहाँश्चाप्यथदिक्पालान्सर्व्वांश्चगणदेवताः ॥३७॥ अपूपाद्यैःपूजयेत्तुबलिभिःपायसादिभिः॥पूजितानाञ्च
देवानांशश्वद्धोमंसमाचरेत्॥३८॥ होमान्तेतुबलिन्दद्याद्वासवायमहात्मने ॥ तिलङ्घृतञ्चाक्षतञ्चपुष्पन्दूर्व्वान्तथैवच ॥ ३९॥
एतैस्तुजुहुयाद्देवान्स्वैःस्वैर्म्मन्त्रैर्न्नरोत्तम ॥ ततोहोमावसानेतुभोजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ ४० ॥ एवंसम्पूजयेन्नित्यंसप्तरात्र

न्दिनेदिने ॥ ब्राह्मणैःसहितोराजावेदवेदाङ्गपारगैः ॥४१॥ सर्व्वत्रशक्रपूजासुयज्ञेषुपरिकीर्त्तितः ॥ त्रातारमितिमन्त्रोयर्व्वां
सवस्यप्रियःपरः ॥४२॥ एवङ्कृत्वादिवाभागेशक्रोत्थापनमादितः ॥ श्रवणर्क्षयुतायान्तुद्वादश्याम्पार्थिवःस्वयम् ॥ ४३ ॥
अन्त्यपादेभरण्यान्तुनिशिशक्रव्विंसर्ज्जयेत् ॥ सुप्तेषुसर्व्वलोकेषुयथाराजानपश्यति ॥४४॥ षण्मासान्मृत्युमाप्नोतिराजादृष्ट्वा
विसर्ज्जनम् ॥ शक्रस्यनृपशार्दूलतस्मान्नेक्षेतत नृपः ॥४५॥विसर्ज्जनस्यमन्त्रोयम्पुराविद्भिरुदीरितः ॥ सार्द्धंसुरासुरगणैःपुर
न्दरशतक्रतो॥४६॥उपहारङ्गृहीत्वेमम्महेन्द्रध्वजगम्यताम् ॥ सूतकेतुसमुत्पन्नेवारेभौमस्यवाशनेः॥ ४७ ॥भूमिकम्पादिको
त्पातेवासवन्नविसर्ज्जयेत् ॥ उत्पातेसप्तरात्रन्तुतथोपप्लव दर्शने ॥४८॥ व्यतीत्यशनिभौमौचत्व्यन्यर्क्षेपिविसर्ज्जयेत् ॥ सूतके
त्वथसम्प्राप्तेव्यतीतेसूतकेपुनः॥४९॥यस्मिंस्तस्मिन्दिनेचैवसूतकान्तेविसर्ज्जयेत् ॥ तथाकेतुन्नृपोरक्षेत्पतन्तिशाकुनायथा
॥५०॥नकेतौनृपशार्दूलयावन्नहिविसर्जनम् ॥ शनैःशनैःपातयेत्तुयथोत्थापनमादितः ॥ ५१ ॥ कृतन्तथान्यथाभग्नेकेतौमृ
त्युमवाप्नुयात् ॥ विसृष्टंशक्रकेतुन्तुसालङ्कारन्तथानिशि॥५२॥क्षिपेदनेनमन्त्रेणत्वगाधेसलिलेनृप॥तिष्ठकेतोमहाभागयाव
त्सव्वँत्सरञ्जले॥५३॥ भवायसर्व्वलोकानामन्तरायविनाशक॥उत्थापयेत्तूर्य्यरवैःसर्व्वलोकस्यवैपुरः ॥ ५४ ॥ रहोविसर्ज्ज
येत्केतुव्विंशेषोयम्प्रपूजने ॥ एवय्यँःकुरुतेपूजाव्वाँसवस्यमहात्मनः॥ ५५॥ सचिरम्पृथिवीम्भुक्त्वावासवल्लोकमाप्नुयात् ॥

नतस्यराज्येदुर्भिक्षन्नाधयोव्याधयःक्वचित् ॥५६॥ स्थास्यन्तिमृत्युर्नाकालेजनानान्तत्रजायते ॥ तत्तुल्यःकोपिनान्योस्ति
प्रियःशक्रस्यपार्थिवः ॥ तस्यपूजासर्व्वपूजाकेशवाद्याश्चतत्रगाः ॥ ५७ ॥ सकलकलुषहारिव्याधिदुर्भिक्षनाशंसकलभव
निवेशंसर्व्वसौभाग्यकारि ॥ सुरपतिगृहगाभिर्व्वाञ्छनंशक्रकेतोःप्रतिशरदमनेकैःपूजयेच्छ्रीविवृद्ध्यै ॥५८॥ ॥ इतिश्रीका
लिकापुराणेनवतितमोध्यायः॥ ॥ ९० ॥ ॥ और्व्वउवाच ॥ ॥ ज्येष्ठेदशहारयान्तुविष्णोरिष्टिन्नृपशृणु ॥ येनवावि
धिनाकुर्य्यादिष्टिंविष्णोर्नृपःसदा ॥१॥प्रत्यब्दम्पार्थिवःकुर्य्यात्प्रतिमाङ्काञ्चनींहरेः ॥ अन्यतेजोमयीव्वाँपिदारवीव्वाँशिला
मयीम् ॥२॥ ताम्प्रतिष्ठाप्यविधिनामानोन्मानैस्तुशिल्पिभिः ॥ प्रतिष्ठांव्विँधिवत्तस्याःकुर्य्याद्विप्रैःपुरोहितैः॥३॥ तांसंस्था
प्यसुरागारेस्वयंव्वाँयत्नतःकृते ॥ वासुदेवस्यबीजेनपूर्व्वोक्तविधिनातथा ॥ ४ ॥ सर्व्वोपचारैर्भक्त्यातुवासुदेवंप्रपूजयेत् ॥
पूजान्तेसंस्कृतेवह्नौकुण्डमध्येस्थितोद्विजः॥५॥आज्यैःसहस्रञ्जुहुयादाहुतीनांहरेःप्रिये ॥ सम्पूज्यवासुदेवन्तुहोमङ्कृत्वात
तोद्विजः ॥ ६ ॥ नृपस्यानुमतेतान्तुप्रतिमांमण्डलन्नयेत् ॥ प्रतिमायाःकपोलौद्वौस्पृष्ट्वादक्षिणपाणिना ॥ ७ ॥ प्राणप्रतिष्ठा
ङ्कुर्व्वीततस्यान्देवस्यवैहरेः ॥ कृतायान्तुप्रतिष्ठायाम्प्राणानांनृपसत्तम॥८॥ विष्णुप्राणास्ताम्प्रतिमामायांतिनियतंस्वयम्॥
प्राणेष्वथागतेष्वस्यादेवत्वन्नियतम्भवेत् ॥ ९ ॥ अकृतायाम्प्रतिष्ठायाम्प्राणानाम्प्रतिमासुच ॥ यथापूर्व्वन्तथाभावःस्वर्णा

दीनान्नविष्णुता ॥ १० ॥ अन्येषामपिदेवानाम्प्रतिमास्वपिपार्थिव ॥ प्राणप्रतिष्ठाकर्तव्यातस्यादेवत्त्वसिद्धये ॥ ११ ॥सु
वर्ण्णन्तुसुवर्ण्णंस्याच्छिलादारुतथाशिला ॥ अन्यच्चस्वस्वरूपंस्यात्प्राणस्थानमृतेसदा ॥१२॥ वासुदेवस्यबीजेनतद्विष्णोरि
त्यनेनच ॥ तथैवाङ्गाङ्गिमन्त्राभ्याम्प्रतिष्ठामाचरेद्धरेः ॥१३॥ तथैवहृदयेङ्गुष्ठन्दत्वाशश्वच्चमन्त्रवित् ॥ एभिर्म्मन्त्रैःप्रतिष्ठाप्य
हृदयेऽपिसमाचरेत् ॥१४ ॥ अस्यैप्राणाःप्रतिष्ठन्तुअस्यैप्राणाःक्षरन्तुयत् ॥असौदेवत्त्वसङ्ख्यायैस्वाहेतियजुरुच्चरन् ॥१५॥ अ
ङ्गमन्त्रैरङ्गिमन्त्रैर्व्वैदिकैरित्यनेनच ॥ प्राणप्रतिष्ठांसर्व्वत्रप्रतिमासुसमाचरेत् ॥ १६ ॥ प्रतिमापूजनेकुर्य्यादात्मन्यपिचमन्त्र
वित् ॥ प्राणप्रतिष्ठाम्प्रथमम्पूजाभागविशुद्धये ॥ १७ ॥ अस्मिन्प्राणप्रतिष्ठान्तुप्रतिमापूजनादृते ॥ नकश्चित्तुबुधःकुर्य्या
त्कृत्वामृत्युमवाप्नुयात् ॥ १८॥ विष्णोरिष्टिमिमाङ्कृत्वादशम्याम्पार्थिवोत्तमः ॥ तस्यामेवतुपूर्णायाम्प्रतिमांस्थापयेत्ततः
॥ १९॥ एवन्दशहरायान्तुकृत्वेष्टिम्पार्थिवोहरेः ॥ सर्व्वान्कामानवाप्नोतिनिर्विघ्नोऽपिसजायते ॥ २० ॥श्रीपञ्चम्यांश्रियन्दे
वीङ्कुन्दैःसम्पूजयेत्सदा ॥ वासवङ्कुञ्जराजस्थमुपहारैस्तथोत्तमैः ॥२१॥ लक्ष्म्यास्तन्त्रम्महामन्त्रव्वाँसवस्यपुरोदितम् ॥ अ
त्रापिपूजनेग्राह्यम्मण्डलादियथाक्रमम् ॥ २२ ॥ एवङ्कृतेपूजनेतुश्रीपञ्चम्याव्विँशेषतः ॥श्रीयुतोनृपतिर्भूयान्नश्रीहानिमवा
प्नुयात् ॥ २३ ॥ सदाचारविशेषोयङ्कथितस्तवपार्थिव ॥ निषेधेतुविशेषांश्चशृणुयेनश्रियेष्यते ॥ २४ ॥ असम्पूज्यतथाविष्णुं

शिवमग्निम्पुरन्दरम् ॥ अदत्वाचतथादानन्नभुञ्जीतनृपःक्वचित्॥२५॥हावयेदग्निहोत्रन्तुनित्यमेवपुरोहितैः॥अकृत्वाचाग्निहो
त्रन्तुभुञ्जन्नरकमाप्नुयात् ॥२६॥ नारक्षितेगृहेराजारत्नदीपविवर्जिते ॥ स्वपेत्तथास्त्रियासार्द्धन्नकदाचनसंविशेत् ॥२७॥भुक्त्वा
न्नंश्रीफलन्नाद्यात्तथाधात्रीफलंनृपः॥ बुद्धिक्षयकरात्स्येतामाषआसवमृत्तिकाः २८ निम्बाटरूषचूताश्चबुद्धिवृद्धिकरामताः॥बु
द्धिक्षयकरानित्यन्त्यजेद्राजायभोजने ॥२९॥भक्षयेदन्वहम्बुद्धिवृद्धिहेतुर्नृपोत्तमः॥नपर्य्यायविहीनन्तुप्रारोहेदासनन्नृपः ३०
नयानन्नगजन्नाश्वमारोहेद्धीनमासनैः॥ नैकस्तुविचरेद्राजाकदाचिदपिनिर्ज्जने॥३१॥मदहेतुन्नभुञ्जीयात्कदाचिदपिभोजने॥
कदाचिन्नापिसेवेतत्त्वष्टम्याम्मांसमैथुने ॥३२॥ दर्शस्नानङ्कुर्याश्राद्धन्तिलैस्तर्प्पणमेवच ॥ नजीवत्पितृकोभूपकुर्य्यात्कृत्वा
घमाप्नुयात् ॥ ३३ ॥ नक्षेत्रजादींस्तनयान्राज्येराजाभिषेचयेत् ॥ पितृणांशुद्धयेनित्यंऔरसेतनयेसति ॥ ३४ ॥ औरसः
क्षेत्रजश्चैवदत्तःकृत्रिमएव ॥ गूढोत्पन्नोपविद्धश्चभागार्हास्तनयाइमे ॥ ३५॥ कानीनश्चसहोढश्चक्रीतःपौनर्भवस्तथा ॥
स्वयन्दत्तश्चदासश्चषडेतेपुत्रपांसुलाः ॥ ३६ ॥ अभावेपूर्वपूर्वैषाम्परान्समभिषेचयेत् ॥ पौनर्भवंस्वयन्दत्तन्दासंरा
ज्येनयोजयेत् ॥ ३७ ॥ दत्ताद्याश्चापितनयानिजगोत्रेणसंस्कृताः ॥ आयातिपुत्रतांसम्यगन्यबीजसमुद्भवाः ॥ ३८ ॥
पितुर्ग्गोत्रेणयःपुत्रःसंस्कृतःपृथिवीपतेः ॥ आचूडान्तन्नपुत्रःसपुत्रताय्याँतिचान्यतः ॥ ३९ ॥ चूडान्तायदिसंस्कारानि

जगोत्रेणसंस्थिताः ॥ दत्ताद्यास्तनयास्तेस्युरन्यथादासउच्यते ॥ ४० ॥ उर्द्ध्वन्तुपञ्चमाद्वर्षाद्दत्ताद्यांश्चसुतान्नृप ॥ गृहीत्वाप
श्चवर्षीयम्पुत्रेष्टिम्प्रथमञ्चरेत् ॥ ४१ ॥ पौनर्भवन्तुतनयञ्जातमात्रंसमानयेत् ॥ कृत्वापौनर्भवष्टोमञ्जातमात्रस्यतस्यवै
॥ ४२ ॥ सर्व्वांस्तुकुर्य्यात्संस्काराञ्जातकर्म्मादिकान्नरः ॥ कृतेपौनर्भवष्टोमेसुतःपौनर्भवःस्मृतः ॥ ४३ ॥ एकोद्दिष्टंपि
तुःकुर्य्यान्नश्राद्धम्पार्व्वणादिकम् ॥ क्रीतायावनितामूल्यैःसादासीतिनिगद्यते ॥ ४४ ॥ तस्याय्योजायतेपुत्रोदासःपुत्र
स्तुसस्मृतः ॥ नराज्ञोराज्यभाक्सस्याद्विप्राणान्नापिश्राद्धकृत् ॥ ४५ ॥ अधमःसर्व्वपुत्रेभ्यस्तन्तस्मात्परिवर्ज्जयेत् ॥ पु
राणंधर्म्मशास्त्राणिसंहिताश्चमुनीरिताः ॥ ४६ ॥ नाध्यापयेन्नृपःशूद्रैर्व्विहितानियदच्छया ॥ यस्यराज्येसदाशूद्राःपुराणसं
हितान्तथा ॥ ४७॥ पठन्तिस्यात्सहीनायुःराजाराष्ट्रेणसान्वयः ॥ मोहाद्वाकामतःशूद्रःपुराणंसंहितांस्मृतिम् ॥ ४८ ॥
पठन्नरकमाप्नोतिपितृभिःसहपापकृत् ॥ शूद्रेभ्योविहितय्यत्तुयश्चमन्त्रउदाहृतः ॥ ४९ ॥ तद्विप्रवचनाद्वास्यंद्वयंशूद्रैःसदैव
हि ॥ नयोजयेन्नृपःशूद्रव्व्यवहारस्यदर्शने ॥ ५० ॥ नियोज्यतत्रतम्भूपतामिस्रेतेनपच्यते ॥ हीनायुश्चभवेल्लोकोराजावा
पिसहायजः ॥५१॥ काणव्व्यङ्गमपुत्रव्वानभिज्ञमजितेन्द्रियम् ॥ नह्रस्वव्व्याधितव्वापिनृपःकुर्य्यात्पुरोहितम् ॥ ५२ ॥ कृ
पणस्यधनंराजानगृह्णीयात्कदाचन ॥ नद्विजानान्तथादद्याद्धनानिविपुलान्यपि ॥ ५३ ॥ नारोहेत्कामुकोन्मत्तगजंराजाक

दाचन ॥ आरुह्यकामुकन्तत्तुपरत्रेहविषीदति ॥ ५४ ॥ अनायुष्यन्नकुर्य्यात्तुकर्म्मभूपःकदाचन ॥ सततञ्चायुषोवृद्ध्यै
 यतेतसकलैर्द्धनैः ॥ ५५ ॥ नक्रूरवारेनाष्टम्यान्नषष्ठ्यान्नृपसत्तमः ॥ अञ्जनाभ्यञ्जनेकुर्य्यात्ताम्बूलस्यापिभोजनम् ॥
॥ ५६ ॥ अतिसूक्ष्मन्तथापूर्णङ्ग्रहणञ्चन्द्रसूर्य्ययोः ॥ नालोकयेत्स्वयंराजारक्तंसूर्य्यन्तथैवच ॥ ५७ ॥ उत्पातञ्जाय
तेयत्तुदिव्यम्भौमञ्चनाभसम् ॥ नेक्षेतयत्नान्नृपतिर्दृष्ट्वानाद्यात्र्यहम्पुनः ॥ ५८ ॥ सर्व्वदामङ्गलंरत्नन्धारयेत्सहदूर्व्व
या ॥ अवस्त्राच्छादितङ्गात्रन्नविप्रेभ्यःप्रदर्शयेत् ॥ ५९ ॥ नतोयेषुमुखम्पश्येन्नाद्यान्मांसानिपर्व्वसु ॥ नारोहयेत्खरञ्चो
ष्ट्रन्नवामामपिगुर्व्विणीं ॥ ६० ॥ एवन्नरयुतोराजाचतुरङ्गंविवर्द्धयन् ॥ आत्मानंसततंरक्षन्त्सदावीर्य्यंव्विवर्द्धयेत् ॥
॥ ६१ ॥ बीजक्षयकरन्नित्यम्भक्ष्यम्भोज्यञ्चपानकम् ॥ वर्ज्जयेत्क्षारशाकाद्यान्बह्वम्लम्बहुतिक्तकम् ॥ ६२ ॥ कांस्य
राजतपात्रस्थन्तोयनद्याश्चवर्द्धनम् ॥ मूत्रवृद्धिकरंवीर्य्यक्षयकारिविवर्ज्जयेत् ॥ ६३ ॥ ताम्रायःस्वर्णशीशानाम्पात्रस्थंफलच
र्म्मणोः ॥ शुक्रवृद्धिकरन्तोयन्तदुपासीतयत्नतः ॥ ६४ ॥ सर्व्वमूलेषुकृत्येषुसदाचारेषुनिष्ठितः ॥ भुक्त्वेहविविधान्भोगानै
न्द्रंस्थानंव्व्रजेत्परे ॥ ६५ ॥ ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥ ॥ एवमौर्व्वस्तुसगरंशशासमुनिपुङ्गवः ॥ शास्त्राणिचैवसर्व्वाणिस
दाचारांश्चगृह्यकान् ॥ ६६ ॥ बहुशःकथयामाससगरायमहात्मने ॥ तन्नास्तियत्पुरोर्व्वेणकथितंसगरायनः ॥ ६७ ॥ राजनी

तिःसतान्नीतिर्य्यच्चान्यच्छास्त्रसम्भवम् ॥ संहितासुपुराणेषुयच्चागमचयेस्थितम् ॥ ६८ ॥ सर्व्वंशुश्रावसगरोमुखादौर्व्वस्य धीमतः ॥ तेषान्तुकथितङ्किञ्चिद्गुह्यंद्विजसत्तमाः ॥६९॥ विष्णुधर्मोत्तरेपूर्व्वंम्मयारहसिभाषितम् ॥ राजनीतिंसदाचारव्वेदवेदाङ्गसङ्गतम् ॥ ७० ॥ रहस्यंसततव्विँष्णोर्व्वीक्षध्वन्द्विजसत्तमाः ॥ यच्चानुदितमन्यत्रगदितव्वाँसंसंशयम् ॥ ७१ ॥ संशयच्छेदनन्तेषुयुष्मभ्यङ्कथितन्द्विजाः ॥ अनुक्तसंशयच्छेदिपुराणङ्कालिकाह्वयम् ॥ योभ्यसेत्सततव्विँप्रःसवेदानाम्फलल्लँभेत् ॥ ७२ ॥ ॥इतिश्रीकालिकापुराणेएकनवतितमोध्यायः॥९१॥ ॥छ॥ ॥ऋषयऊचुः॥ ॥सङ्क्षेपतःसदाचारव्विँशेषंराजनीतिषु ॥ श्रुतस्त्वद्वचनादौर्व्वःसगरायथोक्तवान् ॥ १ ॥ विष्णुधर्म्मोत्तरेतन्त्रेबाहुल्यंसर्व्वतःपुनः ॥ द्रष्टव्यस्तुसदाचारोद्रष्टव्यास्तेप्रसादतः ॥ २ ॥ भूयोनःसंशयोयोस्तितदनुक्तन्त्वयापुरा ॥ छिन्धिविप्रेन्द्रपृच्छामःपरङ्कौतूहलंहिनः ॥३॥ अपुत्रस्यगतिर्न्नास्तिश्रूयतेवेदलोकयोः ॥ वेतालभैरवौयातौपुरावैतपसेगिरिम् ॥ ४ ॥ पूर्व्वन्त्वकृतदारौतौतयोःपुत्रानचश्रुताः॥नजाताप्यथवाजातायदिनानाद्विजोत्तम ॥५ ॥ तेषान्तुसम्यगिच्छामिश्रोतुंसंस्थानमुत्तमम्॥ ॥मार्कण्डेयउवाच ॥ ॥ अपुत्रस्यगतिर्न्नास्तिनिश्चितञ्चैतिसत्तमाः ॥ ६ ॥ स्वपुत्रैर्भ्रातृपुत्रैर्व्वापुत्रवन्तोहिस्वर्ग्गताः ॥ जातापत्यौचतौविप्राधीरौवेतालभैरवौ ॥ ७ ॥ तयोर्व्वंशान्प्रवक्ष्यामिशृण्वन्तुचमहर्षयः ॥ सम्यक्सिद्धिमवाप्यैवयदावेतालभैरवौ

॥ ८ ॥ हरस्यमन्दिरम्प्राप्तौकैलासम्प्रतिहर्षितौ ॥ तदाहरस्यवचनान्नन्दीतौरहसिद्विजाः ॥ ९ ॥ प्राहेदंव्वँचनन्तथ्यंसा
न्त्वयन्निवबोधकृत् ॥ नन्द्युवाच ॥ अपुत्रौपुत्रजननेभवंतौशङ्करात्मजौ ॥ १० ॥ यतताञ्ज्ञातपुत्रस्यसर्व्वत्रसुलभागतिः ॥ पु
न्नामनरकम्पुत्रविहीनःपरिपश्यति ॥ ११ ॥ नतपोभिर्न्नधर्म्मैर्गतन्मोचयतुमीश्वरः ॥ केवलात्पुत्रजननात्तस्मान्मोक्षःप्रजा
यते ॥ १२ ॥ तदुत्पादयताम्पुत्रम्भवन्तौदेवयोनिषु ॥ अमर्त्यतातुयुवयोःक्षीरपानादजायत ॥ १३ ॥ कात्यायन्यास्ततःपु
त्रानमर्त्याःस्वसमायतः ॥ तस्माद्यथातथापुत्रानुत्पाद्यसुरयोनिषु ॥ १४ ॥ प्रियौभवन्तौशिवयोर्भवतन्नचिरादिति ॥ मार्कण्डेय
उवाच ॥ तस्येतिवचनंश्रुत्वानन्दिनःप्रीतमानसौ ॥ १५ ॥ एवमेवकरिष्यावोनन्दिन्नित्यभाषताम् ॥ ततस्तौसततङ्कृत्वानन्दि
नोवचनंहृदि ॥ १६ ॥ अचेष्टतांस्वपुत्रार्थेव्रजन्तौतावितस्ततः ॥ अथैकदाभैरवोसौउर्व्वशीमप्सरोवराम् ॥ १७ ॥ हिमवत्पर्व्वतप्र
स्थेददर्शसुमनोहराम् ॥ अथताङ्कामुकोभूत्वायाचेसुरतोत्सवम् ॥ १८ ॥ वेश्याभावाच्चसुप्रीतासायथेच्छमुवाचतम् ॥ ततस्त
स्याम्भैरवस्तुचकारसुरतोत्सवम् ॥ १९ ॥ प्रीतायामुर्व्वशीदेव्यांसुप्रीतोभूच्चकेलिभिः ॥ सुप्रीतायामथोर्व्वश्यान्तेजोभिर्भैरव
स्यतु ॥ २० ॥ सद्योजातोभवत्पुत्रोबालसूर्य्यसमप्रभः ॥ तन्तुपुत्रंपरित्यज्यययौस्वस्थानमुर्व्वशी ॥ २१ ॥ आदायतनयम्प
श्चाद्भैरवःस्वपदंय्ययौ ॥ संस्कृत्यतनयन्तन्तुभैरवोमोदसय्युँतः ॥ २२ ॥ सुरेशमितितन्नाम्नाचकारसगणाधिपः ॥ अथत

ज्ञातवयसंशक्रसूर्य्यसमप्रभम् ॥ २३ ॥ विद्याधराधिपत्येतुसुरेशमभ्यषेचयत् ॥ सतुविद्याधराध्यक्षस्तनयामतिसुन्दरीम्
॥ २४ ॥ येमेगन्धर्व्वराजस्यधृतराष्ट्राह्वयस्यच ॥ तस्यान्तस्यसुतोजज्ञेरुरुर्न्नामामनोहरः ॥ २५ ॥ रुरोस्तुतनयोबाहुर्म्मैना
क्यामभ्यजायत ॥ वाहोस्तुपुत्राश्चत्वारस्तपनोङ्गदईश्वरः ॥ २६ ॥ कुमुदोभूत्कनीयाँस्तुचार्व्वंत्यान्तुमनोहरः ॥ कुमुद
स्यसुतोजज्ञेदेवसेनोमहाबलः ॥ २७ ॥ सदेवसेनःपृथिवीमवतीर्य्यमनोहरः ॥ मान्धातुर्य्यौवनाश्वस्यतनयाङ्केशिनीम्मुहुः
॥२८॥ वरयामासभार्य्यार्थेमृद्वङ्गीमप्सरःसमाम् ॥ यौवनाश्वोपिमान्धाताशक्रस्यवचनाददौ ॥२९॥ केशिनीन्तनयांस्वीया
न्देवसेनायवाञ्छया ॥ केशिनीमुपयम्याथदेवसेनस्तयासह ॥ ३० ॥ वाराणस्यांशम्भुपुर्य्यांहरमाराधयच्छिवम् ॥ आराधि
तोहरःप्रीतस्तस्येष्टम्प्रददौवरम् ॥ ३१ ॥ सौप्याददेहरात्तस्मादिष्टमेववरत्रयम् ॥ यावच्चसूर्य्योभवितातावत्स्थास्यतिसन्त
तिः ॥ ३२ ॥ अस्यामेवनगर्य्याम्मेमद्वंशस्यापिराजता ॥ प्रसन्नोममवंशेत्वन्नित्यमेवभविष्यसि ॥ ३३ ॥ इत्यादायवरंसोपि
देवसेनोमहाकृती ॥ शङ्करस्यप्रसादेनचिरन्ताम्बुभुजेपुरीम् ॥ ३४ ॥ देवसेनोथकेशिन्याञ्जनयामासपुत्रकान् ॥ यूयंशृणुत
सप्तैतान्नामतःकीर्तितांस्तथा ॥ ३५ ॥ सुमनावसुदानश्चक्रतुधृग्यवनःकृती ॥ नोलोविवेकीह्येतेवैसर्व्वशास्त्रविशारदाः ॥ ३६ ॥
सर्व्वेवंशकराःपुत्रादेवसेनस्यसत्तमाः ॥ अथकालेतुसंप्राप्तेदेवसेनोपिभार्य्यया ॥ ३७ ॥ पुत्रेषुराज्यन्निःक्षिप्ययातोविद्याधर

क्षयम् ॥ ततस्तेतस्यतनयाःकृत्वासुमनसन्नृपम् ॥ ३८॥ वसुदानादयःसर्व्वेबुभुजुश्चोत्तमांश्रियम् ॥ जातासुमनसःपुत्रास्त्र
यःशूरामहाबलाः ॥ ३९ ॥ सुमतिश्चविरूपश्चसत्यःशास्त्रार्थपारगाः ॥ सुमतेरभवत्कन्यासुतःसत्यस्यडिण्डिमः ॥४० ॥ वि
रूपस्याभवद्धाधिर्गाधेर्म्मित्रोभवत्सुतः ॥ तेपाङ्कल्पोभवद्राजाकल्पात्तुविजयोभवत् ॥ ४१ ॥ योविजित्यक्षितिंसर्व्वान्पार्थि
वान्भूरितेजसः ॥ शक्रस्यानुमतेचक्रेखाण्डवंशतयोजनम् ॥ ४२ ॥ यत्सव्यसाचीह्यदहत्पाण्डुपुत्रःप्रतापवान् ॥ आवहत्प
रमाम्प्रीतिञ्ज्वलनस्यमहात्मनः ॥ ४३ ॥ ॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ कथंसखाण्डवश्चक्रेविजयःशतयोजनम् ॥ तद्वयंश्रोतुमिच्छा
मःकथयस्वतपोधन ॥ ४४॥ ॥मार्कण्डेयउवाच॥ ॥ सोमवंशेभवद्राजामहाबलपराक्रमः॥धीरःसुदर्शनोनामचारुरूपः
प्रतापवान् ॥ ४५ ॥ सवैहिमवतोनातिदूरेभङ्क्त्वामहावनम् ॥ सिंहान्व्याघ्रान्समुत्सार्य्यंकचिच्चापितपोधनान् ॥४६ ॥ खा
ण्डवीन्नामनगरीमकरोत्तत्रशोभनाम् ॥ त्रिंशद्योजनविस्तीर्ण्णामायतांशतयोजनाम् ॥४७॥ उच्चप्राकारसय्युँक्तांसाट्टालाम्बु
दतोरणाम् ॥ निम्नाभिरतिदीर्घाभिःपरिखाभिःसमावृताम् ॥ ४८ ॥ अधृष्यामपरैर्वीरैर्न्नानाजनसमावृताम् ॥ दीर्घिका
भिश्चोपवनैर्ब्बहुभिश्चाप्सरोगणैः ॥ ४९ ॥ आकीर्णाञ्चतथारामैरुत्तमैरपिमानवैः ॥सोत्सवाःसततय्यँत्रजनादेवान्दिविस्थि
तान् ॥ ५० ॥ स्पर्द्धन्तेस्ममुदायुक्ताआद्याभोगसमन्विताः ॥ सवैसुदर्शनोराजाखात्वाभूमिव्विँदार्य्यच ॥ ५१ ॥ गङ्गाङ्क

नखलान्देवीव्वाँहयामासखाण्डवीम् ॥ सम्प्लाव्यखाण्डवीमध्यन्तेनखातैश्चवर्त्मभिः ॥ ५२ ॥ वक्रानुवक्रगाभूत्वायातिसी
तान्नदीम्प्रति ॥ सजित्वासकलान्भूपान्वित्तान्याहत्यभूरिशः ॥ ५३ ॥ राशीचकारखाण्डव्यामध्येरत्नैरनेकशः ॥ अन्येषा
न्नगरेभ्यस्तुजनानानीयभूपतिः ॥ ५४ ॥ खाण्डव्याव्वाँसयामासहठादपिसुदर्शनः ॥ देवदानवगन्धर्व्वाञ्जित्वाजित्वायुधा
कृतीः ॥ ५५॥ देववृक्षन्देवरत्नन्देवीश्चापितथौषधीम् ॥ खाण्डव्यांरोपयामाससभूपालःसुदर्शनः ॥ ५६ ॥ असहिष्णुस्ततो
जिष्णुर्न्नृपतिन्तंसुदर्शनम् ॥ कृतापचारम्बहुधादेवानाञ्चतथानृणाम्॥५७॥वाराणसीपतिर्व्वीरर्व्विजयञ्जयशालिनम्॥सन्धा
यकृतसाचिव्यन्तद्वैरेसमयोजयेत् ॥ ५८ ॥ विजयोविवरम्प्राप्यमहाबलपराक्रमः ॥ सुदर्शनस्यनृपतेरवस्कन्दमथाकरो
त् ॥ ५९ ॥ नासहत्सोप्यवस्कन्दव्विँजयस्यसुदर्शनः ॥ चतुरङ्गबलेनाशुयुद्धायाभिमुखोऽभवत् ॥ ६० ॥ विजयोरथमा
रुह्यनियोज्यचतुरङ्गिणीम् ॥ सेनांसुदर्शनय्येयौद्धुंसम्मुखोऽभवदञ्जसा ॥ ६१ ॥ तदामहायुद्धमासीद्विजयेनमहात्मना ॥ सु
दर्शनस्यनृपतेर्व्वृत्रवासवयोर्य्यथा ॥६२॥सुदर्शनस्यसेनानीरुग्वामान्नामवीर्य्यवान् ॥ काञ्चनंरथमारुह्यविजयंसम्मुखोऽभ्य
यात् ॥ ६३ ॥ अक्षौहिण्यस्तुसप्तास्यपरिवार्य्यसमन्ततः ॥ व्यधमत्तांशत्रुसेनाय्यावतीमुद्यतायुधः ॥ ६४ ॥ विजयस्यच
सेनानीःसञ्जयःसरिपुञ्जयः ॥ नागानीकेनजग्राहरुग्वन्तंससैनिकम् ॥ ६५ ॥ तयोर्म्महदभूद्युद्धंसेनान्योर्व्वीरयोर्म्मह

१ अवस्कन्दः विजिगीषूणां निवेशस्थानम् । २ अस्यसप्त अक्षौहिण्य आसन् ताभिः परिवार्य्ये त्यर्थः

त् ॥ ववर्षशरवर्षेणरुमन्वानथसञ्जयम् ॥ ६६ ॥ कुर्व्वंश्चापिमहानादङ्गजन्दृष्ट्वैवकेशरी ॥ रुमन्वानथविंशत्याबाणैर्व्विद्धा
थसञ्जयम् ॥ ६७ ॥ क्षुरप्रेणधनुस्तस्यचिच्छेदकृतहस्तवत् ॥ सोपिकार्म्मुकमादायतदान्यत्सञ्जयस्त्रिभिः ॥ ६८ ॥ बाणै
र्व्विव्याधभल्लेनधनुश्चिच्छेदतत्क्षणात् ॥ शतान्यष्टौचनागानांसहस्राणिचपञ्चषट् ॥ ६९ ॥ पत्तीनाव्वाँजिनान्त्रीणिसहस्रा
णिसमन्ततः ॥ सञ्जयोनिजघानाशुबाणवर्षैःसुदारुणैः ॥ ७० ॥ अथान्यद्धनुरादायरुमन्वान्कुपितोभृशम् ॥ भल्लेनसा
रथेरस्यशिरःकायादपाहरत् ॥ ७१ ॥ हयांश्चास्यचतुर्भिस्तुबाणैर्न्निन्येयमक्षयम् ॥ चतुरःपञ्चभिर्ब्बाणैरविध्यच्चापिसञ्जयम्
॥ ७२ ॥ सञ्जयोप्यतिवेगेनगदामादायतत्क्षणात् ॥ अवतीर्य्यरथोपस्थाद्रुमन्वन्तमधावत ॥ ७३ ॥ सधावन्तंसञ्जयन्तंरुमन्वा
न्द्रुतहस्तवत् ॥ शरवर्षेणसञ्छाद्यवारयामाससञ्जयम् ॥ ७४ ॥ गदायाभ्रामणेनासौनिवार्य्यशरवर्षणम् ॥ आससादरुमन्वन्त
ङ्केशरीवमहागजम् ॥ ७५ ॥ आसाद्यताङ्गदाङ्गुर्व्वीमाविद्ध्यातीवसञ्जयः ॥ एकेनैवप्रहारेणसरथन्तव्व्यपोथयत् ॥ ७६ ॥ सपपा
तमहावीरःपृथिव्याङ्गदयाहतः ॥ वज्राहतोयथाशालःप्रफुल्लोवनमध्यगः ॥ ७७ ॥ रुमन्वन्तन्निपतितन्दृष्ट्वाराजासुदर्शनः ॥ शो ३०३
ककोपसमाविष्टःसधूमइवपावकः ॥ ७८ ॥ जज्वालाकुलदेहोपिक्रोधेनातीवसय्युँतः ॥ आरुह्यपवनैरश्वैर्य्युक्तव्वैयाघ्रकृत्तिना
॥ ७९ ॥ रथङ्काञ्चनचित्राङ्गंसिंहध्वजविभूषितम् ॥ आमुक्तोधनुरादायविस्फार्य्यचपुनःपुनः ॥ ८० ॥ ससैन्यःसञ्जयंराजासमाद्रव

१रुमन्वन्तम् ।

तवेगवान्॥ अथास्यनिशितैःशस्त्रैःसेनामग्रगताम्भृशम्॥८१॥ न्यहन्यत्सकलान्राजामृगानिवमृगाधिपः ॥एकामक्षौहिणी मग्रगामिनीर्व्विपुलौजसाम्॥ ८२ ॥क्रोशद्वयेनन्यहनत्तमांसीवदिवाकरः॥ हत्वाचाक्षौहिणीमेकामासाद्यसञ्जयन्नृपः॥८३॥ बाणैःषष्ट्यातुर्विव्याधध्वजमेकेनचिच्छिदे ॥ सञ्जयोप्यथविंशत्याहृदिविद्ध्वासुदर्शनम् ॥ ८४ ॥ ललाटेत्वेकबाणेनप्राविध्य त्कृतहस्तवत्॥ क्षुरप्रेणास्यकोदण्डञ्छित्त्वाराज्ञःप्रतापवान् ॥८५॥ सारथिन्दशभिर्ब्बाणैःपुनर्व्विव्याधसञ्जयः॥ कोदण्ड मन्यमादायतदाराजासुदर्शनः ॥ ८६ ॥ शरवर्षेणतीव्रेणववर्षातीवसञ्जयम् ॥ तयोर्म्महदभूद्युद्धम्मुनिविस्मयकारकम् ॥ ८७ ॥ शस्त्रैरस्त्रैर्भृशन्तीक्ष्णैर्ब्बलिवासवयोरिव ॥ ततःसुदर्शनोराजाभल्लेनास्यदृढन्धनुः॥ ८८॥ चिच्छेदसारथिञ्चास्य जघाननिशितैःशरैः॥ स्वयंसय्यँम्यवाहान्त्ससञ्जयःपरवीरहा॥ ८९ ॥ धनुरन्यत्समादायपरिवार्य्यसुदर्शनम्॥ विव्याधद शभिर्ब्बाणैर्द्धनुरप्यच्छिनद्दृढम्॥ ९० ॥ शरासनान्तरंराजासमादायसुदर्शनः ॥सञ्जयस्यचतुर्व्वाहाञ्छरैर्न्निन्येयमक्षयम् ॥ ९१ ॥ मुष्टौधनुश्चचिच्छेदतञ्चविव्याधपञ्चभिः॥ विरथश्छिन्नवाहश्चसञ्जयःखड्गचर्म्मणी ॥ ९२ ॥ आदायसम्मुखंरा ज्ञोभ्यद्रवत्कुपितोभृशम्॥ तस्यचापन्ततःखड्गङ्क्षुरप्रेणसुदर्शनः॥९३॥द्विधाचिच्छेदभल्लेनचर्म्मचाप्यच्छिनत्तदा॥ अथद्रुत न्तदोपेत्यसञ्जयः स्यन्दनोत्तमम्॥९४॥सुदर्शनस्य सूतन्तुकराभ्याम्पातयत्क्षितौ॥रथाभ्याशगतस्यास्यसञ्जयस्यसुदर्शनः

१ आर्षत्वादडभावः

॥९५॥ शिरश्चिच्छेदखड्गेनततोसौन्यपतद्भुवि ॥ सपपाततदातस्यरथाभ्याशेमहाबलः ॥ ९६ ॥ कृतःपरशुनारण्येपुष्पि
तःशालवृक्षवत् ॥ सञ्जयम्पतितन्दृष्ट्वाविजयःक्रोधमूर्च्छितः ॥ ९७॥ महताशङ्खनादेननादयँस्तुनभःस्थलम् ॥ रथेनस्वर्ण
चित्रेणव्याघ्रचर्म्मविराजता ॥ ९८ ॥ केतुनावृषभेणाथयोजनार्द्धोच्छ्रितेनच ॥ नादयन्ककुभःसर्व्वारथौघपरिवेष्टितः॥९९॥
विमुञ्चञ्छरवर्षाणिससमासादसुदर्शनम् ॥ आसाद्यतन्नृपम्भूपोविजयःपरवीरहा ॥ १०० ॥ हृदिविद्धात्रिभिर्ब्बाणैस्तिष्ठतिष्ठे
तिचाब्रवीत् ॥ सुदर्शनोऽपिविजयन्नदन्तङ्कुञ्जरोपमम् ॥ १ ॥ दशभिर्न्निशितैर्ब्बाणैर्व्विद्ध्वाचिच्छेदतद्धनुः ॥ अथैनञ्छि
न्नधन्वानञ्जत्रुदेशेत्रिभिःशरैः ॥ २ ॥ निर्ब्भिद्याथमहानादंननादससुदर्शनः ॥ सोन्यद्धनुःसमादायकङ्कपत्रैस्त्रिभिःशरैः
॥ ३ ॥ विव्याधहृदयेवीरोविजयोपिसुदर्शनम् ॥ ततस्तन्नृपमुद्दिश्यमहाशक्तिंसुदीपिताम् ॥ ४ ॥ नागकन्याङ्कोपयु
क्ताँल्लेलिहानामिवातुलाम् ॥ स्वर्णदण्डांसुतीक्ष्णाग्रान्तैलधौतांसुनिर्म्मलाम् ॥ ५ ॥ समुद्यम्याथचिक्षेपविजयःशात्र
वम्प्रति ॥ सुदर्शनस्यहृदयेसाशक्तिःप्रविवेशह ॥ ६ ॥ सविह्वलोरथोपस्थेह्यधोवक्त्रउपाविशत् ॥ तस्मिन्मोहसमापन्न ३०४
नृपतौचसुदर्शने ॥ ७ ॥ तस्याग्रतस्तथापार्श्वेयेस्थितास्तत्रसैनिकाः ॥ तान्त्सर्व्वानहनद्राजाक्षणमात्राद्द्विजोत्तमाः
॥ ८ ॥ रथान्दशसहस्राणितावन्त्येवचदन्तिनाम् ॥ पञ्चविंशसहस्राणिवाजिनाञ्चतरस्विनाम् ॥ ९ ॥ लक्षद्वयन्तुपत्तीना

ङ्कणमात्रादपोथयत् ॥ सतुलब्ध्वाततःसञ्ज्ञान्धनुरादायवैदृढम्॥ ११०॥ शरवर्षेणविजयव्वँवर्षससुदर्शनः ॥ निवार्य्यशरव
र्षैणविजयन्तुसुदर्शनः ॥११॥ भल्लेनकार्म्मुकंसज्यन्तस्यचिच्छेदतत्क्षणात् ॥ सारथेस्तुशिरःकायाद्भल्लेनापाहरत्ततः॥१२॥
हयाँश्चचतुरश्चास्यप्रेषयामासमृत्यवे ॥ अथैनव्विँरथम्भूपन्दशभिःकङ्कपत्रिभिः ॥ १३ ॥ विव्याधहृदयेभूयोननादचसुदर्श
नः ॥ सच्छिन्नधन्वाविरथोगदामादायवेगवान् ॥ १४ ॥ विजयोविजयाकाङ्क्षीसुदर्शनमधावत॥ आपतन्तम्महावीरम्बाणव
र्षैःसुदर्शनः॥१५॥ववर्षवर्षासुयथावारिदःपृथिवीधरम्॥ विजयःशरवृष्टिन्ताम्प्राच्छाद्यरुक्मशरेणवै॥१६॥गदयातंरथारूढमा
ससादतुतत्क्षणात् ॥ आसाद्यतंमहावीर्य्यव्विँजयोथसुदर्शनम् ॥ १७॥ शीर्षेप्रहृत्यगदयापातयामासभूतले ॥ गिरेःशृङ्गय्यँ
थातुङ्गव्वँज्राशनिविदारितम् ॥ १८ ॥ तथासुदर्शनोराजादारितोगदयापतत् ॥ तस्मिन्निपतितेवीरेसेनाभिस्तस्यसैनिकाः
॥ १९ ॥ भयात्सम्प्राद्रवंस्तस्माद्दिशश्चप्रदिशस्तथा ॥ नष्टेषुतस्यसैन्येषुविजयःखाण्डवीम्पुरीम् ॥ १२० ॥ प्रविश्यददृशे
तत्रराशीभूतान्गिरीनिव ॥ सुवर्णानाञ्चरत्नानांसञ्चयान्बहुशःपुनः ॥ २१ ॥ दृष्ट्वासरांसितत्रैषप्रफुल्लकमलानिच ॥ हंस
कारण्डवानादैर्न्नादितानिसमन्ततः ॥ २२ ॥ राशीन्सुवर्णरत्नानाम्पर्व्वतानिवविस्तृतान् ॥ पुष्पितान्देववृक्षाँश्चभ्रमद्भ्रमर
भूषितान् ॥२३॥ प्रासादान्विपुलाञ्छुभ्रान्कैलाससदृशान्गजान्॥ प्रस्फुटाँश्चसुगन्धाढ्यान्प्रतिगेहेव्यवस्थितान्॥२४॥उत्फु

ल्लनयनोराजाविजयःपरवीरहा ॥ मेनेमरावतीन्तान्तुपुरीङ्क्षितिगतामिव ॥ २५ ॥ तव्वीक्षन्तन्नरपतिन्नगरीन्तांसुरेश्वरः ॥
समेत्यविजयम्प्राहसान्त्वयञ्श्लक्ष्णयागिरा ॥२६॥ ॥ इन्द्र उवाच ॥ ॥ राजन्महावनमिदमासीद्देवगणावृतम्॥नचग
न्धर्व्वयक्षाणान्मुनीनाञ्चमनोहरम् ॥ २७ ॥ सर्व्वानुत्सार्य्यदेवादीन्ममचाप्यप्रियेरतः ॥ भङ्क्त्वावनमिदङ्कुर्य्यमुत्साद्यचत
पोधनम् ॥ २८ ॥ खाण्डवीन्नगरीञ्चक्रेहठाद्राजासुदर्शनः ॥ तदिदम्पुनरेवत्वव्वँनङ्कुरुनरोत्तम ॥ २९ ॥ तत्राहव्विँहरिष्या
मितक्षकेणसमंरहः ॥ मुनीनाञ्चतपःस्थानमतुलन्तेप्रसादतः ॥३०॥ भविष्यतिचयक्षाणाङ्किन्नराणाञ्चपार्थिव ॥ मार्क्कण्डेय
उवाच॥एतच्छ्रुत्वावचस्तस्यशक्रस्यविजयस्तदा ॥ ३१ ॥ वनमेवाकरोत्तत्तुखाण्डवींशक्रगौरवात्॥गच्छन्तुभोयथास्थानम्प्र
जाःसर्व्वायथेच्छया ॥३२॥येषाव्वाञ्छास्तिलोकानाम्मद्राज्यगमनेपुनः॥वाराणसीन्तेगच्छन्तुमयैवप्रतिपालिताम् ३३॥तत
स्तस्यवचःश्रुत्वाजनाःकेचिन्निजास्पदम्॥जग्मुर्व्वाराणासीङ्केचिद्विजयेनाभिपालिताः ॥३४॥ततोधनानान्तान्राशीन्रत्नाना
ञ्चपृथक्पृथक्॥मणीनांकनकानाञ्चकुप्यानाव्विँजयस्तथा ॥३५॥विविधैर्व्वारयामासपुरीव्वाँराणसीम्प्रति॥गन्धर्व्वाणाञ्च
देवानाय्यँदानीतंहठात्पुरा॥३६॥रत्नदार्व्वादिकय्यँत्तुविजयन्तत्प्रसाद्यच ॥ तैस्तैर्न्नीतञ्चखाण्डव्याःस्वस्थानम्प्रतिहर्षितैः
॥३७॥त्रिंशद्योजनविस्तीर्णांशतयोजनमायताम् ॥ताम्पुरीव्विँजयश्चक्रेनचिराद्देववैवनम् ॥ ३८॥ तस्मिञ्छक्रस्यसम्मत्यात

क्षकःसहितोगणैः ॥ उवाससुचिरन्तत्रततोभून्निर्ज्जनव्वनम् ॥ ३९ ॥ तत्रदेवाःसगन्धर्व्वाःक्रीडन्तेप्सरसाङ्गणाः ॥ आशंस
न्तश्चविजयंरणेषुविजयावहम् ॥ १४० ॥ अष्टाविंशतिमेप्राप्तेयुगेद्वापरशेषतः ॥ वह्निर्ब्राह्मणरूपेणभिक्षाञ्जिष्णुमयाचत
॥ ४१ ॥ दातुमङ्गीकृतेभिक्षान्तदापाण्डुसुतेनवै ॥ वह्निःस्वरूपमास्थायजिष्णुव्वँचनमब्रवीत् ॥ ४२ ॥ अहमग्निःपाण्डुपु
त्रयज्ञभागाभिभोजनात् ॥ व्याधितोहन्ततोव्याधिम्ममत्वन्नाशयाधुना ॥ ४३ ॥ खाण्डवन्नामविपिनंसपक्षिमृगराक्षसम् ॥
यदित्वम्माम्भोजयितुंशक्तोसिश्वेतवाहन ॥ ४४ ॥ तदाममत्यसौव्याधिरपयास्यतिनोचिरात् ॥ पुरातुविजयोराजाखाण्ड
वीन्नामताम्पुरीम् ॥ ४५ ॥ भङ्क्त्वावनय्यँतश्चक्रेतेनतत्खाण्डवव्वँनम् ॥ मदर्थन्देवविहितव्वँनन्तुच्छ्वेतवाहन ॥ ४६ ॥ विरोधा
त्तुशक्रस्यनस्वयम्भोक्तुमुत्सहे ॥ तस्मात्त्वाहिमहाभागवनेतस्मिन्नियोजय ॥ ४७ ॥ यथाहंसकलम्भोक्तुंशक्नोमित्वत्प्र
सादतः ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वासव्यसाचीमहाबलः ॥ ४८ ॥ दाहयामासविपिनन्तत्सर्व्वम्प्राणिसय्युँतम् ॥ देवकीतनये
नासौवासुदेवेनपालितः ॥ ४९ ॥ खाण्डवन्दाहयामासज्वलनस्यहितेरतः ॥ सुप्रीतःप्रददौतस्मादर्ज्जुनायमहात्मने ॥ १५० ॥
वह्निर्द्धनुश्चगाण्डीवव्वाँरुणन्देवनिर्म्मितम् ॥ अक्षय्येचेषुधीदिव्येरूप्याश्वाँश्चतुरोहयान् ॥ ५१ ॥ हनूमताधिष्ठितन्तुमहा
न्तव्वाँनरध्वजम् ॥ खड्गञ्चत्रिशिखन्तीक्ष्णन्दहनःसव्यसाचिने ॥ ५२ ॥ नीरोगश्चाभवद्वह्निस्तदाजिष्णुप्रसादतः ॥ तैर्ब्बा

णैस्तेनधनुषातेनखड्गेनकेतुना ॥ ५३ ॥ तदश्वंस्यन्दनेनापिविजिग्येफाल्गुनोरिपून् ॥ एवम्भैरववंशेषुसञ्जातोविजयोनृपः ॥५४॥खाण्डवन्नामविपिनञ्चकारसुमहाकृती ॥ विजयस्यसुताजातात्रयोदशमहाबलाः ॥५५॥ द्युतिमान्सौम्यदर्शीचभूरिः प्रद्युम्नएवच ॥क्रतुस्तुण्डोविरूपाक्षोविक्रान्तोथधनञ्जयः ॥५६॥ प्रहर्षःप्रबलःकेतुस्तथोपरिचरोपरः ॥ एषांराजाभवद्वीरःशेषोपरिचरस्तुयः ॥५७॥ वाराणस्यान्नगर्य्यांय्योयज्ञलक्षम्पुराकरोत् ॥ लक्षयज्ञकरःकोपिनासीन्नापिभविष्यति ॥५८॥ राजाक्षितौमहाभागोयथोपरिचरस्तथा ॥ एषांसूतिप्रसूतैश्चव्याप्तंसर्व्वमिदञ्जगत्॥५९॥ चिरेणतान्नकःसङ्ख्यातुंशक्नोतिभुविमानुषः ॥ क्रमाद्भैरववंशेनव्याप्तल्लोकत्रयन्त्विदम् ॥६० ॥ एतद्वःकथितव्विँप्राःसन्तानम्भैरवस्यतु ॥ येषांश्रुत्वाकथामात्रन्नापुत्रोजायतेनरः॥६१॥इदय्यँःकीर्त्तयेत्पुण्यञ्चरितव्विँजयस्यतु॥सततव्विँजयस्तस्यजायतेनपराभवः ६२॥ एकाग्रमनसायस्तुशृणुयादिदमुत्तमम् ॥ तस्यवंशस्यविच्छेदोनकदाचिद्भविष्यति ॥६३॥ इतिकालिकापुराणेद्विनवतितमोध्यायः ॥९२॥

॥ ॥मार्कण्डेयउवाच॥ ॥वेतालस्यचसन्तानंशृण्वन्तुमुनिसत्तमाः ॥ यच्छ्रुत्वासर्व्वपापेभ्यस्तत्क्षणादेवहीयते ॥१॥ दक्षस्यतनयाचाभूत्सुरभिर्नामनामतः ॥ गवाम्मातामहाभागासर्व्वलोकोपकारिणी॥२॥ तस्यान्तुतनयाजज्ञेकश्यपात्तुप्रजापतेः ॥ नाम्नासारोहिणीशुभ्रासर्व्वकामदुघानृणाम् ॥३॥तस्याञ्जज्ञेशुनःशेपान्मुनेरितितपोधनात् ॥ कामधेनुरितिख्याताम

र्व्वलक्षणसय्युँता ॥ ४ ॥ सासिताभ्रप्रतीकाशाचतुर्व्वेदचतुष्पदा ॥ स्तनैश्चतुर्भिर्द्धर्म्मार्थकामप्रसवकारिणी ॥ ५ ॥ सासुव र्णशरीरातुकालेनमहतासती ॥ निर्म्मलय्यौँवनम्प्रापकामधेनुर्म्मनोहरम् ॥ ६ ॥ ताञ्चरन्तीम्मेरुपृष्ठेचारुरूपांसुलक्षणाम् ॥ ददर्शसतुवेतालःकामुकश्चाभ्यपद्यत ॥ ७ ॥ तङ्कामुकञ्चवेतालव्विँदित्वाकामधेनुका ॥ पशुधर्म्मात्स्वयम्भेजेतम्पुत्रंशशभृद्धृतः ॥ ८ ॥ सोवापतस्याम्परममामोदंशङ्करात्मजः ॥ साचापिपरमान्तस्मिन्मुदमापातिहर्षिता ॥ ९ ॥ तयोःप्रवृत्तेसुरतेतस्यागर्ब्भोभवत्तदा ॥ कालेप्राप्तेतुसुषुवेकामधेनुर्म्महावृषम् ॥ १० ॥ सोचिरेणैवकालेनसुमहान्वृषभोभवत् ॥ महाककुदसय्युँक्तश्चारुशृङ्गसमन्वितः ११ ॥ उत्क्षिप्यविचलत्कर्णयुगलोदीर्घवालधिः ॥ ककुदेनचशृङ्गाभ्याङ्कर्णाभ्यांससिताभ्रवत् ॥ १२ ॥ विचलन्ददृशेदेवैःशृङ्गैरिवसिताचलः ॥ वेतालस्त्वकरोत्तस्यनामशृङ्गइतिद्विजाः ॥ १३ ॥ सतुशृङ्गोज्ञानशालीसमाराधयदीश्वरम् ॥ सोपितुष्टोवरन्तस्मैददाविष्टंहरःप्रभुः ॥ १४ ॥ तमेववाहनञ्चक्रेकृत्वादेवतनुंव्वृँषम् ॥ सचिरायुश्चबलवान्पृथिवीधारणेक्षमः ॥ १५ ॥ शृङ्गोनाममहातेजाःकेतुःसोप्यभवत्प्रभोः ॥ शृङ्गोभूत्वामतोयस्माच्छङ्करस्यमहात्मनः ॥ १६ ॥ अतोभृङ्गइतिख्यातिमथप्राहमहेश्वरः ॥ सतुभृङ्गोमहादेवेध्यानासक्तेक्वचित्क्वचित् ॥ १७ ॥ वरुणस्यगृहङ्गत्वासुरभेस्तनयास्तुयाः ॥ रूपयौवनसम्पन्नाभेजेलंसुरनेनताः ॥ १८ ॥ वरुणस्यगृहेगावःसर्व्वलक्षणसय्युँताः ॥ तिष्ठन्तिसततव्विँप्रास्तासु

१ शृंगद्वयान्वित इतिवापाठः ।

तासुसुताःपुनः ॥१९॥ बहवस्तुसमुत्पन्नास्तेषांसूतिप्रसूतिभिः ॥ सर्व्वञ्जगदिदव्व्याँप्ततेभ्योयज्ञंप्रवर्त्तते ॥२०॥ आज्येनदे
वास्तुष्यन्तियज्ञाआज्येप्रतिष्ठिताः॥ यज्ञाधीनमिदंसर्व्वञ्जगत्स्थावरजङ्गमम्॥२१॥तदाज्यन्तुगवाधीनतन्तःसर्व्वङ्गविस्थि
तम् ॥ तदिदंसकलव्विँश्वङ्गवाधीनन्द्विजोत्तमाः ॥ २२ ॥ वेतालस्यचतागावोवंशाःसर्व्वप्रियाःसदा ॥ यइदंशृणुयान्नित्यव्वे
तालस्यमहात्मनः॥२३॥वंशानाञ्जन्मविप्रेन्द्राःससुखीबलवान्भवेत् ॥ नगावोनापिविभवास्तस्यनश्यन्तिवैक्वचित् ॥ २४ ॥
नचभूतपिशाचाद्यास्तंम्पश्यन्तिकदाचन॥वेतालःसततन्तस्यरक्षामाचरतिस्वयम् ॥ इतिवःकथितव्विँप्राःयथावेतालभैरवौ
॥२५॥जनयामासतुःपुत्रान्विच्छिन्नाःसंशयाश्चवः ॥ यथाचकालिकादेवीमोहयामासशङ्करम् ॥२६॥ यथोत्पन्नाशरीराद्वैकृतं
शम्भोर्य्यथातथा॥ कालिकायैनमस्तुभ्यमितियोभाषतेस्वयम् ॥२७॥ तस्यहस्तेस्थितामुक्तिस्त्रिवर्ग्गस्तुवशानुगः ॥ इतिवः
कथितम्पुण्यम्पुराणङ्कालिकाह्वयम् ॥२८॥मन्त्रयन्त्रमयंशुद्धज्ज्ञानदङ्कामदम्परम् ॥ इतिगुह्यतमल्लँोकेवेदेषुचतथाद्विजाः
॥२९॥देवगन्धर्व्वसिद्धाद्यैःस्पृहणीयमिदंसदा ॥ अधीतञ्चश्रुतम्मत्तोवशिष्ठेनमहात्मना ॥३०॥ इदम्पुराणममृतङ्कालिकाह्वय ३०७
मुत्तमम् ॥ तेनगुप्तमिदंसर्व्वङ्कामरूपेसुरालये॥३१॥तदिदानींसमाख्यातव्व्यँक्तोकृत्यमहर्षयः ॥ युष्माभिरपिनोदेयङ्गोप्य
ल्लँोकेषुसर्व्वदा॥३२॥ शठायचलचित्तायनास्तिकायाजितात्मने ॥ भक्तिश्रद्धाविहीनायनदातव्यङ्कदाचन॥३३॥इदंसकृत्प

ठेद्यस्तुपुराणङ्कालिकाह्वयम् ॥ सकामानलिखान्प्राप्यशेषेऽमृतमवाप्नुयात् ॥ ३४ ॥ मन्दिरेलिखितय्यँस्यपुराणमिदमु
त्तमम् ॥ सदातिष्ठतिनोतस्यविघ्नःसञ्जायतेद्विजाः ॥ ३५ ॥ योऽधीतेहन्यहन्येतद्बुध्यन्तन्त्रमिदम्परम् ॥ अधीताःसकलावे
दास्तेनेहद्विजसत्तमाः ॥ ३६ ॥ तस्मान्नैवाधिकोन्योस्तिकृतकृत्येविचक्षणः ॥ ससुखीबलवाल्ँलोकेदीर्घायुरपिजायते ॥
॥ ३७ ॥ योलोकमीशःसततम्बिभर्तियःपालयत्यन्तकरस्तथाते ॥ इदंसमस्तम्भ्रमंमभ्रमव्वाँयदीयरूपञ्चनमोस्तुतस्मै
॥ ३८ ॥ प्रधानपुरुषोयस्यप्रपञ्चोयोगिनांहृदि ॥ यःपुराणाधिपोविष्णुःप्रसीदतुसवःस्थितः ॥ ३९ ॥ योहेतुरुग्रःपुरुषः
पुराणःसनातनःशाश्वतईश्वरःपरः ॥ पुराणकृद्वेदपुराणवेद्यःप्रस्तौमितन्नौमिपुराणशेषे ॥ ४० ॥ इतिसकलजगद्बिभर्ति
यासांमधुरिपुमोहकरीरमास्वरूपा ॥ रमयतिचहरंशिवास्वरूपावितरतुवोविभवंशुभानिमाया ॥ ४१ ॥ ॥ इतिकालि
कापुराणेत्रिनवतितमोध्यायः ॥ ९३ ॥ ॥छ॥ संपूर्णमेतत्कालिकापुराणम् । ॥छ॥ ॥छ॥

---

१ समस्तंक्रममक्रमव्वाँ इतिवापाठः ।

श्रीमन्महेशकुलदुग्धनिधिप्रसूतःश्रीरुद्रसिंहशशभृन्मिथिलाधिराजः ॥
श्रीमाँस्ततोऽजनिगुणेश्वरसिंहनामायोधर्म्मनिष्ठगुणसागरदानवीरः ॥ १ ॥
धनञ्जयौघेनसुवर्णकारःसुवर्णसिद्धिंविदधातियद्वत् ॥
विद्वत्तमौघेनतथाऽस्यशुद्धिङ्कृत्वास्वचीकरादिदंससुमुद्रितञ्च ॥ २ ॥
नेत्रेन्दुवसुशीतांशुसम्मितेशाकवत्सरे ॥
शुभेभाद्रपदेमासिपक्षेवर्द्धितशीतगौ ॥ ३ ॥

अङ्कित्वाप्रसिद्धिमानीतं श्रीकृष्णदासाङ्गजनुषा गङ्गाविष्णुना खेमराजेन च
स्वकीय श्रीवेङ्कटेश्वरनाम्निमुद्रालये। मुम्बय्याम्।
शके १८१३ संवत् १९४८

पु० ३०८